Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Finspongs Bibliot
Lit.
Typ.
(Oec.)
№ 987.
Katal. sid. 294.

JENNY.

AF

FRU LEWALD.

ÖFVERSÄTTNING FRÅN TYSKAN.

»En folkstam, utur hvilken Frälsaren, Madonnan och Apostlarne hafva utgått, som efter tusenårig förföljelse blifvit sina fäders tro och seder trogen, som efter tusenårigt förtryck ännu lifvas af sinne för vetenskap och konst, en sådan folkstam måste vara med hvar och en annan jemngod och jemnbördig.»

Judarnes ställning i Preussen, af v. RÖNNE och SIMON.

STOCKHOLM.
TRYCKT HOS L. J. HJERTA.
1845.

JENNY.

AF

FRU LEWALD.

FÖRRA AFDELNINGEN.

Hos Gerhard, förnämsta restauratören i en större tysk handelsstad, hade, hösten 1832, efter spektaklets slut, ett sällskap af unga herrar sammanträffat i ett afskildt rum. I början hade man under aftonmåltiden språkat om dagens händelser, men småningom hade samtalet öfvergått till teatern och skådespelarne, och nu drucko de glada ynglingarne i skummande champagne en skål för den firade Giovanolla, som denna afton för första gången hade beträdt skådebanan.

»Måtte hon lefva och blomstra i oförgänglig skönhet!» sade hänförd en ung målare, Erlan, »och måtte det förunnas mig, att alltid hafva för mina ögon denna flickas eldiga ögon och olympiska hals, såsom jag såg dem, då hon satt för sitt porträtt i går. I skåden henne blott vid den falska förvillande teaterbelysningen, och kunnen ej föreställa eder den sällsynta skörheten af hennes matt glänsande sammetslena skinn; j kunnen ej tänka eder, huru regelmessigt vackra hennes drag äro, huru yppiga hennes former. Jag säger eder, hon är typen för en italiensk skönhet.»

»Om hon bara ej såge så fördömdt judisk ut!» sade en annan, hvilken vi vilje kalla Horn, son och arfvinge till en rik köpman; »jag sade det strax till min kusin Hughes, hvilken är lika entusiastisk för henne, som du, min kära Erlan, och ej hade öga för något annat, än för henne; men med all sin prisade italienska eller orientaliska skönhet har hon au dernier degré misshagat mig. I vår familj tycka vi alldeles ej om detta slags skönhet; det är oss en medfödd antipati, och jag kände mig först i England åter rätt lycklig hos de smärta blonda engelskorna, sedan jag ett halft år haft tråkigt bland de små brunetta Fransyskorna på Frankfurter-Judegatan i Havre.»

»A propos om Judegatan, Ferdinand!» inföll hans kusin, som var en infödd Engelsman, och för ett par dagar sedan kommit till staden, »hvem var den helt unga flickan i andra logen till höger ifrån scenen? Hon är bestämdt en Judinna, men har ett rätt intressant ansigte.»

»Jag känner icke Judarna,» svarade den tillfrågade.

»Ni borde skämmas,» ropade målaren i komisk vrede, »att, liksom vår helige apostel Petrus, salig i åminnelse, förneka eder herre och mästare. Ni skulle ej känna den rike bankir Meier, hos hvilkens far er egen herr far lärde sig handeln, och af hvilken han erhöll medel till sin bosättning, då han förälskade sig i er fru mor? Visserligen kom er herr pappa genom detta giftermål på ett vigt sätt in ibland köpmansaristokratien, och kan väl i detta sällskap hafva glömt sina gamla ärfliga förbindelser.»

Horn var till hälften stött, till hälften förlägen.

»Ja så,» sade han, »hade Meiers logen? Dottern skall vara en vacker flicka, och är en rik arftagerska; hon är ännu ledig, kära kusin; men det är också allt, hvad jag vet.»

»Så tillåt mig,» tog kandidaten Reinhard till ordet, en vacker, ung man, som tigande åhört samtalet, hvilket ej tycktes behaga honom, »tillåt mig, om det intresserar, att gifva er några närmare upplysningar om denna familj. Meierska huset är troligtvis det gästfriaste i vår stad; modren är en vänlig, välmenande fru, fadren en ovanligt förståndig och bra karl, som har ett öppet hjerta för menskligheten, och lifligt intresserar sig för allt stort och skönt. De ha blott två barn, en son, som är min bäste vän, doktor Meier, samt denna dotter Jenny Meier, hvars lärare jag till för kort tid sedan varit.»

»Är det då ingen, som skall fortsätta den kända firman, när den gamle Meier dör?» frågade Hughes.

»Åh jo, en brorson, som också heter Meier, och redan länge deltagit i rörelsen. Man påstår, att han skall gifta sig med dottern och en gång öfvertaga affärerna,» svarade Reinhard långsamt.

»Den lycklige, jag kunde afundas honom, ty flickan är i sanning förtjusande!» utropade Engelsmannen.

»Så tänker vän Reinhard äfven,» sade Erlan leende, »och visst folk vilja påstå, att han, efter att mästerligt hafva ledt den unga flickans själsutbildning, nu praktiskt undervisar henne i konjugationen af flera verber, såsom t. ex. jag älskar, du älskar, o. s. v. Rodna ej, bästa Reinhard, det är blott ett förfluget ord, liksom många andra, och jag delar din tillgifvenhet och böjelse för hela det Meierska huset. Det är ett bland de bästa och mest bildade i staden; om än icke de så kallade förnäma der träffas, så finner man dock våra flesta litteratörer och konstnärer, samt en mängd främlingar, och en förträfflig konversation. Också vet jag ingen familj, som jag hellre besöker, än den Meierska.»

»Ni skildrar denna familj så intressant, att ni nästan inger mig önskan att blifva införd der i huset,» sade Hughes.

»För Guds skull, William,» inföll Horn, »det skulle min mor taga ganska illa. Huru kunde du komma på den tanken? Jag ber dig, dessa Judar hänga tillsammans som kardborrar, och är du väl i en af deras kretsar, så sitter du strax fast i hela klungan, och då måste man riktigt vara rädd att visa sig med dig på offentliga ställen, ty man kunde ju lätt råka i lag med dina nobla bekantskaper. Tro mig, visiten hos Meiers — —»

»Skulle bevisa, att herr Horn med sina åsigter ännu står qvar i medeltiden,» afbröt honom Reinhard, »och jag tillstår, herr Horn, att era yttranden icke allenast förvåna mig, i våra tider, utan jag håller dem för helt och hållet opassande, sedan jag sagt er, att jag är en vän af denna familj och högaktar den.»

»Ah! förlåt, herr Reinhard, jag glömde, att ni ger lektioner i huset, och således måste se saken från en annan synpunkt; jag deremot, som är oberoende, bekänner . . .»

»Bekänn intet mer, ni har redan i dag bekänt så mycket, som ni bort tiga med,» ropade Erlan. »Ni är en rik ung köpman, mycket elegant, mycket fashionabel; hvad bekymrar ni er om bekännelser och Judar? Gud bevars! ni har nu en gång er antipati och behöfver också ej gå till Meiers, ingen har bedt er derom — ej ens då — fortfor han sakta, vänd till Reinhard — när för tre år sedan den unga herrn satte till alla segel, för att bli bjuden på ett kalas. Jag beder dig, Reinhard, förarga dig ej öfver den narrn, utan låt honom gå.»

Samtalet hade just kommit till den punkt, att det lätt kunnat taga en förtretlig vändning, då dörren oförmodadt öppnades, och en ung, vacker, knappt trettioårig man inträdde i rummet. Han var af medelmåttig storlek, men kraftig och välbyggd, hade krusigt svart hår, krokig näsa, ett par genomträngande, svarta ögon, och en höghvälfd panna, som vid första anblicken förrådde en man af snille och karakter. Hans rörelser voro lika lifliga som hans ögon. Han hade en något gulaktig, men frisk färg, och var modernt, dock ganska enkelt klädd. Knappt hade han inkommit, förrän Erlan och Reinhard gingo honom till mötes, med utropet:

»God afton, Meier! det var bra, att du kom.» Men den inkomne svarade blott flyktigt, vände sig till Horn och sade: »Jag kommer just ifrån era föräldrars hus; er syster har skadat sin fot, då hon vid återkomsten ifrån spektaklet steg ur vagnen; man lät hämta mig; lyckligtvis var ingen fara för hand, men det gläder mig att träffa er, ty jag tror visst, att man väntar er hem!»

Efter några oroliga frågor angående sin syster, hvilka af doktor Meier på ett tillfredsställande sätt besvarades, uppbröt Horn. William Hughes ville följa honom, men Erlan, som aldrig såg nog folk omkring sig, och som fattat tycke för Engelsmannen, öfvertalade honom att stanna qvar, för att ännu ett par timmar prata tillsammans. »Hos er onkel väntar er ingen,» sade han; »här åter få vi tillfälle att presentera er för vår vän, doktor Meier, om hvilken vi nyss talade; stanna derföre qvar här.»

William samtyckte härtill och Horn aflägsnade sig, i det han försäkrade William, att han afundades honom nöjet att ännu längre få qvarstanna i så förträffligt sällskap. Dervid kastade han en hånande blick på Meier, hvilket denne ej såg, emedan han vände Horn ryggen, men som Reinhard besvarade med en föraktlig ryckning på axlarna.

De tomma buteljerna borttogos, och nya framsattes. Erlan, Reinhard och William, som redan njutit af den ädla saften, blefvo småningom vid allt muntrare lynne, hvaremot Meiers lugn på ett eget sätt afstack. I synnerhet kunde Erlans munterhet ej nog högt uttala sig; qvickheter och skålar följde tätt på hvarandra. »Lefve gamla England!» utropade han; »lefve England med sina fria institutioner, sina ädla Lorder, sin charta magna, sina constables, sina beefsteaks, och lefve ni alltid med oss, såsom i dag, herr Hughes!»

Skålen besvarades. Hughes drack för Tysklands enhet; Reinhard egnade de tyska fruntimren en skål. Erlan framför alla den unga skådespelerskan, om hvilken vi förut talat, och Meier deltog i glädjetumlet, likt en fullväxt person, som leker med barn. Blott för syn skull deltog han deruti, men ett annat föremål sysselsatte hans tankar, och han sjönk i sina egna drömmar, hvarutur dock Erlans rop: »Meier! lefve de dina!» uppväckte honom. Tigande tackade han blott med en nickning på hufvudet, och tömde sitt glas. Men dermed var Erlan ej nöjd.

»Min Gud! du odrägliga, allvarsamma doktor och misantrop, ges då ingenting i verlden, som kan slita dig lös ifrån detta filosofiska philistérlynne? Jag uttömmer mig i hänförande snilleyttringar, jag slösar på dig det bästa lynne, den kostbaraste och gudomligaste champagne; och du emottager min i dag alldeles utsökta älskvärdhet, såsom en tiggare sitt dagliga bröd, utan glädje, utan njutning, och nedstörtar tanklös det ädla vinet, liksom vore det bara vattnet. Hvad felas dig, doktor? hvad tänker du på? hvad menar du? Skall en Gud nedstiga från himmelen, för att bevisa dig, att den verld är den bästa, der denna gudadryck kan växa på öde kalkklippor? der de skönaste rosor blomstra och de klaraste flickögon blixtra? Syndare, vak upp, gör bot och bättring, och ropa med mig: lefve qvinnan! — och — ha! nu har jag, hvad som skall väcka honom; stån upp, j vise män, och dricken med mig! Meier, lefve din syster!» — Hughes reste sig upp och ropade lifligt: »Ja, lefve, lefve flickan med de lågande blickarna!» Äfven Reinhard höjde sitt glas, för att klinga med de öfriga; blott Meier förblef lugn sittande och sade: »När blef det en sed, att på supkalas dricka oförvitliga flickors skål? Jag tillåter åtminstone ej, att min systers namn i min närvaro vanhelgas på vinkällare. Sitten ned, mina herrar, denna skål kan jag icke gilla.» — Denna lugna och allvarliga ton tycktes hastigt afkyla Erlan, men satte Engelsmannen i stark rörelse. Han gick hastigt fram till Meier och ropade: »Gif mig er hand, doktor; ni måste bli min vän; vi Engelsmän ha annars just icke hjertat på tungan — j Tyskar ären våra stamförvandter. J veten hvad *a sweet home and a blushing maid* kunna vara för hjertat. Ni vet det framför alla andra, doktor; derföre ett handslag, utan invändning; ty jag är en hederlig man!»

Meier uppfyllde gerna hans önskan, ty det låg så mycken heder, så mycket rekommenderande i främlingens skick och anletsdrag, att man vid första anblicken blef intagen till hans fördel. Äfven Reinhard skakade hans hand, och man drack för det nya bandets varaktighet. Derigenom blef Erlan stående ensam; han öste två glas fulla, tog ett i hvardera handen och orerade med mycken pathos: »På U följer alltid V, så är ordningen i A B C; — på hvarj

ögonblick af glädje en evighet af ledsnad; ty jag vill svärja på, att den rätta, sannskyldiga evigheten blir en gång rätt tråkig; — på hvarje älskvärd försyndelse följer hos eder en odräglig botfärdighet. — Förbannelse öfver detta urartade slägte, som ej begriper, huru man kan synda af en inre ljuf öfvertygelse! Här står jag nu ensam, det ser jag, i en förderfvad tid, då ingen förstår mig; jag måste nu för mig sjelf dricka denna skål: »bevara mig, o Herre, i min ljufva syndavilla!» hvarpå jag tömmer detta glas — och fan må taga eder fördömda dygd, för hvilken man ej törs tänka på en vacker flicka, och önska hennes lycka, utan att få sig en moralkaka.» Dermed tömde han det andra glaset, och sade med förtrytsamhet, under de andras hjertliga skratt: »nu kunnen j gerna gå hem, sedan j med eder löjliga sentimentalitet beröfvat mig det bästa lynne i verlden. Gån hem, säger jag eder, solven som råttor och drömmen bara moral; — men jag för min del, jag vandrar direkte till den gudomliga Giovanollas fönster, för att se, om denna ljufva kärleksstråle, som, Gud vare tack! ej är något helgon, ännu lyser öfver jorden, eller om den redan gömt sig bakom slummerns moln och först i morgon åter uppgår för mig, såsom min stjerna och sol. — I förbigående kunde jag då beledsaga denne vår öbo till sin onkels hus, till sitt sweet home, så att vi ej tappa bort honom i lifvets gränder, och hans varma själ ej stelnar i vinternatten. God natt, barn! God natt, Meier! kom herr Hughes!» — Med dessa ord bröt han upp, och sällskapet åtskiljdes.

»Hvar var du i går afton, Edvard?» frågade Jenny Meier morgonen derpå sin broder, då denne inträdde i föräldrarnes rum, hvarest familjen satt församlad kring frukostbordet. »Vi väntade dig till téet, men du kom icke! På spektaklet var du ej heller!»

»Steinheim och Josef voro hos mig, och vi språkade ungefär till kl. 9. Då ville jag med dem här invänta eder hemkomst, men blef plötsligen kallad till kommerserådet Horn, emedan dottern hade brutit sin fot, då hon for ifrån spektaklet. Mina gäster gingo då; på hemvägen, sedan jag pålagt förbandet, gjorde jag en påhelsning hos Gerhard, fann några bekanta, och blef der ett par timmar.»

»Min Gud!» utropade modren, »har den vackra flickan Clara Horn skadat sig mycket?»

»Du hör ju,» sade fadren, »att hon brutit foten, och det måtte visst varit ett svårt fall, då den gamle Horn kunde förmå sig att låta hämta Edvard.»

»Hur kan du säga så, kära gubbe! Edvard är dock, fastän en af de yngre doktorerna, husläkare i de förnämsta hus i staden, såväl hos kristna, som hos Judar; och du vet sjelf, huru utomordentligt förekommande han öfverallt blir bemött, och huru mycket han är omtyckt.»

»Det vet jag nog, och det gläder mig, att han kunnat tillkämpa sig denna ställning; men jag vet också, att vissa personer högst ogerna begvämat sig att införa den judiska läkaren i sin krets. De uteskulda sig sjelfva med den nytta, han gör dem; men, hvem vet, om Edvard öfverallt funne ett sådant bemötande, ifall han gifte sig med en Judinna och för sin fru fordrade samma uppmärksamhet, som för sig sjelf? Så länge han är ensam, se de honom gerna. Men blir han gift och får familj, så har man nog sina betänkligheter!»

»Det tror jag ej,» sade modren; »tvärtom är jag öfvertygad, att Edvard blott behöfver fria, för att erhålla en hustru ur hvilket kristligt hus han behagar; och jag kan ej neka till, att jag intet högre önskar, än att få se honom rätt snart ingå en sådan förbindelse.»

Fadren log och Edvard svarade: »En förbindelse af detta slag, älskade moder, kommer jag ej att ingå, det vet du väl. Jag tänker aldrig låta döpa mig, och dina ärelystna, vänliga förhoppningar om en lysande framtid för mig, full af utmärkelser, komma svårligen att någonsin gå i fullbordan, så framt ej en ny tid stundar för oss.»

»Hvilken du med Steinheim, Josef och flera känner dig kallad att skapa,» inföll Jenny. »Nådige Edvard! förskona mig blott vid frukosten ifrån politik; kaffekoppen kan du ju åtminstone låta mig smaka utan alla politiska och anatomiska tillsatser. Min far, säg åt honom, att han åtminstone icke vid frukosten får vara så der högvis. Dertill har han ju sin myckna praktik och hela långa dagen; morgonen måste tillhöra oss.»

Fadren gaf skämtande den önskade befallningen, och frågade, om Edvard ej visste, huru man hos Horns kommit på den tanken att efterskicka just honom?

»Deras husläkare, det gamla geheimerådet, fann fallet ganska betänkligt,» svarade sonen, »och derföre vägrade mamsell Clara att låta förbinda sig af honom, utan begärde, att man skulle skicka efter mig. Åtminstone framställde kommerserådet sjelf saken sålunda, jag vet ej, om för att gifva mig en vink, att han sjelf ingalunda skulle gjort det, eller för att visa mig, hvilket smickrande förtroende dottern hyser för mig.»

»Är hon verkligen så skön, som hon lofvade att blifva, då jag såg henne i skolan?» frågade Jenny; — »men spela nu ej den kalla, känslolösa läkaren, som ser intet annat, än sjukdomen!» tillade hon.

»Hon är så utomordentligt skön, att till och med den kallaste måste blifva varm vid hennes anblick,» svarade brodren; »dessutom bar hon så tåligt den svåra smärtan, var så älskvärd emot sin omgifning, så tacksam emot mig, att jag är helt och hållet betagen af henne. Jag vore otröstlig, om hon ej blefve fullkomligt återställd, såsom jag dock hoppas.»

Jenny lyckönskade brodren till hans förtjusning, och menade, att den sjuka kunde skatta sig lycklig, ty hon skulle visst blifva skött med största omsorg och bättre, än en drottning; men hon rådde Edvard att uteslutande sysselsätta sig med sjukdomen, för att ej ådraga sig sjelf en hjertklappning, som lätt kunde blifva obotlig.»

Nu inkom äfven brorsonen, Josef Meier, som äfven bodde i huset. Han var nästan af samma ålder som Edvard, dock gjorde hans dystra väsende, att han syntes äldre, än han verkligen var. Han hade

ett klokt och förståndigt yttre, utan att vara vacker, emedan han hade oregelbundna drag och vanligtvis såg något butter ut. Blott sällan flög ett leende öfver detta uttrycksfulla ansigte och lifvade blicken i de af naturen milda ögonen, hvilka han likväl som oftast med dysterhet häftade på jorden.

Josef och Edvard hade från barndomen varit de bästa vänner, och denna vänskap hade bidragit att utbilda dem till hvad de nu voro, dugtiga män, hvar och en i sitt fack. Men Josef saknade det älskvärda väsende, det fina otvungna behag, som gjorde Edvards sällskap så behagligt, och den sednare hade dessutom en medfödd vältalighet, hvaremot Josefs tal vanligen var kort och afbrutet.

Naturligtvis omtalade man nu för Josef ämnet för det hållna samtalet. Han afhörde det med lugn och sade sedan med sitt vanliga leende: «Ja, så äro de; då de behöfva dig, kunna de vara rätt älskvärda; — men när de prata sins emellan om dig, då är det fråga, om de hålla dig för jemnlike?»

Detta yttrande just nu, då man var vid så godt lynne, nedstämde synbarligen de öfriga. Jenny, som ej tyckte om sin kusins dystra väsende, var den första, som yttrade sin förtrytsamhet, i det hon räckte honom kaffekoppen med dessa ord: «Der, du fridstörare; drick nu, så att du ej kan brumma!» — Äfven fru Meier var ledsen. Fadren började att läsa tidningarna, som Josef medförd, och doktorn ensam språkade med honom en stund; hvarefter de tre herrarne aflägsnade sig, för att gå till sina göromål; blott modren och dottren stannade qvar.

»Josef blir dag ifrån dag allt mer odräglig, dyster och frånstötande,» sade Jenny, »och jag kan ej glädja mig åt något, så snart han är med, ty då vet jag, att han förstör hela min glädje.»

»Likväl tror jag», invände modren, »att det knappt ges ett ädlare, rikare hjerta, än hans. Jag vet ingen, som vore så beredd att för dem, han älskar, offra allt; ingen skulle göra det anspråkslösare, än han. Derföre högakta och älska vi honom hjertligt; och det gör mig ondt, att du ej kan ha fördrag med hans egenheter.»

»Kunna? min Gud! nog skulle jag kunna — men jag vill det alldeles icke!»

»Det är just det, som bedröfvar mig, mitt barn! — Detta eviga jag vill och jag vill icke, detta egensinniga väsende, är just hvad som gör mig bekymrad för din skull. Då du var född och jag såg dig uppväxa, bad jag ofta Gud att afvända allt ondt ifrån dig. Hittills har min bön på ett underbart sätt blifvit hörd, och dock ser jag med smärta, att vi menniskor egentligen ej böra bedja Gud om något, emedan vi ej veta, hvad oss nyttigt är.»

»Så? skulle du då hellre önskat mig olycka?» frågade dottren leende.

»För ditt sanna bästa hade det kanske varit bättre. Jag slöt ifrån mitt hjerta till ditt, men deruti misstog jag mig. Du har din fars karakter, hans fasta, starka själ, och Edvards inflytande har hos dig ännu mer utbildat denna karakter. Af lyckan bortskämd, och af oss alla med den innerligaste kärlek omfattad, har du aldrig lärt att foga dig efter andras vilja; hvad man bort klandra hos dig såsom egensinne, det hafva din far och bror prisat såsom karaktersfasthet, och jag kan lätt förstå, hvarföre Josef aldrig behagar dig; det är derföre att han ensam med bestämdhet och eftertryck uppträder emot dig. Jag vet dock, att han älskar dig mer, än många andra, som blott smickra dig.» Vid dessa ord räckte den hulda modren handen åt sin dotter, som emottog den, tryckte en kyss derpå, och satt en stund tigande vid sitt arbete.

Man såg på hennes ansigte, att någon tanke, något beslut sysselsatte henne. Plötsligen bortlade hon arbetet, blickade lugn på modren, och sade med en röst, i hvilken man ej märkte det minsta af den sinnesrörelse, som hennes drag förrådde: »Min mor, med Josef gifter jag mig aldrig. Aldrig, min mor! — säg honom och min far detta! Jag vet, att j önsken det, att Josef väntar det, och att han vill forma mig efter sitt hufvud, för att åt sig dana en god hustru; men den mödan kan han spara sig. Ack,» fortfor hon, och förlorade fattningen allt mer och mer, tills hon slutligen började gråta helt bittert, »ack, min goda moder, hvad ditt englafromma exempel och din kärlek, hvad min far och Edvard, hvilka jag håller så innerligt af, icke förmå öfver mig, det kan Josef, som jag aldeles icke älskar, ej heller vinna. Jag vet, att jag ännu blott är ett barn och först om några veckor 17 år; men jag är väl icke så pass barn heller, att icke min kusins grofva bemötande kan såra mig. Andra ha också kritiserat mig, men de fordra ej det omöjliga af mig. Der i trädgården böjer vinden den höga poppeln fram och tillbaka; men min lilla taggiga kaktus afbröt den i går, för det den ej kunde böja sig. Så är det ock med mitt hjerta; det kan väl synas eder egensinnigt, sträft och oböjligt, men det kan äfven, som jag hoppas, bära blommor, hvilka skola fröjda eder. Man kan krossa mitt hjerta, men ej förmå det till en svag eftergift — och det svär jag, moder, hellre vill jag dö, än blifva Josefs maka!»

Högt snyftande kastade hon sig ned för modren, och gömde ansigtet vid hennes bröst. Förskräckt slog den ängsliga modren sin arm kring det älskade barnet, och försökte på allt sätt att lugna henne. Hon sade Jenny, det hon visst trodde, att fadren önskade denna förbindelse med Josef; dock hade det aldrig varit hans afsigt, att vilja tvinga hennes böjelse. Hon skulle sjelf få bestämma öfver sin framtid; hon visste ju, att hennes föräldrar hade ingen annan önskan, än sina barns lycka; men allt var förgäfves. Jenny förmådde ej återvinna sitt lugn; väl hade modren sett, att en stilla eld länge brunnit i hennes själ; men hvem som uppväckt den, förmådde hon ej gissa. Hon kunde ej påminna sig, att några af de unga män, som voro införda i deras hus, hade gjort något synnerligt intryck på Jenny. Medan modren eftersinnade detta, hade dottren, ehuru ännu ganska upprörd, återtagit sitt arbete; småningom blef hon lugnare, och hade till det yttre helt och hållet hämtat sig, då man anmälte doktor Steinheim.

Ett ögonblick var modren villrådig, om hon skulle mottaga honom eller ej; dock bestämde hon sig för det förra, i förhoppning att Steinheims munterhet skulle förströ Jenny. Strax derefter inträdde en ung man, hvilken af begge damerna bemöttes som gammal

bekant, och efter en kort helsning tog plats bredvid fru Meier på soffan. Han tycktes vara ungefär 27 eller 28 år, hade en stor kraftig figur och frisk rödbrun hy. Hans krusiga svarta hår, de mörka ögonen, det starka skägget kunde lika väl tillhöra sydländningen, som Juden; af många ansågs han för en vacker man, hvaremot andra funno de svarta ögonen stela och själlösa, axlarna för höga, halsen för kort, händer och fötter för stora; men att döma af hans utsökta, ehuru ej smakfulla toalett, tycktes han sjelf vara fullkomligt omedveten af dessa lyten. Han bar denna morgon en kort mörkgrön öfverrock, en atlasväst af samma färg, mot hvilken en turkisk halsduk, lagd korsvis öfver bröstet och hopfästad med en stor briljantnål, ganska mycket afstack. För en uppmärksam betraktare låg något störande, oharmoniskt, i hela hans väsende.

»Jag ber tusen gånger om förlåtelse, att jag visar mig i denna kostym — men jag är så genomfrusen — mina nerver så försvagade — och framför allt min önskan att se eder så stor — att jag tänkte: damerna ursäkta mig väl — det är visserligen en stor djerfhet — men *jag kan ej länge pröfva eller välja — behöfven j mig till något vigtigt värf, så kallen Tell! — jag skall då ej försumma mig.*»

»Min Gud, herr doktor, går det så utföre med er, att ni från den gudomliga Shakespeare, den höga Calderon, och den oförlikneliga Byron, redan måste återvända till vår arma Schiller? Ni har således på de sista dagarna utnött allt för många citater?» frågade Jenny hånande — »och . . . — »Jenny!» ropade modren ogillande. — Men Steinheim lät ej störa sig, utan gick fram till Jenny och sade: »Med er, hertiginna, har jag gifvit mig i strid, i strid för evigt, men ni skall troligen unna mig fred, min huldа väninna, om jag säger er, att jag kommer med ganska intressanta nyheter. Först och främst att Erlan är förtjust öfver er fru mammas förslag, att nyårsafton här gifva en tablå; för det andra — kan ni gissa? — har man i dag utvalt herr Salomon, en judisk handlande, att bekläda ett embete här i staden.»

»Det sednare är mig högst likgiltigt,» ropade Jenny; »men för den första underrättelsen tackar jag er rätt mycket, ty den gör mig ett stort nöje. Vet Edvard redan, att herr Salomon blifvit vald?«

»Ser man på! det är er dock icke så likgiltigt, som ni påstår, och huru skulle det kunna vara så? Hvem skulle ej glädjas, då gamla barbariska fördomar småningom måste vika för det sunda förnuftet och rättvisan; då ett folk, som århundraden igenom blifvit trampadt under fötterna, ändtligen erhåller de rättigheter, på hvilka det har samma anspråk som andra medborgare. Nå — à propos! hvad har i går förefallit hos Horns? man lät ju hämta Edvard? jag hör, Clara Horn har brutit sin fot; jag fick veta det af Erlan, som, det är sant, just nu väntar mig hos Geovanolla. Ni går väl i morgon åter och hör henne?» Detta allt frågade han så om hvartannat, att det ej var möjligt svara på något. Derefter vände han sig till fru Meier, tog afsked, rådde Jenny ännu en gång att ej försumma spektaklet, och rekommenderade sig. Moder och dotter sågo leende efter honom.

Familjen Meier gällde hos alla, som kände den, för en af de lyckligaste. Fadren hade genom flit och omtanka förvandlat en vacker förmögenhet, som han ärft efter sina föräldrar, till en omätlig rikedom, af hvilken han, som en man med bildning och hjerta, visste att njuta på ett värdigt sätt, hvarföre han gerna och rikligt deraf delade med sig åt den fattige. Af böjelse hade han tidigt gift sig med sin hustru, en vacker och god flicka, som med trogen kärlek stått vid hans sida och skänkt honom tvenne barn, Edvard och Jenny. Hos sin hustru och sina barn hade Meier funnit tröst och ersättning, då verlden och menniskorna visat sitt hat och sin ofördragsamhet emot Judarna, då man hade uteslutit honom ifrån samhället, och förvägrat honom den rätt, hvarpå hvarje man af ära har grundade anspråk. Den omsorg, verksamhet och kärlek, af hvilka ett större samhälle ej var förunnadt att draga nytta, blef under många år Edvards uteslutande välsignelse, ty han var mer än tio år äldre, än sin syster.

Man förundrar sig ofta deröfver, att Judarne ännu alltid förvänta en Messias' födelse, och hvarken erkänna eller begripa Jesu gudomliga sändning. Men ifrån deras ståndpunkt är detta ganska naturligt. Huru skulle de kunna tro på en lära, hvars missförstådda grundsatser ända till denna dag ådragit dem de blodigaste och orimligaste förföljelser? huru på en Återlösare, som ännu icke återlöst dem ifrån skymf och förtryck? Han måste förefalla dem såsom en andlig eröfrare, hvilken blott då förunnar sina undersåter frid och ro, när de underkasta sig hans lagar. Att dessa lagar äro visa, att de hafva sin upprinnelse från all kärleks källa, kommer dervid ej i betraktande; man behöfver endast *befalla* kärlek och rätt, för att göra utöfningen deraf till en plåga; och af den kärlek, Jesus predikade för menskligheten, hafva Judarne hittilldags ännu icke förmärkt en gnista hos de kristne. Judarne hafva i sjelfva verket ännu ej funnit någon Messias; hvad under då, om de vänta honom med så mycket större längtan, ju mer de känna sig frälsningen och återlösningen värdiga? hvad under, om hvarje judisk fader vid sin sons födelse öfverlemnar sig åt det glada hoppet, att denne kan blifva sitt folks återlösare; om han önskar gifva gossen en sådan uppfostran, att han en gång i sin mannaålder kan blifva vuxen det stora värfvet.

Så hade äfven Edvards uppfostran blifvit i alla afseenden sorgfälligt ledd. Den skulle göra honom till en man, som inom sig sjelf kunde finna ersättning för de försakelser, lifvet skulle pålägga honom; den skulle å andra sidan gifva honom kraft att besegra alla förhållanden och, om möjligt, förskaffa sig en ställning, som kunde höja honom öfver försakelserna och fördomarna.

Lyckligtvis kommo Edvards utmärkta gåfvor föräldrarnes önskningar till mötes. En ovanlig fattningsgåfva och flit gjorde, att han öfverträffade de fleste af sina skolkamrater, och förskaffade honom lika mycket lärarnes gunst, som de tillvunno honom ett visst herravälde öfver sina kamrater. Öfverallt bemött med kärlek och välvilja, blef hans karakter fri och öppen, och han var en glad, sorglös gosse, tills en gång i skolan en son af en greflig familj, med hvilken han upp

gjorde jätteplaner för framtiden, ömkande yttrade till honom: »Ja, Meier, dig tjenar all din lärdom till intet. Du kan ju ändå aldrig blifva något, emedan du blott är en Jude.»

Från denna stund var gossen liksom förvandlad; han underrättade sig ifrigt om Judarnes förhållanden, han kände sig tryckt och förolämpad; blott hans medfödda stolthet värjde honom för känslan af förödmjukelse; dock utvecklade sig hos honom ganska tidigt, genom begrundande af detta ämne, idéen om dessa menniskans rättigheter, hvarpå alla i lika grad kunna göra anspråk, ett medvetande om inre värde och en lågande harm emot hvarje slags förtryck. Ju äldre han blef, och ju mer han började inse, hvilka företräden han redan i sina medlödda anlag hade erhållit, hvilka utsigter derigenom öppnades honom till en lysande och oberoende ställning i samhället; ju tydligare han fann, till hvilka anspråk hans skicklighet en gång kunde berättiga honom; dess mer uppreste sig hans hjerta mot en fördom, som obevekligt tillintetgjorde alla hans förhoppningar.

Vid denna tid af Edvards barndom inföll denna nya Judarnes förföljelse, som i våra dagar genomgick hela Tyskland, och begynte med fältropet: »Hep! Hep!» hvars ursprung väl ingen begripit, men som innebar krig emot stilla medborgare. Hade ynglingen förut någon gång lemnat inrymme åt den tanken, att förneka judendomen och blifva kristen, så försvann denna tanke plötsligt vid anblicken af de råheter, som dagligen till och med af så kallade bildade kristna utöfvades emot hans trosförvandter. Han förmådde ej tro, att rätt och sanning kunde befinna sig på deras sida, som voro i stånd att handla sålunda; och förföljelsen gjorde äfven honom, likasom förut så många tusende, blott fastare i sin tro. Naturligtvis yttrade sig denna sinnesstämning äfven i den skola, der Edvard njöt undervisning. Förolämpningar af alla slag vankades; man hoppades, att den fega judungen skulle tåligt fördraga allt. Men deruti hade man misstagit sig. Edvard hade en oförsagd karakter, och genom öfning erhöll han snart en utomordentlig vighet och dristighet. Han lärde sig fäkta, rida, simma, och sedan han med kraftig hand ett par gånger sjelf hade förskaffat sig rätt, återvann han lugn, och slutligen äfven sin förra öfverlägsna ställning till sina kamrater. Dock hade han i detta läge blifvit vand vid en motståndsanda, som aldrig öfvergaf honom, emedan han beständigt lefde i förhållanden, hvilka nödvändigt framkallade en opposition.

Då Edvard ej hyste någon böjelse för köpmansyrket, beslöto hans föräldrar att låta honom studera, hvarvid han endast hade valet att blifva läkare eller privatlärare, emedan inträdet i statens tjenst, eller sökandet af en lärostol, var honom såsom Jude förnekadt. Han bestämde sig för det förra, och lemnade fädernehuset, för att afgå till universitetet.

Lyckligtvis herrskade då ännu vid högskolan den fria akademiska anda, som man nu så gerna önskar bannlysa, emedan den inger ynglingen förtroende till hans egen inneboende kraft. På Edvard hade dessa nya förhållanden det fördelaktigaste inflytande. Här gällde hans eget väsende, utan att någon frågade honom: hvem är du? och hvad tror du? Hans snille, hans kroppsvighet förvärfvade honom kamraternas aktning, hans flit lärarnes välvilja, och hans vänliga öppenhet emot alla, det sorglösa, glada lynne, han medförde till hvarje lustbarhet, gjorde honom snart till en älskling för ynglingaskaran, till hvilken han med hela ungdomens entusiasm hade slutit sig. Friheten och sedlighetens idé, som ursprungligen låg till grund för detta förbund, berörde de känsligaste strängarna i hans själ, och kom hans önskningar till mötes. Han kände sig stolt att vara medlem af ett skönt helt, harmoniskt sammansatt af de mest olikartade elementer, och att vara intagen i ett förbund, der alla njöto lika rättigheter.

Många bland de utmärktaste ynglingarna hade slutit sig till honom; men den, hvars vänskap var honom kärast och af honom varmast besvarades, var Reinhard. Denne var son till en fattig prestenka, som tillhörde en rik och förnäm familj. Understödd af sina anförvandter, hade han besökt skolan, men knappt anländ till universitetet, förklarade han sig nu ej vidare behöfva något understöd, då han kände sig äga kraft att försörja sig sjelf, och äfven hoppades att kunna underhålla sin moder. Det hade alltid smärtat honom, att nödgas vara beroende af andra; det hade på det högsta förödmjukat honom, att se sin moder lefva af en högmodig familjs välgerningar, hvilken aldrig kunde förlåta henne, att hon gift sig med en fattig borgerlig kandidat. Allt beroende, det måtte vara af hvad slag som helst, syntes honom skamligt, emedan det redan ådragit honom förödmjukelser, som han aldrig kunde glömma. Sålunda fanns emellan honom och Edvard ett band, som mäktigt drog dem till hvarandra, ty båda hade, ehuru af vidt åtskilda orsaker, blifvit sårade i sina ädlaste känslor.

Sedan Reinhard hela dagen sysselsatt sig med undervisning och dylika tröttande medel till sin utkomst, samt med rastlös ifver skött sina teologiska studier, vederqvickte han sig på aftnarna i Meiers glada och snillrika sällskap. I början af deras bekantskap hade deras religiösa öfvertygelse ofta varit samtalsämne och föremål för lifliga tvister. Meier kunde ej fatta, huru man kunde tro på Guds sons mandoms anammelse, på Treenigheten, på Christi lekamliga närvaro i nattvarden — allt trosläror, dem Reinhard med djup öfvertygelse höll heliga, och som det var hans högsta önskan att lära och predika. Han hörde till dessa poetiska naturer, som af allt, hvad de företaga sig, bilda sig en religion, och för hvilka tron på underverk är ett verkligt behof. Längre fram samtalade de ej mera derom; ty de kände, att deras olika tro ledde dem båda till samma mål, och en yttre tilldragelse bidrog att ännu fastare tillknyta deras vänskapsband.

Kort innan de skulle lemna universitetet, fann regeringen för godt att anställa en undersökning, rörande brödraförbundet. Meier och Reinhard blefvo jemte många andra arresterade, samt en längre tid plågade med förhör och ransakning, samt först efter ett halft års förlopp frigifne. Meier hade användt denna tid af tvungen enslighet att bereda sig till sin examen, hvilken han tog få dagar efter sedan han återvunnit friheten, hvarpå han återvände till sin födelseort, för

att der beträda sin nya bana. Han förblef väl, såsom vanligt, stående under den högre polisens uppsigt, men detta hindrade honom ej i utöfningen af hans medicinska praktik, hvilken han strax med lyckligaste framgång begynte. I början var det, efter vanligheten, blott de fattiga, som sökte och funno hans hjelp; men snart utbredde sig ryktet om några lyckliga kurer, om hans oegennytta och menniskokärlek: hans praktik började då att utsträcka sig äfven till de högre ständen, och hans lott skulle varit afundsvärd, om ej de gamla fördomarne gjort sig gällande mot honom.

Meiers högsta önskan gick nämligen derpå ut, att blifva föreståndare för någon större klinisk anstalt, för att genom undervisning på en gång lära och gagna. På en sådan plats vid något af de tyska universiteterna kunde han aldrig tänka; derföre önskade han att åtminstone erhålla ledningen af någon sjukanstalt, och då direktörstjensten vid ett stadslasarett genom en gammal läkares död blef ledig, så drog han ej i betänkande att söka den, isynnerhet som allmänheten hyste en fördelaktig tanke om honom. Fattigförsörjningskomitén och flera ansedda män förmådde vederbörande att välja den unga aktade läkaren, hvars kunskaper, stränga redlighet och rena seder rekommenderade honom till denna plats, och till regeringen inlemnades ansökan om hans utnämning. Meier gjorde sig de bästa förhoppningar, och hade i sitt hjertas glädje beslutat, att, om han blefve utnämd, afsäga sig de betydande inkomsterna, och låta dem tillfalla lasarettet, som bättre behöfde dem, än han. Några veckor förflöto under glad förväntan; han hade emottagit sina vänners lyckönskningar, och tänkte redan på att utbyta sin boning i fädernehuset emot sina boställsrum, då regeringens utslag ankom, hvilket, i stället för den väntade stadfästelsen, innehöll en uppmaning till Meier att öfvergå till kristendomen, emedan det vore helt och hållet stridande mot regeringens grundsatser att anförtro en Jude någon dylik plats. Fruktlösa voro hans föreställningar, att trosbekännelsen vid en sådan befattning ej kunde vara något hinder, och att denna vägran ingalunda grundade sig på statens lagar. — Regeringen blef vid sitt beslut; man kallade Meier ett oroligt hufvud; hans afundsmän skrattade åt Judarnes förmätenhet att eftersträfva sysslor, till hvilka de ej äro kallade, och glömde, att vederhörande sjelfve hade genom sitt eget val förklarat den bespottade motståndaren för den värdigaste.

Härigenom djupt kränkt hade Meier redan då velat lemna sitt fädernesland, om ej kärleken till detsamma och tanken på föräldrarna hade hållit honom tillbaka. Han blef qvar, och oaktadt han aldrig kunde förglömma den orättvisa, som vederfarits honom, det sköna verkningsfält, man fränkänt honom, måste dock den välvilja han nästan öfverallt fann, det utmärkta anseende, han förvärfvade, hålla honom skadeslös för hans svikna, sköna förhoppningar.

Vid sin återkomst ifrån universitetet hade han funnit Jenny ett älskvärdt barn af 11 år, som med varm innerlighet slöt sig till honom; han vande sig att känna för henne en lika faderlig som broderlig kärlek. Föräldrarne hade aldrig förlorat den lilla ur sigte, och hvarje hennes önskan hade med en öm och förekommande svaghet blifvit uppfylld, redan innan hon ännu hade uttalat den. Edvard öfverraskades af barnets förstånd och träffande qvickhet, såg att det skulle uppväxa till en liflig, passionfull flicka; men kunde dock ej dölja för sig, att föräldrarnes klemande kärlek hos Jenny lagt grund till en herrsklystnad och egensinnighet, dem ingen hittills sökt qväfva, utom kusin Josef, som bodde i Meierska huset och ofta skarpt och allvarligt tillrättavisade den lilla. Derföre kunde Jenny redan då ej tåla sin kusin, och klagade gråtande för brodren, att Josef var så elak, att han i allt hade någonting att anmärka mot henne, och hon yttrade sin förhoppning att i Edvard finna en beskyddare mot den stygga kusinen.

Den unga mannen insåg snart, att med Jenny ingenting kunde uträttas genom stränghet, och blef derföre i början sjelf hennes lärare och uppfostrare. Hon lärde under lek, och det tycktes ofta, som om redan af naturen ett dunkelt medvetande om allting slumrade hos henne, och att man blott behöfde väcka hennes erinring, för att tydligt och klart framkalla de kunskaper, man önskade meddela henne. Uppriktig och öppen som Edvard sjelf, blef hon honom allt mer och mera kär. Hennes barnsliga skönhet, som med hvarje dag utvecklades, förtjuste honom, och oaktadt han för föräldrarna ofta beklagade sig öfver, att Jenny var för mycket stolt och mer positiv, än som passade en qvinna, så var och förblef hon dock hans afgud. Efter två års förlopp måste han öfvergifva sin undervisning med henne, emedan hans tillväxande praktik ej lemnade honom nog tid öfrig. Edvard önskade nu, att man skulle anförtro hans syster åt en privatskola, som besöktes af de förnämsta familjernas döttrar, emedan han hoppades, att umgänget med flickor af hennes ålder lättast skulle afnöta de hårdheter och kanter, som hennes karakter tycktes vilja antaga. Föräldrarne följde hans råd, och dessa nya förhållanden gjorde i många afseenden ett förmånligt intryck på Jenny. Hon vande sig att ej lemna sin qvickhet så lösa tyglar som i föräldrarnes hus, hvarest man blott med skratt hade svarat på hennes mest bitande infall; hon lärde att lämpa sig efter sina skolkamraters önskningar, att lyda lärarne, men hon började ock att få medvetande om sin skicklighet, som hade upphöjt henne i första klassen, der alla hennes kamrater voro ett par år äldre, än hon. På ett umgänge, sådant som Edvard hade hoppats, var emellertid ej att tänka. De halfvuxna flickorna i första klassen kunde till största delen hvarken vara roade af, ej heller blifva vänner med det betydligt yngre barnet, som dessutom ofta nog af läraren fick mer beröm, än de. Andra, som fattade tycke för Jennys lifliga väsende, och gerna voro tillsammans med henne, kunde ej af sina föräldrar erhålla lof att inbjuda dottren till en judisk familj eller att besöka henne. Till dessa sednare hörde Clara Horn. Ett år äldre än Jenny, hade hon tagit denna under sitt beskydd, rådt och hjelpt henne, då den bortskämda flickan ej kunde finna sig i det stränga skoltvånget, och derigenom förvärfvat sig hela hennes förtroende. För henne talade hon under mellantimmarna om sina föräldrar, om sin älskade Edvard, om alla sina vänner, och ingaf derigenom sin beskyddarinna en förkärlek

för hela Meierska familjen. Då Clara efter sådana meddelanden prisade sin lilla väninna lycklig, och afundades henne föräldrarnes endrägt samt hennes broders kärlek, emedan hon sjelf saknade båda; då Jenny enträget bad henne att komma till henne och tillsammans med henne njuta af all denna trefnad, hade Clara alltid förlägen svarat, att hon ej tordes det. Slutligen hade Jenny en gång besvurit henne att säga, hvarföre hon ej ville besöka henne. Då yppade Clara under tårar, att hon ej tordes det, emedan Jennys föräldrar voro Judar, och hennes föräldrar aldrig skulle tillåta henne denna bekantskap. Jenny blef glödande röd, men sade icke ett ord, utan räckte tigande handen åt Clara, som gret bittert. Under de följande timmarna satt hon så förströdd, att hvarken lärare eller kamrater kände igen henne. Hon öfvertänkte Claras ord, och det blef henne klart, att hon var liksom ensam i hela skolan. Hon påminte sig, att ingen, ej ens af hennes närmaste vänner, inbjöd henne eller antog hennes inbjudningar, utom vid sådana tillfällen, då man bjöd hela klassen, och ej, utan att väcka uppseende, kunde utesluta henne. Hon erinrade sig den evinnerliga frågan, hos hvilken hon skulle blifva konfirmerad, och det skallande skriket, då hon nämde judiska prestens namn. Det föreföll henne odrägligt att framdeles lefva i denna krets, och då hon hemkom, kastade hon sig gråtande i sina föräldrars armar, och bad dem att taga henne ur skolan. De tårar, hon haft styrka att återhålla, frambröto nu våldsamt. Då Edvard kom och hon för honom beskref, huru hon tillbakasattes och var ett mål för åtlöje, hvilket hon nu först klart insåg, funno föräldrarne och brodren alltför väl, att de ej förmådde skydda det älskade barnet emot verldens fördomar eller bespara henne de lidanden, som de sjelfva hade genomgått och de nu i och med henne åter måste upplefva.

Att låta Jenny längre qvarstanna i pensionen var ej rådligt; de fruktade med skäl, att de fel, hvilka de önskade bekämpa hos henne, under sådana förhållanden ej kunde annat än tillväxa, hvarföre hennes undervisning åter började hemma, dock med den förändring, att hon fick till kamrat Therese Walter, dotter af en fattig embetsmans enka, som bodde i grannskapet, och med hvilken hon redan länge varit bekant. Hittills hade Jenny med likgiltighet sett Therese. Nu deremot, då hon var skild ifrån skolan, der umgänge med jemnåriga flickor hade blifvit för henne ett behof, blef Therese en ersättning för dem hon saknade, ja hennes enda tröst. Småningom uppstod häraf en vänskap emellan de båda unga flickorna, som eljest troligtvis aldrig kommit att närma sig hvarandra, emedan Thereses medelmåttiga anlag, hennes lugna, undergifna, och qvinligt älskvärda väsende, ej tycktes passa till Jennys öfverlägsenhet; men kanske var det just detta, som mest bidrog att befästa deras vänskap.

Då man nu nödgades välja en lärare för de båda flickorna, hvilka snart voro 15 år gamla, föreslog Edvard sin vän Reinhard, som ännu alltid lefde i ganska knappa omständigheter vid universitetet. Alla hans bemödanden, att efter fullgjord examen bekomma en prestsyssla, strandade mot de invändningar, man gjorde honom för hans studentförbindelser. Ett par år hade han varit informator, men åter upphört dermed, ty, ehuru lönen väl var tillräcklig för hans egna behof, var den likväl ej stor nog, att deraf lemna modren det understöd, hon behöfde; sedan dess hade han bemödat sig att genom lektioner och litterära arbeten försörja sig och sin moder. Edvard kunde omöjligt beveka honom att emottaga något understöd; endast genom användande af största grannlagenhet kunde han förmå honom att komma till staden och öfvertaga de båda unga flickornas undervisning på de fördelaktiga vilkor, som bankir Meier erbjöd honom.

Edvards plan lyckades. Han återsåg Reinhard efter flerårig skiljsmessa, och fann i honom samma trogna vän, han hade lemnat; dock hade han till tankar och känslor mycket förändrat sig. Ett dystert allvar hade bemäktigat sig honom. Fattigdomen hade gjort honom stolt, misstrogen och retlig, samt derigenom på visst sätt befläckat renheten i hans karakter. I högsta grad sträng emot sig sjelf, öppen emot sina vänner, glödde han dock, såsom förut, för rätt, frihet och ära, och hängde med sin gamla svärmiska tro fast vid kristendomen, som var för honom sanningens och kärlekens källa. Den goda framgång, hans undervisning i Meierska huset hade, förskaffade honom så många lektioner, att han knappt kunde medhinna dem alla, och derigenom bereddes honom en sorgfri existens, emedan undervisningen i den stora handelsstaden vida bättre betaltes, än i den lilla universitetsstaden. Han kunde nu taga sin moder till sig, med hvilken han delade sin lilla trefliga boning, och som snart i många familjer, isynnerhet i Meierska huset, blef lika aktad och älskad som Reinhard sjelf. Hans tillgifvenhet för Edvard ökades nu, om möjligt, emedan han hade honom att tacka för den lyckliga förändringen i sitt läge.

Äfven på Jenny hade den nye läraren gjort ett eget intryck. Emedan Edvard skattade honom så högt, hade hon redan i förväg fattat en gynnsam tanka om honom, den Reinhards allvarliga väsende ytterligare stadgade. Hans gestalt, vida öfver vanlig storlek, smärt men dock kraftigt byggd, påminte om forntidens riddare. Ljusbrunt, mjukt hår, stora blå ögon, regelmessiga drag, med ett ord, ett fullkomligt tyskt utseende och ett uttryck af melankolisk eftertänksamhet, förhöjde i Jennys ögon ännu mer hans manliga skönhet. Hans rörelser voro otvungna, han talade med ett lugn, en värdighet, för hvilka han tycktes nästan för ung; dock bemärktes lätt hos honom en viss slutenhet och tillbakadragenhet, äfven emot dem, af hvilka han med största vänlighet bemöttes. Therese och Jenny, hvilka man föreställde honom såsom hans tillkommande lärjungar, bemötte han med ett slags nedlåtenhet, som Therese ej märkte, men hvaraf Jenny, som redan genom Steinheims och Erlans hyllning var bortskämd, fann sig så sårad, att hon emot vanan drog sig skygg tillbaka, och hvarken genom Reinhards frågor eller Edvards och föräldrarnes tilltal kunde indragas i samtalet eller komma ur sin förlägenhet.

Efter några dagar begynte undervisningen, och både lärare och lärjungar voro med hvarandra ganska tillfreds. Reinhard kände sig på det angenämaste öfverraskad af den naturliga friskheten i Jennys själ och af Therese's lugna uppmärksamhet. Hvad den förra

hastigt och snabbt fattade, måste den sednare först begrunda och genom tankeansträngning tillegna sig, men då blef det henne också en kär, om ock mödosamt förvärfvad egendom, hvaröfver hon innerligen fröjdade sig, då Jenny deremot ej mer värderade den nya förvärfningen, sedan den väl blifvit hennes, utan blott ifrigare sträfvade efter nya kunskaper. Denna oroliga brådska gjorde att hon knappt var medvetande af sin andliga rikedom, utan förvånade både sig sjelf och andra dermed, då hon vid något tillfälle måste framte den.

För Reinhard hade denna undervisning ett dubbelt behag. Han hade föga lefvat i fruntimmers sällskap, och deras egna, känslofulla lif, hela deras inre verld voro honom helt och hållet obekanta. Med ökad hänryckning läste han nu de tyska klassikerna, då han såg Jenny, hänförd af diktens skönhet, blekna, såg hennes ögon simma i tårar. Sålunda hade han en gång föreläst henne det sköna samtalet emellan »Faust» och »Gretchen», som börjar med de orden: »lofva mig, Henrik!» och som innehåller en sublim själs sköna trosbekännelse. Reinhard sjelf var djupt gripen, och då Jenny vid verserna: »Jag har intet ord derför; känsla är allt. Ord är blott ljud, blott dunst, som omtöcknar himlaglöden», gråtande af glädje, tacksamt räckte sin lärare begge händerna, slöt han dem varmt och innerligt uti sina, ehuru han i nästa ögonblick ångrade det. Vid denna stund och vid ett i anledning deraf uppkommet samtal, hade Reinhard haft tillfälle att bemärka, det Jenny, ehuru i högsta mått samvetsgrann och djupt genomträngd af känslan för det sköna och rätta, likväl saknade alla religiösa begrepp. Hennes familj hade afsöndrat sig ifrån de judiska ritualstadgarna. Jenny hade derföre från sin första barndom blifvit van att höra både Judarnes och kristendomens dogmer betvitlas och förkastas, och det hade aldrig fallit henne in, att det funnes naturer, för hvilka tron på en positivt uppenbarad religion kunde vara ett stöd och ett behof. Ja, hon hade till och med betraktat den såsom en andlig svaghet. Så mycket mera måste det förvåna henne, att Reinhard, för hvars snille hennes broder hyste så mycken aktning, att hennes lärare, hvilken hade blifvit henne så kär och intressant, såsom kärnan för all bildning ansåg den tro, hon hade lärt att betrakta såsom en tom fabel, en blott allegori. Reinhard påstod, att en qvinlig själ hvarken förmådde att sjelf vara lycklig eller göra andra lyckliga, utan ett kraftigt fasthållande vid religionen, hvarföre han ofta ledde samtalet på kristligt-religiösa ämnen, så att vid hans undervisning religionen gick hand i hand med poesien, hvarigenom Jennys själ så småningom bereddes för kristendomens läror. Henne och Reinhard ovetande hade emellertid, tillika med den nya tron, en varm kärlek uppflammat i hennes hjerta för den snillrika unga mannen, som var henne en apostel för allt sant och skönt. Af kärlek till honom, tvang hon sig att undertrycka de tvifvel, som alltid i hennes själ uppstodo mot positiva religioner, och att blott hålla sig till de sköna sanningar, som så tydliga och klara erbjudas oss i kristendomen. Reinhard hade intet ögonblick hoppats att vinna en proselyt för sin religion; denna svaghet var långt ifrån honom, ty han hade fördragsamhet med hvarje tro, emedan han fördrade detsamma för sin egen. Han hade blott velat afhjelpa ett trängande behof i sin lärjunges hjerta; ty han var öfvertygad, att tron skulle hos Jenny borttaga det andliga högmodet och göra hennes väsen mildare. Innerligt gladde det honom, att se sina bemödanden krönas med framgång; men han anade ej, att denna hennes vekare sinnesstämning, som han hade ansett för religionens verk, var en följd af hennes kärlek till honom. Jenny kände behofvet af att tro på en Gud, som belönar det goda på andra sidan grafven, emedan ingen jordisk lycka tycktes henne tillräcklig för Reinhard; hon blef undergifnare, men ej för en Gud, utan för den älskade, och den tanken, att hennes kärlek någon gång kunde taga ett slut eller upphöra genom döden, gjorde henne så outsägligt olycklig, att hoppet på odödlighet och ett evigt lif blef hennes enda tröst.

Föräldrarne och Edvard märkte ganska väl den lyckliga förändringen i Jennys väsende, och då Edvard, såsom ofta hände, samtalade med Reinhard om sin syster, försummade han ej att tacka honom för hans välgörande inflytande, isynnerhet för den religiösa riktning, denna hade tagit hos henne. Josef var den ende, som ej tycktes vara af samma tanka. »Han kommer att göra en dålig kristen af henne,» yttrade han vid ett tillfälle, men vägrade att närmare förklara sig deröfver, emedan han ej ville förråda en hemlighet, den hans uppmärksamt vakande kärlek hade upptäckt.

Emellertid hade Jenny inträdt i sitt sextonde år. Hennes yttre hade utvecklat sig till en sällsynt skönhet, hennes kärlek till Reinhard hade dag ifrån dag tillväxt, och huru var det väl då annat möjligt, än att hennes personlighet, i förening med den djupa, nästan dyrkande tillgifvenhet, hon egnade den unge läraren, skulle göra ett djupt intryck på honom, ett intryck, som han förgäfves med alla förnuftets vapen sökte bekämpa. Hvilka förhoppningar kunde han väl hafva för den böjelse, han började känna för Jenny? Om ock föräldrarne gåfve sitt samtycke, skulle han väl våga att föra den bortskämda flickan i sitt tarfliga hem? — Till den grad egenkär kunde han ej vara, och att lefva af hennes faders understöd, att veta, det hans hustru ej hade honom ensam att tacka för sin lycka, denna tanke syntes honom odräglig, oaktadt han innerligt högaktade Jennys fader. Efter hvarje lektion beslöt han att under någon förevändning göra ett slut på undervisningen, för att ej låta en kärlek slå djupare rötter, hvilken ej lofvade någon framgång, och som, en gång upptänd, snart flammade upp i full låga. På genkärlek vågade han ej hoppas, emedan Jenny, af fruktan att förråda sig, så snart lästimmarne voro förbi, och då hennes familj eller någon främmande var närvarande, hastigt öfvergick ifrån fullkomlig hängifvelse till en förvånande köld, och tycktes för hvarje annan visa större deltagande, än för Reinhard. Denne dröjde då vid Therese's sida, och sökte att under ett lugnt samtal med henne dölja sin qvalfulla sinnesrörelse.

Det var isynnerhet Erlan, som väckte Reinhards svartsjuka. Denne beundrade med rent konstnärssinne flickans uppblomstrande skönhet, och hans glada, nä-

got djerfva lynne hjelpte Jenny ofta ur hennes förlägenhet. Med nöje emottog hon den betagne Erlans hyllande lofsånger; hon glädde sig, då Reinhard hörde dem, men hans skenbara likgiltighet gjorde henne olycklig; hon började blifva svartsjuk på Therese, höll sig aflägsnad ifrån henne och Reinhard, samt uppsökte med flit Erlan, som dessutom gerna dröjde i hennes sällskap.

Vid denna sinnesstämning inlät hon sig ofta i lifliga samtal med Steinheim, under hvilka qvickheten spelade hufvudrollen, och som ofta öfvergingo i ett slags gäckeri, hvaruti Reinhards natur förbjöd honom att taga del. Detta visste Jenny väl, men hon försmådde att bespara den älskade denna oangenäma känsla. Ju mindre deltagande han visade henne, ju längre han aflägsnade sig, desto mer öfvertygades Jenny, att hon var honom likgiltig, och desto mindre borde han få en aning om hennes kärlek. Blott i sällskap med Reinhards moder, upplöste sig den unga flickans sinnesstämning i en sällsynt vekhet.

Så ofta pastorskan Reinhard besökte Meierska huset, öfvergaf Jenny på ögonblicket hela det öfriga sällskapet, för att uteslutande egna sig åt den goda frun. Hvarje ord, denna talade, var henne dyrbart; långa stunder kunde hon lugn och betagen åhöra henne, då hon berättade om sin Gustafs barndom, om de otaliga uppoffringar, ynglingen för hennes skull hade underkastat sig, om den oföränderliga kärlek, han som man visade henne, och hon önskade ingenting högre, än att snart se den älskade sonen i en ställning, som gjorde det möjligt för honom, att vid sidan af en älskad hustru finna den lycka, Gud visst en gång skulle beskära honom.

Hvarje sådant samtal tjente blott att ännu mer underblåsa hennes kärlek; och ju tydligare medvetandet af densamma blef henne, ju bestämdare den önskan framträdde hos henne att en gång tillhöra Reinhard, dess odrägligare föreföll henne Josefs frieri, som af hennes föräldrar understöddes.

Efter dessa upplysningar kan samtalet emellan fru Meier och Jenny, hvilket vi förut meddelat, och som afbröts genom Steinheims besök, ej mer förefalla besynnerligt, och vi gå nu att ostördt följa händelsernas lopp.

En af de följande aftnarna sutto fru Meier, fru Reinhard och Jenny i den af Meier för vintern abonnerade logen, för att höra Figaro, i hvilken Giovanolla för första gången uppträdde såsom Susanna. Första akten var förbi, då Edvard i sällskap med Josef och Hughes inträdde i logen, för att presentera den sednare för sin familj, såsom Hughes hade bedt honom. Efter första helsningen började man att samtala om operan, om sångerskan och slutligen om musik i allmänhet. Edvard ogillade vexlingen af tal och sång i operan.

»Alltsammans skall sjungas», sade han, »så framt det ej skall göra ett störande intryck, att någon i ett ögonblick af häftigaste sinnesrörelse plötsligen afbryter sitt tal, dröjer ett par minuter, tills inledningstakterna äro förbi och då återfaller i sin förra pathos.»

»Du har rätt», inföll Josef, »men lär först våra sångare att sjunga så tydligt, att man kan förstå dem; ty det är endast genom de inflickade samtalen man är i stånd att begripa hvad de spelande egentligen föreställa på scenen.»

»Men äfven dessa samtal vårdslösas så oförlåtligt, att man endast med vedervilja åhör dem», tillade Hughes.

»I mitt tycke», invände fru Reinhard, »är vid musik ordet blott en bisak, emedan instrumentalmusik och isynnerhet tonerna af en orgel förmå göra samma intryck på känslan, som sången.»

»Det vill jag ej påstå», menade Josef, »ty mig uttråkar hvarje instrumentalkonsert, och att gå och höra en kyrkomusik, skulle ingen makt i verlden kunna förmå mig.»

»Det är för det du ej har någon känsla», utropade Jenny, »för det du är en kall förståndsmenniska och alldeles ej deltager i andra menniskors känslor och nöjen.»

»Dina känslor och dina nöjen känner jag kanske bättre, än du sjelf, mitt barn!» genmälte Josef gäckande, men med en ton och en blick, som, blott af Jenny förstådd, framkallade en stark rodnad på hennes kinder.

Bestört teg hon ett ögonblick, men hämtade sig snart och sade till Hughes: »Tycker ni ej också, att musiken kan umbära ord?»

»Möjligtvis; men mig tyckas musik och skaldekonst höra så nära tillsammans, att man knappt kan säga, att poesien kan umbära musiken eller tvärtom. Så fullkomlig hvardera för sig sjelf kan tyckas, så högt hvardera för sig utan biträde af den andra kan förtjusa oss, gifvas dock många fall, då först båda tillsammans fullkomna hvarandra och blifva ett fulländadt hänryckande helt.»

»Jag vill dock för min del hellre höra Tasso utan musik, än Figaro utan ord», sade Josef leende.

»Hvad är det nu åter för disput igen?» sade Edvard, som hittills samtalat med sin moder och ej deltagit i konversationen; »huru ofta har ej du, Josef, med största nöje åhört ouverturen till Figaro, två, tre gånger efter hvarandra! Men vet, min bästa Hughes, att min syster och min kusin hafva gjort sig till en helig lefnadsregel, att alltjemt motsäga hvarandra.»

»Jenny fruktar, att vi annars kunde komma att lida brist på samtalsämnen», inföll Josef; »för öfrigt är jag ej särdeles känslig för musik, oaktadt jag rätt gerna hör den.»

»Det behöfver du just ej berömma dig af», hviskade Jenny sin kusin i örat, då i detsamma introduktionen till andra akten började. »Who is not moved with rapture on sweet sounds, is fit for treason, stratagem and spoil; let him not be trusted.»

»Tack, Jenny!» — Med dessa ord lemnade Josef logen, under det de öfrige sakta ordnade stolarna, för att ej förlora något af sångerskans rena toner, som förtjuste alla. Jenny böjde sig ett ögonblick fram öfver logen, för att se, om hon ej hade någon bekant der nere, då hennes första blick föll på Reinhard, hvars ögon med längtan voro vända mot henne.

Sedan den sista lektionen för några dagar sedan hade hon ej sett honom. Han hade kämpat en svår kamp med sig sjelf, för att undvika henne. Hon åter ville åtminstone höra talas om honom; derföre hade hans moder blifvit bjuden af dem på spektaklet. Då fru Meier och Jenny hämtade fru Reinhard, hade Jenny hoppats att åtminstone få se Reinhard beledsaga modren ned till vagnen — men han kom ej. På Jennys fråga, om ej Reinhard i dag tänkte gå på spektaklet, hade hans moder svarat, att hennes son vore sysselsatt med angelägna göromål och nödvändigt måste stanna hemma, hvarföre han hade afslagit hennes begäran, att till vederqvickelse gå och höra Figaro.

Härmed var allt hopp ute för Jenny denna afton; hon hade svårt att finna sig häruti, och kunde knappt återhålla ett utrop af glad öfverraskning, då hon så oförmodadt upptäckte den älskade framför sig, och den tanken uppsteg hos henne, att han möjligtvis var der blott för hennes skull.

Så var det verkligen. Han hade försökt att arbeta, men den älskades bild stod beständigt framför honom. Han såg henne i en praktfull drägt, som hon mycket älskade och i hvilken hon var så skön. Han såg, huru det bleka, fina hufvudet, beskuggadt af långa, mörka lockar, ådrog sig allas blickar. Att sitta vid skrifbordet var honom omöjligt. Orolig vandrade han upp och ned i sitt rum; det föll honom in, att Erlan, Giovanollas beundrare, och Steinheim troligen voro på spektaklet, samt att Erlan kanske just nu satt i Meierska logen vid Jennys sida. Hvad kärleken ensam ej förmådde, det gjorde svartsjukan: hastigt grep han hatt och kappa, och var en fjerdedels timma sednare på spektaklet.

Han andades lättare, då han såg henne ensam. Sedan han på två dagar ej sett henne, under hvilka han dock oupphörligt längtat efter henne, syntes hon honom nu skönare, än någonsin; men hvilken skiljemur emellan dem båda. Religion, förhållanden, framför allt hennes köld, allt hade han emot sig. Dock, om han vore henne något mer, än en aktad lärare, om hon för honom hyste en helt annan känsla! om hon älskade honom! Under dessa tankar voro hans ögon oupphörligt fästade på henne, tills hennes blick träffade honom, och den saliga förtjusningen i hennes drag, den glödande rodnad, som plötsligt öfverfor hennes ansigte, gåfvo honom ett svar, som gjorde honom till den lyckligaste bland dödlige. Hundrade menniskor stodo nu mellan honom och den älskade; men den bekännelse, han under de förtroligaste samtal aldrig vågat göra henne, hade nu undfallit henne; den försäkran om Jennys kärlek, som han hittills ej vågat hoppas, hade han nu i hundrade vittnens närvaro erhållit.

Detta är kärlekens hemlighet, att den förenar tvenne hjertan till ett, och isolerar dem ibland tusende; att känslan af motsvarad kärlek ej behöfver ett ord, knappt en blick, för att göra sig begriplig. Kärleken, lik en flygtig ether, tyckes utströmma ur ett hjerta, för att fylla och lifva ett annat. Men blott det älskande, det öppnade hjertat känner denna lifsfläkt. De öfriga berör denna himmelska ström icke; de andas lugnt den kyliga jordluften, utan att ana, huru hastigt, lätt och öfversaligt tvenne hjertan klappa i deras närhet.

Reinhard och Jenny voro ensamma med hvarandra; blott för dem sjöng grefvinnan, för att låna ord åt deras stilla känslor, och liksom till en ed blickade de med allvarlig och helig känsla hvarandra i ögonen, och upprepade innerligt: »Låt mig dö, o kärlekens Gud, eller lindra min smärta!»

Jenny, knappt hunnen ur barnaåren, blef glad som ett barn, sedan våldsamheten af första intrycket hade saktat sig. Hon var nu lycklig i medvetandet af att vara älskad; hon hade velat ropa till publiken: »Gustaf Reinhard är för min skull hitkommen, han älskar mig», men hade dock ej mod att säga hans moder, att han var der och att hon såg honom. Hela hennes ansigte log, då Cherubin frågade: »Tala, är det kärlek, som så bränner här?» Reinhard bortvände ej ögonen ifrån den älskade, och en hel vår af lycka och sällhet uppblomstrade i hans hjerta, då Jenny, vid den upprepade frågan: »tala, är det kärlek, som så bränner här?» såg på honom, och, helt och hållet obemärkt af alla andra, tillnickade honom ett vänligt »ja» med de sköna ögonen.

Snart var andra aktens final med sitt bullrande prestissimo förbi. Reinhard lemnade sin plats, och skyndade att komma i sin Jennys närhet. Han ville låta henne förstå, huru han under de sista månaderna lidit och hoppats, han ville sluta henne till sitt bröst och tacka henne för den lycka, hon i denna stund skänkt honom. Han hade velat bortbära den ljufva flickan på sina armar och genomkämpa en verld af hinder, för att blifva ensam ägare af denna klenod, och föra den till en ort, der ingen lysten blick träffade den, han lika heligt älskade, som ett barn älskar sin skyddsande.

Då han öppnade logedörren, vände Jenny sig om, och han hörde frasandet af hennes sidenklädning; han hade ej ett enda ord att säga henne, talade något likgiltigt med fru Meier, hörde modren yttra sin glädje öfver, att han, ehuru sent, hade kommit, och satte sig tigande bredvid Jenny.

Äfven hon var förlägen och yttrade slutligen stammande: »Jag har sett herr Reinhard redan i början af andra akten.»

»Hvarföre sade du ej det strax?» frågades henne.

»Jag tänkte, jag visste inte .....», stammade Jenny förvirrad, böjde sig ned till fru Reinhard, kysste hennes hand, och bad, liksom hon haft en oförrätt att godtgöra: »ack! var ej ond på mig!»

Båda fruarne togo saken för en af Jennys vanliga nycker, och gåfvo ej vidare akt på henne, då ridåen ånyo uppgick och duetten emellan Susanna och grefven började.

Operan var slut, innan det unga paret väntade det. Reinhard bjöd fru Meier armen och Jenny följde hans moder. Då de kommo ut, träffades Edvard jemte Hughes och Erlan; Edvard bjöd då de båda herrarna på té, hvartill fru Meier äfven inbjöd fru Reinhard jemte hennes son. Den sednare beledsagade damerna till vagnen och insteg deruti med dem; efter ett par ögonblick körde de in på gården till Meierska huset, och han bjöd Jenny handen, för att hjelpa henne ur

vagnen. Då hennes lilla hand härvid darrade i hans, kunde han ej afhålla sig ifrån att sakta trycka och qvarhålla den, medan hon uppsteg på de första trappstegen. Men skygg och rädd som en fågel, lösgjorde Jenny sin hand, gick skyndsamt uppför trappan och in i térummet, dit Reinhard följde henne.

Herr Meier tillbragte aftonen utom hus; damerna satte sig derföre genast till tébordet, och innan kort ankommo de väntade herrarne.

»Nå, hvad säges i dag om Giovanolla?» frågade Erlan, så snart han tagit plats; »mera retande, mera förförisk kan man ej vara, det måste man tillstå. Jag hade verkligen aldrig trott på möjligheten af att med så storartad skönhet kunna så väl uttrycka soubrettens koketteri, och hon har i dag som Susanna bevisat sig vara en stor artist.»

»Efter min tanke», svarade fru Meier, »fordras visst icke så mycken konst, för att framställa sig sjelf.»

»Tvärtom, det är just svåraste uppgiften att spela sig sjelf; men denna uppgift har hon ej haft att lösa, ty kokett är Giovanolla alldeles icke. Nej, verkligen icke!» ropade han, när de andra började skratta; »hon vet, att hon är ett ideal af skönhet, och är nog ädelmodig att vilja visa sig för den förvånade verldens ögon i all den fullkomlighet, hvaraf hon är mäktig. I dag måste jag vid hvarje hennes rörelse återhålla utbrottet af min förtjusning, för att ej ropa till alla, att de hade en klassisk modell för ögonen. O! jag har i afton gjort de märkvärdigaste studier, och en sen efterverld skall ännu fröjda sig åt denna qvinnas bild, om min talang håller jemna steg med min vilja.»

»Medan du tänkte på efterverlden», sade Edvard, »tänkte jag å min sida, att det ej ges någon större dårskap af vår tid, än att låta ungdomen bivista representationer, der en lättsinnig och förderfvad hänfaren tids seder så behagligt och lockande framställas.»

»Af samma mening är äfven jag», försäkrade Reinhard. »Jag vill ej neka, att denna afton hör till de skönaste i mitt lif, så mycken fröjd har den gjort mig; och dock plågade det mig, att se logerna fulla af unga damer.»

»Dermed tadlar ni mig, kära Reinhard», afbröt fru Meier. »Ni är af samma tanka som Edvard, nämligen att vi mödrar ej gå nog sorgfälligt tillväga vid våra döttrars uppfostran; men jag för min del tror, att en oförderfvad flickas rena själ på en skön bild blott ser skönheten, ej de fläckar och fel, som vanställa den. Derföre hafva min man och jag aldrig dragit i betänkande att gifva vår dotter mången bok i händerna, och låta henne deltaga i många saker, hvilka man annars vanligen undanhåller hennes ålder.»

»Visserligen är vid qvinnans uppfostran det husliga exemplet och den inre själsbildningen en hufvudsak», sade Hughes. »Annars skulle ju i Frankrike, hvarest man håller flickorna i klosterlig afsöndring ända till deras giftermål, sederna vara bättre än hos oss i England och här i Tyskland, der man unnar ungdomen mycket större frihet; men erfarenheten visar dock, att den fransyska afsöndringen ej gifver några lofvärda resultater.»

»Emedan i Frankrike hela samhället är i ett förderfvadt, upplöst tillstånd», ifrade Edvard; »emedan äktenskapen blifvit sällsyntare och familjelifvet upphört att vara den centralpunkt, hvarifrån allt utgår. Hvad hjelper det att uppfostra en flicka i de strängaste grundsatser, då redan hennes första steg i verlden visar henne, att hvarken hennes föräldrar eller hennes man tro på dessa grundsatser; då det unga, älskande hjertat, som har behof af att älska och älskas, ser sig förrådt, kanske för en danserskas skull, som ej är värd att lösa skobandet på detta oskyldiga barn? Lägger man dertill de dåliga exempel den så kallade moderna romanen och teatrarne gifva, så kan man ej förundra sig öfver sederna i Frankrike.»

»Men hos oss, min son», invände fru Meier, »är dock qvinnornas och samhällets tillstånd i allmänhet helt olika. Derföre tyckes mig, att du öfverdrifver de skadliga följder, teatern och dylikt har på ungdomssinnen, och vi Tyskar kunna lugnt tillåta våra döttrar denna njutning.»

»Tvärtom, älskade moder! Emedan mannen hos oss ännu håller hemmet för sin skönaste lyckas tempel, och den älskade hustrun för dess öfverstepresstinna, — emedan han i detta tempel hembär sitt rykte, sin ära och allt hvad han är och förvärfvar, såsom offer åt sinprestinna, — emedan hans hopp och fruktan äro bundna vid denna krets, och han alltid dit återvänder, då lifvet med sina fordringar frigör honom; derföre hafve vi, tyske män, rättighet att begära, det ingen oren fläkt vidrör en flickas själ, åt hvilken så mycket offras.»

»Och huru hög, huru helig är oss icke den flicka, vi älske!» ropade hastigt, liksom uppväckt ur djupa tankar, Reinhard, hvilken hittills tigande åhört samtalet. »Om en flicka visste, huru svår och häftig strid mannen måste kämpa, innan han villigt lägger sin frihet, sina känslor, sina tankar, ja, sitt lif under en främmande vilja! Blott ett väsende, hvilket man tillbeder såsom en gudomlighet, kan man vara så undergifven, som kärleken gör oss under qvinnan. Men hvem kunde väl fördraga den tanken, att vårt hjertas gudomlighet bevistade ovärdiga fester? Hvem kunde väl lugn åse, att hennes sköna öga berördes af en oren anblick? Jag vore i stånd att gifva mitt lif, för att bespara den älskade en sådan profanation, och en flicka, som verkligen älskar, som förmår att begripa kärleken, att fatta en mans tillbedjande kärlek, som i sin egen person äfven högaktar den älskade, skulle visst frivilligt försaka allt, som sårar på en gång honom och henne sjelf. Den som vet, huru mycket sann kärlek renar och förädlar mannens hjerta, kan ej utan smärta åse, att en flicka sjelf afhänder sig den strålkrans, som sedlig renhet framtrollar omkring hennes hjessa, och som gör henne så dyrbar för vårt hjerta.»

Derunder föllo hans ögon på Jenny, som gömde sig bakom det ångande téköket, och för sinnesrörelse knappt förmådde tillaga téet. Han märkte nu det bittra tadel, han emot sin vilja hade uttalat emot den älskade; han ville afbryta, men kunde ej, ty han hade talat af innerlig öfvertygelse. Så mycken sällhet denna afton hade skänkt honom, så ondt gjorde det honom dock, att ett så sedeslöst stycke, så lättsinniga sånger hade varit hans kärleks bud till Jenny. Skilnaden emellan honom och henne var, att hon, uppfostrad i

den stora verldens begrepp, hade, oaktadt sin verkligt stränga sedlighet, förlorat känslan för det sedeslösa i många förhållanden, eller att den ej hos henne hade blifvit uppväckt till medvetande. Figaro, Don Juan och mycket annat voro för henne saker, som ifrån barndomen hade gjort henne nöje, utan att hon kommit att tänka på det göda eller onda deruti.

Reinhard hade ända till sin universitetstid uppväxt i fullkomlig enslighet, i en liten småstad, och af hans själ måste de intryck, han nu plötsligt erför i sällskapslifvet och genom teatern, uppfattas helt annorlunda, emedan han var medvetande af de känslor, som derigenom framkallades hos honom. Edvard deremot hade helt och hållet genom reflexion kommit till de åsigter, han förfäktade, och dem han i dag, föranledd af händelser, som vi framdeles vilje berätta, ovanligt varmt hade uttalat.

Ingendera anade, med hvilken beundran fru Meier och fru Reinhard åhörde sina söners åsigter, och att båda läste djupare i deras hjertan, än de sjelfve förmodade och önskade. Lika litet hade Reinhard betänkt, huru smärtsamt hans yttrande måste förefalla Jenny, som i all oskuld hade öfverlemnat sig åt musikens njutning, och nu älskade denna opera dubbelt, emedan hon derunder vunnit öfvertygelsen, att Reinhards hjerta tillhörde henne.

Jennys rörelse undgick ej fru Reinhard; hon såg den långa, bedjande blick, Reinhard riktade på henne, sedan han hade talat; hon såg, att Jenny böjde sig ned till honom och sade ett par ord, hvilka tycktes sätta sonen i högsta förtjusning, ty hans ansigte strålade af glädje; men innehållet af dessa ord kunde hon likväl ej förstå.

»Jag vill aldrig mer se Figaro,» sade Jenny sakta till Reinhard; men fru Reinhard sökte förgäfves att utforska, hvarföre ett uttryck af bedröfvelse, oaktadt Reinhards glädje, ej ville försvinna från den hulda flickans ansigte.

För att åter upplifva samtalet, hvilket för några ögonblick hade afstannat, anmärkte fru Reinhard: »om man än aldrig så strängt dömer moralen i Figaro, hvilken visserligen är löslig nog, så kan man dock ej neka, att ju denna opera äger ganska mycket behag, äfven om man afräknar kompositionen.»

»Det gör den så mycket farligare,» invände Hughes, »såvida vi antage de begge herrarnes stränga åsigter såsom riktiga.»

»Jag ber er, herr Hughes,» skrattade Erlan, »låt ej narra er af dessa löjliga läror. Hvad en sådan der doktor, som länge varit en eftersökt giftaskandidat, och en sådan der teologie kandidat, som redan länge önskat sig ett pastorat, hvad de behaga föreläsa och predika för oss andra, det behöfve vi just icke taga för Guds ord. Låt dem begge lära, hvad de vilja; jag vågar dock påstå, att i Figaro, i Barberaren, i Don Juan, i den länge helt och hållet glömda, intagande Fanchon, ligger något af förra århundradets flyktiga, graciösa lätthet, som i Frankrike uppnådde en sällsynt älskvärdhet.»

»Ja,» sade Edvard, »en älskvärdhet, som urartade till totalt förderf, och ursinnigt framdansade till schavotten, trots de varnande röster, som ej fattades.»

»Ja, till schavotten,» fortfor Erlan, »på hvilken de lättfärdiga danserskorna dogo med ett lugn, en själsstorhet, som skulle anstått Romerskor. Prinsessan Elisabeth dog lika lugn, som Arria eller någon annan hjeltinna af eder så beprisade tråkiga Romaretid; hela skilnaden består blott deruti, att fransyskorna voro älskvärda och lyckliga, och gjorde andra lyckliga, under det en sådan der antik Romerska eller romersk antik satt i sin jungfruhur, och var dygdig, och väfde ylletyger. Nej, tacka vill jag Fransyskorna!»

De äldre damerna skrattade, och Erlan, deraf uppmuntrad, fortfor:

»Sägen mig uppriktigt, är väl någon af eder hälften så älskvärd, som grefve Almaviva, eller Don Juan, eller Cherubin, eller Abbén i Fanchon?»

»Du kanske, kära Erlan!» sade Edvard.

»Gifve Gud, jag det vore! Jag stretar dagligen, för att uppnå en glad föregångens tids förebilder; men hur i all verlden skulle man nu kunna det! Knappt har man blifvit kär och frässar i sällhet, så får man höra talas om jernvägsaktier, eller planer till småbarnskolor, i hvilka idel skolfuxar och pedanter uppammas. Tänker man på att lösgöra sitt hjerta, för att snart åter låta det fångas, så kommer någon och ber en inträda i en förening till negerslafvarnes emancipation eller till lindring af hundarnes vedermödor; och ingen menniska tänker på, att jag blir mycket mer uttråkad af allt detta, än en negerslaf kan vara utledsen vid att bära sockerrör, eller en hund att draga mjölkkärror» *).

»Det är kanske ej möjligt för alla menniskor, att anse lifvet som en lustfärd, och förneka hvarje högre intresse såsom ett besvärligt hinder,» svarade Reinhard, hvilken detta skämt misshagade, emedan det roade Jenny.

»Huru skall man då anse lifvet?» fortfor den oefterrättlige Erlan. »Gud har ganska bestämdt skapat oss för något; Gud vill, att vi skola roa oss, och att ni helt nyligen och ytterligare nu i dag stört mig i mitt största nöje, är en verklig dödssynd. Hvad hafven j väl för edert eviga moraliserande? Fru Meier och fru pastorskan höra på mig så andäktigt, att téet visst kallnar för dem, och mamsell Jenny ser efter det dumma samtalet så bedröfvad ut och är så tankspridd, att jag ännu ej bekommit något té, för att dränka den förargelse, ni förorsakat mig.» — »Goda mamsell Jenny,» sade han, vänd åt henne, »blott en dubbel portion socker, i skadestånd för den bittra förtret, er bror gjort mig!»

Det lilla sällskapet utbrast i ett hjertligt skratt, hvilket Erlans glada lynne hade framkallat. Äfven Jenny slet sig ifrån de känslor, som i dag för första gången hade uppvaknat hos henne. Blott Reinhard satt förlorad i djupa drömmar, och betraktade kärleksfullt Jenny, som just beredde sig att gifva Erlan ett skämtande svar, då Josef och Steinheim inträdde. De hade till fots gått ifrån spektaklet, och Steinheim urskuldade deras sena ankomst med de orden: »Jag

*) Som bekant är, användas hundarne i Tyskland äfven till dragare, och isynnerhet att forsla mjölk till städerna.

kommer sent, men kommer dock; den långa vägen är orsaken till mitt dröjsmål.»

»Men hvarföre åkte ni ej hem?» frågade Jenny.

»Emedan det tyvärr är fredagsafton,» svarade Steinheim, »och jag ej ville göra min mor den chagrin, att åka. Af sonlig kärlek och pietet ådrager jag mig döden i det regniga vädret, efter echauffementet på spektaklet och med mitt retbara nervsystem! Men, hvad skall man göra?»

»Jag hade trott, att åkandet blott var förbjudet om lördagen,» yttrade fru Reinhard.

»Ack nej!» svarade Steinheim, »hos oss börjar lördagen redan om fredagen, och tiden för sabbatens firande räknas ifrån fredagsaftonen tills om lördagen, då de första stjernorna blinka.»

Fru Reinhard berömde Steinheim, för det han höll denna lag. — »Mig är den ganska likgiltig,» svarade han; »jag för min del tror den vara missförstådd, och efterlefver den blott för att göra min mor till viljes, hvilken jag bringar många sådana offer, oaktadt de ruinera min helsa.»

»För en så uppoffrande son har jag verkligen ej ansett er,» sade Jenny, som ej kunde motstå sin lust att gyckla med Steinheim; »jag visste ej, att sjelfförsakelse äfven hörde till era dygder.»

»Verlden älskar att svärta det strålande och draga det upphöjda ned i stoftet,» deklamerade Steinheim. »Men att ni, hulda, äfven tviflar på mig, förtjenar jag ej, och jag kunde liksom Cesar utropa: Äfven du, min Brutus! — För öfrigt vet ni, att våra hästar om lördagarna skonas, men icke jag.»

»Det är första lagen emot djurplågning,» inföll Erlan, »och det förundrar mig, att du, kära Meier, ej länge sedan väckt uppmärksamhet derpå.»

»Det stilla firandet af sabbaten,» yttrade fru Meier, »är verkligen en af de föreskrifter i judiska religionen, som rätt mycket behaga mig, oaktadt ni ej mer håller dem.»

»Jag finner det äfven ganska vackert,» sade Jenny; »men den gäller ju blott för menniskor, egentligen blott för Judar; ty jag har sjelf sett hos fru Steinheim, att hennes kristna tjenstflicka putsade ljuset, hvilket hon sjelf ej ville göra.»

»Ni menar alltså,» frågade Steinheim, som hade satt sig bredvid Jennys stol, »att, då tjenstflickan kan putsa ljus, så kan hästen också draga?»

»Ja!» sade Jenny sakta, efter det ett annat samtal redan hade blifvit inledt i sällskapet. »Ja! Hästarne kunde alltför väl arbeta; de äro väl inga Judar heller.»

»Hvad äro de då?» frågade Steinheim likaledes sakta, för att ej störa de andra.

»Hur kan jag veta det? förmodligen kristna, — eller bedningar!» tillade hon hastigt, då hon märkte, att Reinhard, som satt på andra sidan om honom, hade hört hela detta barnsliga samtal, och med ovilja vände sig bort, då Steinheim utbröt i ett skallande skratt, hvartill han dock, på Jennys ifriga böner, ej ville uppge orsaken, oaktadt man envist bad honom derom.

Genom Reinhards bröst flögo de sista orden, såsom ett skärande ve, såsom en isig frost öfver vårens första blommor. Detta lättsinne, detta gycklande med allt, som var andra heligt, var just det, som alltid stått söndrande mellan Jenny och hans kärlek. Han älskade hennes rena, sköna natur, hennes rika glödande känsla, men varseblef alltid med bedröfvelse, att hon till följe af uppfostran och de förhållanden, i hvilka hon uppväxt, hade tagit en riktning, som upprörde hela hans själ, och som man, oaktadt Edvards ogillande och begges ifriga bemödanden, hittills ej lyckats att kunna ändra. Reinhard tilltrodde Jenny den högsta sjelfförsakelse och hvarje dygd; han trodde på hennes hjerta, i hvars besittning han i dag kände sig rik och lycklig; han älskade henne så, som en kraftig själ förmår att älska; — och dock kände han en skiljemur emellan sig och den älskade. Vid Jennys sista ord uppvaknade denna känsla ånyo, och det så mycket smärtsammare, som det kylde hans hjerta, hvilket i dag så varmt och odeladt klappade för henne. Han blef bedröfvad, och, då sällskapet sednare åtskiljdes och han tagit afsked af Jenny, gick han förstämd och tigande bredvid sin moder, under det Jenny på sina rum utgöt tårar af den renaste ånger. Hon visste, att hon förgått sig emot Reinhard, och kände nu den djupaste harm och ånger deröfver. Så hade hon ej denna afton velat skiljas ifrån Reinhard; — ingen blick hade han haft för henne, och dock visste han nu, att hon älskade honom.

Medan allt detta föregick, låg Clara Horn under outsäglig smärta på sitt läger. Ung, skön och god hade hon dock, ehuru omgifven af rikedom och lyx, aldrig känt den lycka, för hvilken hon tycktes vara född. I fadershuset hade det olyckliga förhållandet emellan hennes föräldrar alltid varit henne en källa till det bittraste lidande. Blott önskan, att förena sig med en af de anseddaste köpmansfamiljer, hade förmått Horn att till sin maka välja nuvarande kommerserådinnan Horn, som var äldre, än sin man, men dock, då hon gifte sig, ännu hade grundade anspråk på beundran för sin regelmessigt kalla skönhet. Ingendera medförde kärlek i sitt nya hem; och, då snart fruns herrsklystna lynne gjorde hemmet till en plåga för den unga mannen, och han småningom drog sig ifrån henne, öfvergick hennes sinnesstämning i en bitterhet, en köld, som vållade deras fullkomliga söndring. Sonen Ferdinands födelse tycktes öppna moderns hjerta för mildare känslor emot fadren. Men det var för sent att återställa freden. Horn hade vant sig vid ett lefnadssätt, som gaf hans hustru rättvis orsak till klagan, och då Clara några år sednare föddes, felades henne redan i vaggan lyckliga föräldrars saliga leende.

Ferdinand var det enda väsende, som modren älskade. Hvarje hans önskan skulle uppfyllas; lika svag och eftergifvande mot sonen, som sträng emot alla andra, hade kommerserådinnans uppfostran af den unga mannen bildat den kalla och högmodiga sprätt, som vi i början af denna berättelse lärt känna.

Om den älskvärda Clara hade modren föga bekymrat sig. Den lilla hade från början blifvit öfverlemnad åt en guvernant, som lyckligtvis just var egnad att vårda och utbilda den unga flickans själ. Föga

efterfrågad af sina föräldrar, gäckad och plågad af sin egensinniga broder, vande sig Clara redan ifrån barndomen vid denna blygsamhet, detta ödmjuka sinne, som framdeles blef den sköna jungfruns ädlaste prydnad. Icke utan stolthet såg fadren den beundran, Claras första uppträdande i sällskapslifvet väckte. Ungdomens vilda passioner hade lagt sig hos Horn; sonen var honom främmande; han saknade ett vänligt hem, en treflig familj, och sålunda kunde det ej fela, att Claras undergifvenhet och barnsliga inställsamhet fängslade honom. Han älskade Clara så mycket han var i stånd att älska. Hon var hans stolthet, hans krona, och alla hans önskningar gingo derpå ut, att se denna dotter göra ett så lysande giftermålsparti som möjligt. Med nöje hörde han derföre kommerserådinnan helt oförmodadt fråga honom, om det ej nu, då Clara redan var på tjugonde året, vore tid att tänka på hennes bortgiftande. Hon yppade för honom, att hon redan länge sedan med sin syster, som var gift i England och hade en son, hade uppgjort den planen att gifta Clara med denne. Hon anförde, att hennes systerson Hughes, som var äldsta arfvingen och således, enligt engelska lagen, hade företrädesrätt, lätt skulle förmås att lemna Ferdinand i åtnjutande af hela fädernearfvet, och att Clara dessutom aldrig i Tyskland kunde göra ett så rikt gifte. Kommerserådinnans syftemål var att derigenom förekomma en lika delning af förmögenheten emellan begge barnen. Hennes man biföll förslaget, ehuru af andra skäl. William Hughes gällde, efter allt hvad man visste om honom, för en hederlig och braf yngling. Hans faders miljoner kände kommerserådet ganska väl; dessutom var den gamle Hughes ledamot af Underhuset, och att äfven William kunde med tiden blifva det, bidrog ej litet till det snara samtycke, kommerserådinnan erhöll, att efter eget godtfinnande inleda och utföra denna plan.

Intet var lättare, än att öfvertala den unga lefnadslustige Engelsmannen till en utflygt till kontinenten och ett besök hos sin slägt, hvilken han blott som gosse hade sett. Det smickrande sätt, på hvilket hans onkel och tant emottagit honom, den glädje, Ferdinand visade öfver hans ankomst, förmådde honom snart till ett längre vistande hos Hornska familjen.

För Clara började med hennes kusins ankomst ett nytt lif. Moder och broder öfverträffade hvarandra i tusende vänligheter emot henne; man bemödade sig att låta henne visa sig i den fördelaktigaste dager, och var nu färdig att smickra hennes åsigter och önskningar, emedan man ville öfvertala henne till en motsvarande villfarighet. Af naturen ömsint och god, kände sig Clara för första gången i sin lefnad lycklig genom den välvilja, man nu visade henne. Och lyckan felade ej att äfven på henne utöfva sin förskönande, upplifvande inflytelse; det var således helt naturligt, att William fann sin sköna kusin rätt älskvärd. Han sysselsatte sig mycket med henne, och småningom började ett förtroligt och glädt förhållande att bilda sig emellan dem, hvilket af hela familjen med största glädje bemärktes.

Då inträffade, samma afton, med hvilken vår berättelse tager sin början, den olyckshändelse, som för längre tid skiljde Clara från sällskaper och uppskötthennes moders giftermålsförslag, samt förde Edvard i hennes grannskap. Nästan alltid, då den unge läkaren besökte henne, fann han henne ensam, med en uppasserska, och det undgick ej hans öfvade öga, att själen här var mera sjuk, än kroppen. Det obeskrifliga tålamod, hvarmed Clara fördrog smärtan, ljufheten och lugnet i hela hennes väsende, och ett drag af stilla undergifvenhet, gjorde honom den sjuka dyrbar. Han bemödade sig att genom samtal om hvarjehanda ämnen lifva hennes uppmärksamhet; han kom, så ofta han kunde, qvardröjde, så länge han kunde, och fann den skönaste belöning derför i den tacksamma glädje, hvarmed hon helsade honom välkommen, och i den njutning, han sjelf snart började att känna dervid.

Ofta, då han om morgonen lemnat henne temligen återställd, återfann han henne om aftonen i ett upprördt, oroande tillstånd, hvartill grunden ej kunde ligga i hennes kroppsliga sjukdom, utan som han med rätta tillskref hemliga själslidanden. Sålunda fann han henne, en afton, badande i tårar och så rörd, att hon knappt förmådde svara på hans frågor. En häftig strid emellan föräldrarna, föranledd af Ferdinands slöseri och oordentliga lefnadssätt, hade olyckligtvis utbrutit i den sjukas rum. Den gamle Horn hade med missnöje yttrat, att Ferdinand nästan aldrig mer infann sig vid måltiderna, förnötte sin tid i de dåligaste sällskaper, och genom modrens oförlåtliga svaghet stärktes i alla dessa fel, hvilka han såsom fader nu bestämdt ej längre ämnade tåla. Retad genom den dubbla förebråelsen, som träffade både henne och sonen, svarade kommerserådinnan med häftighet; att hon ej kunde finna sin sons lefnadssätt straffbart, då hon besinnade det exempel, han haft i sin far, med hvilken hon så länge hade haft fördragsamhet. Så hade det fortfarit en stund, oaktadt Claras enträgna böner, att ej låta henne bevittna detta ledsamma uppträde, då hennes mor i största vrede lemnade rummet, och hennes fader ensam qvarstannade, bittert beklagande sig öfver den lott, som var honom beskärd, vid sidan af en sådan hustru.

Snart derefter inträdde Edvard. Clara låg på sin bädd, mössan hade rubbats och lät det rika, blonda håret framskjuta. De stora mörkblå ögonen summo i tårar, och hon hade sammanknäppt de sköna händerna öfver bröstet. Sjukvakterskan satt sömnig och stickade vid en lampa, hvars sken mildrades genom en grön skärm. Allt var tyst i rummet, och Edvard hörde så mycket tydligare på den lidandes oroliga andedrag, att hon just nu hade upphört att gråta. Vänligt efterfrågade han, huru hon mådde, och ville fatta hennes hand, för att af pulsslagen sjelf öfvertyga sig derom; men hon drog den hastigt undan, sägande: »Ack! ingenting kan hjelpa; jag lider förfärligt, men ni kan ej hjelpa mig, bästa doktor!» och dervid utbrast hon ånyo i heta tårar.

Meier försökte återföra talet på hennes kroppsliga lidanden; men hon var så upprörd, att hon, glömmande sin hittills visade förbehållsamhet, knappt lät honom uttala några ord, innan hon afbröt med de orden: »Misstag er ej, herr doktor! Jag vill också ej läkas, jag kan ej tillfriskna, så länge min själ på det

grymmaste sönderslites; gifve Gud, att döden snart befriade mig ifrån dessa qval.»

»Tänker ni ej på era föräldrar? vet ni ej, att äfven för själens lidanden undergörande balsam ofta kan ligga i framtiden?« frågade Meier. »En så ren själ, som eder, måste i lifvet finna tusende fröjder, emedan den är skapad att genom sin blotta tillvaro bereda andra fröjd.»

»Jag har aldrig gjort någon menniska glädje; alltid har jag, allt ifrån min barndom, stått ensam bland de mina, och utan min faders kärlek visste jag knappt, att jag hade ett hem. Min död skulle man snart glömma, och den vore kanske en lycka, ett försoningsmedel. Ni säger, att jag har ett vekt sinne; beklaga då mitt öde, som satte mig i den kallaste atmosfer, hvarest jag dagligen dör en tusenfaldig död.»

Utmattad lutade hon sig vid dessa ord tillbaka på kudden. Den häftigaste rörelsen var förbi, hon gret en stund i tysthet, och Meier lät henne gråta ut, emedan han visste, att dessa tårar voro det bästa stillande medel. Under denna paus tänkte han med smärta på Clara. Hon var en af dessa qvinnor, hvilkas blotta närvaro utöfvar en välgörande verkan. En nästan liksidig utbildning af alla själskrafterna gjorde, att personer af olika karakterer kände sig dragna till henne. Den kloke kallade henne klok, den lidande kallade henne deltagande, den glade glad, och alla kände sig uppfriskade af den godhet och välvilja, hvarmed hon mötte hvar och en. »En sådan flicka måste vara en huslig skyddsande», sade Edvard till sig sjelf, och det gjorde honom ondt, att hon tillhörde en familj, i hvilken hon hvarken sjelf kunde vara lycklig eller förmådde göra andra lyckliga.

Då Clara lugnat sig och de medicinska förfrågningarna voro förbi, uppmanade Meier henne, att skona sig så mycket som möjligt och hålla sig lugn. »Besinna att, då er själ angripes af sådana sinnesrörelser, kroppen på samma gång lider af er själsoro och ej kan återvinna sin förra styrka, samt att ni å andra sidan, vid detta nervernas retade tillstånd, dubbelt tungt måste känna hvarje andligt lidande.»

Med dessa ord ville Meier aflägsna sig; men hon qvarhöll honom, bedjande: »Glöm, hvad jag i dag sade; jag är sjuk och öfverdrifver derigenom mina känslor, det vet ni, och tänk ej ondt om mig, för det jag i min modlöshet talade så illa om de mina; tro mig, herr doktor, jag är ej så svag, som jag i dag måste förefalla er; ni får ej tänka sämre om mig, än jag förtjenar.»

»Ack, huru kan ni tro, att jag skulle kunna så misstaga mig?» utropade Meier; »har jag ej tillräckligt sett ert tålamod, er undergifvenhet; har ni ej i mitt minne qvarlemnat en oföränderligt skön bild af ert väsende? Tro mig, för läkaren uppenbarar sig menniskans gudomlighet lika ofta, som han öfverraskas af mensklighetens elände. Er har jag att tacka för det första, och hade jag kommit till er som en kall tviflare, skulle jag haft er att tacka för den öfvertygelsen, att en gudomlig själ bor hos menniskan.»

För att dölja sin förlägenhet, sade Clara, utan att tänka derpå: »O! en så dålig kristen är ni visst icke, att ni någonsin tviflat på Gud och behöft min lednin till tron.»

Strax föll henne det besynnerliga uti detta y rande in, och hennes förlägenhet tilltog, då Meier le ende svarade:

»En gudsförnekare är jag visserligen icke; men så kert en högst dålig kristen, ty jag är en Jude. De oaktadt kan jag alltid hafva nytta af ert exempel, hvil ket, om det än icke omvänder mig, dock förbättrar oc gläder mig, och för detta är jag er mycken tacksamhe skyldig.»

Dermed aflägsnade han sig och lemnade Clara et råf för ganska sällsamma betraktelser. Hon var si läkare tillgifven och hyste ett oinskränkt förtroende til hans behandling; hon högaktade honom som menniska i dag hade hon låtit honom läsa så djupt i henne själ; hela hennes lefnads olycka, den ingen kände, had blifvit uppenbarad för Meier; han hade visat sig som en broder, mild och god emot henne; hon hade när mat sig honom så öppet, så oförställdt, och dock — var han en Jude. Hon förskräcktes, men måste doc le, ty det visste hon ju förut, och hennes anhörig hade skämtat med henne deröfver, att hon ej vill låta behandla sig af någon annan läkare, än en af de »utvalda folket». Man hade ofta frågat henne om or saken till detta val, och dock hade hon nu så för glömt det, att hon blef helt öfverraskad deraf. Ännu för några dagar sedan hade William, som ofta infann sig hos henne, med mycket deltagande talat om Meier ska familjen, och för denna bekantskap fått hålla til godo en straffpredikan af kommerserådinnan, mot hvil ken han dock försvarat sig med rätt goda argumenter. Clara var nu helt och hållet af hans mening, och till stod för sig sjelf, att William var en god och förstån dig man, men — Meier var dock ännu mer. Hon kunde ej glömma hans klara, förståndiga öga, den fri pannan, de judiska dragen, som förekommo henne nä stan sköna. »Hade Christus ock haft sådana drag?« frågade hon sig sjelf, och försjönk snart i en slummer i hvars drömmar William, Meier, och Frälsaren, såsom i Leonardos nattvard, framställde sig och sväfvade om hvarandra; ur dessa drömmar vaknade hon först emot morgonen, stärkt och uppfriskad.

Mindre lugnt förflöt natten för den arme Edvard.

Sednare, än vanligt, infann han sig denna afton hos familjen, som han träffade helt ensam. Hans föräldrar och Jenny sutto förtroligt tillsammans, och redan länge hade de väntat och saknat honom.

«Kom hit, min son!» ropade fadren till honom; »sätt dig ned hos oss, och berätta, hvar du varit så länge.»

Edvard svarade, att han besökt mamsell Horn. Jenny frågade, hur hon mådde, och fick till svar, att hennes tillfrisknande gick långsamt, och att den sjuka måste lida mycken smärta. »Af henne kunde du lära tålamod och lugn, Jenny», sade han till slut.

»Det tycks, som om Clara Horn vore en god lärarinna,» svarade hon, något bitande; »ty det kan man ej neka, att hon bibringat dig många begrepp, som förut voro dig främmande. Jag sade det också i går åt mamma: det otäcka politiserandet har du vant dig temligen af med, men i stället blifvit så tankspridd

och drömmande, att du alldeles ej hör, när man talar dig till. Antingen gör dig din patient en sådan sorg, eller har du ledsamt här hemma.»

Edvard svarade ej, och fru Meier vidtog: »Ja, det är sant, på sednare tiden har du mera sällan varit hemma, och jag finner dig äfven förändrad, Edvard! Säg mig, hvad som fattas dig, ty du oroar mig verkligen.»

»Hvad j ären barnsliga,» skrattade fadren. »Är då ej lifvet dagligen nytt, naturen dagligen förändrad, och Edvard skulle då oföränderligt hafva samma sinnesstämning? Kunnen j veta, i hvilka nya förhållanden hans kall ställer honom, hvilka nya idéer det alstrar i hans själ, och begripen j ej, att hvad som intresserar eder, måste förefalla honom ringa och obetydande. Der kommen j med en hushållshistoria, och förundren eder, om man icke med uppmärksamhet afhör den. Edvard får tids nog, då han sjelf blir husfader, lära sig den konsten, att höra med ena örat och låta det gå ut genom det andra.»

»Gifve Gud!» sade modren, »att Edvard hunnit så långt. Fri, såsom han nu är, blandar han sig i saker, som ligga utom hans yrke, och yttrar politiska åsigter och förhoppningar, hvilka hålla regeringens ögon riktade på honom, och då man varnar honom, blir alltid svaret: 'hvad gör det? jag är ju oberoende och fri!'»

»Det vill säga,» inföll den gamle herrn, »du önskade att tillika med det ljufva äktenskapsbandet äfven pålägga vår son en bastant kedja, tillräckligt kort, för att han ej skulle kunna göra allt för långa språng. Mamma är likasom Julia i Shakspeare: af kärlek missunnar hon honom friheten.»

Vänligt tog sonen modrens hand, sägande: »Dock voro i dag mina tankar mer sysselsatta med husliga förhållanden, än med allmänna angelägenheter. Jag har haft tillfälle att kasta en blick i det inre lifvet af en familj, i hvilken ett verkligt skönt hjerta blöder, nedtryckt af vidriga förhållanden, och jag kunde ej qväfva den tanken, då jag här inträdde och kände mig så nöjd i vårt trefliga hem, huru lycksalig den arma kunde vara i en krets, sådan som denna?»

»Hvem är då denna arma med det sköna hjertat?» frågade Jenny hastigt.

»En flicka, som aldrig kunnat göra en så litet grannlaga fråga,» svarade Edvard, och fortfor: »Under de år, jag praktiserat, har jag hos Judarna sett de flesta lyckliga äktenskap, de ömmaste barn».

»Det är i sanning märkvärdigt,» menade Jenny; »ty hos Judarna stiftas oftast äktenskapen blott genom ett aftal emellan föräldrarna, hvarom det unga paret vanligen sist erhåller underrättelse.»

»Det är öfverallt så, mitt barn,» svarade fadren, »och verlden är i verkligheten långt ifrån så romantisk, som den afspeglar sig i en sjuttonårig flickas hjerna. Men hvad Judarnes äktenskapliga lycka beträffar, så hafva de helt och hållet derför att tacka det förtryck, under hvilket de i århundraden lefvat. Den man, hvars verksamhet öfverallt mötte hinder, som ägde intet, det han kunde nämna sitt eget, hvarken hus eller gård, som alltid under nya förevändningar såg sig beröfvad sin mödosamt förvärfvade egendom — honom blef intet annat öfrigt, än hans hustru och barn. De åtminstone voro hans, dem kunde ingen beröfva honom; äfven åtskilda, voro de förenade genom tron, och endast om de öfvergåfvo denna, kunde de upphöra att tillhöra honom. Huru naturligt således, att hustru och barn blefvo för Juden hans verld, och ända tills i dag har detta exempel af huslig sällhet välsignande fortlefvat ibland dem, oaktadt de yttre förhållandena i många afseenden förändrat sig.»

»Ack, arme fader, hvad har du ej då för en liten verld!» sade Jenny patetiskt, som just var i sitt lekande lynne. »Du har inga fler, än mamma och lilla Jenny! En verld af två verldsdelar, hvaremot den fattigaste kristen har fem!»

»Än Edvard?» frågade fadren.

»Verldsdelen Edvard ser bedröflig ut, liksom stundade en ny syndaflod. Ja, han ser ut, som om han i stället för hjerta hade en vulkan, som snart bryter lösa och sätter verldsdelen i fara. Ack, min far,» ropade hon och kastade sig till hans bröst, då Edvard förundrad och ej just särdeles vänligt såg på henne, »skydda mig, vulkanen Edvard synes hota med eld och lågor.»

Fadren tog det sjelfsvåldiga barnet i sina armar, och båda föräldrarne öfverlemnade sig helt och hållet åt sällheten af detta innerliga familjförhållande. Blott Edvard var tankspridd och fåordig, och aflägsnade sig, under en obetydlig förevändning, tidigare än vanligt. »Josefs butterhet smittar Edvard,» yttrade Jenny; men modren skakade ängsligt på hufvudet, sägande: »Fader! hvad föregår inom Edvard? Han oroar mig.»

»Men icke mig,» svarade den gamle Meier; »Edvard är en man; hvad än må felas honom, så lemna honom åt sig sjelf, han skall nog finna den rätta vägen.»

Då Edvard gått ut ifrån föräldrarna, fann han ingen ro i sin kammare. Det trånga rummet tryckte honom; han öppnade fönstret, och, oaktadt snön yrde in i stora flockor, blef honom dock bättre och friare, då den kalla luften berörde hans heta panna. Meierska huset låg nära hamnen; en trädgård sträckte sig ned till floden, som just här utföll i hafvet. En oro, som han aldrig känt, dref honom ut, och, insvept i en kappa, ilade han genom de snöhöljda gångarna i trädgården. Här och der föllo ännu ensamma, öfverblifna blad med snön till marken, stormen jagade molnen framför sig och piskade Edvard i ansigtet. Nu först märkte han, att han hade lemnat sitt rum, utan att akta på den hvinande stormen eller det djupa mörkret; ty ännu mer stormande, ännu mörkare såg det ut i hans själ.

Huru hade han så kunnat misstaga sig om sina känslor, huru hade han så länge kunnat vara okunnig om denna kärlek? Nu, då han med öppnade ögon såg sig tillbaka, kände han med ett slags blygsel, att han i Clara, allt ifrån första ögonblicket, då han kallades till henne, icke allenast hade sett den lidande sjuka, utan alltid derjemte den sköna qvinnan. Hennes älskvärdhet och förstånd hade dag ifrån dag allt mer intagit honom, och han kunde ej dölja för sig, att Clara var för honom det högsta qvinliga ideal. Så hade han alltid tänkt sig sin älskade, så önskat sig sin

tillkommande hustru, och var han ej nu på lyckans höjd, då Clara älskade honom? Han kunde ju ej tvifla derpå. Hvarje blick af den sköna flickan, hvarje hennes ord förrådde för honom, henne sjelf ovetande, en böjelse, som med hennes djupa känsla måste vara stark och varaktig. Alla hans pulsar slogo hastigare vid den öfvertygelsen, att han funnit genkärlek af henne, för hvilken hans hjerta klappade så varmt. Han erfor i detta ögonblick en känsla af ren, oblandad sällhet, som håller menniskan skadeslös för årslånga lidanden; men hastigt drog sig hans hjerta kallt och krampaktigt tillsammans, vid den hårda beröringen med verkligheten. Den ljufva drömmen var försvunnen, som visade honom Clara, motsvarande hans kärlek, och deras förening välsignad af hans föräldrar. Ty Claras föräldrar, — ack, de kunde ju aldrig gilla en förbindelse med honom.

»Omöjligt!» utropade han, stående vid hafsstranden, och blickande ned i de skummande vågorna, hvilka svallade lika oroligt, som hans hjerta. Då frambröt månan genom de dunkla molnen och glänste ett ögonblick i svallet af böljorna, som allt mer och mer stillade sig; månan tycktes honom då vara ett klart, ljust himlaöga, som lugnande nedblickade i hans vildt brinnande inre. Hjertat fylldes af outsägliga qval. »Gud! Gud!» ropade det inom honom, »hvarföre skulle jag födas under förhållanden, som vid hvarje steg träda mig hindrande i vägen? Hvarföre måste jag afstå från allt, hvad min själ häftigast åtrår? Hvarföre skulle detta lif af strid och försakelse blifva min lott?»

Under sådana tankar kastade han sig ned på en af bänkarna vid hamnen, och blickade, missnöjd med sitt öde, ned i floden, ty att skåda upp emot himmelen förmådde hans dystra själ ännu icke.

Framför honom låg o i ljudlös stillhet otaliga skepp; vakterna gingo, för att hålla sig varma, med stora steg omkring på däcken; här och der skimrade ett ljus ifrån de små kajutfönstren. Han besinnade, att dessa många menniskor, han hade omkring sig, förde ett tungt och mödosamt lif, och dock afundades han dem deras öde och deras lugna slummer. Om än sjömannen aldrig så länge, aldrig så vida måste vara skild ifrån hemmet, så vänder han dock en gång tillbaka till ett land, hvars infödde son han är, och som skyddar honom och bevakar alla hans rättigheter; den maka, han fritt valt, sjunker då till hans bröst, utan att tron som ett hotande spöke träder emellan dem och med kall hand skiljer deras varma hjertan. Men — hvad hade väl lifvet att bjuda honom? Kränkningar hade han erfarit, allt sedan han uppvaknade till sitt första medvetande; hvarken möda eller flit voro honom vedergällda, såsom han önskat och var berättigad att hoppas. Numera kände ej hans hjerta denna bittra orättvisa; det hade lifvats och uppblomstrat i den varma fläkten af en ädel kärlek, han hade funnit den följeslagerska, vid hvars sida han önskade att genomvandra lifvets bana — och åter trädde nu den gamla skräckbilden emellan honom och hans lycka.

Han sprang upp och började ånyo att vandra utåt kajen. Hvarföre skulle han ej afsvärja en tro, som skiljde honom ifrån den öfriga menskligheten? Hvad var det väl, som band honom vid Moses och hans lagar? I dessa fann han lika mycket förnuftsvidrig som i Jesu lära. Hvarföre ej utbyta en vidskepels mot en annan, och med den älskade förenad bedja til en gemensam Gud och vandra ren för hans ögon? — ja, ren och lycklig. — Så talade kärlekens stämma til honom, och han blef mild och vek. Då ljöd ifrån et engelskt skepp »Rule Britania», som nattvakten sjöng för att jaga bort sömnen ifrån de trötta ögonen. Tankspridd hörde Edvard på sången, tills orden »Briton never shall be slave» nådde hans öron. »Ja,» utropade han, »de äro fria! och vi? — mitt arma förtryckta folk, jag skulle skilja mig ifrån dig? skilja mig ifrån dig, för det du är olyckligt? Tusende hjertat hafva blifvit krossade under barbariska fördomar, och jag skulle vara nog feg att darra för mig sjelf? för mig, som utom den kärlek, jag måste afsäga mig, äfven har älskade föräldrar och en syster, äfven har den pligten att efter förmåga verka för den förtryckta nation, jag tillhör; att söka göra den fri från det slafveri, som i århundraden hvilat öfver den. Huru kan jag skatta min lycka, min enskilta lycka så högt, under det hela mitt folk är olyckligt! Förr än jag skulle svika de mina och min ära, förr måtte detta hjerta brista under trånad efter den älskade, efter min huldå sköna Clara!» Men snart vacklade åter det manliga beslutet, vid tanken på den älskade. Edvard besinnade, att äfven Claras själ måste lida af skiljsmessan — att hon med ovilja skulle tänka på honom, för det han beredde henne sorg och smärta — och dock förmådde han ännu mindre fördraga den tanken, att genom dopet bespara sig och henne alla dessa smärtor. Hans beslut var taget; djupt bedröfvad, men undergifven, återvände han till sin boning.

Några veckor hade förflutit. Claras tillfrisknande hade fortskridit så vida, att Edvard blott understundom besökte Hornska huset, för att se och tala med henne om allt det, som tog hans själ i anspråk. Han hade vant sig att för henne uppenbara sitt hjertas djupaste rörelser och sitt snilles djerfvaste tankar. Henne hade han invigt i hvarje lycka, han åtnjöt, i hvarje lidande, han såsom Jude måste fördraga, och utom den sällhet, han erfor af att för den älskade skildra sin förra lefnad, ville han derigenom äfven låta Clara förstå, att deras trosbekännelse reste en oöfverstiglig skiljemur dem emellan, och att han aldrig hoppades att få kalla henne sin. Men helt annorlunda, än han beräknat, verkade detta på flickans hjerta. Hon kände sig äga förmåga att hos honom utplåna minnet af fordna lidanden; äfven ville hon visa honom, att hon åtminstone ej delade mängdens fördomar. Således förklarade hon honom öppet den aktning, hon hyste för honom, och egnade honom dessa tusende små uppmärksamheter, hvaruti qvinnokärleken är så uppfinningsrik, och hvilka, obemärkta af alla andra, säkert finna vägen till dens hjerta, för hvilken de äro ämnade. Den dag, då hon ej sett honom, ej hört talas om honom, tycktes henne vara förlorad; och då Edvard gjorde sitt sista läkarebesök och Clara stod för

honom med tårar i ögonen, hvilka, såsom hennes moder trodde, flöto af en öfverdrifven tacksamhet, fattade hon ändtligen mod och yttrade sakta sin förhoppning, att doktor Meier, hvilken hon var skyldig så mycken tack, ej framdeles skulle helt och hållet undandraga sig hennes föräldrars hus. Kommerserådinnan kunde då ej undvika att instämma i dottrens anhållan, hvilket, i trots af alla beslut och grundsatser, gjorde Edvard ganska lycklig. Beskyll honom ej för svaghet, kære läsare! Om du sjelf någonsin älskat, så påminn dig, huru dina föresatser gingo under, då den älskade i afskedsstunden stod bedjande framför dig! Fråga dig sjelf, om ej längtan efter den älskades närvaro var starkare, än hvarje beslut, som förnuftet förestafvade dig!

Sedan Edvard erhållit en formlig middagsbjudning till kommerserådets, vid hvilket tillfälle han sammanträffat med många af de anseddaste män i staden, som kände och värderade honom — sedan den stolta värdinnan hade en gång funnit sig vid att tåla en Jude såsom gäst vid sitt bord, så blef det Clara ej svårt att utverka ännu en bjudning till honom, helst Ferdinand, efter en häftig tvist med sin fader, nu hade anträdt sin så kallade stora tur, och skulle vistas i sin onkels hus i London lika länge, som William dröjde på kontinenten. I stället att Ferdinand motarbetade hennes önskningar, fann hon dem nu befordrade genom sin kusins tillstyrkan. Dertill kom, att Hornska familjens förre husläkare, sedan han firat sitt jubileum, nedlade sin praktik och sjelf gjorde kommerserådinnan det förslag, att välja doktor Meier i hans ställe, hvarigenom han på sätt och vis var sjelfskrifven ibland antalet af husets vänner. Hans flitiga besök tillskref fru Horn den ära, som hade vederfarits Meier genom detta val, en ära, den han visste att värdera; och att Claras intresse för doktorn kunde hafva andra grunder, än tacksamhet, var en tanke, som aldrig föll henne in, emedan hon skulle ansett Claras kärlek till en Jude för en galenskap, hvilken hon omöjligen kunde tilltro en flicka af *hennes* familj.

Året nalkades sitt slut, och Edvard hade blifvit en hvardagsgäst i Hornska familjen. Till och med föräldrarne sågo honom gerna. Kommerserådet, som genom sina affärer ofta kom i beröring med de judiska bankirerna och personligen högaktade den gamle Meier, var naturligtvis mindre hårdnackad i sin vedervilja mot Judar, och Edvard hade redan under Claras sjukdom vunnit hans fulla förtroende. Hughes slöt sig allt närmare till honom, och denne såg det så mycket hellre, som han derigenom kom i beröring med Clara, hvars oskiljaktige följeslagare Hughes efter Ferdinands bortresa hade blifvit. För Clara började nu en tid af den renaste glädje. Edvard öfverlemnade sig med ungdomlig liflighet åt den sällhet, som sammanvaron med den älskade skänkte honom, utan att tänka på framtiden, emedan nutiden helt och hållet upptog honom. Hughes, som Clara bemötte med systerlig förtrolighet, kände en tillväxande böjelse för henne, en böjelse, den han så mycket hellre åtlydde, som han anade, att den hade båda familjernas önskan för sig. Han hörde till dessa lugna, förträffliga menniskor, hvilka med djupa känslor dock ej äro passionsfulla. Han hyste kärlek för Clara, ja, han älskade henne till och med innerligt; men detta störde honom hvarken i sysselsättningar eller förströelser, eller beröfvade honom ens en timmes nattsömn. Uppmärksam på allt, som kunde göra Clara något nöje, var han fullkomligt belåten med den välvilja, hon visade honom, och Meiers inflytande på henne oroade honom ej, emedan han med fullt förtroende var fästad vid dem begge. Edvard märkte ganska väl de känslor, William hyste för Clara; men så fast trodde han på Claras hjerta, att aldrig en tanke af svartsjuka uppvaknade i hans själ. Han visste, att hennes hjerta tillhörde honom; men då någon gång plötsligen den frågan framställde sig, hvad slutet skulle blifva af alla dessa förhållanden, då sammandrog sig ett dystert moln på hans panna; han sade sig sjelf, att han handlade oredligt; han återkallade i minnet, huru fast hans beslut att undvika Clara en gång hade varit, och han fann icke frid, icke lugn, förrän han i Claras sällskap förglömde allt, utom sin kärlek.

Som han hela dagen var sysselsatt och om aftnarna ofta i Hornska huset, eller bortbjuden på andra håll, blef han numera sällsynt i föräldrahemmet, oaktadt han hvarje dag intog middagsmåltid med de sina, och ofta sökte skaffa sig lediga stunder, för att tillbringa dem med sina föräldrar. Följderna häraf voro, att Jenny af misslynthet, som hon sade, begynte vänja sig vid Josef, och fattade förtroende till honom. Ty Reinhard höll sig på afstånd; han misstrodde både sig och den älskade. Edvard hade, såsom Jenny sade, blifvit fanan otrogen, och var på punkten att desertera. Erlan målade Giovanollas porträtt, och följde henne både bittida och sent. Steinheim hade för tionde gången företagit ett af de litterära arbeten, af hvilka han alltid hade ett halft dussin under händerna, som sysselsatte honom i fjorton dagar och skulle förskaffa honom odödlig ära, men som aldrig blefvo färdiga, emedan han dertill saknade behöfligt tålamod. Således var Meierska familjen nu mera ensam, än vanligt. Detta tillstånd var odrägligt för den lifliga Jenny. Ledsen öfver Reinhards uppförande, hvilket hon ej kunde förklara, nedstämd af den ovanliga ensamheten och stillheten i huset, beslöt hon att göra ett slut på Reinhards tvifvel, och tillika gifva den älskade ett öfvertygande bevis på hennes kärlek, i det hon skiljde sig ifrån sina fäders religion och öfvergick till kristendomen, hvars läror genom Reinhard hade blifvit henne kära. Denna föresats, en gång fattad, gick ej mer ur hennes sinne. Therese, åt hvilken hon först meddelade den, såsom den djupaste hemlighet, gret af glädje vid tanken, att Jenny äfven framdeles genom lika trosbekännelse skulle tillhöra henne. Hon utmålade med rörande värma den välsignelse, hvaraf Jenny skulle blifva delaktig genom kyrkans besökande och genom åtnjutandet af den heliga nattvarden; hon skildrade för henne det lugn, den himmelska frid, som hon hade känt efter densammas begående, och Jennys själ, som just nu var ett rof för den största oro, kände sig derigenom stärkt i sitt uppsåt. Hon började att småningom förbereda föräldrarna på denna hennes önskan. De togo den i början ganska lätt, emedan de ansågo den blott för en af dessa vanliga entusiastiska upp-

svallningar hos dottern, genom hvilka hon lika lätt kunde uppeldas för kristendomen och ett allmänt korståg, som för judendomen och grundandet af ett nytt judiskt rike. Josef ensam uppfattade det annorlunda. Han kände drifjädrarna dertill, och ett dubbelt intresse ingaf honom önskan att förhindra utförandet af denna Jennys afsigt, hvarföre han sökte hvarje tillfälle att samtala med henne derom.

En dag, sedan man uppstigit ifrån bordet, Edvard hade aflägsnat sig, och herr och fru Meier företagit en liten spatserfärd, hvilken Jenny hade undanbedt sig, blef hon ensam qvar med Josef i matsalen, och samtalet vände sig snart på kristendomen.

»Hvad är det då egentligen», frågade Josef henne, »som så oförmodadt förmått dig till detta beslut?»

»Oförmodadt kan du ej kalla det», svarade hon; »jag har hittills ej kommit till eftertanka, jag har såsom ett barn framlefvat min dag. Nu, då jag blir äldre och allvarligare tänker efter, känner jag, att den halfhet, i hvilken jag blifvit uppfostrad, icke tillfredsställer mig, att jag ej är lycklig, och jag vill ändra detta.»

Josef log ovilkorligt. »Och du hoppas, att kristendomen skall göra dig lyckligare? Mitt goda barn, bedrag dig icke! Den tro, den frid, som ej är inom oss, den få vi ej genom någon religionsförändring; den kan hvarken Christus eller Moses gifva dig!»

»Det kan du ej veta, emedan du ej är kristen!» svarade hon.

»Men hvaraf vet du då, att kristendomen skall gifva dig frid?»

»Genom Therese och Reinhard. O! om du visste, huru salig Therese var efter nattvardens begående; huru fast Reinhard tror derpå, att till och med de lidanden, Gud pålägger oss, bidraga till vår salighet; huru säkert hon räknar uppå, att efter döden blifva förenad med de älskade döda! Tro mig, Josef, med en sådan öfvertygelse måste man vara lycklig.»

Josef teg en stund, ty Jennys ord gjorde på honom ett nästan smärtsamt intryck. »Hör mig uppmärksamt», bad han, »och låt mig utan afbrott tala till slut, älskade Jenny! Du säger, att med Thereses och Reinhards öfvertygelse måste man lefva lycklig. Har du denna?»

»Nej!» svarade Jenny.

»Men tror du ej, likasom de, att Gud lefver öfver oss, att han styr våra öden, att ingenting kan hända oss utan hans vilja, att han är allvis och allgod, att han älskar oss?»

»Visserligen, det tror jag.»

»Du tror ju, att vi hafva en odödlig själ? Ty detta tyckes vara en af de öfvertygelser, som du finner trösterikast.»

»Ack, Josef», inföll Jenny hastigt, »om jag kunde tro på själens odödlighet, om denna kunde bevisas mig, så att jag kunde inse och fatta den, då vore jag lycklig. Det är någonting så plågsamt, att blott på en annans auktoritet kunna tro det, som borde vara oss en oförränderlig, en klippfast öfvertygelse, så framt vi ej beständigt skola darra vid den tanken, att en af våra älskade för evigt kan slitas ifrån oss. Men jag vill hafva det bevisadt, så att jag kan fatta det med mitt förnuft. Det är mig ej nog, att man säger: 'tro att vi äro odödliga;' ty jag förmår det ej.»

»Du kan icke tro, och vill ändock blifva kristen, vill öfvergå till en religion, som helt och hållet är grundad på uppenbarelse, full af mysterier, och bestående blott genom tron, i allt, som ej är moral eller filosofi? Hvad är dig Guds son, den menniskoblefne Guden, utan tro? Huru kan Christi närvaro nattvarden upplyfta dig, om du icke kan tro? Eller menar du, att man kan bevisa dig Christi närvaro i Nattvarden, eller att det ges någon förklaring öfver Jesu menniskonatur? Kan du med förnuftet fatta den Heliga Anda och Treenigheten? Man skall söka förklara det genom en liknelse; men hvem ger dig förmåga att tro, det denna liknelse är sanning?»

»O Gud, håll», utropade Jenny gråtande, »håll, goda, bästa Josef! Jag är gränslöst olycklig!»

»Dock, mitt älskade barn — ty som ett kärt barn älskar jag dig», sade Josef med rörd stämma — »dock mitt barn, måste du hafva enighet med dig sjelf. Du vet, att långa tal ej äro min sak. Men för att upplysa dig öfver dig sjelf, måste vi tala uppriktigt. Tron på Gud, lärorna att göra rätt och hjelpa nästan, innehåller det Gamla Testamentet, och i Nya Testamentet återfinner du dem förädlade och motsvarande en högre själsbildning; äfven Mahomet och Zoroaster hafva lärt dem; ty de äro grundade i vår själ, som Gud gifvit oss. Derutöfver är allt menniskostadgar, och du, uppfostrad i nutida judendomens skepticism, skall aldrig upphöra att i allt bruka förnuftets mätstock. Du har sett, att din familj, god och ädel, följt moralens lagar, men dock såsom blott formella förkastar de lagar, som egentligen karakterisera judendomen. Du är uppfostrad i tankens skola, om jag så törs säga, och derigenom är dig möjligheten af en tro utan pröfning beröfvad. Du blir, som jag hoppas, en menniska efter Guds sinne, men du blir aldrig hvarken kristen eller Judinna. Såsom vi Judar för närvarande tänka i religiöst hänseende, ges det ingen positiv religion, som för oss är möjlig, och vi dela med tusende bland de kristna den förhoppning, att ur denna villervalla en ny religion skall arbeta sig fram, hvars läror äro blott sanning och kärlek till nästan, i hvilken Gud måste vara medelpunkten, utan att den behöfver något mystiskt omhölje.»

Josef gjorde ett uppehåll, och efter en stund frågade Jenny sakta: »men hvad skall blifva utaf mig? hvad skall jag göra?»

Josef, som satt bredvid henne på divanen, drog henne stilla till sig, och sade med den mildaste ton, som var honom möjlig: »Du skall pröfva dig, om du ej kan vara lycklig utan Reinhard, ty endast honom söker du i kristendomen. Du skall pröfva, mitt barn, om Reinhard kan blifva dig ett så fast stöd, som de dina? Han är en god och rättskaffens man, men jag fruktar, att j aldrig skolen förstå hvarandra: med ett ord, du skall följa ditt hjerta. Detta ensamt bestämmer qvinnans öde. Gud gifve, att ditt hjerta ej bedrager dig!»

Vid dessa ord kysste Josef flickans panna, hvilken, lika rörd som förlägen, gömde hufvudet vid hans axel. I detta ögonblick öppnades dörren, och Rein-

hard inträdde i rummet. Öfverraskad blef han stående, Jenny uppsprang förskräckt; blott Josef förblef lugn och helsade honom välkommen Emellertid hade Reinhard hunnit fatta sig; ett ögonblick tycktes han öfverlägga; derefter gick han hastigt och med rörelse fram till Josef och sade: »Jag känner er ej tillräckligt, herr Meier, för att våga göra er en fråga, som ni kanske finner otillbörlig; men min lefnads lycka beror deraf: i hvad förhållande står ni till Jenny Meier?»

»Er fråga är sannerligen besynnerlig», svarade denne; »ty jag inser verkligen icke, hvad som berättigar er dertill. Jag vill dock svara, emedan jag har förtroende till er heder. Jenny Meier är mig en dyrbar anförvandt, som uppväxt under mina ögon, och som jag med en brors ömhet älskar.»

»Men hon är icke er fästmö?» frågade Reinhard.

»Nej», var det bestämda svaret.

»Men ni älskar Jenny? Hvad betyder annars det uppträde, hvartill jag blef vittne?»

»Derför behöfver jag ej göra er reda, och mera har ni ej rättighet att fråga, så framt ni vill visa Jenny Meier den aktning, hon har rätt att fordra», sade Josef kallt.

Reinhard ämnade just gifva ett häftigt svar, ty den bittraste svartsjuka betog honom nästan all besinning; han betvingade dock sin rörelse och sade med förställdt lugn: »Jag lemnar helt och hållet åt er sjelf, att i detta ögonblick döma öfver mig. Kanske lyckas det mig snart, att visa mig i en fördelaktigare dager och att rättfärdiga mitt uppförande mot er.»

Med dessa ord lemnade han Josef, som tankfull gick upp och ned i rummet, tills den gamle Meier med sin hustru hemkom, och strax derefter inträdde Edvard i det gladaste lynne.

Han kom ifrån Horns. Man hade der bland annat samtalat om ett drifhus, i hvilket just nu alla växter stodo i den skönaste blomning, och Hughes hade yttrat, att han ansåg hr Meiers drifhus för ett af de största och skönaste, han någonsin sett. Han talade om Camelierna, Azelierna och Hyacinterna, som han ej nog kunde prisa. Clara tycktes lifligt intressera sig derför, och Edvard vågade slutligen föreslå, att fröken Horn måtte göra hans föräldrar den glädjen, att sjelf öfvertyga sig derom. Hughes fann förslaget ganska lyckligt, var genast färdig att följa sin kusin, och erhöll efter några invändningar slutligen sin tants tillåtelse dertill. Kommerserådinnan, som aldrig förlorade sin plan ur sigte, började nämligen oroa sig öfver Williams flitiga besök i Meierska huset. Hon bäfvade för möjligheten, att Jenny kunde vara den magnet, som drog honom dit, hvarföre hon lifligt önskade, att med det första se förbindelsen emellan Clara och Hughes afgjord. Med nöje uppfångade hon således hvarje tillfälle, som sammanförde de båda unga; och hennes önskan var, att de redan måtte anses som förlofvade, emedan alltför ofta verldens omdöme bestämmer oss till beslut, hvilka vi annars kanske alldeles icke, eller åtminstone långt sednare, skulle fattat. En större glädje hade kommerserådinnan ej kunnat bereda hvarken sin dotter eller Edvard. Båda glödde af fröjd, då deras blickar möttes. Tiden för besöket utsattes till följande morgonen, och Edvard ilade hem, för att underrätta sina föräldrar derom.

Äfven Reinhard hade, då han skiljdes ifrån Josef, gått till sitt hem, och hade så stormande inträdt i modrens fredliga kammare, att denna, bortläggande glasögon och stickstrumpa, förundrad uppblickade på sonen, af hvilken hon ej var van att se sådana utbrott i hennes närvaro, emedan han alltid såsom heligt aktade det ställe, der hon vistades.

»Hvad har händt, Gustaf? Tala!» sade hon slutligen, då Reinhard tigande kastade sig bredvid henne på soffan och gömde sitt ansigte i sina händer. »För Guds skull, hvad har händt?» frågade modren ännu en gång.

Den starke mannen darrade som en svag flicka, och talade med beklämdt hjerta: »Jag älskar Jenny Meier, och såg henne vid sin kusins bröst.»

Äfven fru Reinhard for upp och sade: »Arme son, hon är då Josefs fästmö? Och jag trodde henne dela din kärlek, hvilken jag redan länge bemärkt.»

»Moder, äfven jag trodde på hennes kärlek och tillbad henne; hon var min tanke om dagen, min dröm om natten — men nu!»

Modren uppmanade honom åter att berätta, hvad som hade tilldragit sig. Af hans berättelse, som ofta afbröts af bitter klagan, insåg hon snart, att sonens svartsjuka hade gjort den älskade orätt. Hon frågade honom, om han hade för Jenny yppat sin kärlek.

»Aldrig», svarade han. »En oförklarlig räddhåga har alltid afhållit mig derifrån. O, att jag förmådde säga, huru jag älskar Jenny, detta sköna, englasköna barn, hvars lärare och vän jag är, hvars djupa sanna känsla för evigt binder mig vid henne, vid hvars sida det är min varmaste önskan att få lefva! Jenny är en ädel flicka, deltagande, mild och ren, och jag kunde uppoffra allt, för att få kalla henne min. Men hos Jenny bor ock ett annat främmande väsende, som kallt stöter mig bort, då mitt hjerta öppet och varmt svallar emot hennes. Har du sett Jenny, då hon skrattar åt den barnsliga Steinheims platta qvickheter? då hon med förtjusning emottager hyllningar af gammal och ung, och ej tyckes känna någon större lycka, än den prakt, som omger henne, ingen annan glädje, än att håna allt, som är stort och heligt? Jag har om morgonon sett henne utgjuta tårar af den djupaste rörelse vid känslor, hvilka hon om aftonen förlöjligat; och ofta, då hennes sköna öga gjorde mig berättigad till de saligaste förhoppningar, sårade mig i nästa ögonblick hennes kalla ord så djupt, att jag redan tusende gånger beslutit, att för alltid fly henne; men att fly henne, att ej se henne, moder, att skiljas ifrån Jenny, det kan jag ej mer.» Båda tego, och modren gret i stillhet.

»Nyligen», fortfor han efter en stund, »hörde hon talas om en fattig familjs olycka, hon var mycket rörd, men dock så klok och lugn i den hjelp, hon tillbjöd dem. Hon var rörd såsom en qvinna, men klar och förståndig såsom en man. Glad betraktade jag henne, huru hon anordnade det nödvändiga och plockade tillsammans utur kistor och skåp, hvad hon kunde gifva — och efter en timme, då kanske de fattige som bäst nedkallade himlens välsignelse öfver hennes huf-

vud, hörde jag af hennes egen mun de orden: armodet är ingalunda poetiskt; jag har aldrig trott på en lycklig fattigdom; den är blott elände och förödmjukelse. — Och jag skulle kunna tänka på att föra henne i ett litet presthus, som skulle synas henne eländigt och förödmjukande. — Nej, aldrig, aldrig!»

Åter uppstod en lång och smärtsam paus, tills modren slutligen slog sin arm omkring sonen och sade: »Min stackars Gustaf, det är tyvärr mycket sant, hvad du säger, och dock tyckes mig, att du gör Jenny orätt. Hennes hjerta är godt; hon älskar dig, och många af hennes fel, såsom hennes flyktiga, ostadiga väsende, hennes fåfänga, torde väl gå bort, om hon i äktenskapet lär känna renare fröjder, men . . .»

»Ack ja, är det icke så?» ropade Reinhard, innerligt glad att höra den älskade prisas. »Inte missunnar jag henne de dyrbara smyckena, de sköna lockarna, den långa kaschmirschalen, som behagfullt omsluter den fina gestalten. Hon är van vid öfverflöd och kan ej umbära det; men jag kan ej gifva henne det, och skulle rodna att se min hustru i en prakt, hvarför hon ej hade mig att tacka, och som ej kunde bjudas henne, utan en annans välgerningar. Och om Jenny, i ett anfall af skoningslös qvickhet, någonsin skulle säga ett ord, som innefattade, att jag hade allt af henne, så tror jag vid Gud, att jag kunde blifva mördare.»

»Det skall Jenny aldrig göra», stillade honom modren; »i detta afseende kan jag lugn se henne vid din sida. Hvad som misshagar mig hos Jenny är hennes judiska element. Detta folks qvickhet är egen och fruktansvärd; den har ofta förskräckt och plågat mig, då jag kände mig som lyckligast midt ibland Meierska familjen, som dock utgöres af så goda och bildade menniskor. Deras qvickhet liknar banditens stilett, som framblixtrar ifrån sitt bakhåll, och derföre så mycket säkrare träffar den försvarslöse. Det är slafvens sista vapen emot sina förtryckare, då man betagit honom alla andra; det är dess fega hämd för liden vanära.»

»Min mor, Jennys qvickhet är ej så elak; den är barnslig, snarfyndig och träffande. Men om jag i dåraktig svartsjuka dömer henne hårdt, så glöm det, älskade moder, ty jag har gjort hennes ädla själ mycket orätt. Jag tror sjelf icke, hvad jag sagt; det var passion, raseri, som talade ur min mun; icke min öfvertygelse, icke mitt hjerta, som älskar henne liksom du, min dyra moder! Är det icke så, äfven du håller af min Jenny?» frågade Reinhard, och modren eftersinnade, hvad hon skulle svara. Hon såg, att hennes son var för mycket fästad vid den älskade, för att ens af modrens mun kunna fördraga ett tadlande ord emot henne. Hellre ville han förneka sin egen öfvertygelse och erfarenhet, än höra Jenny tadlas, hvilken han just nu, när svartsjukan förespeglade honom möjligheten att kunna förlora henne, ännu innerligare älskade. Dock segrade pligten att göra sonen uppmärksam på Jennys karakter.

»Jag håller mycket af Jenny», började hon, »och den barnsliga vänlighet, det förtroende, den tillgifvenhet, hon alltid visar mig, förtjena min varmaste tacksamhet. Så förståndig, så skön och god, måste hon vara hvarje moders stolthet.» Reinhards ansigte lyste af fröjd, och en varm handtryckning belönade modren för detta medgifvande. »Men», fortfor hon, »bedra dig ej, Gustaf! Jenny har fel, för hvilka hon ej ansvarig, emedan de äro på visst sätt nationella, och hvilka största delen af de så kallade bildade judisk fruntimren delar med henne. Judarnes liflighet, dera sydländska eld, yttrar sig hos dräggen af dem i dera odrägliga manér, tal och åtbörder. Derifrån äro v de bildade Judarne fria, men den oroliga lifligheten blir alltid ett framstickande drag hos dem. Den k väl dana förträffliga affärsmän, men det qvinliga vä det vinner ej deraf. Jenny lifvar ett helt sällskap hon är hvarje dag ny; man finner nöje och tidsför drif i hennes sällskap, men ej lugn. Hon har mo och snille, hon rör sig fritt och ledigt; dock mås jag, för att hämta mig, se på Therese; denna anspråk lösa flicka gör ett välgörande intryck på mig.»

»Therese är kallare, och har på långt när ej de förstånd som Jenny», invände Reinhard; »och hva du säger om Judinnorna inträffar ej alltid. Är Jennys moder den älskvärdaste, förträffligaste fru? Äfven Jenny blir så, blott första ungdomselden sakta sig. Denna liflighet, som du tadlar, huru myc ket nöje måste den ej göra mannen! Jennys för stånd . . . . .»

»Det är just detta, jag fruktar», sade modren »Jenny har otvifvelaktigt ett klart förstånd, som aldri låter bedraga sig af hennes hjerta. Äfven detta oro mig. Dessa rikt begåfvade flickor af judisk härkoms hvilka få en sådan uppfostran som Jenny, lida näst alltid brist på qvinligt umgänge: mer bildade, än fru timren af sin närmaste omgifning, uppskatta de si ofta för högt; umgänget med jemnåriga flickor och husliga bestyr göra dem ej mer någon glädje; de före draga samtal med personer af manliga könet, hvilk med nöje mottaga en sådan liten öfverlöpare. I de ses krets göra nu deras förstånd och upplysning jätte framsteg. De nyfångna idéerna bemäktiga sig dem de blygas öfver de inskränkta förhållanden, med hvilka de hittills varit tillfreds; hastigt blifva dessa ned rifna och alla anspråkslösare åsigter förkastade; de hus, inom hvars gamla förtroliga murar den unga flickan synes hemmastadd och älskvärd, förstöres, och ett nytt spegelblankt palats uppföres. Genom de stora fönstren inträngер det strålande solljuset, och återglän ser ifrån de glatta marmorväggarna. Allt är ljus — intet halfmörker, ingen dyster skugga; också ingen stilla ort, för att bygga Skaparen ett altare, ingen förtro lig plats för den skygga kärleken. — Gustaf, jag har ofta, då du ännu lekte på mina knän, försökt att i sagor och liknelser bibringa dig sanningen, som jag ville inprägla i ditt hjerta; denna vana har jag ännu, såsom du ser. Jenny, af de sina uppfödd i tvifvel, har blifvit en fritänkerska. Skall hon väl kunna göra dig lycklig?»

Reinhard blickade tankfull ned, utan att svara. Hans moder fortfor efter några ögonblick. »Hos männen», sade hon, »hos Jennys far, hos Edvard, inverkar denna otro ej störande, emedan filosofiska insigter ställt dem på en riktig ståndpunkt och gifvit dem en sann och djup öfvertygelse. Men fru Meier sjelf beklagar den riktning hennes dotters sinne tagit, ty modren är en from, äkta qvinlig själ; och säg mig uppriktigt, min

son, tror du, att Jenny någonsin af hjertat kan blifva kristen? Då du står och med innerlig rörelse utdelar nattvarden åt din församling, i vår Frälsares namn, som dog för oss, skall ditt hjerta då ej blöda vid den tanken, att din hustru, ditt andra jag, kallt och tviflande åser den heliga handlingen, och beklagar dig och din församling, som finna uppbyggelse i hvad hon betraktar som en tom ceremoni? Har du tänkt dig Jenny såsom moder för dina döttrar? Hon kunde vara mycket, ja, allt för en man; — men ej för en kristen, ej för en andlig, som af inre öfvertygelse håller sitt kall heligt.»

«Nej,» ropade Reinhard plötsligt, »nej, dina farhågor äro ogrundade. Den gudomliga sanningens ljus skall upplysa Jennys oroliga ande; hon skall inse och känna, att den eviga salighetens källa strömmar i kristendomen ren och klar. En stark tro, såsom min, skall öfvertyga henne derom, och är hon ej redan i sitt hjerta kristen? Allt, hvad du hos henne tadlar, älskade moder, skall försvinna, då hennes själ uti sig upptagit den eviga sanna läran; då skall en ädlare glädje, ett saligt lugn lifva henne. Besinna, hvilken lycka, att hafva bildat sin hustrus själ, att hafva vunnit den för sanningen! — Och kan jag ej bjuda henne skatter, ädlare och oskattbarare, än de rikedomar, som förut oroat mig? — I morgon säger jag henne, hur högt jag älskar henne, och jag hoppas att i ditt hus få införa en dotter, som är värdig att finna en plats vid ditt hjerta. Moder, vi skola blifva mycket lyckliga. Jag ensam vet, hvilken verld af kärlek och ädelmod lefver hos Jenny; hennes själ motsvarar det huldа ansigtet — och båda äro mina, Jenny uteslutande min, min egen! Det är nästan för mycken lycksalighet i denna tanke» — sade han leende, och började att för modren utkasta en bild af deras kommande lefnad i landtlig stillhet, hvilken lockade tårar ur hennes ögon, emedan hon önskade sin Gustaf en sådan lott, och dock tviflade, att det någonsin skulle behaga Jenny. Blott med svårighet vågade hon göra sin son det förslag att ännu ett par dagar uppskjuta sitt frieri, ännu en gång moget öfverlägga — ty att vänta, tills han fått en syssla, dertill stod han ej att öfvertala. Hans moders varningar hade blott tjenat till att påminna honom om Jennys förtjenster, och ogerna lofvade han att ett par dagar undvika Jenny och den öfriga Meierska familjen.

Följande morgonen, en söndag, medförde efter mulna dagar och snöslask, såsom i December vanligt är, en klar och uppfriskande frost. Gatorna voro tomma, och sågo uti söndagens stillhet renliga och högtidliga ut. Med en husfrus omsorg mönstrade fru Meier rummen, lät ännu en gång borttorka hvarje damkorn, men ville dock ej medgifva, att hon i dag var ovanligt noga, för att derigenom göra ett godt intryck på fröken Horn, hvilken man väntade till frukost. Edvard hade tidigt på morgonen tillika med trädgårdsmästaren genomvandrat drifhuset. Han hade sjelf ställt de sällsyntaste exemplaren i deras rätta dager, låtit sätta frukostbordet bland orangeträden, och bedt trädgårdsmästaren ordna en bukett, som för denna årstid skulle vara högst sällsynt. Derefter hade han i nästan barnslig glädje skämtat med Jenny och valsat om med henne, då en trupp musikanter spelade på gatan, och slutligen bedt henne laga, att deras hem riktigt skulle behaga fröken Horn, helst hon höll mycket af Jenny, och ofta frågade efter henne. Josef åhörde dyster deras glada skämt, och blef vemodigt stämd, då Jenny, efter Edvards bortgång, kom fram till honom och med ovanlig högtidlighet sade, i det hon räckte honom handen: »Josef! jag har hittills misskänt dig, jag har ej älskat dig nog. Ehvad än framtiden må bringa mig, så skall du vara min älskade broder, min andra Edvard. Vill du det? — och du kan lita på mig, som på en man, — såsom jag litar på dig!» Josef darrade, ty hans dom var dermed uttalad. »Må ske!» var allt, hvad han svarade, emedan han hatade sådana slags uppträden lika mycket, som Jenny tyckte om dem. Hon lemnade honom, ty hon hade väntat en varmare genklang, och ägde ej nog urskilning, att i Josefs kalla, lugna drag läsa den djupa smärta, som hennes förlust förorsakade honom.

Edvard återkom redan klockan half tolf ifrån sina sjukbesök och försökte fåfängt att dölja den sinnesrörelse, med hvilken han såg på urvisaren, och tittade åt den gata, hvarifrån Clara och Hughes skulle komma. Hastigt framrullade en präktig gigg, som stannade framför Meierska huset, portvaktaren drog på klockströngen, och Edvard flög utför trapporna, för att sjelf föra den älskade till föräldrarna. Jenny kom henne till mötes, flickorna omfamnade hvarandra varmt och innerligt, det gamla förtroliga »du» från en länge sedan förfluten skoltid tillitades åter, och flera minuter förgingo, innan Clara inträdde till fru Meier. Hon var denna dag ovanligt vacker. Den sjögröna tätt åtsittande sidenklädningen smög sig sirligt omkring den höga, fulla och dock smidiga gestalten. En liten svart sammetshatt förhöjde ansigtets friska rodnad och afstack vackert emot de långa, blonda lockarna, som föllo henne ända ned på axlarna. Hennes glädje öfver detta besök, hennes önskan att behaga den älskades föräldrar, gaf henne en oändligen behaglig lifvelse. Jenny kunde ej upphöra att betrakta henne, och fru Meier emottog henne med den glädje, med hvilken en öm moder helsar sin sons utvalda. Hon fann Clara vida skönare och älskvärdare, än hon hade föreställt sig. Den undergifna tonen i hennes röst, det veka, milda i hennes väsende voro nästan oemotståndliga. Den oförställda glädje, med hvilken hon beundrade drifhusets skatter, den barnslighet, hvarmed hon prisade Edvard och Jenny lyckliga att hafva ett sådant hem, gjorde äfven de andra glada; till och med Josef blef vänligare af så mycken älskvärdhet.

Clara kände sig redan rätt hemmastadd i familjen, då Edvards fader ankom, och man satte sig ned till det elegant serverade frukostbordet, hvarefter samtalet blef deladt. Hughes hade erhållit bref ifrån London, berättade många nyheter derifrån, och i följe deraf uppstod emellan herrarna ett samtal, som hvälfde sig omkring merkantila och politiska ämnen, och i hvilket Edvard måste deltaga, oaktadt han satt bred-

vid Clara, och mera hörde på hennes samtal med damerna, än han ville låta märka. Hon måste för de sednare omtala, huru den olyckan tilldragit sig, som så länge hållit henne vid sängen; hon kunde ej nog uttrycka, huru tacksam hon var emot herr Meier för hans omsorger, för hans vänlighet och meddelade tröst, som så mycket hade lindrat hennes lidande. Fru Meier och Jenny voro högst förtjusta öfver dessa yttringar, men den äldre herr Meier blef allvarsam och tankfull, då han vände sig till damerna och märkte den hänförelse, med hvilken mamsell Horn talade om hans son. Oförmodadt klappade det på dörren. Man ropade »kom in,» man måste upprepa detta rop för andra och tredje gången, innan Steinheim med Mephistopheles' ord: rätt så, säg om det trenne gånger!» med sin moder under armen inträdde i rummet. Man uppstod, för att bedja fru Steinheim vara välkommen. Hon ville alldeles ej tillåta, att man steg upp för hennes skull, och bad med skorrande stämma och judiskt uttal, att man alldeles ej skulle bry sig om henne, emedan hon komme blott på ett par ögonblick.

»Jag var hos Bentheim, hvars mor är sjuk, och som dessutom haft en sådan förargelse med tjenstfolket», sade hon till fru Meier. »Kan ni tänka, min vän, Hanna, som förut tjente hos Rosenstiel, har stulit två ringar ur Bentheims chiffonnière. Derföre bad han mig att höra efter hos Rosenstiels, om äfven hos dem sådant passerat, och jag skall med min son strax åka dit. Man ser min son så gerna hos Rosenstiels, och han har så roligt af flickorna der, att jag lätt förmådde honom att följa med. Har ni hört, Jenny», sade hon till denna, »huru den äldsta Rosenstiel sjunger 'una voce'? Det är alldeles gudomligt, det måste jag säga!» och innan ännu någon fick tid att för henne presentera mamsell Horn eller tala minsta ord, fortfor hon, vänd åt Clara: »Ni känner väl Rosenstiels?»

»Nej, jag har ej det nöjet», svarade Clara, förundrad öfver fruns egna savoir vivre.

»Hvad! känner ni ej Rosenstiels? — Kan du tänka, min son, mamsell Horn känner ej Rosenstiels. Har ni aldrig heller hört talas om den andra dotterns talang att måla? en enorm talang, det kan jag försäkra — lika mycket geni för måla, som den äldsta har för sång. Riktigt märkvärdigt. — Modren är född Strahl, af Strahlarna på ..... gatan. Utom att hon kläder sig något för ungdomligt, är det en charmant fru. Minnes ni ännu, kära Meier, huru D:r Herzheim gjorde henne sin cour? det kan hon ännu ej glömma. Min son skulle säga: »evigt ung blir endast fantasien», och vet ni, den unga Herzheim skall gifta sig med äldsta dottren, säger man. Jag tror det inte, hon kan göra andra partier, påstår jag!»

Här förlorade den lilla frun helt och hållet andan, hvilket påtagligen var ganska angenämt för Meierska damerna. Clara kunde knappt dölja sin förvåning, då hon betraktade fru Steinheim, hvars toalett, sammansatt af allt nytt och kostbart, lika litet passade hennes klotrunda snörda figur, som det markerade, åldriga ansigtet. För att hindra ett nytt anfall af pratsjuka, frågade Jenny herr Steinheim, om han nyligen sett Erlan, på hvilken hon förgäfves väntat, emedan hon ville med honom träffa aftal om repetition till tablåen.

»Erlan, som aldrig haft anlag till en fixstjerna, har nu fullkomligt blifvit Giovanollas planet; han, som kunde vara en stjerna af första storleken på konstens himmel. Jag känner ej mer igen honom, jag förstår honom ej!»

»Hvad är då att förstå?» sade herr Meier. »Han är en älskvärd muntergök, som han alltid varit, och vi veta ju af gammalt, huru skönheten vrider om hufvudet på honom; ungt vin vill jäsa!»

»Men att så helt och hållet förlora sig i en sådan passion, för hela åtta dagarna, är högst komiskt», sade Steinheim. »Man ser honom ej mera. Dessutom har han flyttat ut till fyrbåken, der en evig storm rasar, och der man ej kan besöka honom, utan att ådraga sig döden».

»Har ni ännu icke uppsökt honom i hans nya atelier?» frågade Edvard. »Det har säkert sårat honom!»

»Han frågade mig, då han flyttade ut, om jag skulle komma och helsa på hos honom? I morgon faller det honom kanske in att flytta upp i domkyrkotornet, och då skulle han ta det illa, om jag inte klättrar upp till honom der? Men det faller mig in, kära moder, att vi nu ej längre kunna uppskjuta vårt besök hos Rosenstiels — och jag vågar — oaktadt tiden står still för den lycklige — påminna er om, att vi måste begifva oss på väg, emedan klockan är ett!»

Denna påminnelse satte gumman i rörelse; hon steg upp, sökte ifrigt efter boa, mantill och handskar, som hon under samtalet småningom aflagt, och rekommenderade sig med många komplimanger, sedan Jenny aftalat med Steinheim, att repetition till tablåen skulle blifva följande afton.

Hela den lilla kretsen kände sig synbarligen lättad, då de båda besökande aflägsnat sig. Jenny blygdes för det uppförande, en af deras bekanta i Claras närvaro hade visat. Steinheims citater, hans sökta qvickheter förekommo henne odrägliga, och blott hennes medfödda takt afhöll henne från att urskulda det. Verkligen tycktes något störande hafva inträdt i det förut så lifliga samtalet. Man skämtade och pratade ännu en stund, tills Hughes uppsteg och uppmanade Clara att återvända hem. Vid afskedet gaf Jenny Clara den sköna buketten, och bad henne att medtaga den såsom ett bevis, huru välkommen hon varit. Clara tackade förtjust, och då fru Meier bad henne snart åter besöka henne och hennes drifhus, tog Clara ett par immortellstjelkar ur buketten, och räckte dem till Jenny och Edvard, sägande: »Dessa lemnar jag till pant, att jag snart återkommer, eftersom eder moder önskar det». Vänligt räckte hon den gamla Meier handen, och bortgick i sällskap med Hughes och Edvard, för att till fots återvända hem, och derigenom något längre kunna njuta af det klara vinterväder.

»Jag vet nästan ingenting behagligare,» yttrade Clara under vägen, »än ett drifhus, sådant som era föräldrars. Denna färgprakt, denna ljufva lukt vederqvicker dubbelt så mycket under en tid, då man

ej väntar något sådant; utomdess älskar jag drifhus, emedan det ligger något, som inger förtroende, i denna menniskans omsorg om växterna »

»Det sednare, älskade Clara,» sade Hughes, »kan blott vara fallet, då icke praktlystnad eller spekulation hafva sin hand med vid blommans skötsel.»

»Visserligen,» svarade hon; »men jag kan ej uttrycka, huru det gläder mig, då jag finner, att äfven andra älska blommor lika mycket, som jag. Blommor äro en af de njutningar, som Gud bestämt för oss alla, och hvarje blomma, jag ser i armodets fönster, framkallar hos mig en välgörande känsla.»

»Välgörande?» frågade Edvard förvånad; »hos mig deremot väcka de en sönderslitande känsla; detta intryck har jag känt allt ifrån min barndom. Jag ser alltid deruti en längtan efter en nekad njutning, en sträfvan att förskona, ett bedröfligt lif, hvars nedtryckande tyngd man känner, en undergifvenhet, som gör mig ondt. Då jag i armodets boning ser en blomma, fattar mig alltid den tanken att ditskicka halfva vårt drifhus och bedja dem njuta af vårt öfverflöd.»

»Men de hafva dock glädje af sin lilla egendom,» invände Clara; »lika mycken glädje, som den rike kan hafva af sina skönaste drifhus.»

»Tro ej, att jag älskar dessa drifhus och drifhusplantor,» sade Edvard lifligt. »Det ligger något onaturligt i denna genom konst framkallade vegetation; dess färgprakt och lukt förefalla mig lika obehagliga, som rörelserna af skogens fria djur i ett menageris trånga bur. Skönt är i mitt tycke ingenting skapadt, utom på den ort, för hvilken det är skapadt. Jag kan beundra det, hvar helst jag finner det, men glädja mig kan det ej, så snart man aflägsnat det ifrån sitt hemland. Oaktadt jag måste motsäga er, bekänner jag dock, att, om det ej gällde vetenskapliga ändamål, skulle jag afsäga mig alla exotiska växter, ty jag tänker alltid, hvad de kunde vara, om de vore i sitt hemland, och det gör mig ondt om de arma, svaga landsförvista.»

Clara åhörde honom öfverraskad, och blickade med förtjusning på sin sköna bukett. »Jag älskar dock de sydliga, sköna växterna,» sade hon, »och kanske är det medlidande med de fångna, som så oemotståndligt drar mig till dem,» tillade hon leende.

»Åtminstone vore detta äkta qvinligt,» sade William, då de hade uppnått Hornska huset och tillsammans inträdde till kommerserådinnan. Clara kunde ej finna ord nog att prisa de herrliga blommorna, den godhet, hvarmed hon blifvit emottagen, det obeskrifliga nöje, hon haft, och hon var ännu stadd i varmaste loftal öfver allt detta, då kommerserådinnan blef utkallad till något husligt göromål.

»Det gjorde mig ondt,» sade Edvard, då Claras moder aflägsnat sig, »att fru Steinheim störde oss i vårt nöje. Hennes prat är mig rätt obehagligt, och jag var glad, att vi snart blefvo henne qvitt.»

»Eftersom ni sjelf vidrört detta ämne,» svarade Hughes, »så tillstår jag, att Steinheim är mig lika obehaglig, och att jag ej begriper, huru ni kan fördraga dessa eviga citater. Detta pladdrande, detta lekande med ord har för mig något plågsamt.»

»Jag tycker icke heller om denna vana,» svarade Edvard, »men den är på sätt och vis nationel. Hos oss finnes ännu orientaliska elementer, och ännu i denna dag finner ni hos de polska Judarna t. ex. en sådan talang för små berättelser, att en österländning ej kunde framställa dem lifligare. De tycka om att uttrycka sig i bilder och liknelser, och vilja gerna beledsaga sina ord med några af de anekdoter, som deras gamla böcker till tusendetal innehålla, och hvilka ofta äro rätt träffande. Sådana vågar ej Steinheim att begagna, men han kan ej befria sig ifrån denna vana, och han tar sin skada igen genom citationer ur nya och gamla böcker.»

»Mig förekommo de i dag ganska originella,» sade Clara, »och man kan ej neka, att det ligger något muntrande i denna vana. Herr Steinheim tyckes mig vara ett qvickt hufvud — men dock, om jag vågar säga min tanka, var det något i hans uppförande, som sårade mig. Jag vet ej, om jag skall kalla det sjelfförnöjelse, eller allt för långt drifven frihet, som misshagade mig hos honom.»

»Förmodligen båda delarne. Jag kommer alltid i det afseendet att emot er vara Judarnes försvarare.»

»Det behöfver ni ej, herr doktor, ty jag har aldrig haft någon fördom af detta slag; och vore detta händelsen, så har jag helt och hållet er och William att tacka för, att jag besegrat den. Huru kunde jag tänka derpå, sedan ni förskaffat mig den glädjen att lära känna era ärade föräldrar, och sedan jag hos er familj upplefvat så lyckliga timmar?»

Clara teg af fruktan att hafva sagt för mycket, och äfven Edvard satt tankfull en stund bredvid henne och sökte läsa i hennes ögon, hvad hennes hjerta talade, men hennes mun förteg; derefter vidtog han: »dock skulle många af min familjs vänner högligen misshaga er, så goda och aktningsvärda de än äro. Vanan att alltid befinna sig i en och samma krets, i hvilken alla från sin första barndom känna hvarandra, åtminstone till namn och förhållanden, vänjer Juden vid en förtrolighet, som lätt förefaller den främmande efterhängsen och förolämpande. Jag sjelf erfar det understundom. Mina förhållanden hafva till en del aflägsnat mig ifrån denna krets; jag ser många af den kanske blott en gång om året; men när vi råkas, är jag ändock tvungen att åhöra de minsta familjeangelägenheter. För dem blir jag evigt samme Edvard Meier, och de kunna alldeles icke begripa, att deras kusiners och sysslingars lefnad och trefnad ej skulle intressera mig lika mycket, som dem sjelfva; på frågande och berättande blir intet slut, förrän man tvärt afbryter.»

»Men detta är ju alla koteriers fel,» menade Clara, hvars fina känsla ville spara den älskade obehagliga erinringar. »Öfverallt finner man smärre och större cirklar, der det samma inträffar. Detta måste man taga såsom det är, och ej för strängt tadla det.»

»Dock gör hela verlden det sednare med Judarna,» ropade Edvard, »ehuru man icke en gång förunnar dem möjligheten att träda ut ur sin trånga krets, så gerna de ock önska det. Största delen af de bildade Judarna kan fullkomligt mäta sig med hvarje annan bildad menniska, och de skulle länge sedan här, lik-

som i Frankrike, hafva slutit sig till massan af nationen, om icke deras yttre, deras mörka färg och svarta hår vid första ögonkastet skiljde dem ifrån Tysken. Detta yttre paminner oupphörligt om en främmande härkomst, och gifver hatet till Judarna beständigt en ny näring, ett hat, ifrån hvilket högst få äro så fria, att de icke skulle förebrå Juden brist på så kallad fin bildning. Men man behöfde blott emancipera honom, för att afslipa kantigheterna i hans väsende. Visserligen är det beqvämt att säga: Judarne hafva en afskyvärd jargon, otäcka manér; men hvarifrån det kommer, det tänker ingen på! — Förhållandet är tillräckligt att utesluta Juden ifrån samhället, och mer behöfves ej, mer vill man icke.»

Edvard var mer upprörd, än han sjelf visste af; Clara blef bedröfvad, och äfven Hughes kände sig förlägen; dock sade han: »visserligen träffar Tyskarna den förebråelsen, att hos Judarna ensamt ej erkänna nationaliteten, under det att de annars se genom fingren med hvarje främmande egenhet, vida mer än nödigt är. Låtom oss nu vänta det bästa af framtiden och med glada samtal förströ min kusin. Den stackars flickan ser så ledsen ut, som om det varit hon, som vållat det onda, och ändå är hon så god, att hon visst gerna skulle vilja afhjelpa det.»

»Om jag det kunde!» utropade Clara lifligt, och Hughes tyckte sig se en tår i hennes öga, då Edvard kort derefter tog afsked, och ännu en gång tackade för den ära, Clara visat honom, i det hon antagit hans bjudning. »Ära?» suckade Clara, oaktadt Edvard blott tillfälligtvis hade nyttjat detta ord, »ära? — ack min Gud! —»

Äfven på Hughes gjorde slutet af samtalet ett obehagligt intryck.

»Det är skada,» sade han, »att man med Edvard måste vara så varsam i sina ord, emedan man så lätt kan vidröra den sträng i hans själ, som evigt vibrerar i klagotoner, för hvilka det ej ges någon upplösning. Ofta gör det mig ondt; men då man talar om oföränderliga förhållanden, är man icke alltid stämd för deltagande, kan ej alltid hysa medlidande.»

»Medlidande!» inföll Clara, stolt att svara ur den älskades egen själ; »medlidande begär visst ingen mindre, än doktor Meier. Han fordrar blott sin rätt, en rätt, som man skändligt undanhåller honom. Hvilken kan väl hafva större anspråk på att vara fri och ställd i jemnbredd med de bästa, än han! Och kan du väl tadla honom, för det han i hvarje ögonblick känner den orättvisa, som sker honom? för det han uttalar den tanke, som blifvit grundtonen i hans väsende? Att andas och önska frihet för sitt folk, det är för honom enahanda; han kan och vill icke tiga med det, som han anser för en rättvis sak. Så måste hvarje man af ära handla; det inser jag klart.»

»Ja, så tyckes det,» sade William något spefullt, »och det är beklagligt, att Judarne ej finna många sådana ifriga försvararinnor, som min sköna kusin, hvilken jag ingalunda längre vill störa i hennes meditationer öfver Judarnes emancipation.» Förstämda åtskiljdes tre menniskor, som för en timma sedan hade varit tillsammans och då känt sig så lyckliga.

Längre än till följande aftonen kunde Reinhard ej uthärda att vara skild ifrån Jenny. För sin mor hade han, sedan sista samtalet, ej nämt ett ord om sin kärlek; en ängslig och försigtig tystlåtenhet hade nu herrskat emellan mor och son, hvilka eljest alltid meddelade hvarandra alla sina innersta tankar. Påföljande afton, då det gamla salsuret slog sju, hörde fru Reinhard sin son uppstiga från skrifbordet och gå hastigt omkring i rummet; efter några ögonblick inträdde han, klädd till utvandring, hos henne.

»Går du ut, min son?» frågade modren.

»Ja, moder, jag går till Meiers», svarade han.

Modren teg. Då böjde sig Reinhard ned till henne, och sade smekande: »Gif din son en afskedskyss. Hvem vet, om ej dottren, som jag hemför till dig, uttränger mig utur ditt hjerta!» Vid dessa ord kysste han modren och ilade ut, innan hon hann att svara honom något.

Bedröfvad såg modren efter honom, hopknäppte bedjande sina händer, i det hon anförtrodde hans öde åt himmelen, och tycktes finna lugn i bönen.

Ju ifrigare Reinhard varit att skynda till Meierska huset, dess obehagligare öfverraskades han nu af motsatsen emellan modrens stilla boning och bullret hos Meier. Han hade hoppats finna Jenny ensam sysselsatt med något qvinligt arbete. Han föreställde sig, hur hjertligt hon skulle helsa honom välkommen, hur ifrigt hon skulle efterfråga orsaken till hans långa uteblifvande, och då skulle han öppet säga, huru högt han älskade henne. Hans inbillning hade målat denna tafla med så hjerta färger, att allt stod som verklighet framför honom. Så mycket obehagligare var det intryck han erfor, då betjenten ej förde honom i det vanliga hvardagsrummet, utan i en af salongerna, hvarifrån Erlans glada skratt redan på afstånd mötte honom.

En mängd personer hvimlade här om hvarandra. Erlan stod vid en teater-dekoration, föreställande en mur och var sysselsatt med att efter en tafla placera en ung officer. Ej långt derifrån sutto Therese och en annan dam, båda inhöljda i hvita slöjor. Fru Meier lekte med ett barn, som likaledes skulle föreställa något uti tablåen, hvilken man nu inöfvade. Nog af, hvar och en tänkte blott på tablåen, så att Reinhards inträde knappt bemärktes. Huru annorlunda hade han ej tänkt sig det! Jenny var ej inne i rummet; han närmade sig Therese och frågade efter henne; men hon hade ej sett henne på en stund. Det blef honom illa till mods, han ville gå till ett aflägsnare rum, för att derifrån, om möjligt, begifva sig hem, då han, inträdande i närmaste kabinett, hörde Steinheim säga:

»Hvarföre skall det nu ej blifva någonting utaf med denna tablå, sedan vi lofvat oss så mycken effekt deraf?»

»Emedan jag ej vill det!» var Jennys kalla svar, under det hon framför spegeln lade upp sina lockar.

»Men hvarföre vill ni icke? Ni sjelf hade ju valt tempelherrn och judinnan; ni är förtjusande i den der turbanen; herr von Lichtwang är den ståtligaste tempelherre; i går, ja ännu i dag på morgonen ville ni dock så gerna, och nu? — Tyd mig, grefve Örindur, denna stridighet i naturen!»

Jenny svarade ej, utan sysselsatte sig lugn med sitt hår, tills Erlan hastigt inkom. »Tillbedda hulda», ropade han, »inga kapriser; min löjtnant Lichtwang står med utbredda armar, och ser så småktande och på afstånd så gudomligt enfaldig ut, att en af englarna borde förbarma sig och nedstiga i hans famn. Var ej obeveklig! Ni är alltid en engel, en gudinna; hvarföre vill ni nu absolut föreställa en urvattnad madonna? Ni, som himmelen sjelf tycks hafva utsett till den glödande Rebecka? Kom, mamsell Jenny, annars faller herr von Lichtwang ur sin position!»

»Jag har ju förut sagt er, kära herr Erlan, att denna bild behagar mig ej. Till den Bendemannska taflan är jag färdig, och vill äfven stå i en biblisk tablå, men annars . . . .»

Då Jenny yttrade de första orden, gaf Erlan Steinheim en vink att lemna rummet, kastade sig, innan hon slutat meningen, till Jennys fötter, och ropade med komisk pathos: »Men kan då en teologie kandidat förvandla er till ett helgon? Hvad! om det nu lyckades mig att omvända honom till Tempelherrarnes orden?»

Förtörnad ville Jenny lemna rummet. Erlan, med hvars sjelfsvåld man hade mycket öfverseende, höll henne, i förlitande derpå, fast vid handen och frågade: »Är ni ond, för det min aning nu ändtligen sagt mig sanningen? Ni är ej egensinnig, det vet jag; utan det ligger något under allt detta, och detta är ej något annat, än er lärares och mästares mening, och jag skulle högeligen harmas på honom, om han ej hade den lyckan att vara eder och min vän. Men om Reinhard sjelf . . . .»

»Jag vet icke», sade Jenny med konstlad köld, »hvem som gett er den rättigheten att förmoda något sådant? Herr Reinhards mening är mig fullkomligt likgiltig, och jag begriper ej, hvilket inflytande han kan hafva på mina beslut».

Erlan såg, att han gått för långt, och att han vidrört ett ömtåligt ämne. Medan han betänkte sig, huru han skulle svara, såg Jenny plötsligt Reinhard stå framför sig; hon försökte då att skratta, satte hastigt turbanen på sig, hvilken hörde till Rebeckas kostym, tog Erlan under armen och sade: »Jag är färdig att föreställa Rebecka och att visa er, att ingen kan befalla mig, om man ock skulle ge sig utseende deraf».

Dermed gick hon bort med målaren, utan att ens se på Reinhard.

Denne kastade sig tillintetgjord på en stol. Så frånstötande hade Jenny aldrig förekommit honom. Den ton, i hvilken hon talat till herrarna, hade sårat honom. Han kunde ej finna något förnuft i hennes uppförande, och hvad hon yttrat om honom upprörde hans innersta. Detta var då lönen för hans kärlek! — En stund hade han suttit försänkt i sorgliga tankar, då Therese sakta inträdde. Hon gick förlägen fram till honom och frågade, hvarföre han öfvergifvit sällskapet? Reinhard gaf blott undvikande svar. »Det var skada, att ni gick bort», fortfor hon; »Jenny såg strålande ut, och var likasom född till Rebecka; hon väckte också allmän beundran, och jag ilade ut, för att uppsöka er».

Reinhard åhörde dyster. »Kom!» bad Therese vänligt, och orolig öfver den unga mannens tystnad. »Kom då, var ej ledsen, det gör mig så ondt!» — »Goda, hulda barn!» suckade Reinhard och fattade Thereses hand. Så stodo de tillsammans, då Jenny jemte några andra inträdde i kabinettet; så snart hon fick se Reinhard och Therese i denna förtroliga ställning, ilade hon med ett halfqväfdt utrop derifrån och upp på sitt rum. Fru Meier, som var närvarande vid tillfället, följde henne dit, men intet förmådde Jenny att säga orsaken till hennes hastiga aflägsnande, eller att återvända till sällskapet; och hennes mor såg sig nödsakad att föregifva, det Jenny hastigt blifvit illamående, troligtvis af den starka värman i rummet.

Emellertid låg Jenny bittert gråtande på sin säng. Hon hade trott, att Reinhard kanske ej gerna såge, att hon deltog i denna tablå, isynnerhet som hans ställning ej tillät honom att sjelf deltaga deruti. Derföre hade hon framkastat allehanda svårigheter, för att antingen fritaga sig sjelf derifrån eller försona Reinhard genom valet af en bild, som behagade honom. Det smärtade henne, att han ej kommit till repetitionen, emedan hon trodde sig hafva inbjudit honom dertill; men då Erlans obetänksamma gäckeri ingaf henne den tanken, att Reinhard kanske för honom berömt sig af något inflytande på henne, kände hon sig så förolämpad, att hon dels af hämd, dels af förlägenhet, uttalade de ord, som olyckligtvis haft Reinhard till åhörare. I häftigaste rörelse, utom sig af smärta, vrede och blygsel följde hon Erlan i salen, tog sin plats i repetitionen, skämtade och skrattade, under det hennes hjertas vilda slag nästan beröfvade henne all fattning. Slutligen, då repetitionen var förbi, kände hon, att hon måste uppsöka Reinhard, för att försona sig med honom och göra ända på de qval, hvilka de båda voro underkastade. Hon ville lemna salen; men de främmande veko ej från hennes sida. Det oaktadt ilade hon ut, för att åtminstone få se den älskade. Då fann hon Reinhard och Therese i ett ömt samtal med hvarandra. Hennes bästa väninna, och den man, som var henne allt — båda trolösa! Detta var för mycket för ett så ungt, varmt hjerta; det skälfde konvulsiviskt, och hon skyndade ut, emedan hon kände sig nära att falla i vanmakt.

Nu i ensamheten utmålade hennes fantasi tusende falska bilder: hon kunde ej förstå, huru detta förhållande så länge hade blifvit henne en hemlighet; hon var uppbragt öfver så mycken falskhet, och rysste tillsammans, då Therese inkom och vänligt frågade, huru hon befann sig.

»För allt i verlden», sade hon häftigt, »låt mig vara ensam; jag lider för mycket».

»Just derföre önskar jag att stanna qvar!» bad Therese deltagande.

»Nej, icke du, icke du!» snyftade Jenny. »Dig kan jag ej se. — Ack! det har jag ej förtjent af dig».

Therese förstod intet af hvad hon hörde. Hon fruktade att Jenny yrade, och sade ännu saktare: »Men, Jenny, känner du ej igen mig? Det är ju jag, din Therese!»

»Min?» ropade Jenny. — »Du är Reinhards! gå till honom och säg honom, huru olycklig j gören mig».

Nu föll bindeln ifrån Thereses ögon. Hon fattade Jennys arm och frågade: »älskar du då Reinhard?«

»Ack, outsägligt! lika outsägligt, som jag är olycklig, som du älskar honom och han dig!»

Knappt hade Jenny under heta tårar yttrat dessa ord, förrän Therese flög ut igenom dörren, utför trapporna, uppsökte Reinhard och förde honom i största hast till Jenny.

»Jenny gråter för er skull, Reinhard!» ropade Therese, likaledes gråtande; »hon är svartsjuk på mig!» Innan hon ännu hade fulländat, nedsjönk Reinhard framför Jenny, och hon låg vid hans bröst. Så förgingo saliga minuter. Jenny frågade efter sina föräldrar, efter Edvard, och Reinhard tillbjöd sig att med Therese gå ned och lugna dem öfver hennes illamående, som föranlatit de främmande att tidigare aflägsna sig. Äfven Therese återvände hem, och Reinhard befann sig ensam med Jennys föräldrar i de tomma salarna. Betjenterna sprungo med glas hit och dit; dörrarne till de aflägsna rummen voro tillslutna, lamporna utsläckta. Fru Meier satt utmattad på soffan, och hennes man, med en cigarr i mun, gick omkring i rummet. Det hela hade någonting obehagligt, som äfven meddelade sig åt den inträdande Reinhard.

Då Reinhard lemnade Jenny, hade han blott tänkt på hennes kärlek, som berättigade honom att begära hennes hand. Men då han nu ville framställa denna bön till hennes föräldrar, öfverföll honom åter en känsla af förödmjukelse, vid den tanken, att han hade intet att tillbjuda deras dotter, utom sin kärlek, hvilken kanske ej kunde synas dem lika tillräcklig för hennes lycka, som honom och Jenny. Likväl tvekade han ej, att öppet och fritt förklara sig, och hans förlägenhet, hvarje känsla af olikhet försvann, då han med hänförelse talade om sin kärlek och dess lycka. Rörde och med välvilja åhörde föräldrarne den unga mannen, som hade blifvit dem kär, och hvilken de ej kunde neka sin fulla högaktning. Reinhard var just en sådan man, ömma föräldrar måste önska sitt barn: öppet hjerta, klar själ och de renaste seder. Men tillintetgörelsen af hoppet, att se Jenny förenad med Josef och sin firma derigenom tryggad, smärtade den gamle herrn, hvilken dock högre skattade sin dotters lycka, än sina egna önskningars uppfyllelse.

I afseende på denna omständighet kunde Reinhard anse sig hedrad af hans svar, ty han bad denne, att till nästa dag lemna honom besinningstid; han måste först blifva ense med sig sjelf, med Jenny och med de sina, emedan denna begäran var honom fullkomligt oväntad. Mer kunde Reinhard ej begära, och likväl var han missnöjd både med sig sjelf och med detta svar. Han önskade att se Jenny ännu en gång; men detta vägrade modren, af fruktan att någon ny sinnesrörelse kunde blifva henne skadlig. Dock lofvade hon att strax gå till Jenny och säga henne allt, samt lemnade Reinhard med de orden:

»Gå, kära Reinhard, och helsa er moder ifrån oss; jag hoppas, att vi rätt lyckliga återse hvarandra i morgon».

Reinhards moder hade väntat honom med största oro. Desto mer förskräckte henne allvaret i hans drag. Han berättade henne hvad som händt, och huru han nu trodde sig vara vid målet för sina jordiska förhoppningar; han prisade sig lycklig att kalla Jenny sin, och dock kände modren, för hvilken ingen vrå af hans själ var dold, att något störde hans lycka. Så var det ock verkligen. Reinhard hade af Jennys uppförande vid hans ankomst blifvit så sårad, att han ej lätt kunde glömma det. Till en lugnande förklaring var det ögonblick för kort, hvarunder Jenny hade hvilat vid hans bröst: en lycka, för hvilken han ville hafva sig sjelf och den älskades lugna böjelse att tacka, hade af händelsen blifvit honom tillkastad, just då han minst var i lynne att önska den. Efter Jennys varma omfamning, föreföll honom hennes föräldrars uppförande kallt, och oaktadt han för sig sjelf upprepade, att han ägde hennes kärlek, att han såg sina innerligaste önskningar uppfyllda — var han dock ur stånd att känna någon fullkomlig glädje. — Men — vi vilje ej klandra honom derför! Det är ej alltid nog att vinna vårt mål; det kommer äfven ganska mycket an på sättet.

»Morgondagen må hafva sin egen omsorg!» Med dessa ord lemnade den gamle Meier om aftonen sin hustru och Jenny, hvilka ännu länge blefvo tillsammans och uppgjorde tusen planer, för att ställa så till, att moder och dotter ej skulle blifva åtskilda, hvilket till följe af Reinhards kall lätt kunde blifva händelsen. Ty att fadren ej skulle gifva sitt bifall, då Jenny försäkrat honom, att hon ej kunde blifva lycklig, ej lefva utan sin Reinhard, ansägo de omöjligt.

Dock var den gamle herr Meier icke så hågad för detta giftermål, som de båda fruntimren trodde; och vi finne honom bittida på morgonen inbegripen i en liflig öfverläggning med Edvard och Josef, hvilka han låtit kalla till sig. Han omtalade föregående aftonens händelser, och fann till sin förundran, att de nästan hade väntat dem. Edvard tillstod, att han en längre tid märkt eller rättare förmodat en ömsesidig böjelse hos Jenny och Reinhard, men med afsigt tegat, emedan man måste betrakta sådana ömtåliga förhållanden såsom en harpa, hvilken vid lindrigaste beröring vibrerar i klara toner; och han hade å andra sidan hyst den öfvertygelsen, att föräldrarne ej med skäl kunde vara mot denna böjelse, då de så väl kände Reinhard såsom en aktningsvärd man.

»Hvad du säger, min son», sade fadren, »är till största delen sant. Äfvenledes kan jag lätt begripa, hvarföre ett giftermål af böjelse synes dig, just dig» — Edvard blef förlägen — »så nödvändigt, att alla andra afseenden dervid måste träda i skuggan. Men annorlunda dömer man vid mina år, än vid edra».

»Dock», invände Edvard, »har du sjelf, älskade

fader, vid valet af din maka blott rådfrågat ditt hjerta».

»Hvilket, lyckligtvis», fortsatte fadren, »på intet sätt rubbade bestående förhållanden. Men detta hör ej hit. I en stund, såsom denna, får man ej hafva småaktiga konsiderationer. Jag vill derföre öppet säga eder min tanke. Vi veta alla, att Josef älskar Jenny; det var min fasta vilja, min innerligaste önskan att gifva honom henne till hustru, och att göra dig, Josef, hvilken jag älskar som en son, till min verkliga son».

»Jenny har ingen böjelse för mig», sade Josef resignerad, men mycket rörd; »och hennes lycka, onkel, hennes lycka, som är mig dyrbarare, än allt annat, måste vi ej ensam taga i betraktande. Med mig skulle hon kanske aldrig blifvit lycklig, äfven om icke Reinhard kommit emellan».

»Gud gifve, att jag kunde anförtro henne åt Reinhard, med lika mycken tillförsigt, som åt dig», svarade herr Meier.

En plågsam paus uppstod. Edvard, som här skulle afgöra mellan tvenne vänner, kände för begge den varmaste sympati. Han unnade Reinhard och Jenny kärlekens lycka, men kände ock alltför väl, hvad Josefs försakelse hade att betyda. Hans faders misstroende till Reinhard förmådde honom slutligen att bryta tystnaden med det yttrandet: »att Reinhards karakter, som han länge hade känt, vore honom en säker borgen för Jennys lycka».

»Du misstar dig», svarade fadren; »jag högaktar Reinhard och erkänner hans många förträffliga egenskaper; men han lefver i en idéverld. Sådana menniskor äro farliga och duga ej för äktenskapet. Emedan han med största ansträngning och allt allvar arbetar på att uppnå den fullkomlighet, han har för ögat, tror han sig berättigad att fordra detsamma af andra. Lifvet och kärleken äro ej sådana han uppfattar dem; trots den högsta kärlek, som förenar två förträffliga menniskor, kommer dock äktenskapet alltid att stå efter det ideal, som föresväfvar en ung man eller qvinna! Den lugne och förståndige finner sig deruti och tröstar sig med det goda, som för honom uppenbarar sig i äktenskapet, tröstar sig öfver förlusten af hvad han ej kan uppnå — men det fruktar jag att Reinhard hvarken vill eller kan. Jenny, som han med passion älskar, synes honom fullkomligt passande för det ideal, han drömt sig såsom hustru och maka; han skall fordra, att hon blir det, att hon sträfvar derefter, och, såsom jag bedömer honom, skall han vara böjd att hos henne anse menniskans brister såsom ett brott. Med ett ord, Reinhard har i sina känslor ett slags öfverspänning, som gör mig orolig för Jennys lycka».

Edvard kunde ej neka, att fadrens anmärkningar voro grundade, men försvarade sin vän lifligt, och menade, att hans far sjelf förföll i det hos Reinhard klandrade felet, att fordra ett ideal.

»Jag vill uppriktigt tillstå för eder, att ingenting behagar mig vid detta parti. Jenny skall blifva kristen, och detta har jag aldrig önskat», sade fadren.

»Dock önskar äfven hon detsamma», invände Josef.

»Nej, min son; hennes enda önskan är Reinhard. Kristendomen är blott medlet till detta ändamål — tro mig, så är det, och just detta gör mig orolig för henne. Reinhard är för sträng ortodox, för att med fördragsamhet kunna lida en Judinnas åsigter».

»Ack, min far», utropade Edvard, »den qvinnan älskar, den tror hon äfven! Hvarje man är för sin älskade förkunnaren af en ny tro. Kärleken är den uppenbarelse, genom hvilken qvinnan i den älskade ser den af Gud sända Messias. Om Jenny sant älskar, såsom jag bestämdt vet att hon gör, så må hon tro på hvad hon vill! Hon skall lyckliggöra, och detta är nog för att vara lycklig».

»Menar du det?» frågade fadren. — »Din mor är alltför mycket intagen af denna plan; hon ser gerna, att Jenny blir kristen; hon skattar fru Reinhard och hennes son ganska högt — ack, vid Gud! det gör jag äfven. Dock förefaller det mig, som om Jenny och Reinhard alldeles ej passa för hvarandra. Eftersom Reinhard lyckligtvis ej har någon syssla, så vill jag gifva mitt samtycke, om jag då ändtligen måste det, blott med det vilkor, att förlofningen först då göres bekant, när Reinhard fått någon lägenhet».

Deremot protesterade Edvard på det ifrigaste, och äfven Josef menade, att dessa begge unga ej kunde finna ro och lycka i ett sådant hemligt förhållande.

»Jag vet af erfarenhet», sade Josef, »att Reinhard är svartsjuk, och Jennys lifliga lynne kan vid ett sådant förhållande gifva anledning till tusende misshälligheter. Äfven kan jag ej inse, hvad du egentligen har emot kungörandet af deras förlofning, bäste onkel!»

»Hvad jag har deremot!» utropade den gamle herrn förargad; »Jenny är en af stadens rikaste flickor; hon är vacker, förståndig och mycket ung. Mitt namn, mitt hus är ett af de mest aktade, flickan af alla beprisad; det vore då icke för mycket, om jag finge dig till svärson, eller någon annan, som gjorde mitt hus heder, åt hvilken jag kunde öfverlemna min firma, och som jag kunde visa för folk. Jag vet, att mitt barns lycka är min första pligt; men jag är icke allenast fader, jag är äfven köpman. Äfven min firma är en del af mig sjelf, och jag kan ej rätt få uti mitt hufvud, att min enda dotter förlofvar sig med en student eller kandidat, som ännu ej är något, och om hvilken man ej vet något annat, än att han varit arresterad för demagogische Umtriebe — och», tillade han fogligare, »hvilken kanske inbillar sig göra en uppoffring, eller visa mig en ära, i det han gifter sig med en judflicka».

Åter uppstod en paus. Herr Meier gick med stora steg omkring i rummet, tills Edvard och Josef ännu en gång återtogo samma ämne, då han tycktes blifva lugnare. De påminte honom den fördelaktiga tanke, han sjelf alltid hyst om Reinhard, och förebrådde honom, att mer hafva lyssnat till en viss känsla af högmod, än till sitt hjertas röst. Josef omtalade tillfället, då han afrådde Jenny att öfvergå till kristendomen; han försäkrade sig ej vilja mottaga Jennys hand, om hon ej tillika ville gifva honom sitt odelade hjerta, och båda slöto med yttrande af sin

öfvertygelse, att man ej utan bestämda skäl kunde skilja Jenny från Reinhard, och att det sålunda ej blefve fadren annat öfrigt, än att lemna sitt bifall till deras förening.

»Detta är just hvad som förargar mig», sade fadren redan något gladare. »Jag har ingen rätt antaglig orsak att vägra mitt samtycke, och dock önskade jag det gerna, då jag betänker Jennys framtid. Till prestfru passar hon ej, och vi måste derföre tänka på att skaffa Reinhard någon annan plats».

Då underhandlingen redan var så långt hunnen, tog den en lättare affärsriktning, Man öfverlade, huru man skulle förmå Reinhard att beträda den akademiska banan. Edvard betviflade, att hans vän skulle samtycka dertill. Fadren sade temligen diktatoriskt: »För den flicka, som jag gifver honom, har jag väl rätt att ifrån hans sida räkna på någon eftergift; och — må göra, Jenny blir Reinhards hustru», slöt han leende, men med en djup suck, som gaf eko i Josefs hjerta.

»Och nu, min vän», sade den gamle herrn till Josef, »låt oss nu öfverenskomma med hvarandra. Jag qvarhöll dig hittills i mitt hus, emedan jag hoppades, att en gång gifva dig det i hemgift med Jenny. Denna plan förfaller nu, och jag måste öfverlemna åt dig att bestämma, om och under hvilka förhållanden du vill stanna hos mig. Jag ser dig gerna skiljas ifrån oss, emellertid . . . .».

»Jag blir qvar, onkel!» ropade Josef med ett handslag, och en hjertligare omfamning, än den som nu förenade Edvard och Josef, har sällan gifvits.

Derefter aftalades, att Josef skulle såsom kompagnon deltaga i onkelns handelsrörelse. »Och om du,» sade denne, »en gång väljer dig en hustru, och derigenom skänker mig en annan dotter, så må herr Edvard söka sig en annan boning. Den gamle Meiers kompagnon bor också i Meierska huset.» Man ville skämta, men det gick ej så lätt, hvarföre man begaf sig ned i rummen, för att helsa på den unga fästmön. Men denna hade om aftonen så länge pratat med söta mamma, att båda ännu sofvo i god ro, och Edvard beslöt att genast gå till Reinhard, för att sjelf bringa honom den goda underrättelsen, sjelf vara den förste, som till den älskade systern förde hennes fästman.

Fåfängt vore att söka beskrifva den glädje, Jenny och Gustaf, såsom han nu i Meierska huset kallades, kände under de första dagarna efter denna förlofning. Ett muntrare och tillgifnare väsende, än Jenny, kunde man ej tänka sig; till och med fadren försonade sig med tanken på denna förlofning, då han såg sin älskling så lycklig. Det fastaste band förenade den lilla kretsen. Fru Reinhard och fru Meier, som förut högaktat hvarandra, fröjdade sig åt att nu genom sina barn närmare förenas, och betraktade med välbehag det sköna par, som dagligen tycktes blifva lyckligare. För Josefs ädla själ var hvarje ovärdig känsla främmande; han hade ansett det för orätt, att genom minsta tecken till saknad eller nedslagenhet störa den allmänna glädjen, och då Reinhard på morgonen af förlofningsdagen träffade honom ensam, och började att försonande tala om det förra sammanträffandet, räckte Josef honom handen och sade: »Gör blott det älskade barnet så lyckligt, att jag aldrig kommer att beklaga det företräde, hon gifvit er, så är det ej mera värdt att tala om den saken.» — Edvard ensam var vemodigt stämd. Den lycka, hvartill han var vittne, framkallade hos honom den lifligaste längtan efter en lika sällhet, och ånyo började inom honom den gamla striden emellan kärlek och samvete. — Sällsammast förekom Therese i den allmänna glädjen; då man såg henne, skulle man trott, att Jennys lycka var ensamt hennes verk; hon gaf sig en sådan beskyddarmin, var så snusförnuftig och småklok, att de andre ej kunde låta bli att skratta deråt.

»Ja, skratta ni,» sade hon stolt; »hade jag ej den olyckliga repetitionsaftonen kommit eder till hjelp, så vore ni nu säkert långt ifrån att skratta!»

Så alldeles orätt hade hon icke, — utom att hon tillskref sig och sin öfverläggning, hvad som var ögonblickets ingifvelse; hon fann derföre helt och hållet i sin ordning, att Reinhard och hans fästmö, såsom de ofta på skämt gjorde, kallade henne sin kärleks skyddsande.

En af hufvudfrågorna blef nu, när förlofningen skulle kungöras för vänner och bekanta; och då man hade blott några få dagar till nyårsaftonen, på hvilken det vanligtvis plägade vara bal i Meierska huset, så blef öfverenskommet, att man denna qväll skulle presentera det unga paret. Modren önskade, att ingen skulle på förhand blifva underrättad derom, och man skulle strax i början på aftonen uppställa tablåen, för att sedan vid nyårets inträdande presentera det förlofvade paret såsom festens medelpunkt. Detta var icke i Reinhards smak, och han talade med Edvard derom:

»Hvad kan du då hafva deremot?» frågade den sednare.

»Jag tycker ej om en sådan högljudd lycka; kärleken behöfver inga trumpetstötar; blott i lugn och stillhet gör den oss verkligt lyckliga, och sådan der stat är mig vidrig.»

»Var ej besynnerlig,» sade Edvard. »Innan nyårsaftonen kommer, har du nästan en hel vecka njutit din lycka i stillhet, och du måste väl också vara nöjd med att låta förkunna det på ett sätt, som behagar min far.»

»Hvad är det då att förkunna?» ropade Reinhard förtrytsam. »Hvad bekymrar det väl obekanta? Och de bekanta ana det redan alla, sedan de dagligen och stundligen sett mig i edert hus. Du kan icke tro, huru obehaglig en sådan ostentation förefaller mig.»

»Ostentation?» inföll Edvard. »Jag vet ej, huru vi just nu kommo på det ämnet; det har man aldrig förebrått mina föräldrar.»

»Och du menar,» sade Reinhard hastigt, »att förlofningen med en teologie kandidat är just ingen tilldragelse, öfver hvilken man behöfver vara synnerligen stolt! Deruti har du rätt, och kanske är jag så mycket emot denna bal paré, för det jag sjelf känner det.

Kanske hade jag mindre deremot, om jag ägde rang och värdigheter, men så här . . .»

I Edvards själ hade en sådan tanke aldrig uppstigit. Honom förekom svågerns yttrande nästan såsom en förolämpning; likväl hade han ifrån början vant sig, att i denna för Reinhard så ömtåliga punkt ständigt iakttaga största skonsamhet emot honom. Han lät honom derföre ej tala till slut, utan inföll: »Men unna oss den glädjen att visa, det Jenny träffat ett val, som är oss kärare, än all rang och värdighet.»

Dermed var saken afgjord; emellertid kände Edvard, att fadrens åsigter angående Reinhard icke voro ogrundade, och äfven han började draga i tvifvelsmål, huruvida den, som han med fullaste förtroende kallade sin vän, passade till make åt Jenny. Dock var detta blott en öfvergående tanke, hvilken snart försvann, då han såg, huru Reinhards hela väsende, hans stolta köld för en blick af Jenny upplöste sig i kärlek; huru han tycktes andas i en annan atmosfer, skåda allt i en annan dager, då han befann sig vid hennes sida.

Under mångahanda slags förberedelser närmade sig nyårsaftonen. Meierska huset liknade ett féslott. Smak och lyx hade upphjudit det yttersta; till och med vännerna anade i dag någonting ovanligt, oaktadt herr Meier alltid fann ett nöje uti att visa sitt hus i en viss elegans. Efter första dansarna fördes sällskapet i orangeriet, hvilket var rangeradt för uppställningen af tablåen.

Till första tablåen hade man valt Bendemanns sörjande Judar, hvilka vid sista konstexpositionen hade utgjort publikens förtjusning. De breda flygeldörrarne, som skiljde orangeriet ifrån salen, voro uppslagna. De bildade en ram, som infattade bilderna, och en allmän förtjusning gaf sig luft, då hastigt förhänget uppgick, och tablåen blef synlig, för hvilken de herrliga tropväxterne utgjorde en tät, dunkel bakgrund.

Steinheim, som föreställde gubben, var genom sin kraftiga gestalt, sitt uttrycksfulla ansigte, hvilket genom skägget och den orientaliska hufvudbonaden fick en bestämd karakter, förträffligt passande för sin roll. En ung husets anförvandt, som var moder till den lilla gossen, hvilken vi redan vid repetitionen omnämt, föreställde den unga hustrun med barnet. Vid Steinheims fötter hvilade Therese, med beslöjadt ansigte, och — med högra handen hvilande på lutan, med det sköna hufvudet lutadt emot den andra armen satt Jenny vid Steinheims sida. Man kunde ej se något ädlare, mer gripande, än uttrycket af hopplös sorg i hennes ungdomligt fina drag.

Deröfver var blott en tanke; ja, denna tablå gjorde ett lifligare intryck, än Bendemanns egen tafla, ehuru oftast sådana föreställningar vanligtvis blifva långt efter originalet. Man kunde ej nog se och beundra; Erlan måste slutligen, trots alla böner, nedfälla förhänget, för att ej alldeles uttrötta de föreställande personerna.

Knappt såg Reinhard sin fästmö lemna salen, för att på sitt rum ombyta kostym, förrän han ilade efter henne. Han önskade att ett ögonblick se henne ensam, hvilket hittills ej hade lyckats honom, emedan han lofvat att ej genom någon ovanlig efterhängsenhet förderfva öfverraskningens fröjd för föräldrarna. Med sann förtjusning flög Jenny mot honom, hennes armar slogos om hans hals, och då han omfamnade henne, upplyfte han den lilla ljufva gestalten, men nedsläppte henne ogerna åter på golfvet, då Jenny skrattande ropade: »Du vet väl, att min himmel är i dina armar, men som det i dag är nyårsafton och bal på jorden och hos oss, så måste jag dock nu skynda dit ned. Derföre adjö, min himmel!» ropade hon och ville skynda bort.

Men Reinhard höll henne tillbaka: »Kom, kom, mitt hjerta! Låt mig ännu en gång skåda in i dina ögon,» bad han. »O!» ropade han och kysste hennes ögon, »de ljufva ögonen äro ju lugna och glada — nu är jag lugn, gå nu, mitt lifs stjerna!»

Jenny frågade skämtande, hvad han i dag trott sig finna för särdeles uti hennes ögon?

»Den smärta, som de uttryckte, då du satt i tablåen, Jenny; om jag någonsin skulle se dig så bedröfvad, utan att kunna trösta dig, — huru gränslöst olycklig skulle jag då ej vara!»

»Men huru kom du på detta ämne?» frågade Jenny ängsligt.

»Jag vet det icke,» svarade han. »Der nere i salen, då deras beundran aldrig ville taga slut, förtröt det mig, att du äfven för andra var så skön, att jag med likgiltiga menniskor måste dela den njutningen att betrakta dig. Jag önskade dig bort derifrån till ett ställe, der intet öga kunde se dig, utom mitt. Då öfverföll mig åter den tanken, om jag vore tillräcklig för dig, om jag kunde gifva dig ersättning för hela den öfriga verlden, såsom du mig! — Jenny, om jag en gång skulle se dig mindre lycklig, om du någonsin kunde ångra att ha blifvit min!» — ropade han och tryckte henne så hårdt till sig, att hon bäfvade för så mycken glöd och, liksom afvärjande, höll händerna för ansigtet. Hon bad, hon anropade honom att släppa henne, men han slöt henne fastare till sig, sägande: »Se, Jenny! när jag så kan hålla dig med stark arm, är du min, tillhörande min vilja — o, kalla mig ej rå, ej oädel — att du beror af mig, det gör mig oändligt salig!» Vid dessa ord lössläppte han henne, kysste ömt och stilla hennes panna, och beredde sig att lemna henne. Då var det Jenny, som qvarhöll honom, i det hon lät sina händer hvila uti hans, långsamt nedsjönk framför honom och hviskade, upplöst i kärlek: »Så är jag din, du starke, så uteslutande din! ty mitt öde är uti din hand.»

Ur denna saliga berusning väckte dem fru Meier, hvilken, saknande Jenny, kom att hämta henne, på det hennes frånvaro ej skulle blifva bemärkt. Hughes, som hon lofvat nästa dans, hade redan sökt henne, men fru Meier hade ursäkta hennes försvinnande med den nödvändiga toalettförändringen, och Hughes hade gått till Erlan, som uti orangerie ordnade dekorationerna för nästa tafla.

»Om jag blott kunde förstå,» sade Hughes, »hvarföre denna bild i dag gjorde ett så skakande intryck på mig, ehuru originalet, trots dess stora skönhet, lemnade mig temligen kall?»

»Det skall jag säga er, ärade sir!» svarade Erlan; »ni har i dag för första gången sett sörjande *Ju-*

dar, hvaremot Bendemann målat sörjande *Düsseldorf-fare* i främmande klädedrägter!»

Hughes medgaf, att Erlan väl kunde hafva rätt.

»Ja, visst har jag rätt. Jag kände, då jag i expositions-katalogen läste: »Sörjande Judar» af Bendemann, en riktig hjertefröjd. Jag älskar Judarna; de äro ej mer, hvad de måste varit för tusende år sedan; men ännu finnes hos dem originalitet, och derföre äro de intressanta för målaren. Nu tänkte jag: då en Jude har mod att måla Judar, och då denne målare är Bendemann, så måtte det vara ett arbete, som har både lif och anda. Jag föreställde mig, att han valt herrliga gestalter, yppiga qvinnor med flammande ögon — men nej, så långt räckte ej hans mod. Väl tager han sitt ämne ur judendomen, men han döper sina Judar, han öfversätter dem på Düsseldorffska, och nu sitta de tyska mamsellerna der, och, så vackra de än äro, se de blott ut som Düsseldorffska trädgårds-flickor, dem maskarne behagat äta upp kåln för.

Hughes skrattade.

»Hvad är det väl att skratta åt?» frågade Erlan, som blef ganska allvarsam, så snart det gällde konsten, hvilken han höll helig. »Ni måste tillstå, att det är, som jag säger. Är väl någon målare så däraktig, att han tager sig blonda, tyska modeller, då han vill måla neapolitanska fiskare? Det gör ingen. Skulle ej hela verlden skratta och finna det löjligt, om man målade Zigenare med flegmatiska holländarfysionomier? — eller Parias med guldgula lockar och en liljehvit hud? Äfven en Paria måste hafva sin karakter, annars är bättre att lemna honom helt och hållet omålad; detsamma fordrar jag äfven för Judarna. Se nu på Steinheim och Jenny; tänk på den unga qvinnan, ni i dag sett i tablåen; är det ej hufvuden, som kunna mäta sig med hvilken italiensk modell som helst?»

Hughes medgaf, att äfven han påträffat en mängd verkliga skönheter hos Judarna, såväl ibland män som qvinnor, oaktadt de vedervärdiga karikaturer, man ofta får se bland dem.

»Orientens yppighet finner ni ännu i denna dag ofta bland Judarna, och rörligheten i deras drag ådrager dem målarens uppmärksamhet. Derföre valde jag i dag denna tafla och dessa personer, hvilka jag önskade att Bendemann sjelf hade sett. Då han troligen ej skäms för att vara Jude, hade han kanske vid åsynen af denna tablå vunnit mod att måla Judar; ty, oss emellan sagdt, äro dock Judarne fega.»

»Mowbray, du ljuger!» ropade Steinheims röst, som, inträdande med Edvard, hörde de sista orden.

»Tyvärr, han ljuger icke,» sade Edvard med allvar, »ifall han talar om moraliskt mod. Ty det mod, hvar och en öfversittare kan tilltvinga sig, för att dermed paradera vid en duell eller något annat tillfälle, skattar jag ganska ringa. Den fegaste kan dertill förmå sig, om han blott är nog fåfäng att kunna skämmas. Men det moraliska modet fattas oss. I århundraden har slafveriet hvilat öfver oss och tryckt Juda folk, så att det känner sig lyckligt att få njuta lugn, och lider med undergifvenhet, i stället att med allvar fordra de rättigheter, man undanhåller oss!»

»Det är sant,» svarade Hughes, »och så mycket mer förvånande, som det finnes mycken arbetsförmåga, många talanger hos edert folk. Det förundrar mig att ej alla dessa kring jorden spridda förena sig, att de ej uppbjuda alla sina krafter, för att komma till målet, till jemlikhet.»

»Just för det de ej göra det, kallar jag dem fega,» sade Erlan, som ångrade sitt yttrande.

»Och detta med rätta,» var Edvards svar; »hvad du nyligen sade mig angående Bendemanns »sörjande Judar» var fullkomligt sant; emellertid göra de allt så. Michael Beer, som djupt kände förtryckets vanära och bemödade sig att poetiskt framställa denna orätt, visa, skref ett sorgspel öfver detta ämne. Men han skildrade ej sitt folks elände; han hade ju då med detsamma påmint, att han sjelf var Jude; han målade hellre förtrycket sub rosa, och skref sin »Paria», tänkande: kanske förstår man min mening; men jag har dock ingenting sagt, om man ej vill förstå den. Detta är feghet.»

»Och dårskap till på köpet,» sade Steinheim. »Historien visar intet exempel, att något förtryck blifvit upphäfdt, för det att undertryckaren i det ädelmodigaste lynne sagt: »Car tel est mon plaisir». Endast Bertha i Tell utropar: »och fria gör jag alla mina slafvar». Det heter: »Bedjen, och eder skall varda gifvet; klappen, och eder skall varda upplåtet,» och det vore tid på, att Judarne klappade rätt dugtigt, om bedjandet ej hjelper, och att de kristne måste visa, om de äro beredvilliga att efterfölja sin Frälsares ord.»

Erlan hade under samtalet ej tänkt på tillredelserna för den nästa tablåen. En betjent kom att påminna honom derom, och anmälte, att herrarne och damerna redan voro klädda. Detta gjorde slut på samtalet, emedan Erland bad herrarna att lemna honom. Tio minuter sednare öppnades salen ånyo för åskådarne, och några lyckligt valda tablåer följde hastigt på hvarandra. Till slut återgåfvo Jenny och herr von Lichtwang scenen utur Ivanhoe; och just som förhänget hade fallit för den sista tablåen, slog sista timman af det förgångna året.

Ett ögonblick tego alla i anande ovisshet, i minne och hopp; derefter började ett muntert lif. Lyckönskningar och skämtande ord flögo från mun till mun, vänner uppsökte hvarandra ömsesidigt; föräldrar och barn hade, om också blott för ett ögonblick, förenat sig; naturligtvis hade äfven Reinhard och Jenny funnit hvarandra, för att tillsammans fira begynnelsen af det nya år, de gemensamt ville genomlefva.

»Nästa nyårsafton i landtligt lugn!» hviskade Reinhard i Jennys öra och tryckte hennes hand i sin, då herr Meier kom, för att afhämta dem. Han framträdde i midten af rummet med Reinhard och Jenny, en i hvardera handen, och sade vänd till sällskapet:

»Tillåten mig, mina vänner, att nu i början af det nya året föreställa eder en ny medlem af min familj. Herr Reinhard och min Jenny äro sedan åtta dagar förlofvade, och jag anbefaller detta unga par åt eder vänskap.»

Större förvåning hade Storsultans ankomst ej kunnat uppväcka, än dessa enkla ord. På frågor, lyckönskningar, förkorsningar tog ingen ända; och mången ung man blickade med afund på Reinhard, vid hva

arm Jenny, ännu i Rebeckas kostym, gick igenom rummet. Hon var bländande skön i denna praktfulla klädning, håret genomflätadt med briljanter och den eldfärgade turbanen nedtryckt på de svarta lockarna; och Reinhard kunde ej underlåta, att ännu en gång föra henne till sin moder, för att äfven af henne få höra, huru skön hans Jenny var. Ingen ville tillåta, att hon aflägsnade sig, för att ändra sin toalett. Några äldre damer, som stodo bredvid fru Reinhard, höllo med vänliga ord qvar den hulda fästmön; då framträdde äfven Erlan, lyckönskade och sade sakta: »Så helt och hållet orätt hade jag alltså icke, då jag nyligen talade om en viss teologs inflytande och tillåtelse? —»

»O, gå bort! Ni är en stor spektakelmakare, och gjorde mig då en ledsam stund!» ropade Jenny, och måste derefter omtala för fru Reinhard, hvad Erlans ord hade att betyda.

Denna stund begagnade målaren, för att på sitt vanliga sätt gratulera Reinhard. »Dig, du ordets tjenare, har vår Herre sannerligen begåfvat uti sömnen. Der sätter han sig och uttråkar det arma barnet två år igenom med gamla onyttiga historier, som ingen menniska frågar mer efter, än det som aldrig var, och har troligen dugtigt lexat upp den gudlösa Paris, som bortröfvade Helena och lät den hederliga Menelaus stå med lång näsa. Men nu, innan man hinner se sig om, har han sjelf den skönaste vid armen, går bort med henne och lemnar oss à la Menelaus qvar. Jag tror, att äfven min näsa måste något förlänga sig i denna kritiska momang, och Steinheims och den arme Josefs luftorganer växa gigantiskt. — Halt, lycksalige fästman!» fortfor han, då Reinhard ville gå bort; »så lätt slipper du ej undan! A part la Giovanolla tillbeder jag denna lilla Jenny; och att du nyligen gaf mig anledning att förorsaka detta barn bekymmer, det må Gud förlåta dig! Framdeles är du Tempelherre, om Jenny vill, du sällsamme dygderiddare! — Med kyskhet och armod tar väl nu slut, såsom den eldige briljanten vid ditt bröst, den jag nu först blir varse, och din ännu eldigare blick tydligen bevisa; men det tredje löftet — lydnad, dertill kan råd behöfvas. Jag önskar dig blott så mycket tålamod, som du har lycka! Ty att kommendera och befalla, det förstå mamsell Jenny och pappa Meier i grund. Hade de blott befallt mig att jaga dig för hin i våld och i ditt ställe plocka denna hulda Sarons lilja, så skulle du fått se, om jag ej gjort det!»

Utan att bry sig om Reinhards otålighet, vände sig den vildhjernan nu plötsligen till Jenny och sade: »På min ära, mamsell Meier, om ej Reinhard blir den bästa make, så är det hans egen skuld. Jag har strängt förehållit honom hans pligter, och begär till lön derför blott den ynnesten att få måla den blifvande fru pastorskan i denna kostym, för att städse påminna herr pastorn, att han har mer lycka, än förstånd.»

Med dessa ord skyndade han skrattande derifrån. Men hans tal qvarlemnade en oangenäm känsla i Reinhards bröst; han kunde ej dölja för sig, att man ansåg Jennys besittning såsom en oväntad lycka för honom, och allmänt förundrade sig deröfver.

Under ett par dagar var denna förlofning ett allmänt samtalsämne för alla dem, som på minsta sätt voro bekanta med någondera af de begge unga förlofvade. Många prisade, att herr Meier vid valet af en make för sin dotter blott hade rådfrågat hennes böjelse; andra, isynnerhet husets vänner och anförvandter, förebrådde honom, att han, hvilken man ansåg för judiska samfundets medelpunkt, lät sin dotter öfvergå till kristendomen. Men allt dylikt hade ingen verkan på den värdige mannens klara själ. Sedan beslutet en gång var moget öfvertänkt och utfördt, stod det såsom ett faktum oföränderligt framför honom, och ingen främmandes omdöme förmådde rubba hans åsigter deröfver.

Annorlunda var det med fru Meier. De ofta upprepade anmärkningarne af hennes bekanta, att Jenny kunnat knyta helt andra förbindelser, om hon då ändtligen skulle blifva kristen, blefvo ej utan inflytande på henne; och under det hennes man hade blifvit fullkomligt nöjd med sin dotters val, började modren att ångra det.

Hon eftertänkte, huru den ena rika köpmansdottern efter den andra hade gift sig med någon berömd konstnär, någon baron eller grefve. Reinhard var henne mycket kär; hon framför alla andra hade gillat och skyddat detta förhållande emot hennes mans förra åsigter, och denna förbindelse hade synts henne fullkomligt tryggande för Jennys lycka, tills det onödiga pratet af några damer, som dermed trodde sig smickra henne, utsådde missnöjets frö i hennes bröst. Förgäfves upprepade hon för sig sjelf, att hennes dotter var lycklig — det föll henne oupphörligt in, att det varit ännu lyckligare för Jenny, om Reinhard varit, icke en ung teolog, utan en man af stånd. Att han ej var det, kunde hon väl ej lägga honom till last, men detta måste, enligt hennes mening, medföra förbindelse för den unga mannen, att genom synnerlig uppmärksamhet och uteslutande sjelfförsakelse göra Jenny skadeslös derför.

Med sin man eller med Edvard vågade hon ej tala derom, emedan hon då ej kunde vänta annat, än ogillande. Hon kände det däraktiga i sin åsigt, ty hon var ett förståndigt fruntimmer; men alltid behöll dock förblindelsen och moderskärlekens fåfänga segren. Det var och förblef henne oangenämt, att man ej afundades hennes dotter, äfven i detta afseende, och hon beslöt, att genom en fördubblad lyx i allt, som omgaf Jenny, visa verlden, att hennes dotter var uti det läget, att hon kunde umbära ett lysande giftermålsparti.

Men derigenom råkade den arma Jenny i en pinsam belägenhet. Under det modren oupphörligt yrkade på ett visst »visa sig», vägrade Reinhard det bestämdt, och den unga fästmön måste ofta medlande och försonande uppträda, hvarvid hon lyckligtvis af fru Reinhard understöddes. Redan den dagen, då det förlofvade paret skulle göra de brukliga visiterna, yppade sig små misshälligheter. Fru Meier hade uppsatt en lång lista på alla de personer, för hvilka de skulle presentera sig, och anbefallt sina tjenare den största omsorg om ekipaget; men Reinhard förklarade sig ej kunna begripa, hvarföre de skulle fara till en

mängd likgiltigt folk, med hvilka de svårligen framdeles skulle komma i någon beröring. Han hoppades att snart bekomma en syssla och lemna staden; enligt hans mening var det derföre fullkomligen tillräckligt, om de besökte familjens närmaste anförvandter och vänner. Till dessa kunde han och Jenny alltför väl gå; han ville strax i dag börja dermed, och hoppades att återföra sin lilla fästmö lika välbehållen, som om de åkit.

Derom ville svärmodern alldeles ej höra talas. Hon försäkrade, att aldrig någon menniska gjort sådana visiter till fots, och tillade: »Tro mig, kära Reinhard, Jenny är alldeles icke i stånd att gå lång väg.»

»Det var illa,» svarade han skrattande; »hur blir det väl då, när vi ej hafva något ekipage? Då får hon väl lof att vänja sig.»

»Det är blott skämt, älskade Gustaf!» sade Jenny. »Du vet, vi gjorde i fjol sommars rätt ansenliga promenader, och jag går mycket hellre, än jag åker. Dock låter sig i dag beggedera rätt väl förena. En del af de visiter, min mor önskar, göra vi i vagn, afhämta derefter din mor och åka en stund utanför tullen. Och om du har lust och det ej är för kallt, göra vi i morgon ett par besök till fots hos våra anförvandter, och derefter en spatsertur.»

Så skedde, och alla parterna voro för ögonblicket tillfredsställda. Emellertid var detta ej sista gången, som Jennys förmedling var nödvändig.

Till herr Meiers stora glädje, hvilken i stillhet med omsorgsfull kärlek betraktade det förlofvade paret, utvecklade Jenny, vid dessa försök att förena Reinhards och de sinas önskningar, en helt ny sida af sin karakter. Glömmande sig sjelf, bemödade hon sig oupphörligt att lämpa sig efter andras åsigter och förekomma Reinhards hemligaste önskningar. Hade en bullrande afton gjort hennes fästman missnöjd, så begärde hon följande dagen tillåtelse, att få tillbringa hela dagen hos fru Reinhard, för att visa honom, att hon fann den renaste glädje i en förtrolig sammanvaro med honom. Då var Reinhard lycklig; då kallade han henne »sin egen Jenny», och kunde ej upphöra att smeka henne, när hon tillbjöd sin hjelp vid något husligt bestyr, hvarvid hon i föräldrahuset, der en tjenare väntade på hvarje vink, icke var van.

Så mycket hon också förut, äfven i småsaker velat hafva sin egen vilja, så eftergifven var hon nu. Några obetänksamma yttranden af hennes moder förde henne på den förmodan, att hennes föräldrar betraktade förlofningen med Reinhard såsom ett offer, hvilket de bringat sitt barns lycka, oaktadt det föll dem ganska tungt. Detta förmådde Jenny att gifva efter för de sina, så mycket som möjligt, och gjorde henne å andra sidan ännu ömmare mot Reinhard, emedan det smärtade henne, att han ej bland alla män i verlden var den ende, föräldrarne önskade kalla son, såsom han för henne var den ende älskade. Med hvarje dag, hon nu tillbragte hos hans moder, blef han henne dyrbarare. Hans rika själ, hans obestickliga rättrådighet visade sig der i sin fulla glans. Ofta, under det han då öfverlemnade sig åt ljufva svärmerier, lyssnade hon dertill med en andakt och en tillgifvenhet, som djupt rörde hans moder. »Så,» sade hon en gång till sin son, »så måtte Maria hafva suttit vi Herrens fötter,» och Jenny yttrade då leende: »Me än jag älskar Gustaf, älskade Maria visst icke Herren. Den fullkomligaste enighet herrskade mellan de ä skande; till och med herr Meier började hysa förtro ende för sin dotters framtid.

Efter Jennys förlofning måste hennes anhörig vänja sig att sakna henne flere dagar i veckan, hvilk hon tillbragte hos sin svärmoder. För att mindr känna denna saknad, bjöd då fru Meier Therese, a tillbringa dessa dagar hos henne, och slutligen inbjöd Therese att hos Meiers passera hela sommaren, unde hvilken tid familjen alltid vistades på sitt landtställe Äfven fru Reinhard ville då lemna staden, för att var någon tid hos en väninna. Derföre sökte man nu att ju mer vintern nalkades sitt slut, rätt hjertligt njut denna korta tid, före den allmänna utvandringen. Genom Hughes och Clara Horn hade den lilla kretse af närmaste vänner under loppet af vintern förökats sedan Clara, genom böner och föreställningar, erhåll tillåtelse att ännu en gång besöka fru Meier. Ho önskade att återse familjen och Jenny, hvilken skic kat henne ännu en bukett, om möjligt skönare, ä den Clara erhållit i orangeriet. Oaktadt kommerse rådinnan ingalunda tyckte om detta umgänge, gaf ho dock slutligen efter för Claras böner, då hon deru såg en möjlighet att befordra sina egna afsigter. Ho visste, huru flitigt Clara undvek att vara ensam me William, och hade nu en god förevändning, att d och då förskaffa honom en tête-à-tête, om hon tillå Clara att under hans ensamma skydd besöka Meierska familjen.

Glad öfver denna tillåtelse, hvilken lika mycke gynnade hans kärlek för Clara, som hans vänskap fö Meierska familjen, och troende sig genom förnuftsskäl hafva besegrat sin tants fördomar, upphäfde sig William till protektor af detta nya förhållande. Han föreställde kommerserådinnan, huru det anstod just henne, såsom en af de förnämsta damerna i staden, att gifva ett föredöme af tidens bildning, i det hon, trots allt prat, tillät Jenny och Clara, som väl harmonierade, obehindradt umgås med hvarandra.

»Ni har förut valt doktor Meier till er läkare, bästa tant,» sade han smickrande, »och hela beau monde har följt ert exempel. För ert klara förstånd kunna fördomar och skarpa söndringar, som olika religioner en gång förorsakat, ej mer äga giltighet. Om jag tillägger, att ni gör mig det största nöje, så ofta ni anförtror mig min vackra kusin, och att Clara har mycket roligt hos Meiers, så vågar jag hoppas, att ni för Clara och Jenny upphäfver gränsskilnaden och tillåter full frihet för deras umgänge.»

Kommerserådinnan låtsade, som om William öfvertalat henne, och, få dagar efter Reinhards och Jennys förlofning, erhöllo Edvard och hans syster en hjudning till kommerserådinnan, men hvilken blott Edvard antog, emedan Jenny ej kunde besluta sig att utan sin fästman gå dit. Detta behagade ganska mycket fadren, emedan han på allvar menade, hvad han blott skämtande uttalade, att han gerna såg, att folk, som trodde sig visa honom någon ära med sina bjudningar, sna-

rare hade att klaga öfver för mycken återhållsamhet, än för mycken beredvillighet.

Huru öfverraskades ej Clara, då hon nyårsmorgonen nedkom till sin mor och erhöll underrättelse om Jennys förlofning, hvilken kommerserådinnan i bästa lynne meddelade henne, sedan hon nu var förvissad, att hon ej mer hade att frukta den förut fruktade rivalen. Hon anmärkte endast: »att man deraf tydligt kunde se, huru till och med rikedomen ej hjelper sådant der folk. En teologie kandidat! För dig skall blifva bättre sörjdt, kära barn!»

Clara svarade intet, ty hon hade i öfvermåttet af sin förtjusning ej hört det minsta af modrens tal. Hon hade med klappande hjerta och en aldrig anad sällhet emottagit denna nyhet. Det var en ljusstråle ofvanifrån, som plötsligt upplyste hennes bekymmers natt. Nu var allt godt, allt hennes hopplösa lidande slutadt, hvarje tvifvel häfvet. Då Jenny nu förlofvade sig med Reinhard, kunde för Edvards kärlek till henne ej å hans sida finnas något vidare hinder; hon önskade blott att veta, huru denna lyckliga förändring i åsigter blifvit framkallad i Meierska familjen. Hon bestormade Hughes med frågor; hon ville veta, om doktor Meier gillade detta giftermål, om föräldrarne gerna sågo det; och hennes kusins försäkringar, att alla funno sig ganska lyckliga och glada deröfver, mognade hennes för hoppning till saliggörande öfvertygelse, så att hon strålande af glädje gick Edvard till mötes, då han under loppet af dagen ditkom, för att önska dem ett godt nytt år.

Intet var naturligare, än att umgänget emellan de begge flickorna snart vann ett slags innerlighet, sedan första stegen väl voro tagna. Clara hörde så gerna talas om Edvard; hvad han sagt och velat, var för henne af största intresse. Allt hvad som stod i något förhållande till honom, väckte hennes deltagande, och hon kände sig dragen till Jenny, Edvards älskling, dess mer som hon långa timmar kunde tala med henne om den älskade, utan att hon trodde sig väcka någon misstanke. Men deruti bedrog hon sig. Jenny, som ej det ringaste tviflade på Edvards kärlek till Clara, hade också snart läst uti Claras själ. En lika hög grad af bildning gjorde henne Claras umgänge högst angenämt; hon fann hos henne, hvad hon alltid saknat hos Therese: en själ, som med hennes sympatiserade i snabb uppfattning och djup känsla, hvilken Therese ej ägde till samma grad, eller åtminstone ej förmådde yttra. En sådan svägerska hade hon önskat sig, och hon ansåg helt naturligt, att Edvard ej skulle sky något offer, för att få äga Clara. Denna deremot bemötte Jenny med den ömmaste, ifrigaste uppmärksamhet, emedan hon visste, hvilken fröjd hon dermed beredde den älskade. Men snart blef Jenny för sin egen skull dyrbar för Clara, hvilken var förtjust att hos en flicka finna så klart förstånd, så mycken karakter, och det blef för båda en ljuf vana, ett behof att ofta se hvarandra.

I ostörd glädje hade sålunda några veckor förflutit, då Hughes en afton upprörd inträdde i sin tants rum, och, i det han räckte henne ett bref, utropade:

»Min far ligger för döden, och jag måste bort!»

Kommerserådinnan förskräcktes, så mycket hennes kalla och egoistiska natur det kunde; ty så litet hon tyckte om Williams hastiga bortresa, fann hon dock tröst i den materiella fördel, som uppstod för sonen, om han redan nu kom i besittning af fadrens förmögenhet. Hon underlät icke att i valda ord uttrycka sin djupa sorg öfver den olycka, som hotade hennes syster; hon till och med framklämde tårar vid tanken på Williams bortresa, och denne, djupt skakad af den sorgliga underrättelsen, lät narra sig af den sluga qvinnans konstlade deltagande. Han ville finna någon, åt hvilken han kunde meddela sina känslor, och Clara, för hvilken han nu helst hade öppnat sitt hjerta, var sedan några timmar hos Jenny. Han frågade efter henne, han ville och måste taga afsked af henne.

»Lugna dig, kära William!» sade kommerserådinnan; »jag låter strax hämta henne, och hon skall få tillbringa resten af aftonen med dig. Hon kommer att innerligt deltaga i din smärta.»

Kommerserådinnan ringde och befallde den inkommande betjenten att genast låta spänna för och hämta mamsell Clara, emedan herr Hughes i morgon afreser.

»I morgon, tant! Innan jag kom hit, voro hästarne beställda; min betjent packar in mina saker, och med bäfvande ångest väntar jag i hvar minut på att få höra posthornet. Jag reser genast; hvart ögonblick, som jag dröjer, kan b röfva mig den tröst en, att ännu en gång få se min fader, att få höra ännu ett ord ifrån hans läppar; — blott i den största skyndsamhet är ännu något hopp!»

Detta hade tanten ej väntat. Hon ringde ännu en gång och betjenten erhöll strängare befallningar. Han skulle säga mamsell Clara, att herr Hughes strax afreser, emedan hans fader ligger dödligt sjuk.

»För Guds skull, icke det!» ropade Hughes. »Hellre reser jag, utan att h fva sett henne, än att en så oroande nyhet skulle träffa henne oförberedd.»

En vink afl gsnade tjenaren; kommerserådinnan gick orolig omkring i rummet, och tittade hvarje ögonblick genom fönstret, om vagnen ej farit. Äfven Hughes var i en qvalfull väntan. Då hjulen rullade öfver stenarna, tyckte han sig äga någon förhoppning. En ängslig tystnad herrskade i rummet; tant och systerson hade ögonen fästade på urvisaren, som lugn och långsam rörde sig från sekund till sekund, under det deras öron ängsligt lyssnade på hvarje ljud ifrån gatan.

»Jag begriper ej, att Clara dröjer så länge,» sade efter en pinsam stund kommerserådinnan.

»Tiden förgår, och min far dör!» föll William henne i talet. »Besinna, tant, hvarje minuts uppskof kan beröfva mig möjligheten att få se honom, hvilken jag älskar öfver allt annat, kan skilja mig ifrån Clara, utan att jag talt vid henne, utan att hon vet, huru jag tillber henne!»

Utmattad af sinnesrörelse, kastade sig den unge mannen på en stol. Då andades kommerserådinnan djupt, ett segerrikt leende flög ett ögonblick öfver hennes drag — hon var vid målet. Men hastigt besinnande sig, trädde hon med ett uttryck af innerligt

deltagande till William, lade sin hand på hans hufvud och sade lugnande:

»Måtte du vara lika säker om, att få behålla din far, som du kan vara viss om Claras kärlek och hand, hvilken jag redan förut bestämt åt dig.»

»Hvem säger er det, tant!» ropade ynglingen. — Då smattrade posthornet. William sprang upp, i det han bleknade och suckade, men han gjorde våld på sig. »Farväl, tant! Må Clara tänka på mig!»

»Far, min son,» svarade hon med högtidlig röst, »och återvänd snart och lyckligt till oss. För Claras hjerta är dig hennes kärlek en borgen, för hennes hand, jag; och skulle det behaga Gud att beröfva dig din fader, så återfinner du här en fader, som med öppna armar skall emottaga sin dotters make.»

Hughes omfamnade henne hjertligt och ilade ut; derefter vände han tillbaka, drog en ring af sitt finger och räckte den åt tanten med de orden: »Åt Clara! O, helsa henne mycket, och bed henne tänka på mig!» — Derefter försvann han för andra gången.

Anyo hördes posthornets smattrande; kommerserådinnan trädde åter till fönstret, och blickade efter vagnen, tills några minuter sednare hennes eget ekipage blef synligt och Clara strax derefter infann sig hos sin moder. Trots Williams förbud, hade hon genom betjenten erhållit den bedröfliga underrättelsen, och var så rörd, att hennes mor alltför lätt kunde taga de orden: »Hvar är William?» hvilka Clara med flygande brådska uttalade, för ett tecken af kärlek. Hon ansåg derföre bäst, att äfven för Clara fortsätta den roll, hon för Hughes hade spelat med så mycken framgång. Hon omfamnade sin dotter flera gånger, kysste henne ömt och sade: »Lugna dig, mitt barn; du ser honom åter. Om du visste, med huru blödande hjerta han lemnade dig! Hans smärta var så gränslös, att jag, din moder, måste blifva hans kärleks förtrogna. Han skickar dig denna ring, och jag har i ditt ställe lofvat honom, att han hos dig skall finna tröst, i fall det skulle behaga Gud att taga hans fader ifrån honom.»

Detta hade Clara ej väntat. Efter hennes förmodan borde Hughes känna hennes kärlek till Edvard, ty för honom hade hon alltid öppet uttalat den beundran och tillgifvenhet, hon hyste för den sednare. Uti sin kusins beredvillighet, att inleda hennes bekantskap med Jenny och befordra deras närmare umgänge, hade hon alltid sett ett gillande af sina känslor, och hade, tacksam derför, slutit sig till William med en ömhet, som hennes broder aldrig hvarken eftersträfvat eller ens kunnat ingifva henne. Hon fattade derför icke, huru hennes kusin kunde taga hennes välvilja för kärlek, då hon visste, huru himmelsvidt den var skild ifrån den känsla, hon hyste för Edvard, och dock qvalde henne den tanken, att William, den trohjertade, ädelmodige mannen kunde beskylla henne för ovärdigt koketteri, för en lättsinnig lek med hans hjerta. Det gjorde henne outsägligen ondt, att hon, om också utan afsigt, bedragit honom; och hon beklagade af hjertat, att hon ej uppriktigt sagt honom allt, för att hindra honom ifrån att göra sig förhoppningar, hvilka hon omöjligt kunde motsvara. Men detta var ej allt, som oroade henne. Hon visste, att hennes mor, som nu såg sin plan lyckas, ej så lätt skulle åter afstå derifrån, allra minst till Edvards fördel. Medlidande me William, med Edvard och sig sjelf; fruktan för d lidanden, för hvilka hennes kärlek nödvändigt blo ställde henne; slutligen äfven uppriktig sorg öfver a ej kunna efterkomma föräldrarnes önskan, bestorma på en gång hennes bröst, och gråtande lade hon ifrå sig Williams ring, som kommerserådinnan satt p hennes finger.

»Rätt så, älskade dotter!» sade den gamla fru då hon märkte det; »äfven jag finner mer passand att fästmön smyckar sig med sin trolofvades ring för då, när han sjelf sätter den på hennes hand. Me gråt icke deröfver. Om få veckor är William troligt åter här, och hela staden skall då få veta, huru lyck lig du är och huru lycklig du gör mig genom upp fyllande af min länge hysta önskan! Jag hade ju ic orätt, min flicka lilla, då jag påstod, att din lo skulle blifva litet bättre upp, än lilla Jennys!» tillad hon triumferande, i det hon ännu en gång omfamnad Clara och sedan lemnade henne.

»Hvad skall jag göra?» ropade Clara, då hon b fann sig ensam. Tusende planer och möjligheter föll henne på samma gång i sinnet: hon ville ila eft modren och bekänna allt; men hvarthän skulle d leda, då hennes mor just önskade giftermålet m William, och bestämdt skulle sätta sig emot henn kärlek till Edvard? Förtro sig åt fadren? Det skulle modren anse som ett ingrepp i hennes rätti heter, och blifva dubbelt vredgad! Derefter föll d henne in, att hon skulle skrifva till William och öfve lemna sig åt hans ädelmod; men då hon betänkte, a hennes bref skulle träffa den sörjande sonen vid f drens likkista, fattades henne mod att ännu mer ö hans smärta genom bekännelsen, att hon ej kun älska honom. Rådvill tänkte hon hit och dit, ti slutligen allt framställde sig för henne i ljusare dage Hon började hoppas, att hennes onkels sjukdom var så farlig, och att William skulle finna honom bättringsvägen; det gjorde henne lycklig att tänka, Edvard utan tvifvel skulle begagna tillfället af Willia frånvaro, att förklara sig för henne. Då, om afslag vore oåterkalleligt, skulle hennes kusin bära det my ket lättare, i synnerhet om afståndet och den glädj att få återse sin fader komme honom till hjelp. S dan hon lyckats uppleta dessa tröstegrunder, vo alla sorger glömda, och hon förebrådde sig att känna mer sorg öfver en tilldragelse, som djupt må hafva gripit hennes kusin.

Ett bud ifrån Jenny, som var afsändt, för a efterhöra orsaken till Claras så hastiga hemfart, erh till svar en ganska munter biljett, innehållande d äskade upplysningen, jemte anhållan, att Jenny må följande morgon rätt bittida besöka henne.

Tvenne ting sysselsatte isynnerhet Reinhards t kar under de sista veckorna, nämligen: ett snart erh lande af en syssla för sig, och Jennys öfvergång kristendomen, hvartill en värdig andlig förbered henne. Med gladt sinne hade Jenny motsett pastor

första besök; hon längtade att få tala med honom öfver många tvifvel, som hon närde angående den nya läran, och hvilket hon ej ville omtala för Reinhard, af fruktan att oroa och bedröfva honom. Också tystnade dessa tvifvel verkligen för den makt, hennes fästmans närvaro och eldiga ord utöfvade på henne; men de uppvaknade så mycket starkare, då hon var allena och förtrollningen ej kunde utöfva sitt välde öfver henne. Hon trodde att, om omvändelseverket skulle lyckas, hennes lärare noga måste känna hennes själs tillstånd, och vägrade ingalunda, att öppet framställa det för honom.

»Jag har,» sade hon, »i hela mitt lif tänkt på Gud; alltifrån min första barndom har jag vetat och erkänt, att allt det goda eller onda, som vederfors mig, kom ifrån hans hand; och då mina föräldrar i mina ögon voro hans synliga ombud på jorden, har jag känt mig fullkomligt lugn och lycklig, utan att sträfva efter någon egentlig religiös kunskap.»

»Och ni känner ännu denna inre tillfredsställelse?» frågade den andlige.

»Nej!» svarade hon. »Redan för många år sedan hade en väninna gjort mig uppmärksam derpå, att tron fattades mig. Jag tänkte deröfver. Jag besinnade, hvilka hårda slag lifvet kunde bereda mig; jag tänkte på de minas död och kände då, att jag ej var vuxen sådana lidanden, att jag inom mig sjelf ej fann någon kraft deremot. Therese, nämda väninna, talade med mig om själens ödödlighet. Jag begärde förklaring, men hon svarade blott: »tro!» Detta kunde jag ej. Jag vände mig till min fader, för att erhålla upplysning häröfver, och bättre än alla argumenter lugnade mig den öfvertygelsen, att min fader, denne klartänkande man, trodde på själens eviga lif. En tom synvilla kunde ej bedraga honom. Han sade: Allt, hvad du ser, känner och är, är Gud! Genom sig sjelf, genom sin blotta tillvaro, upplifvar det oändliga verlden. Solen så väl som minsta grand är han sjelf. Uti mig, uti dig, i allt är han, lifvande, verkande, alltid densamme, ende guden, i hvilken gestalt han än uppenbarar sig. Formen kan förgå; vårt öga sluter sig för alltid; den menskliga kroppen, liksom all materia sönderfaller till stoft, då dess tid är förbi, då dess organism blir utnött eller plötsligt förstörd; men strålen af Guds själ, som gifver oss lif, genom hvilken vi hafva medvetande af oss sjelfva, som lär mossan att suga näring ur den fuktiga jorden, denna ände förblifver, ty den är en del af Gud.»

Då pastorn teg, fortfor Jenny:

»Sedan mina tankar en gång kommit på detta ämne, forskade jag vidare, än hos min broder, än hos min kusin, för hvars mening jag bär mycken aktning. Jag frågade efter min religionsstiftares, Moses', lagar. Man hänviste mig till budorden, och sade: Moses fordrar blott uppfyllandet af de pligter, menniskans hjerta af sig sjelft pålägger henne, så länge det är oförderfvadt. Detsamma lärde äfven Christus och alla andra religionsstiftare. Hvaruti består då, frågade jag, skilnaden emellan religionerna, då den varit stark nog att i århundraden framkalla krig och förtryck? Man svarade mig: denna skilnad ligger i former, hvilka man, i sin blindhet, högre skattat, än anden. Sträfva derföre, att efterlefva de lärdomar i det goda, man gifver dig, och att hålla dig så ren ifrån det onda som möjligt. Föreställ dig, sade en gång min fader, ett litet bräckligt kärl, i hvilket en osynlig hand utsår ett kostbart frö. Huru omsorgsfullt skulle man icke vårda det, att det ej måtte taga någon skada, huru noga bevara det för hvarje fläck, aflägsna hvarje damkorn derifrån, om man visste, att blott uti ett fullkomligt rent kärl det heliga fröet kunde mogna! Ett sådant käril är du, och blott, när du är ren ifrån onda tankar, kan gudomlighetens frö utveckla sig uti dig.»

Jenny tyckte sig på åhörarens min se, att han ej helt och hållet gillade denna uppfattning; dock lät hon sig ej störas derutaf, utan fortfor lugn: »Denna liknelse fröjdade mig, och — jag var då ännu ett barn, herr pastor — jag frågade, om icke slutligen, då fröet uppväxt till ett väldigt träd, detta måste sönderspränga det lilla kärlet och göra sig fritt, för att obehindradt höja sin djerfva topp emot den blå himmelen, hvarifrån fröet en gång nedkommit? Jo, sade min fader; denna frigörelse kallar man döden!»

»En vacker allegori,» afbröt pastorn; »men så vill Christus icke. Vi skole ej leka med det, som är det heligaste; vi skole fatta det med allvar, med det allvar, som kom Christus att dö för oss på korset.»

»Det säger också Reinhard,» instämde Jenny. »Jag skall med allvar betrakta lifvet, och jag känner sjelf detta behof, sedan jag lärt känna Reinhard, och erfarit, att det äfven ges mörka stunder i vårt lif. Tro mig, då jag tänkte på möjligheten, att för hela lifvet vara skild ifrån Reinhard, hvilken jag så oupplösligt tillhör, då var min glada ungdomstro ej tillräcklig. Jag önskade finna en ersättning, som kunde hålla mig skadeslös för denna verlds lidanden, isynnerhet önskade jag kunna uppfatta menniskans heligaste angelägenheter på samma sätt, som min fästman. Med ett ord, jag önskade fatta Gud och tänka mig lifvet, såsom Christus lär det; jag önskade blifva kristen af hjertat. Lär mig det,» sade hon, »och jag skall evigt tacka er derför.»

Den gamle mannen räckte henne handen, utan att tala. Han fann hos Jenny en ovanligt bildad själ, som derjemte hade bibehållit sin ursprungliga barnsliga renhet, och i hvilken sträfvandet efter andligt ljus på ett sällsamt sätt förknippade sig med ett poetiskt sinne. Till följe deraf älskade Jenny att i en poetisk slöja hölja de tankar, hvilka hon ej kunde göra sig tydliga, liksom ville hon derigenom bevara dem för tviflets ohelgande beröring. Denna riktning märkte pastorn strax vid första samtalet. Han gissade, att intet inre behof, utan blott kärleken till Reinhard, var det motiv, som förde henne till kristendomen, och han tadlade henne ej derför. En lång lefnad hade gifvit honom den öfvertygelsen, som han i sin ungdom med ortodox stränghet bekämpat, att man kunde vara kristen, utan att tro på de kristliga dogmerna, och han hade derföre allvarligt med sig öfverlagt, om ej just denna öfvertygelse förpliktade honom att nedlägga sitt embete. Med samvetsgrannhet hade han pröfvat Jesu lära och sig sjelf, samt derigenom befästat sig i den öfvertygelsen, att kärlek och tålamod jemte fortskridande andlig utveckling utgjorde grunddragen till

kristendomen, isynnerhet till Protestantismen. Af detta skäl hade han ansett sig befogad att fortfara i sitt kall. Af hela sin själ hade han bemödat sig att för sin församling predika Jesu lära i dess moraliska renhet, och äfven såsom helig ärat formen, i hvilken denna lära är oss gifven, utan att dock fanatiskt fördöma dem, hvilka uteslutande höllo sig till andan. Dessa kända tänkesätt hade förmått herr Meier att välja honom till Jennys lärare, hvarmed Reinhard äfvenledes förklarade sig nöjd, emedan hans moder rådde honom dertill.

Undervisningen började, och pastorn måste naturligtvis först rikta sin uppmärksamhet på den panteistiska verldsåskådning, i hvilken Jenny, utan att ana det, uppväxt, och i hvilken den poetiska, på sätt och vis hedniska, föreställningen om Gudomligheten hade blifvit henne kär. Det fröjdade henne att skåda Gud uti allt, som omgaf henne, och oaktadt hon förmådde höja sig till en ren åskådning af Gud uti själen, hade hon ofta önskat tillbaka den grekiska fornålderns glada tid, då menniskorna kunde tänka sig gudomen såsom vandrande bland dem. Med sin nuvarande lärare kunde hon mycket lättare komma öfverens, än med Reinhard; och det gjorde henne en obeskriflig glädje att finna, det hennes förstånd med öfvertygelse kunde sluta sig till den lära, hon ville omfatta; — men snart skulle det blifva annorlunda. Hade hon lekande fröjdat sig åt forntidens gudar, så fann hon tanken på Guds iklädande af menniskonatur stridande mot sitt förnuft, då hon nu skulle antaga den såsom trosartikel. Återlösningen, Tillfyllestgörelsen och Försoningen i och genom Kristus förekommo henne såsom grofva, sinliga begrepp, hvilka hvarken kunde finna tillämpning på en faders förhållande till sina barn eller på en ande, och läran om Treenigheten förekom henne ofattlig.

Med ansträngning af hela sin själs uppmärksamhet, åhörde hon sin lärares förklaringar; kärleken ingaf henne en brinnande önskan att blifva öfvertygad, att tro det ord, som millioner menniskor, af hvilka de fleste ej sökt det så ifrigt, som hon, hade erhållit till saliggörande visshet, till kraft i nöd och död. Hvarföre skulle detta blifva henne mer, än så många andra, omöjligt att uppnå? Hvarföre skulle hon, som så ifrigt sträfvade efter tron, ej förmå att finna den? En qvalfull oro bemäktigade sig henne. I sin själ oupphörligt sysselsatt med lösandet af sina tvifvelsmål, hvaruppå hela hennes framtid berodde, syntes hon den älskade ofta förströdd och utan deltagande, hvarföre han besvor henne, att för honom yppa orsaken till hennes förstämdhet. Men af lätt begripliga skäl förmådde Jenny detta icke. Hon skyllde på illamående, på oro för Edvard, som uppenbarligen trycktes af en djup smärta, och på tusen andra saker, och sökte att genom en tillgjord glädtighet lugna Reinhard, hvilken tillskref denna plötsliga förändring en barnslig nyck, och yttrade sitt ogillande deröfver. Dertill kom, att han, så ofta de voro ensamma tillsammans, underrättade sig af Jenny om religionsundervisningens fortskridande; att han begärde få veta, hvad hon inhämtat, och huru hon uppfattat det. Men det var just detta, hon önskade förekomma. Derföre sökte hon att på de timmar, Reinhard tillbragte hos henne, än hafva Therese, än Clara hos sig, och med skämt gjorde hon slut på hvarje allvarligare samtal, af fruktan, att det kunde taga en riktning, som hon hade skäl att undvika. Naturligtvis satte ett sådant uppförande Reinhard i förundran. Han kunde ej förklara sig detta lättsinne, så mycket mindre, som hans fästmö förut hade tyckts med synnerlig förkärlek glädja sig åt allvarligare samtal med honom, och, för att ostördt få njuta dessa, på allt sätt sökt aflägsna hvarje tredje person. Till Reinhards moder kom hon också mer sällan, eller vid tillfällen, då hon visste sin fästman vara sysselsatt utomhus, hvilket förekom honom så mycket besynnerligare, som modrens afresa var utsatt tills om få dagar och således möjligheten af dessa förtroliga ljufva stunder hos henne derigenom blef honom betagen.

Denna Reinhards obelåtenhet smärtade Jenny; doch tröstade hon sig öfver den sorg, som hon beredde honom och derigenom äfven sig sjelf, med det hoppet att det dock ändteligen skulle lyckas henne att fatta kristendomen, och att Reinhard då först skulle erfara hvilka svårigheter hon genomkämpat, och huru tappert hon stridt.

Under dessa förhållanden begaf hon sig en dag på vanlig timme till pastorns boning; han skulle i dag med henne genomgå läran om Treenigheten. Efter en enkel inledning, sade han henne, att de första kristna filosofer, som tänkt öfver treenigheten, förklarat den ungefär så: Gud var, men utom honom intet. Gud tänkte sin bild; och då tanke och handling hos Gud äro ett, så var denna Guds bild i samma ögonblick förhanden, utan att vara ett sjelfständigt väsende, ty den består endast uti Gud. Detta väsende heter i Bibelns urtext Logos, och är uti menniskan Jesus vorden det menniska, då jordens andliga eller med själ begåfvade varelser, menniskorna, blefvo bevärdigade med en gudomlig uppenbarelse. Derföre kallar sig Christus den förstfödde. Bandet emellan denna Gud, tanke och Gud sjelf är den Heliga Ande. Man kan således tänka Gud ensam utan Jesus och den Heliga Ande, men ej de sednare utan Gud — ty endast uti honom hafva de sin varelse.»

Då Jenny hörde denna förklaring, ropade hon glad: »O, ni återgifver mig lifvet, då ni säger, att jag får tänka på Gud utan Kristus och den Heliga Ande! Detta är min älskade Gud, den man ifrån min barndom lärt mig att känna, och som skyddar oss alla. Då kan jag tro.»

»Nej, mitt älskade barn», invände den gamle, förvånad öfver den vilkorliga uttydning, Jenny gifvit hans ord. »Nej, ni bedrager er. Väl har jag sagt er, att vi kunna tänka oss Gud ensam, men det kunde omöjligt vara min afsigt, att afvika från tron på Trefaldigheten, hvilken vår religion lärer.»

»Det begär jag också icke», sade Jenny, ännu alltid lifvad af glädje. »Jag vet, att Gud är — och Christus, som var mer, än vi, mer än en menniska, men dock ej jemlik med Gud, tillsände Han oss, för att undervisa oss; och om jag tror på Gud och bedjer till honom och Christus, och sätter min lit och förtröstan till dem, då skall den Heliga Andes bistånd ej fattas mig.» — Pastorn skakade betänkligt på hu-

vudet, och sade med allvar: »Det kan vara er lättare, att tänka er in i denna föreställning, än att tro på ett rent andligt väsendes förkroppsligande, menniskoblifvande, men er åsigt är dock förkastlig, ty den bildar öfvergången till månggudadyrkan. Christus är enligt denna föreställning en halfgud, och två väsenden framställas sålunda för vår tillbedjan, då kristna religionen känner blott en urbild, verldens skapare, från hvilken Christus och den Heliga Ande ej få skiljas, ty han är en treenig Gud!»

Detta kunde Jenny väl föreställa sig, men hon förmådde ej fatta nödvändigheten af denna tro.

Det är ej här rätta stället, ej heller kan det vara vår afsigt, att lemna en afhandling öfver vår Frälsares höga lära, utan vi vilje blott framställa verkningen af densamma på en ung flickas själ, som ej ifrån sin ungdom blifvit uppfostrad i tron på denna heliga symbol; vi vilje blott antyda, hvad inflytande undervisningen i kristendomen utöfvade på henne och hennes öde. Derföre torde vi kunna förbigå pastorns långa samtal med Jenny och blott nämna, att, efter många fruktlöst försök att gifva henne en bild af Treenigheten, som tillfredsställde henne, pastorn slutligen sade: »Så uppfatta det såsom en symbol, på hvilken Gud har befallt att tro genom Christus!» Detta återförde Jenny till hennes förra tvifvel.

Hon hade lofvat, att efter undervisningsstunden komma till Reinhards moder, och gick, — emedan Reinhard gycklade med henne, så snart hon begagnade ekipaget, — långsamt och eftertänkande till den aflägsna trakt, der fru Reinhard bodde. Oupphörligt tänkte hon på, hvad pastorn hade sagt henne. Om hon föreställde sig Gudomligheten en och odelad i Gud, Christus och den Heliga Ande, så vore antingen Christus och den Heliga Ande Guds egenskaper, hvilken uttydning pastorn ej ville medgifva, eller vore de utströmmande strålar af Gud, och denna uttydning närmade sig på visst sätt den panteism, för hvilken pastorn och Reinhard så ofta och allvarligt varnat henne, emedan den måste leda till högmod och sjelftillbedjande; ty man vore alltför benägen att tillbedja Gud i sig sjelf och sålunda glömma den enda och sanna Guden. Förgäfves sökte hon att komma till en klar föreställning; det lyckades henne icke, och oupphörligt ljöd i hennes öron det fruktansvärda »tro», till hvilket man hänvisade henne, och hvilket hon ej kunde tilltvinga sig.

Aftonen började redan inbryta och luftkretsen var uppfylld af den varma, tryckande dunst, som i tyska klimatet så ofta åtföljer vårens första dagar, och gifver själen en vek, melankolisk stämning. Jenny, som man förut aldrig tillåtit att utan betjent beträda gatan, ville gerna, för att behaga Reinhard, afvänja sig ifrån allt, hvad lyxen gör till ett behof för den rika, och hade hemma förklarat, att hon helt ensam ville gå från pastorns hus till sin blifvande svärmoder. Detta var första gången hon ville göra ett försök, och då hon nu, vid det inbrytande mörkret, ensam vandrade genom gatorna, öfverföll henne en känsla af uselhet, som hon aldrig förr hade erfarit. Hon skämdes, emedan någon bekant lätt kunde få se henne, och önskade likväl på det högsta att möta någon, som skyddade henne, emedan hon med rädsla såg sig ensam i denna massa af män och qvinnor, som nu omkring klockan 6 gingo hem ifrån sina arbeten. Om min moder visste, att undervisningen dröjt så länge, att jag nu i skymningen är helt ensam på gatan i den aflägsna förstaden, ensam och öfvergifven här, hvarest ingen känner mig, ännu så långt ifrån Reinhard och de mina: huru orolig skulle hon då ej vara, sade hon för sig sjelf; men hvad är denna öfvergifvenhet emot min andliga ensamhet? Om några få veckor skall jag afsvärja mina fäders tro, den jag begriper och anser helig, och öfvergå till en religion, som min öfvertygelse ännu icke kan gilla. Detta kan Gud ingalunda vilja, det vore synd. Men att yppa sig för Reinhard eller någon annan, vore att afsäga sig Reinhard, ty blott såsom kristen kunde hon tillhöra honom, kunde han vara hennes. Hon tyckte sig uslare, än de uslaste af de hundrade, som, höljde i lumpor, men visst lugna i själen, gingo bredvid henne. Hvad hade hon brutit, för att blifva så hårdt pröfvad? Den sorglösa glädje, med hvilken hon tänkt på Gud och gjort det rätta, hade Reinhard beröfvat henne och hänvisat henne till läror, hvilka hittills icke det ringaste förmått att lugna henne, tvärtom gifvit henne till pris åt de qvalfullaste inre strider. Fader och moder skulle lemna henne, hon skulle skilja sig ifrån sin broder, ifrån alla vänner. Hon skulle följa Reinhard till en obekant ort, som, kanske belägen långt ifrån hemmet, måste förefalla henne öde och bedröflig. Hon tänkte på sitt ljusa, solbeglänsta rum, på drifhuset, på alla de lifvets bequämligheter, som hon aldrig värderat, emedan hon ej fruktat att någonsin behöfva umbära dem. Också vore detta alldeles ej nödigt, om Reinhard icke vore så underlig, tänkte hon vidare. Hvarföre skulle icke äfven hon kunna hafva alla dessa bequämligheter i sitt hus, då hennes far var så lycklig att kunna bereda henne dem? Men det var just detta Reinhard icke ville. Detta tillät icke hans stolthet, af hvilken han ej ville göra henne ett offer, under det hon måste uppoffra allt: hem, föräldrar, vänner, öfvertygelse, och hon gjorde det så gerna, så beredvilligt, för den älskades skull. Led hon icke just nu fruktan och rädsla af kärlek till honom? Hur allvarligt bemödade hon sig icke för hans skull, att fatta treenighetens idé! Ty hon kunde vara lycklig, utan att erkänna denna lära — men ej utan Reinhard.

Ju mörkare det blef, dess mer påskyndade hon sina i början så långsamma steg, och anlände i högsta sinnesoro, nästan andlös, till fru Reinhard. Denna kom vänligt emot henne, men förskräcktes mycket, då hon tog hatten af Jenny och såg hennes förstörda, bleka ansigte. Den fuktiga aftonluften hade gjort hennes hår genomvått, hvilket oordentligt nedföll öfver hennes panna och gaf henne ett ännu blekare utseende. Stora tårar föllo ur hennes ögon.

»För Guds skull, mitt älskade barn!» ropade fru Reinhard och drog Jenny till soffan, framför hvilken den lilla lampan brann på bordet; »hvad har händt dig? Hvarifrån kommer du? Så tala då och säg»,

nad hon ängsligt, då Jenny ännu ej kunde säga ett ord; »hvad har händt dig?»

Gråtande berättade Jenny, huru hon, för att behaga Reinhard, velat gå utan betjent, och huru hon blifvit öfverraskad af aftonen och utstått en förfärlig ångest. Fru Reinhard sökte lugna henne, och bad henne att framdeles låta blifva sådana försök. Hon skulle sjelf tillsäga sin son, att han ej ens på skämt finge begära sådant, som hans fästmö hvarken var van eller behöfde vänja sig vid. Derefter skrufvade hon upp lampan, nödgade Jenny att sätta sig bredvid henne på soffan, ställde tébordet i ordning och började skämtande trösta henne med, att det ej skulle dröja länge, innan hon kunde styra och ställa i sitt hus, som hon behagade. »Då, stackars barn», sade hon, »behöfver du ej mer så sent gå ensam till gudstjensten, och kan såsom en dugtig husfru vid tillfälle vedergälla Gustaf, som är orsaken till denna obehagliga promenad. Men se der ha vi honom nu!»

Medan hon ännu talade, inträdde verkligen Gustaf och frågade ängsligt: »Är icke Jenny här ännu?» Han hade, för det plötsliga ombytet ifrån mörker till ljus, ej sett Jenny bakom lampan. Då gaf svärmodern henne ett tecken att gömma sig ett ögonblick, och Reinhard fortfor: »Jag gick emot henne ända till pastorns hus, då det mörknade och jag ej såg henne här, emedan hon ämnade sig hit i dag till fots och helt ensam. Men hon har länge sedan gått derifrån, och . . .»

»Här har du henne!» sade fru Reinhard leende, och såg med förnöjelse, huru båda flögo hvarandra till mötes och det ej ville blifva något slut på glädjen. Men derefter förebrådde hon sonen allvarligt, att han vågat sådana experimenter med Jenny. Hon beskref för honom det tillstånd, i hvilket det arma barnet kommit till henne, och hvaråt Jenny sjelf nu skrattade, då hon hade Gustaf hos sig.

Gustaf lofvade att framdeles vara förnuftigare och ej af Jenny begära några konststycken, som modren kallade det, samt kysste hundrade gånger de sköna ögonen, dem han förorsakat tårar.

»Jag kan dock aldrig begripa», sade han skämtande, »att j, unga damer, ären så bortskämda. Förut hafva dock till och med englarne vandrat på jorden; hvarföre skulle du, min engel, ej också kunna göra det?»

»Ja, det var på den tiden, då underverk ännu skedde», inföll fru Reinhard skämtande; »och en sådan engel kunde lätt svinga sig upp i höjden, då det jordiska allt för hårdt berörde den; denna tid är nu tyvärr förbi.»

»Tacka hellre Gud derför, moder lilla», ropade Jenny; »mig plåga redan de gamla underverken så mycket, att jag verkligen har nog utaf dem och ej begär några flera.» Men knappt hade hon sagt detta, förrän hon ångrade sig, emedan Reinhard frågade henne, om pastorn hade talat med henne om underverken, och ville veta, hvad ämne han i dag afhandlat. Det samtal, hon fruktade, kunde nu ej mer undvikas, och hon berättade lugnt allt hvad presten sagt henne angående detta ämne, utan att omnämna, hvad intryck det hade gjort på henne. Då Reinhard derefter bad att få veta, om tanken på treenigheten nu hade blifvit henne klar, om hon nu hade fattat, hvad som förut varit henne obegripligt, svarade hon: »Ett slags treenighet har j alltid erkänt, som kanske åter synes andra obegrip eller åtminstone ej så ovilkorligt nödvändig, som d förefaller mig. Jag menar konstens treenighet. Den har länge varit mig klar, ja, så klar, att jag allde icke förmår skilja poesi, musik och bildande ko ifrån hvarandra; att jag alltid på en gång emottag intryck af dem alla, liksom af ett enda helt, och åskådningen eller njutningen af en bland dessa k ster strax hos mig framkallar behofvet af den and liksom till intryckets fullkomnande. För min up fattning blir all musik poesi — all poesi blir b Oaktadt jag erkänner hvarje konst för sig sjelfständ finner jag dock en oupplöslig enhet tänkbar hos de således kan man ej säga, att jag ej förr än nu känt treenighetsidéen.» Gustaf invände, att denna nelse icke var riktig, och ämnade förnya sin egentl fråga. Jenny afbröt och sade med intagande vänl het: »Ännu en treenighet fattar jag: Du, min svärmor, Gustaf och jag. Vi äro tre, men dock bl ett, så helt och hållet ett, att min egen älskade G staf ej med en enda bokstaf vågar säga emot, då h Jenny påstår det. Har jag icke rätt?» frågade hon lycklige, som ej kunde motstå hennes älskvärda skä utan gerna lyssnade till sin fästmös joller, utan tänka på hennes religionskunskap.

Då han såg Jenny framför sig i en enkel klä ning, hvaruti hon nu, honom till behag, nästan all var klädd; då han såg henne, sittande i den lilla ka maren vid hans sida, tillaga hans té och, så lu och nöjd, med ömma, spejande ögon söka utfors hans önskningar, fattade han ej, huru han någon kunnat hysa någon fruktan för att flytta henne hennes faders hus till inskränktare omständighet Han förebrådde sig, att han gjort henne orätt, o föresatte sig, att vid första lägenhet tillstå för he den brist på förtroende, han i detta afseende haft henne. Han fann sig nu på höjden af sin lycka, i dag hade Jenny lika mycket tillfredsställt både h hjerta och förstånd; han hade ingen annan önsk än att det måtte så fortfara; och äfven derom hon öfvertygad.

Medan de så i lugn stillhet sutto tillsamma klappade det på dörren. Reinhard gick att öpp och inträdde snart åter med ett bref i handen, h ket han, sedan han hastigt genomläst det, räckte fästmö med de orden: »Nu ändtligen, min Jen Läs, o, läs!»

Med förtjusning berättade han, att brefvet inn höll underrättelsen om en aflägsen gammal slägtin beslut att till hans fördel nedlägga ett pastorsembe som han hittills innehaft. Denna nyhet gjorde h nom så glad, att han ej hörde modrens anmärkni att pastoratet Schönfeld, om hvilket det var frå låg i en sorglig, ödslig och dyster trakt, och ly ligtvis märkte han ej Jennys bleknande vid denna derrättelse.

Just i dag, då Reinhard kände sig så tillfr och enig med sig sjelf, var Jenny i en motsatt s nesstämning. Sedan hon på vägen till Reinhards h der för första gången tänkt på de försakelser, h framdeles skulle nödgas underkasta sig, hade allt, s

förut hos hennes svärmoder förekommit henne idylliskt och behagligt, förlorat sitt behag. Den lilla lampan fann hon dyster, rummet trångt och otrefligt; och att för alltid lefva i sådana inskränkta förhållanden, ansåg hon för en olycka, som till och med Reinhards kärlek blott kunde mildra, ej besvärja. Med sin vanliga vänlighet hjelpte hon fru Reinhard vid tillredningen af den lilla aftonmåltiden och dukade det lilla bordet, såsom hon plägade; men detta gjorde henne i dag intet nöje, och hon hade gerna öfverlåtit det åt tjenstflickan, om hon ej vetat, hvilken glädje hon gjorde sin fästman med dessa småbestyr; också förlorade han henne ej ett ögonblick ur sigte, utan med blickar, strålande af den innerligaste kärlek, betraktade han hvarje hennes rörelse. Inom sig kunde hon ej öfvervinna en känsla af nedslagenhet, som hade bemäktigat sig henne; och oaktadt hon med glädje såg, att hvarken hennes fästman eller hans moder märkte något af hvad som föregick inom henne, kände hon sig dock lättad, då hon emot klockan tio hörde det bekanta rullandet af vagnen, och tog afsked af svärmodern, som med ängslig omsorg drog kappan omkring henne, och ännu ville påsätta henne en schal, på det Jenny ej skulle förkyla sig.

»Nej, nej, mamma lilla, det der behöfver jag icke; jag går ju ej, utan åker hem!» sade hon med ett slags förtjusning, som förekom henne sjelf komisk, då hon vid Reinhards arm gick trappan utföre; han ämnade beledsaga henne hem, der hon hoppades att ännu finna de sina vid tébordet, och han ville då tillbringa en stund i deras sällskap. Då betjenten fällde ned fotsteget och stödde henne vid uppstigandet, samt slutligen läste till vagnsdörren; då Reinhard uppdrog fönstret, och gungade vid hennes sida beqvämt och varmt, då lutade hon sig med en aldrig känd välbelåtenhet emot sidenkuddarna. Hela hennes andliga elasticitet var återkommen, och fullkomligt uppmuntrad inträdde hon med Reinhard till sina föräldrar, hvilka helsade henne välkommen med en glädje, som om de på åratal ej sett det älskade barnet. Jenny kände sig denna afton obeskrifligt lycklig i sitt hem; och det gjorde henne ett synnerligt nöje, att hon äfven fann Edvard och Josef hos sina föräldrar. Då man frågade, huru det gått för henne, berättade hon skämtande sin ångest och sitt äfventyr.

»Och för alla de hjeltedater, jag i dag utfört, älskade fader, ber jag blott om en liten belöning. Du skall till mitt bröllop ej skänka mig hvarken perlor eller diamanter; derpå sätter jag intet värde, och de torde dessutom ej passa för en pastorsfru, som skall föregå andra med ett dygdigt exempel», sade hon, i det hon skämtande gaf sig ett ganska allvarsamt utseende; »men en beqväm och vacker landau, pappa lilla, en sådan kan du köpa mig!»

»En sådan torde kanske bli lika opassande, som briljanterne», invände Reinhard, »och jag tviflar, att ett par vanliga landthästar skulle duga till den».

»Nå, då måste pappa gå ännu längre och äfven tillägga ett par hästar!» ropade Jenny skrattande.

»Då skall väl pastorn i ett ekipage, som fördunklar den rikaste adelsmans, fara genom byn till kyrkan, för att predika förakt för det jordiska!» inföll Reinhard sarkastiskt. »Ett sådant ekipage torde lätt kosta mer, än mitt tillkommande pastorat kan inbringa på två år, och skulle derföre illa anstå oss. Du skulle bara se, älskade Jenny, huru mina embetsbröder i godt mak fara landsvägen fram i sina flakvagnar; då skulle du strax inse, huru omöjligt det är för oss att komma i en praktvagn».

»Men ni kan väl icke begära, att Jenny skall sitta på en flakvagn eller någon dylik karet?» sade modren förtrytsamt.

»Hvarföre ej?» sade Reinhard, retad af tonen i denna fråga. »Min mor har många år åkit sålunda, och det har bekommit henne förträffligt, oaktadt hon var lika van dervid, som Jenny! Af kärlek förmår man mycket!»

»Det är ej värdt att träta om påfvens skägg!» ropade Edvard, då han såg, huru oangenämt detta samtal var för Jenny. »När Gustaf får ett pastorat, går det an att afpassa eder vagn derefter, men det är ännu långt dit!»

»Lyckligtvis!» mumlade modren för sig sjelf; men nu omtalade Reinhard, att han tvärtom stod på punkten att erhålla ett pastorat, som, med allt inberäknadt, kunde inbringa ungefär 700 Thaler, och som blott hade det felet att ligga nära gränsen, i en verkligt öde trakt; dock hoppades han att ej behöfva qvarstanna der mer än ett par år, men ville nu bestämdt antaga det, som bjöds honom».

»Hvad säger Jenny derom?» frågade fadren, stött af det sätt, hvarpå Reinhard bestämde öfver sin framtid, utan att bekymra sig om Jennys eller hennes föräldrars önskningar.

»Jag måste väl följa min man, såsom det står i bibeln», sade Jenny, med leende mun, men gråten i halsen; »kanske vänta vi dock ännu, tills ett pastorat kan fås här i trakten».

»Icke jag för min del!» invände Reinhard. »Det gäller uppnåendet af begge mina förhoppningar. Tillfälle bjudes mig nu att erhålla en verkningskrets och dig: vill du ännu för någon tid draga dig undan — nåväl, jag måste då tåla det; då far jag ensam. Ej ens min kärlek skall förleda mig, att försumma min kallelse, som är mig högre, än allt annat. Jag vill ej öfvertala dig. Kan du och vill du det, Jenny, så blif qvar här; min mor följer mig väl, tills min ställning blir förbättrad».

Med dessa ord uppsteg han hastigt, och ville aflägsna sig, men Jenny qvarhöll honom. Det var hennes första verkliga strid med den älskade; äfven Edvard sökte lugna Reinhard; modren gret bittert. Josef blickade, än dystert ned framför sig, än förstulet på Jenny, och trummade med fingrarna på bordsskifvan, såsom han plägade, då något obehagligt föreföll. Blott fadren förblef, såsom det tycktes, lugn, och sade: Ni måste hafva tålamod, Reinhard, tills ni kan få en bättre lägenhet i vår trakt; ifall ni ej gjorde klokast i att stanna qvar här i staden. Jag har länge önskat få tala med er derom, och får be, att ni i morgon bittida kommer till mig, så att vi, utan fruntimrens inblandning, kunna öfverlägga om saken».

Reinhard ville svara, men den gamle herrn afböjde det. »I morgon, min vän», sade han, »i mor-

gon kunna vi bättre öfverlägga derom. Slut nu frid med Jenny och mamma, och — innan ni predikar öfver kristligt tålamod, unge man», tillade han leende, »måste ni ännu aflägga en god del af er obändiga häftighet».

Reinhard var lika förstämd, som förlägen: förstämd öfver hvad man af honom fordrade; förlägen öfver den otillbörliga häftighet, hvartill han låtit hänföra sig. Han närmade sig till sin fästmö, hvilken räckte honom handen, och, lutande sig ned till henne, frågade han: »Är du ond? jag är det ej!» Derefter gick han till fru Meier, kysste hennes hand, urskuldade sig med ett par vänliga ord och aflägsnade sig. Jenny följde honom ut, äfven Edvard ville gå med; men fadren, som märkte det, sade sakta: »blif du här och lemna dem begge åt sig sjelfva».

Dagar och veckor förgingo. Våren framträdde allt gladare och gladare; man närmade sig slutet af April, och kunde med nytt hopp blicka på kommande sköna Majdagar. Fru Reinhard hade icke utan oro anträdt sin resa, ty hon befarade, att det kanske varit klokare af henne att stanna qvar i staden, emedan hennes son sedan någon tid haft många små tvistigheter med sina tillkommande svärföräldrar, hvilka tvistigheter blott genom hennes och Jennys bemedling blifvit bilagda. Herr Meier hade nämligen bestämdt förklarat Reinhard, att han ej ville lemna tillåtelse till bröllop, förrän Reinhard fått en lägenhet, hvaraf han kunde hafva tillräcklig utkomst, eller han gått in på, att af sin fästmös föräldrar emottaga en hemgift, tillräcklig att förskaffa Jenny ett beqvämt husligt lif, hvilket sednare tillbud Reinhard förut visat ifrån sig. »Jag vill icke», hade fadren bestämdt förklarat, den morgonen, då han bedt Reinhard komma till sig, »jag vill icke, att Jenny utan allt skäl underkastar sig försakelser; och lika litet jag af er kan begära, att ni genom era inkomster måste förskaffa henne en sådan ställning, lika litet kan ni af mig fordra, att jag skall låta min enda dotter bo i en hydda och plåga sig med ovant arbete, medan vi andra här hemma njuta af alla lifvets beqvämligheter».

»Men om detta öfverflöd ej passar för mitt stånd», invände Reinhard. »Om ni visste, älskade fader», tillade han, »huru lifligt jag känner det offer, Jenny måste bringa mig, huru mycket det trycker mig, så skulle ni döma mig annorlunda. Låt mig vara upprikting, såsom jag bör emot min fästmös fader. Jag har med all kraft sökt bekämpa kärleken till Jenny, emedan jag visste, att våra vägar skiljde sig åt, emedan jag visste, huru dåraktigt det af mig varit att tro, det jag någonsin skulle kunna bereda henne ett lif, liknande det, hvarvid hon är van. Min kärlek till Jenny, och mitt förtroende till henne voro starkare, än alla förnuftets invändningar; jag bedrog mig sjelf med den tanken, att kärleken gör hvarje försakelse, icke allenast lätt, utan till och med okännbar. Tadla mig ej derför alltför strängt».

Fadren tryckte hans hand och sade: »Men nu?»

»Nu», svarade han, »nu ser jag, att verkligheten gör sin rätt gällande äfven emot de djupaste och hel-ligaste känslor. Jag inser, att Jenny ej kan nöja sig med det läge, mina inkomster ensamt kunna bereda henne, och är ganska ledsen öfver att nödgas omgifva mig med en lyx, som ingalunda passar mig».

»Derom är icke fråga», sade fadren med godhet. »Det kan aldrig vara min afsigt, att vilja sätta er i förhållanden, som äro opassande för ert kall. Jag önskar ingenting vidare, än att ni tillåter mig ge Jenny en hemgift, som, tillagd till era inkomster, gör dem jemngoda med de större pastoratens; och det mot kan ni väl icke invända något. Jag högaktar er stolthet, ni har att bekämpa, men för mycket bör ni ej förlora er i det ideala. Ni har antagit mig som fader; låt mig äfven få belöna er så, som era kraf-skaper förtjena».

Reinhard erkände det ädla och värdiga i den gamle mannens uppförande, och tackade honom för hans grannlagenhet. Han insåg, att han måste anta anbudet, så svårt det ock föreföll honom, och förkla-rade sig beredd dertill.

»Ni har rätt, min far», sade han; »men det be-stär mig offret af min skönaste lycka, den salig kär-slan att vara allt för Jenny, make, vän, beskyddare».

Fadren klappade honom på axeln och kallade honom en svärmare, som väl skulle bättra sig med tiden, men hyste i verkligheten den farhågan, att det ej skulle blifva så.

Från denna stund var Reinhard oense med sig sjelf. Han förebrådde sig, att han af kärlek till sin fästmö låtit försätta sig i ett läge, som nödgade honom att emottaga understöd, honom, som hade styrkt sin moder att hellre i bekymmer hjelpa sig fram, än lefva i ett förhatligt beroende. Endast åt sin mor hade han omtalat sitt sista samtal med Herr Meier. Hon hade fullkomligt instämt i den gamle herrns mening, och försäkrade sin son, att ingen an-nan än han skulle vara ledsen öfver att jemte en skad, rik flickas hand emottaga en mättlig årspenning eller, såsom här var fallet, en hemgift, som i förhål-lande till Jennys stora rikedom verkligen var ganska obetydlig. Hon bad honom besinna, att Jenny i så desto mindre skulle komma att umbära mycket, hvil-vid hon i fädernehuset vore van, och att hon gen-den glädje, med hvilken hon tänkte på framtiden, gåfve ett stort bevis uppå, att Reinhards kärlek gälde hos henne mer, än den rikedom, Reinhard sjelf sin plåga så högt skattade. För några dagar gjor-dessa föreställningar god verkan; men det behöfdes blott ett ord att ånyo sätta honom i dåligt lynne. Äfven hans exempel bekräftade, att ingen förmår oss så dödligt, pina oss så oupphörligt, som vi sjelfve, emedan ingen lika väl känner de ömtåligaste sträng-lena i vår själ, ingen vet att lika djupt och säkert träffa dem i hvarje ögonblick. Derföre bör man ingen fiende så noga akta sig, som för sina egna svag-heter och inbillningar, vore de än aldrig så nära

slägtade med dygden. Hvarje yttre fiende kan man med själsstyrka och öfverläggning bjuda spetsen. Men hvem har nog sjelfbeherrskning att med öppna, ärliga vapen kämpa mot sig sjelf? Hvem lägger sig vinn om att segra öfver sitt eget väsendes bortskämda barn, som vi alltid älska, liksom en fader älskar sitt barn, oaktadt han ej är blind för dess fel?

Icke desto mindre hade efter detta herr Meiers samtal med Reinhard det goda förhållandet åter inställt sig emellan familjens medlemmar, och herr Meier kunde lugna sin fru med den försäkran, att intet vore att frukta för Jennys framtid, i afseende på lifvets vanliga beqvämligheter.

Men en annan omständighet förorsakade fadren allt lifligare oro; nämligen Edvards djupa bekymmer, det han förgäfves sökte dölja under masken af ett lugnt allvar, och hvars grund den gamle herrn gissade. Sedan han samtalat med Reinhard om det, som syntes nödvändigt för Jennys lycka, lät han kalla Edvard, hvilken snart infann sig hos honom.

»Sätt dig här bredvid mig, min son», sade han efter den första helsningen. Edvard gjorde så, och fadren fortfor: »Jag har ett allvarsamt ord att tala med dig, och tror mig kunna vänta, att du ej för mig gör en hemlighet af en känsla, som så helt och hållet upptager dig. Du älskar mamsell Horn?»

»Och dock önskade jag, att hon aldrig hos mig väckt denna känsla», inföll Edvard lifligt.

»Så svara mig då ärligt på en fråga: huru skall detta slutas? Har du beslutit att blifva kristen?» frågade han.

»För intet pris», svarade Edvard bestämdt; »till och med ej för Claras ägande. Ja, fader, jag älskar henne, och för att erhålla henne, för att kalla henne min, skall jag ej lemna något medel oförsökt. Jag är säker om hennes hjerta, oaktadt aldrig ett ord om kärlek kommit öfver våra läppar; och det är ingalunda af misstroende jag förtegat detta för dig, utan för det jag önskat att på samma dag, på hvilken jag hoppades kunna föreställa dig Clara såsom min fästmö, äfven få den glädjen att förkunna dig en dubbel seger».

»Och den vore?» frågade fadren.

»I ingen af landets lagar äro giftermål emellan kristna och Judar förbjudna, oaktadt de hos oss ej äro brukliga; och jag har anhållit om tillåtelse dertill, stödjande mig på den grund, att sådana förbindelser äro tillåtna i Danmark och Holland, som också äro strängt protestantiska länder. När det lyckats mig att erhålla denna tillåtelse, när, på samma gång jag tillvunnit mig den älskade, jag tillika tagit ett steg framåt det mål, hvartill vi sträfva, då ämnade jag framträda för dig med min fästmö».

»Men om du icke erhåller denna tillåtelse, — då har du för en högst tvifvelaktig utsigt förstört ro och lugn, ja, kanske lifvet för en flicka, som tänkte alltför ädelt om dig, att tilltro dig hos henne vilja väcka förhoppningar, som äro dig omöjliga att uppfylla. Invänd icke, att du ej förklarat Clara din kärlek. Det är en ursäkt, som ingen ärlig man får tillgripa. Hon känner din kärlek, hon besvarar den; vi vete alla, kanske med undantag af Claras föräldrar, att du bemödat dig att vinna Claras kärlek, och du har det; — förlåt mig, min son, men detta är en ovärdighet, så snart du beslutat förblifva Jude».

»Ovärdigt hade det kanske varit, om jag ej med all kraft hade kämpat emot denna böjelse; om jag ej på allt sätt sökt dölja den för Clara, och alltid visat henne de hinder, som skilja oss. Clara vet, att vi hafva föga att hoppas».

»Hvartill tjenar henne denna vetskap?» frågade fadren. »Räknar hon derföre mindre på uppfyllandet af edra ömsesidiga önskningar? Var det, för att beröfva henne hvarje förhoppning, du förde henne i vårt hus? Tror du ej, att Jennys förestående dop skall gifva henne hopp om att vänta detsamma af dig? Hvad skall Claras fader tänka om mig, som upptagit hans dotter i mitt hus och härigenom gjort mig till befrämjare och beskyddare af en kärlek, genom hvilken hon blir olycklig?»

»Min far, du går för långt», sade Edvard i häftig sinnesrörelse. Men den gamle herrn, som hittills med kallt lugn, nästan strängt, talat med sonen, fattade plötsligt hans hand, tryckte den hjertligt och sade ganska mildt: »Så, Edvard, dömer mannen, och då förtjenar du tadel. Fadren deremot beklagar dig af hela sitt hjerta, och gifve Gud, att jag kunde hjelpa dig! Mitt hjerta är icke så kallt, att jag ej kan förstå ditt lidande; men emedan jag önskar bevara dig, min son, för ånger, emedan jag önskar bespara Clara större sorger, derföre varnar jag dig. Tag intet steg framåt; undvik allt, som kunde föra eder närmare hvarandra, tills du vet, om du törs hoppas på henne. Ty, om också, hvilket jag dock betviflar, staten tillåter en sådan förbindelse, så förestår dig ännu en svår kamp med Claras föräldrar; dock önskade jag, att de vore de enda, som du hade mot dig», slöt han och blickade bekymrad på sonens mörknade ansigte.

Denne teg länge, men sade slutligen: »Jag vet med mig sjelf, att tanken på Claras lugn aldrig ett ögonblick lemnat min själ, lika litet som känslan af min kärlek; men till den svagheten är jag skyldig, att jag icke alltid förmått skjuta ifrån mig den sällhetskalk, som ögonblicket bjöd mig, och efter hvilken mitt hjerta så glödande törstade; dock må min lott utfalla huru som helst, så skall du finna mig värdig att vara din son».

»Nog, min son!» sade fadren. »Jag har förtroende till dig, och ville blott varna dig för dig sjelf».

Dermed åtskiljdes fader och son.

Åtta dagar voro förflutna, då Edvard en afton satt försänkt i djupa tankar, vid det öppnade fönstret i sin kammare, utan att märka något af vårens nyss utvecklade prakt i trädgården, som låg åt hafssidan. Lifligt påminte han sig vinternatten, då samma hopplösa kärlek hade drifvit honom ut i stormen, och hans dåvarande upprörda tillstånd syntes honom afundsvärdt i jemförelse med den modlöshet, som nu bemäktigat sig honom, och ur hvilken intet, såsom han

trodde, förmådde rycka honom. Då öppnades dörren och ett bud inträdde, som öfverräckte honom ett med ett stort sigill förseglad paket: Edvard emottog det; hans händer darrade; med flygande brådska bröt han det, närmade sig fönstret, för att vid sista dagssträlen genomläsa innehållet — papperet föll ur hans händer och, utan att yttra ett enda ord, nedföll han på en stol.

Det var afgjordt. Juden vågade ej hoppas den lyckan att äga den älskade. Hvad var nu att göra?

Han hörde, huru i öfra våningen stolar flyttades hit och dit; han såg upp: det hade blifvit natt. Man uppsteg troligen hos föräldrarna från aftonmåltiden. Han hade således tillbragt flera timmar i en dof dvala, och ingen tröstande tanke hade upplyst hans lidandes natt. Hviskande nådde Jennys och Reinhards röster hans öra. Den milda aftonen hade lockat dem ut i trädgården, och Edvard såg dem snart i de breda gångarna. Men, bedrog honom hans öga? ännu en tredje gestalt följde dem. Therese kunde det ej vara, ty hon var föga längre än Jenny, hvaremot denna smärta höga gestalt betydligt sköt upp öfver Jennys. Det var *hon!* Ännu anade hon intet af den olycka, som han redan kände, och som nästa dag äfven skulle blifva henne bekant. Blott denna enda gång ville han ännu se henne lycklig; det förekom honom, som hade hon i förbigående blickat upp till hans fönster — i nästa ögonblick var han vid hennes sida. —

«Hvarifrån kommer du, nattvandrare?» frågade Jenny skämtande. »Du riktigt skrämde mig, då du så plötsligt framträdde; stackars Clara blef också rädd. Hvar har du varit ända tills nu?»

»På mitt rum», svarade han.

»Der var mörkt, då vi gingo förbi», yttrade Reinhard förundrad, »och dina föräldrar trodde dig vara utgången».

»Det var ett misstag!» svarade han, lika förströdd och lika tonlöst, som han gifvit det första svaret.

»Hör du, Edvard», ropade Jenny, blott för att hafva något att säga, emedan hon ej visste, hvad hennes broders oroande sinnesstämning betydde, »om du kommit blott för att skrämma oss, så hade du lika gerna kunnat blifva borta. Gustaf var så god, så snäll. Du har beröfvat oss den skönaste berättelse från hans fordna år, hvilken jag ej vill gå miste om, och derföre går jag bort med Gustaf, om du ej kan vara gladare och muntrare».

»Så gån, j älskade!» sade han och lutade sig emot ett kastanieträd, hvars späda löf sakta darrade vid nattluftens beröring.

Obeslutsamma stodo alla tre ett ögonblick bredvid hvarandra; derefter förde Reinhard Jenny bort med sig, och bjöd Clara den andra armen. — Men de förlofvade voro redan några steg förut, och Clara stod ännu qvar framför Edvard. Hon hade ängsligt knäppt händerna öfver bröstet, trädde honom närmare och frågade med bedjande stämma:

»Kommer ni ej med oss?»

Tonen i denna ljufva röst var mer, än Edvard kunde uthärda. »Clara! Clara!» ropade han och drog den unga flickan våldsamt till sitt bröst, och hon lutade sig emot honom, liksom väntade hon att vikr
hans hjerta finna skydd emot honom sjelf. Såsom
efter långvarig tryckande hetta de svarta molnen utva
tadda sig i stora ensamma droppar, likaså föllo
Edvards ögon heta tunga tårar på Claras panna; äf
ven hon gret stilla.

»Hvarföre gråta vi alltid», frågade hon slutligen
»då jag är med er?»

»Emedan jag förlorat dig», svarade han, »emedan
jag öfver ditt älskade hufvud nedkallat en förbannelse
som förföljer mig. På detta älskade hufvud», sad
han, hållande det i sina händer och kyssande det me
en faders ömhet, »på hvilket jag hoppades få sätta
den gröna kransen, och hvaröfver jag önskade att ned
kalla himmelens välsignelse».

Hon slöt sig fastare intill hans bröst, och han
kände, huru hon darrade; men ingen egoistisk tank
kom i hennes själ; blott för den älskade lidande ägde
hon nu känsla. »Arma Edvard!» suckade hon, »och
jag vågade, under det ni led, att hoppas . . . .»

»Clara, din vagn är kommen!» ropade Jenny
röst och uppskrämde Clara från Edvards bröst; han
räckte henne sin arm, för att uppehålla henne. Utan
ett ord till ursäkt eller afsked ledsagade han henne
förbi Reinhard och Jenny till vagnen, tryckte en lång
kyss på hennes hand, och gick derpå hastigt tillbak
upp på sin kammare, dit vi sednare vilje följa honom.

Jenny och Reinhard sågo förskräckta och förun
drade på den stumma scenen framför deras ögon.
Äfven de gingo in i huset. »De olyckliga!» klagade
Jenny, och Reinhard drog henne närmare intill sig,
liksom ville han sålunda bevara henne och sig ifrån
en sådan skiljsmessa. Arm i arm inträdde de till för
äldrarna. Jenny urskuldade Claras bortresa utan af
sked; Edvard talade de alls icke om, och kort derpå
åtskiljdes alla, Reinhard och Jenny med tungt hjerta,
och först sedan de gjort ännu en tur genom trädgår
den, för att öfvertyga sig, att Edvard var på sitt rum.
Detta sade dem lampans skinande genom gardinerna,
innanför hvilka de sågo honom sittande vid skrif
bordet.

Han skref:

Den timma, jag med all kärlekens otålighet hat
väntat, är kommen och har blifvit vår afskedstimma.
Den högsta lycka jag kunnat vänta mig, medvetande
att besitta er kärlek, är förvandlad i smärta, ty äfven
er drabbar skiljsmessans *qval*. Clara, vredgas ej p
mig; mer än den olycka, som trycker mig, smärtar
mig den tanken, att äfven ni lider med mig — at
min glödande kärlek ej förmår beskydda er, ej förmår gör
er lycklig. Jag borde hata en verld, i hvilken hjer
tan, som tillhöra hvarandra, måste vara skilda åt, e
medan de på olika sätt tillbedja sin Skapare, som ska
pade begge för hvarandra och förde dem tillsammans,
för att vara lyckliga. Årtusenden har denna förban
nelse, som nu äfven drabbat mig, hvilat öfver mitt folk
Jag trodde det nu vara tid att genom kraftig handling
visa, det vi förtjena den lyckan att vara fria från d
bojor, som en blind påfvetro pålagt hela mensklighe
ten. Jag såg dig, min Clara, och hoppades, att d
skulle blifva den morgonrodnad, som för hela vårt
land skulle förkunna en ny dag. Ty icke allenast

Judarne lida af detta vanvettiga hat. Äfven du, en kristen flicka, lider deraf. Men hvem bad dig älska en Jude? Hvarföre ville du älska, hvad dina trosförvandter hata? — dina trosförvandter, som bekänna sig till kärlekens religion! — O! Christus visste, huru hatet söndrar, vanärar, förnedrar; derföre predikade han kärlek, men de ovärdige begripa blott det hat, för hvilket han varnade dem.»

»Dock, jag ville vara lugn och icke låta den feberglöd framlysa, som brann i min själ. Sedan jag lärt känna och älska dig, har jag ej ägt en timmas lycka, annat än i ditt sällskap. Endast din tjusande närvaro kunde trösta mig, komma mig att glömma, det jag aldrig skall äga dig. I salig aning kände jag, huru ditt hjerta böjde sig till mig, och ville betaga oss begge hvarje förhoppning, i det jag sade dig, med hvilka oupplösliga band jag var bunden vid mitt folk. Det är ej tron, som binder mig vid judendomen; jag är hvarken Jude eller kristen — jag är en menniska, som Gud skapat, som derföre tackar sin Skapare och älskar sina medskapade. Men min ära fäster mig vid Judarna, hvilka liksom jag sucka under förtrycket. Hvad fäderneslandet är för den flyktige Polacken, det är församlingen för Judarna; blott förrädaren öfverger den. Kommer du ihåg dessa polska hjeltar, vi nyligen sågo? kommer du ihåg ärren på deras af grämelse fårade pannor? O! deras sår kunde helas, men aldrig smärtan i deras brustna hjertan! Skilda från hustrur, barn och trolofvade kommo de till vårt land; allt var dem beröfvadt; de hade intet annat än sin ära och den hemliga grämelsen öfver sitt sjunkna fäderneland. Efter svåra lidanden hade Polens folk rest sig, för att med mannakraft sönderslita sina bojor. Det misslyckades; förtryckarne vunno åter seger.»

»Så har det äfven gått mig. Jag ville försöka att afsäga mig ditt ägande; men afsägelse är feghet, så länge ännu någon möjlighet finnes att uppnå lyckan. Jag begärde af staten tillåtelse att kalla dig min, utan att behöfva blifva kristen. På ditt samtycke, på mig tvifiade jag icke, och med dig i förening hoppades jag att lätt besegra dina anhöriges invändningar. Jag hoppades blifva lycklig med dig, och derjemte en befriare för tusende, som, i likhet med oss, lido af denna beklagansvärda fördom. Men det var annorlunda beslutadt.»

»Den stat, som tillåter, att menniskor, hvilka hata hvarandra, svära hvarandra trohetseden inför altaret; som tillåter, att jungfrun med brustet hjerta föres i armarna på en man, som kanske ännu i går vid en älskarinnas bröst skrattat åt det band, han i dag besvärjer; som gifver lagar att skydda sådana äktenskap — samma stat ville ej tåla, att två hjertan, som då i renaste harmoni, förbindas med hvarandra, emedan de på olika sätt skulle tacka Gud för den lycka, han i kärleken gifvit dem. — Och för dessa lagar bär man aktning!»

»Ännu en tillflykt återstår oss. Clara! om du förmådde tänka fritt ifrån fördomar, om du kunde besluta dig att under de minas skydd följa mig till ett land, som tillåter vårt giftermål, och der blifva min; om jag i triumf kunde återföra dig och visa de förbländade, huru kärleken i en väl organiserad stat är fri; med ett ord, kunde du då för oss öppna den himmel, man här förvägrar oss? Ett lif af den mest glödande, tillgifnaste kärlek skulle belöna dig derför; dig, som gifvit mig på en gång kärlek och frihet.»

»Midt under mina saliga förhoppningars djerfva flygt känner jag det orätta i min bön, det orätta uti att vilja göra dig till domare öfver vår framtid. Detta skulle jag velat bespara dig, men kan det icke; var dock åtminstone förvissad, att jag ej med ett ord skall försöka ändra den dom, du fäller. Hvad ditt älskande hjerta, din redliga själ bjuder dig att göra, det skall blifva min lag; men neka mig ej den ynnesten, att ännu en gång få se dig. Farväl, Clara!»

Det vore fruktlöst att vilja skildra den sönderslitande smärta, Edvard erfor, då han skref detta bref, eller de känslor, det hos Clara framkallade. Den som vet, hvad det vill säga att plötsligt blifva beröfvad en lycka, hvartill han tror sig äga full rätt, blott den kan ana, hvad Edvard och Clara ledo vid tanken på skiljsmessa, nu, sedan de genom ömsesidig bekännelse af sin kärlek bundit sig vid hvarandra. Dag ifrån dag dröjde Clara att gifva ett svar, som, ehuru innerligt hon älskade Edvard, dock aldrig kunde blifva gynnande. Alltid hoppades hon på en utväg ur denna labyrint; hon fruktade, att öka Edvards lidande genom skildringen af den smärta, som tärde hennes bröst; hon ville vara lugn, för att kunna lugna honom; se här det bref han ifrån henne bekom:

»Gud har velat, att jag med de första ord, jag skrifver till er, tillika bereder oss begge den djupaste smärta, ett menniskobröst kan känna. Han skall gifva oss kraft att bära den. Älskade jag er mindre, eller vore jag icke fullkomligt säker, att intet tvifvel på min kärlek kan uppstå i er själ, så skulle jag ej hafva mod att säga er, att mitt lifs skönaste förhoppning aldrig skall blifva uppfylld. Ack, älskade Edvard! då jag såg Jenny och Reinhard förlofvade, då vågade jag tänka på att begära och hoppas en lika lycka, isynnerhet då jag påminte mig er gillande utlåtelse om Jennys beslut, som ni dock sjelf icke förmådde följa. Jag bedrog mig så gerna, emedan jag älskade er och icke kände någon högre lycka, än att, i hvarje timma af mitt lif, med hvarje tanke, hvarje känsla i min själ tillhöra er. Familjelifvets heliga skönhet har jag först i era föräldrars hus lärt känna, och jag längtade efter att genom bandet med er få räkna mig till barnen i detta hus, som med så mycken godhet emottog mig, och der jag njutit de lyckligaste stunder i mitt lif».

»Tro mig, jag önskar mig intet högre, än er kärlek, er trohet, och hvarje band, som förenade oss, vore mig heligt. Jag önskade vara er trogna hustru, lika mycket, hvilken prest uttalat välsignelsen öfver oss; hvarje land, hvarje förhållande vore mig likgiltigt; med lugn kunde jag fördraga mängdens tadel — men mina föräldrars välsignelse kan jag ej försaka. Utan denna välsignelse, som jag aldrig kan hoppas erhålla, så länge ni ej blifver kristen, skulle ej ens vid er sida någon lycka kunna blomstra för mig».

»Min mor har förlofvat mig med William, utan att tillfråga mig derom; men jag har det oaktadt intet ögonblick ansett mig bunden. William sjelf skulle ej begärt min hand, om han känt min kärlek till er.

Jag kan ej uttrycka, huru mycket det skulle smärta mig att uppfylla min mors önskningar; Williams maka kan jag aldrig blifva. Men, Edvard, lika litet kan jag tillhöra er. Er binder äran vid ert folk, mig pligten vid mina föräldrar, och jag vågar ej tänka på en förbindelse, hvilken skulle synas en mindre stolt fru, än min mor, förkastlig genom ett så ovanligt steg, som en vigsel utomlands. Jag trodde, att kärleken var allsmäktig; men nu ser jag, att den måste böja sig för pligten och äran; — jag är färdig, att bringa detta offer — men det är ett svårt, ett fruktansvärdt offer; jag gör det med blödande hjerta, och vet knappt, huru jag skall kunna göra det».

»Ni tager afsked af mig, Edvard! ni säger mig farväl! Det förstår jag icke. Är det ej hårdt nog, att vi ej få tillhöra hvarandra? Skola vi sjelfve beröfva oss den lyckan att se hvarandra, att söka tröst för vårt lidande i den sammanvaro, som är oss förunnad? Jag kan ej fatta den tanken att ej mer se er; jag kan ej umbära den glädjen, att åt ert trogna bröst anförtro mina känslor, att stärka mitt mod genom er själs stora tankar. Voro vi ej lyckliga hittills, innan vi uttalat kärlekens ord? Hade vi icke förstått hvarandra? Så kan och skall det åter blifva».

»Skrif icke mer till mig; detta går ej mer an. Låtom oss försöka, att i djupet af vårt hjerta gömma gårdagens tilldragelser. Endast så — och jag räknar på er, som om ni lofvat mig det med den heligaste ed — skola vi återse hvarandra. Ni, Edvard, skall skydda mig för vår kärleks våldsamhet; åt er starka vilja anförtror jag mig. Blott ett par dagars ensamhet måste ni unna mig, för att vänja mig vid den svåra lott, som nu blifvit vår. Men hvad klagar jag öfver? Jag önskade att få dela lust och nöd med er, — och skulle blifva modlös nu, då pröfningen kommer! Nej, Edvard, ni skall se, att ni ej misstagit er på mig, att jag skulle varit er värdig, emedan jag kan bära hvarje försakelse, jag med er får dela. Sörj icke för min skull; jag vet, att ni älskar mig. Då jag vet detta, kan jag bära allt; ty kärlek, till och med hopplös kärlek, är lycka! Var trofast, Edvard; vi återse hvarandra».

Detta bref gjorde på Edvard en dubbel verkan. Det visade honom Clara i fulla ljuset af hennes lugna, milda väsende, och bemannade honom, oaktadt det öfvertygade honom om vidden af hans förlust. Han borde ju ej vara svagare, än hon, som med undergifvenhet bar ett oundvikligt öde och med öm sorgfällighet sökte åt sig och den älskade bevara den ringa lycka, på hvilken de ännu kunde hoppas. Men endast med svårighet och småningom kunde han vinna den fattning, som Clara genast hos sig funnit för att lugna honom. Äfven han frågade sig ovilkorligt, om väl större förmåga att utstå lidandet ligger i qvinnans natur, än i mannens. Han beundrade Clara, men denna tåliga undergifvenhet kunde han knappt begripa. Ja, ett ögonblick trodde han, att Claras känsla i styrka ej kunde likna hans, att hon mindre älskade honom, än han henne. Detta är en orättvisa, till hvilken man alltför ofta gör sig skyldig. Emedan qvinnans kärlek är ädlare, emedan hon tänker mer på den älskades smärta, än på sig sjelf, emedan hon kan fullkomligt glömma sig sjelf i en annans lycka, kall man henne kall, och tröstar sig öfver den sorg, m förorsakar henne, med den gamla satsen, att qvinn har större förmåga att lida, än mannen. Då känn man icke mer orättvisan uti att hafva anvisat qvinn — det så kallade svagare slägtet, — en ställning lifvet, som allt ifrån barndomen vänjer henne vid danden och försakelser; man tänker ej på de sv stunder, då hon är tvungen att beherrska sig, då hennes arma hjerta är färdigt att brista af inre lidan *Hvem* ser väl de tårar, som ofta ville frambryta själens innersta, under det den sköna gestalten flyg fram i den glada och yrande valsen. J sen blott skimrande daggdropparna på rosenkransen i hen lockar, blott perlorna, som smycka den sköna hals men anen icke, att bakom det tjusande ögats fukt blå glänsa perlor och daggdroppar, mycket kostbar och renare, än det lekverk, j beundren. J prisen ljufva rosenmunnens hulda leende, som dock all ofta döljer de bittraste qval. Kommer någon då kännedom om den smärta, detta glada ansigte gö mer, då skriker han öfver qvinnans förställningsko och falskhet, glömmande, att hvar och en, som ser flicka sorgsen, utan betänkande sluter till en olyck kärlek och med rå hand gerna vill framdraga hen hemlighet i dagsljuset. Ett qvinnohjerta, hvaruti sanna kärlekens stråle en gång inträngt, är under vet den älskades vilja, men vill dock, af medfödd bl samhetskänsla, icke för hvars och ens ögon visa bojor, med hvilka det är bundet, och som ofta b digt trycka, till och med brutna efterlemna outpl liga ärr. Att blifva älskad är qvinnans mål, hen ärelystnad, hennes lycka; att icke kunna förvärfva den kärlek, hon eftersträfvar, att älska olyckligt, ä skymf, den blott de ädlaste qvinnonaturer med v dighet kunna bära. Så beror hela qvinnosjälens veckling på förhållandet till mannen, och man bör skylla qvinnan för falskhet, om hon vill för verl dölja sitt andliga väsendes hemlighetsfulla utveckli Är ej hela naturens framskridande utveckling så he lighetsfullt omslöjad, att vi nästan öfverallt blott resultaterna, utan att kunna göra oss reda för, h det tillgår! Hvarföre begära mer af qvinnan? bör göra mannen stolt, att vara qvinnan så dyrb att veta, det kanske hennes lifs lycka hvilar i h hand; men det bör äfven göra honom ädelmodig skonsam emot de arma, hvilka i ren biblisk men kyssa den hand, som slår dem, och, om en g qvinnan kallas att dela lifvets smärta med mannen, skall man icke förundra sig att finna henne lugn, skande och undergifven, under det mannen endast sar emot ödet, så länge han ser någon möjlighet trotsa sig till en bättre lott.

Det sednare var fallet hos Edvard, som icke al nast förlorade den älskade, utan äfven trodde sig hämnas en orättvisa, man begått emot honom och h folk. I sin första smärta hade han velat krossa verld, som känslolöst trampade rätt och sanning u der fötterna; hans inbillning skydde intet mått steg, om än aldrig så våldsamt, blott det förde hon till besittning af den älskade, till vinnande af sin r Men då stormen var öfver, läste han ännu en g

Claras bref, och fattade skönheten af en själ, som så kunde försaka. Han tyckte sig ej kunna afvakta den tid, då han skulle få återse henne, men vågade dock icke påskynda det efterlängtade ögonblicket, innan hon tillät honom det. Hans hjerta var ännu djupt rördt och öfverfullt, då själen redan återvunnit sin klarhet och svingat sig emot höjden. Sin lycka hade han förlorat, man hade beröfvat hans lif dess renaste glädje; han kände derföre mod inom sig att bortkasta sitt fädernesland, sina utsigter för framtiden, till och med sin frihet, om så behöfdes, för att dermed köpa det enda, som ännu för honom ägde värde: hans folks borgerliga emancipation. Denna idé gaf honom kraft att ännu samma dag framträda inför fadren och tillkännagifva, att han förlorat det spel, hvarpå han satt alla sina förhoppningar.

Fadren var rörd. Äfven honom träffade detta slag dubbelt, både uti hans son och i hans folk, oaktadt han aldrig trott, att försöket skulle lyckas, och aldrig delat Edvards förhoppning. »Nå, hvad tänker du nu göra, i afseende på Clara Horn?» var en af gubbens första frågor.

»Hon vet det redan,» svarade Edvard. »Jag hade skrifvit henne till, för att säga henne farväl. Jag hade beslutit att lemna staden, emedan jag både för Clara och mig ville lätta den svåra skiljsmessan. Jag ämnade förlora mig i naturens fria storhet, emedan jag ett ögonblick trodde, att jag annorstädes kunde glömma de band, som fästa mig vid Clara, och mindre känna de bojor, under hvilka Judarne sucka. — Då kom Claras svar. — Hon ville icke, att vi skulle skiljas åt; hennes rena hjerta är tåligt och undergifvet; hon hoppas kunna återvända inom gränserna af en lugn böjelse, och sålunda blifva lycklig. Jag skall om några dagar återse henne — och huru då tiga med den passion, som genombäfvar mig?»

»Min son,» sade fadren, »möjligt måste det vara, emedan Clara så vill, och det enda du kan göra är att utan knot foga dig i det förslag, hon gör dig, och hvaraf hon lofvar sig lugn.»

»Du frågade mig nyligen, min far, då vi talade i detta ämne: hvad skall slutet bli af allt detta? Jag upprepar nu i dag samma fråga: hvart skall det leda att sålunda se hvarandra, men förtiga, hvad hvarje blick, hvarje tanke dock förråder?»

»Till en nödvändig skiljsmessa, när j efter några månader skolen inse, att ungdom och undergifvenhet vunnit segern öfver en hopplös kärlek. Ty du måste upplösa det band, som fäster Clara vid dig, utan att gifva henne minsta utsigt till lycka.»

»Och med denna tanke skall jag då återse henne?» ropade Edvard. Jag skall se henne, tänka på att öfvergifva henne, som jag älskar, henne, som förtrott sig åt mig?»

»Om dig talar jag alldeles icke,» sade fadern lugn; »du är en man!»

»Men Clara, min arma Clara! Tänk på henne, fader! Hvad skall blifva af henne?» frågade Edvard i tonen af den djupaste smärta.

»Williams fru, om det är möjligt att underhandla med hennes böjelse,» svarade fadern och fortfor, utan att akta på Edvards förtvifian: »Jag hör till dem, som tro, att den bittra kalk, lifvet stundom räcker oss, måste tömmas hastigt och i botten, om vi ej vilja göra den bittrare, än den tyvärr är. Derföre tvekar jag intet ögonblick att säga dig, att Clara är för dig förlorad; hon är lika olycklig, som du — kanske ännu mer; — men ännu vinkar eder lifvet. Clara hör till de fruntimmer, som förmå att finna sin lycka hos andra. Om hon afslår Williams hand, så söndrar hon sig helt och hållet ifrån sin mor. Din kan hon ju aldrig blifva; skall hon då oupphörligt vara utsatt för en herrsklysten moders förebråelser, på det du må slippa den smärtan att se henne lycklig med en annan?»

»Kan Clara så snart glömma?» sade Edvard i tviflande, men dock bitter ton, vid blotta tanken uppå en sådan möjlighet: kan hon ens vilja det?»

»Det första hoppas jag, min son. Blott vanvettingar eftersträfva det omöjliga. William är en rättskaffens yngling och älskar sin kusin. Clara hade visst, utan din mellankomst, motsvarat hans kärlek, och jag hoppas, att hon ännu beslutar sig till detta giftermål, det enda, som kan bereda henne lycka och lugn, om du rätt förmår leda henne och William, hvilka båda hafva förtroende till dig.»

»Omöjligt,» ropade Edvard. »Det är smärtsamt nog, att jag förlorar henne; — kan du då tro, att jag sjelf skulle föra henne i en annans armar?»

»Jag väntar det af dig, om jag känner dig rätt!» svarade herr Meier.

»Således, adieu princesse! adieu mon plaisir!» sade Steinheim till Jenny, som på balkongen, under Erlans ledning, lekande afteckade den trakt, som låg framför deras ögon. Hon ville skänka Reinhard denna tafla, innan de följande dagen utflyttade till den egendom, der de under sommaren skulle vistas.

»Adieu för ett par dagar!» svarade hon; »dock hoppas jag, att det ej skall fattas oss nöjen, så framt ni icke finner vägen till Berghof alltför lång och tröttsam.»

»Säg det ännu en gång åt den hypokondristen,» inföll Erlan, »så tror han det och blir hemma; naturligtvis under jemmer och klagan öfver sin svaga helsa och sina vänners otacksamhet, som köpa sig landtegendomar, utan att tänka på afståndet ifrån hans hem och hans rörmatism.»

»Den skrattar åt sår, som aldrig sjelf fått hugg,» ropade Steinheim. »Om en sådan der luftspringare, som Erlan, hvilken kan springa i kapp med hvarje hare, ändå ej ville göra narr af förnuftiga menniskors känslor, för det de, utan att derföre vara hvarken tjocka eller vanskapliga, likväl i varmt väder hafva medvetande af sin kropp, och deruti känna ett påhäng, som förhindrar dem att springa eller flyga!»

Jenny och Erlan skrattade, och man ropade Therese, för att låta henne deltaga i samtalet. Hon trädde bakom Jennys stol, och beundrade de framsteg, arbetet på en timme hade gjort. »Du borde,» sade hon, »medan du ännu är hemma, småningom afteckna

alla dina älsklingsvner. och medtaga dem till ett minne, då j en gång afresen härifrån »

»Denna tanke är en monark värdig, mamsell Therese!» inföll Steinheim.

»Och sköna vner kunna vara uppmuntrande för er,» sade Erlan, »helst som Reinhard vill föra er i i en ödemark, hvarest den hjord betar, som han skall vakta. Jag ser er redan, mamsell Jenny, med en herde- eller krumstaf i handen — jag vet ej rätt huru pastorskor i Arkadien färdas — jag ser er sålunda genomvandra sandfälten. Jag hör, huru ni, Reinhard till behag, utbrister i ack! och o! öfver hvarje hedväxt och ljunghuske, marken frambringar, och tackar Gud, att han i sin stora barmhertighet skapat denna sand, på det den må flyga oss i ögonen. om en varm luftfläkt någon gång skulle förirra sig till denna trakt.»

»Låt ej Gustaf höra något sådant,» varnade Jenny; »han skulle tyda det illa.»

»Du borde också ej tåla det, kära Jenny,» menade Therese, »då du vet, huru obehagligt sådant skämt förefaller din fästman, som med förtjusning tänker på eder kommande vistelseort.»

»Jag önskade, att han fore af till den förtjusande orten, och lemnade mamsell Jenny qvar hos oss,» sade Erlan sakta till Steinheim.

»Hvem vet, om hon icke gerna gjorde det,» svarade denne, likaledes sakta, under det Therese försäkrade, att hon för sin del skulle finna ett eget behag uti att vara sin mans enda lycka. »Ju tråkigare ort, ju mindre lockande yttre förhållanden, dess dyrbarare måste hem och hustru vara honom.»

»Gud bevare mig ifrån en sådan lycka!» ropade Jenny och bortlade penseln; »det der är ju bara ett bevis på qvinnans medfödda egoism. Min man skulle umbära, på det jag skulle blifva älskad! Huru kan man tänka något sådant? Vet du, hvad jag skulle önska mig? Jo, att Reinhard vore en mäktig kejsare, en Napoleon, som beherrskade jorden, och vore ägare af alla jordens skatter, all jordens ära. Alla menniskor skulle tillbedja honom, för det han framkallat en ny tid, en skönare, en bättre tid; och han skulle finna skönaste lönen för sina storverk deruti, att jag vore den, som mest älskade och beundrade honom. Den hand, hvarmed jag om aftonen jemnade färorna i hans panna, skulle vara honom kärare, än de kronor, han satt på sitt hufvud — ty han skulle vara kejsare af egen maktfullkomlighet och ej af Guds nåde — en Napoleon med ett ord! Men som detta ej låter sig göra», slöt hon och återtog penseln, »så är, näst Napoleon, Gustaf den bäste!»

»Det är dig just likt», sade Therese; »förlåt mig, att jag säger det — du söker dock alltid lyckan i det yttre, och afviker deruti mycket ifrån Reinhard, som ej begär något bättre, än en obemärkt och lugn lott».

Jenny uppsteg förtretad ifrån arbetet, och gick med Erlan åt andra sidan af balkongen, under det Steinheim retades med Therese öfver hennes solida åsigter och slutligen framkastade de orden: »För öfrigt tror jag, att mamsell Jenny ej skulle vara så fullt tillfreds med en koja och ett hjerta, som *mången annan*».

Dessa ord, halft skämtande, halft allvarsamma och med afsigt uttalade, nådde Jennys öra. Hon vände sig om, såg Therese plötsligt rodna och allägsna sig under en likgiltig förevändning. Äfven hon rodnade ett ögonblick, kastade en lång forskande blick på Therese, och for med handen öfver pannan, liksom ville hon förjaga en tanke, som oförmodadt hade uppstigit hos henne.

Steinheim sällade sig, efter Thereses bortgång, till de andra båda, och yttrade, att mamsell Therese på sednare tiden tillegnat sig en viss pedantisk ton, som man annars blott plägade träffa hos guvernanter.

»Hon vill alltid veta allting bättre», sade han, »alltid mästra och rätta; man märker denna afsigt och blir förstämd».

»Det är ej så illa menadt», urskuldade Jenny; »hon blott tror, att hon bör rätta mig, emedan mina föräldrar, till och med Reinhard, förut ofta framställt henne som ett exempel för mig. Dessutom anser hon sig Reinhard mycket förbunden för den undervisning, han gifvit oss, och ville, tror jag, af tacksamhet emot honom, gerna dana mig till en rätt fullkomlig hustru efter hans sinne, hvartill ännu felas mycket».

»Det är alltså af pur kärlek hon plågar», sade Steinheim, och tog snart derefter afsked af Jenny, som åter hade börjat måla.

Nu blef hon ensam med Erlan. En stund arbetade hon ifrigt, tills Erlan frågade henne, om hon hade lust att följa Thereses råd och afteckna de skönaste utsigterna i trakten.

»Nej», svarade hon, »jag behöfver ej dessa sinliga stödpunkter, för att tydligt och med nöje försätta mig till ställen och orter, som äro mig dyrbara Det är mig tvärtom obehagligt, om ett landskap, som föresväfvar mig i det glada minnets skönaste ljus, af en sådan teckning återgifves så smått och sammanträngdt, att det förekommer mig fiämmande och mumieartadt».

»Då skall ni kanske hålla mig för en menniska, som helt och hållet tillhör sinneverlden, om jag säger er, att jag först för någon tid sedan slutat porträttet af ett fruntimmer, för att bevara det såsom ett minne af henne».

»Reser Giovanolla då redan bort härifrån? Jag hade hört, att man lyckats vinna henne för härvarande scen», sade Jenny, med afseende på den hyllning, den unga målaren på sednare tiden hemburit den sköna sångerskan.

»Giovanolla skulle jag lika litet vilja måla till ett minne för mig, som den Mediceiska Venus. Hon är mig ett studium, kanske det skönaste man finner. Sådana hufvuden, de tillhöra efterverlden, och det är blott för efterverlden vi måla dem. Annorlunda är det med de gestalter, hvilka evigt lefva i vår själ, och hvilkas afbilder, blott af oss sedda, hvila vid vårt hjerta», svarade Erlan och framdrog en liten låda, som han genom tryckning på en fjäder öppnade, och der Jenny såg sig sjelf i Rebeckas kostym, träffande lik.

»Erlan», ropade Jenny förskräckt; »för Guds skull, hvad skall detta betyda?»

»Det betyder, att jag icke är det irrbloss, den lättsinniga, obeständige man, ni håller mig för; det bevisar, att äfven jag kan erkänna det andligt sköna,

och med värma och passion — han tystnade och sade derefter med saktare ton — värdera det».

Förvirrad och öfverraskad teg Jenny, och blickade skyggt ned emot golfvet. Detta stillatigande begagnade Erlan. »Frukta intet, Jenny!» sade han; »jag hörer ej till de dårar, hvilka i stoftet vilja neddraga hvarje skön stjerna, som lyser uti själen, för att tillegna sig den. Jag fröjdar mig öfver hennes tillvaro, och att hon äfven låter sina rena strålar lysa för mitt öga; ty det är hon, som gifver mina färger glans, som förlänar lif åt mina bilder, och jag begär ingenting mer, än att hon ej låter fördunkla sig af jordiska förhållanden, att hon ej nedsjunker till prosan af ett vanligt lif. Lofva mig detta!» ropade Erlan med entusiasm och räckte henne sin hand.

»Med fullkomligaste tillförsigt!» svarade Jenny och mottog den framräckta handen. »Jag lofvar er, att alltid hos mig söka bibehålla det skönas urbild, att alltid sträfva derefter. Min själ skall villigt följa eder, och i kärleken till konsten blifva vi förenade, Erlan, då vi en gång skiljas».

»Detta sker ännu i dag», sade Erlan. »Vintern har tungt lagt sin hand uppå mig, mitt hjerta har mycket lidit under dess isiga spira. Mitt hjerta har lidit — o, mycket, mycket! Hat och afund, och hvad de allt må heta, dessa demoner, hafva flyttat in uti min annars så muntra själ. Sedan jag målat denna dyrbara bild, har ingen annan velat lyckas mig; det blir evigt blott detsamma, och derföre, Jenny, måste jag resa. Då Italiens glada himmel och dess sköna folk omgifva mig, då blir det väl bättre; och när jag återvänder, skall ingen ana, huru jag grätit, då jag sista gången stod inför er».

Med dessa ord aflägsnade han sig hastigt, och qvarlemnade Jenny bedröfvad och skakad. Aldrig hade det fallit henne in, att Erlan var mäktig af en sådan kärlek, aldrig, att hon kunde vara föremålet för densamma. Hon hade funnit honom qvick och rolig; hans glada lynne, hans outtömliga humor, men isynnerhet hans betydande talang hade dragit henne till honom, och hon kunde ej dölja för sig, att han före hennes förlofning hade bemött henne på ett sätt, hvaraf hon bort kunna sluta till hans böjelse, om hon då haft öga för någon annan, än Reinhard. Erlans kärlek bedröfvade henne; dock var det henne en glädje att vara älskad af honom för de egenskaper, hon sjelf skattade såsom en källa till poetisk njutning, men hvilka Reinhard föga aktade. Lika med Erlan ägde hon en, om man så får säga, bornerande lätthet i själen, att på ett undransvärdt sätt blanda skämt och allvar, samt förmågan att såsom en glad lek taga det lif, hvars allvarsamma betydelse hon icke desto mindre ganska väl begrep. Hennes förhållande till Reinhard hade väl förändrat hennes tänkesätt, men så mycket hon ock högaktade Reinhards karakter, förskräcktes hon dock ofta för det allvar, hvarmed han betraktade äfven de obetydligaste saker. I synnerhet nu, då hon kämpat med de tvifvel, hvilka öfvergången till kristendomen framkallat hos henne, hade Erlan, som märkt hennes sorgsna sinnesstämning, med outtröttlig artighet dagligen tänkt på någon liten förströelse för henne. Han såg henne lida; han märkte, att hans sällskap var henne välkommet, och, utan att vilja efterforska källan till hennes bekymmer, skattade han sig lycklig att kunna bereda henne den förströelse, hon tycktes behöfva. Ju allvarsammare han såg henne, dess mer sträfvade han att föra henne med sig upp på lifvets glada höjder, der hans poetiska själ och det sanna konstnärslifvets frihet ställde honom sjelf. Hans bemödanden hade blifvit utan verkan på henne; nu skulle äfven denna tröst beröfvas henne. Det förekom henne, liksom med Erlan hennes glada ungdoms-genius skiljdes ifrån hennes sida. Hon hade hållit af honom mer, än hon trott, ty hon hade i honom funnit en befryndad själ, och aldrig skytt att visa sig för honom i all den excentricitet, hvartill ögonblicket kunnat hänföra henne. Han hade för den uppvuxna flickan varit en kär och trogen lekkamrat. Då Erlan hade lemnat henne, slog hon vemodigt händerna tillsammans och sade: »Ack! lifvet blir allt allvarsammare».

Det syntes verkligen, som om hon aldrig skulle få åtnjuta lugnet. Knappt hade det lyckats henne att blifva enig med sig sjelf angående det steg, hon nu genom dopet ville taga, då redan en ny oro bemäktigade sig henne. Om Erlans afsked, det kände hon, borde ingen få veta något, icke ens Reinhard, oaktadt hon visste, att det ej var rätt att förtiga det för honom. Erlan ägde hennes porträtt, som han alltid under nya förevändningar vägrat måla åt Reinhard. Hon hade kanske bort begära det af honom, men dertill hade hon ej haft mod; hon unnade honom det, dock höll hon för orätt, att han ägde det, och ansåg sig sjelf för Erlans medbrottsling. Det föreföll henne som en otrohet emot Reinhard, att hon teg, men mest att hon, trots alla förebråelser hon gjorde sig derför, med nöje tänkte på Erlans stilla kärlek. Huru annorlunda var ej Thereses uppförande!

Redan länge hade den ifver, hvarmed Therese alltid hade tagit parti emot Jenny, då hon i de likgiltigaste saker afvek ifrån Reinhards mening, varit Jenny högst obehaglig. Hon påminte sig, att hon en gång på skämt hade besvärat sig deröfver för Josef, då denne svarat, att han ansåg Therese för svartsjuk och afrådde från att upptaga henne i familjen. Detta hade Jenny med tusende grunder bestridt. Hon påminte Josef, huru godhjertad, tillgifven och anspråkslös Therese var, och försäkrade, att hon aldrig kunde tro något så förhatligt om henne. »Dessutom», tillade Jenny, »har hon på sätt och vis kommit mig och Reinhard till hjelp, åtminstone bidragit att föra oss snarare in i den efterlängtade hamnen; derföre är jag henne tack skyldig, och fördrager hennes små nycker; ty hon älskar både Reinhard och mig».

»Reinhard åtminstone ganska säkert», hade Josef svarat, och så likgiltigt detta yttrande då hade förefallit henne, så tydligt påminte hon sig nu den ton, hvarmed Josef uttalat det. Tusende små omständigheter, på hvilka hon förut ej aktat, föllo henne nu in och förvandlade sannolikheten till visshet.

»Hon måste bort; Therese får ej blifva hos oss», var Jennys första tanke. Men snart erinrade hon sig, huru länge hon hade känt Therese; hon ihågkom alla de oräkneliga små vänskapsprof, de ömsesidigt visat

hvarandra. Hon påminte sig, att Therese en lång tid varit hennes enda umgänge, och att först, sedan hon lärt känna Reinhard och Clara, den förra trädt i bakgrunden af hennes hjerta. Thereses helsa var vacklande, och Edvard, som var hennes läkare, hade hoppats, att sommarvistelsen på landet skulle göra henne godt, emedan hon i Meierska huset ej behöfde anstränga sig så mycket, som hos modern. Fru Meier tyckte om Thereses sällskap; hon var i många afseenden nyttig, och Therese troddes gerna gå in uppå att såsom sällskapsdam qvarstanna i Meierska huset, då Jenny efter sitt bröllop öfvergaf det; derigenom vore Therese för många år försäkrad om en behaglig ställning. Detta stämde Jenny något mildare. Hon hoppades att ännu under loppet af detta år blifva förenad med Reinhard, och några månader, menade hon, ginge lätt förbi; derföre kunde ju Therese gerna vara följaktig till Berghof. Om hon öppet bekände sanningen för sin fästman, kunde deraf ingen fara uppstå för någon. Huru kunde hon, den lyckligare, af en småaktig svartsjuka missunna den arma Therese en tillflykt i hennes föräldrars hus, der hon på Jennys böner hade blifvit upptagen? Reinhards kärlek kunde ju aldrig frånröfvas henne, och hennes fasta förtroende till honom måste glädja honom.

Oaktadt dessa tankar, som aflöste hvarandra i Jennys själ, kunde hon dock ej öfvervinna en viss förstämning. Erlans och Thereses bilder trädde störande mellan henne och Reinhard; så mycket hon än sökte dölja det, kände hon dock inom sig ett agg emot Therese, sådant hon icke ens känt den aftonen, då hennes svartsjuka hade gifvit henne anledning till hennes förlofning. Då visste Therese icke, hvad Jenny kände för Reinhard; men att hon nu vågade älska sin väninnas trolofvade, det var ett förräderi, som hon aldrig kunde förlåta henne. Hon var uppretad, endast fruktan att visa, det Therese syntes henne farlig, återhöll hennes vrede, under det hon inbillade sig, att det endast var förnuftets och mildhetens röst, hon lemnade gehör, då hon tålte Therese i sitt grannskap. Blott en sak föresatte hon sig, nämligen att ännu i dag omtala för Reinhard, som just nu kom på gatan, huru Therese handlade mot henne.

Den lilla teckningen, som varit bestämd för honom, hade Jenny lagt undan, ty Erlans minne var så inväfdt med detta arbete, att hon ej ville skänka sin fästman detsamma. Den arme Erlans tårfulla ögon hade ju hvilat på detta blad: skulle nu Gustaf fröjda sig deråt? Det kunde ej gå an; det vore ej grannlaga handladt hvarken emot den ene eller andra. Då Gustaf öppnade dörren till orangeriet, som skiljde salen ifrån balkongen, öppnade Jenny derföre hastigt portföljen, och öfverlemnade bladet åt aftonvinden, som tog det och i lekande hast förde det ned i strömmen.

Gustaf fröjdade sig att finna Jenny ensam, och meddelade henne ett bref ifrån sin moder, hvilken med mycken ömhet talade om Jenny och lofvade att komma hem till hennes dop. Efter denna ceremoni måste Reinhard afresa, för att med sin gamla onkel uppgöra vilkoren för pastoratets afträdande till Reinhard; »detta är», sade han, »ändtligen den sista svårigheten, vi hafve att öfvervinna, för att upphinna målet. Nu står oss, Gud vare lof, intet hinder mer i vägen».

»Hvem vet?» menade Jenny. »Om jag nu plötsligt blefve svartsjuk och icke läte dig resa?»

»Jenny! vore du i stånd till en sådan dårskap?» svarade Reinhard, då skulle jag finna dig tusen gånger älskvärdare, än förut! Då skulle du få se, huru jag brinner af längtan att snart veta dig vara min egendom, huru olycklig de göra mig, dessa galanterier och uppmärksamheter af alla de sprättar, som här svärma omkring dig, och hvilka, det känner jag, mer eller mindre hafva ett verkligt intresse uti att behaga dig och vinna din ynnest».

»Kan detta göra dig någon plåga, goda Reinhard?» frågade Jenny. »Hvad skulle där då känna, om någon annan än du komme på det narraktiga infallet, att på fullt allvar förälska sig i mig?»

»Hvem vågar det?» ropade Reinhard; »ty du skämtar ej, du döljer något för mig, Jenny; säg, hvad är det? Lek ej så med mig; den leken är grym och pinar mig».

Jenny lösgjorde sig ifrån Gustafs arm, som omfattat henne, och sade, härmande Steinheims manér: »Spetsas först, och hängas sedan. Så skulle du, grymme, döma hvar och en, som vore nog olycklig att finna din böjelse för mig ganska begriplig, under det jag i närmaste omgifning fördrager någon, som — ja, som kanske också rätt gerna blefve fru pastorska Reinhard, och jag är ändock så ädelmodig, att jag omtalar det för dig och förlåter henne».

»Hvad menar du?» frågade Reinhard häftigt; »du vet, att jag ej är någon älskare af sådant der skämt, och det är något i ditt öga, i hela ditt sätt, som låter mig förmoda allvar under detta; säg mig derföre, hvad har händt?»

»Händt?» återtog Jenny, och nedsatte sig bredvid Reinhard; »händt har egentligen ingenting; men jag har gjort en upptäckt, som jag kanske borde dölja för dig, om du ej vore min Gustaf, lika skild ifrån fåfänga, som jag ifrån svartsjuka. Tänk, Gustaf, Therese älskar dig».

»Omöjligt», ropade den unge mannen.

»Det finner jag icke», svarade Jenny; »tvärtom finner jag det ganska naturligt, såsom jag af erfarenhet vet, och derföre anser jag det ganska förlåtligt — men — Gustaf! tänk icke derpå; låt oss båda glömma det, och — jag tror, då jag nu berättat det för dig, att jag ej bort göra det, ty . . . .»

»Min enda älskade», afbröt Reinhard glad, »således kan äfven du vara svartsjuk? Så älskar du mig! Huru skall jag nog kunna tacka Therese, att hon för andra gången bereder mig en så oväntad glädje! Jag önskade verkligen att kunna vedergälla henne, ty jag har ofta märkt det, att hon på sitt förståndiga och eftertänksamma sätt är mit bästa ombud hos dig. Hon har så ofta gjort dig uppmärksam på det goda, vår blifvande ställning skall bringa med sig, och detta på ett så vänligt sätt, att jag af hela mitt hjerta önskar henne en lika lycka I sjelfva verket är hon så vacker och väl uppfostrad, att hon visst kunde hafva anspråk på att behaga».

»Nej, det finner jag icke», invände Jenny. »Therese är ung, men i mitt tycke har hon ett visst *något*, kalla det pedanteri eller hur du vill, hvilket misshagar mig. Hon förefaller mig på sätt och vis smågammal och förvis. Allt är afsigt hos henne, och jag begriper ganska väl, hvarför hon ej behagar männerna!»

Reinhard drog Jenny till sitt bröst, och sade leende: »Ser du, mitt barn, just på samma sätt begriper jag också rätt väl, att män, sådana som Steinheim, Erlan och andra, alldeles icke kunna behaga qvinnorna; och du hade ej till afsked ifrån staden kunnat gifva mig något bättre, än den försäkran, att den arma Therese verkligen misshagar dig så mycket. Men låt nu allt åter vara godt; — då Jenny Meier ej mer fördunklar henne, finnes väl någon bra karl, som kan finna henne litet älskvärdare, än hon i dag synes dig».

Derefter begärde han få veta, huru Jenny kommit på denna förmodan, och, oaktadt hon gäckades med honom för hans nyfikenhet, kunde hon dock ej afhålla sig ifrån att berätta honom mer, än som egentligen låg i hennes afsigt, sedan hon sett, hvilket intresse Reinhard fästade dervid. Men snart afbröt hon samtalet och gick till sina föräldrar, för att med dem och Reinhard träffa nödigt aftal angående dopet; och hastigt försvann den återstående delen af aftonen, hvilken de tillbragte ensamma med föräldrarna, emedan Therese gått hem till sin mor, och Edvard och Josef spisade utom hus.

SEDNARE AFDELNINGEN.

På Berghof, köpman Meiers präktiga, vid hafvet belägna landtställe, återfinne vi Jenny. Clara Horn var nu hos henne på besök, och väntade med ängslig hjertklappning Edvards ankomst. Hon hade ännu ej återsett honom, och länge öfverlagt med sig sjelf, huru och när detta första möte borde inträffa. Edvard hade visserligen under utöfningen af sitt kall besökt hennes moder, och länge uppehållit sig hos henne, i hopp att Clara skulle visa sig för honom; men hon blef ej synlig. Oaktadt all sin undergifvenhet, hyste hon dock ej nog förtroende till sin egen styrka, att i modrens närvaro för första gången vilja tala med Edvard; slutligen, då hon allt mer började längta efter honom, begagnade hon sig af sitt löfte att besöka Jenny på Berghof, i förmodan, att Edvard der skulle tillbringa aftonen, och att hela familjens närvaro skulle göra möjligt för henne, att iakttaga en lugn hållning.

Claras ankomst väckte mycken glädje hos damerna; med oro efterfrågades hennes helsotillstånd, ty man fann henne ganska blek och lidande. Hon försäkrade emellertid, att hon kände sig fullkomligt väl, och öfvergick strax till ett likgiltigt samtal, hvartill herr Meier, som äfven var närvarande och bemötte Clara med ovanlig uppmärksamhet, bjöd henne en hjelpsam hand. Men detta bedrog ingalunda Jenny, och hon begagnade första tillfälle att aflägsna sig med Clara, för att, om möjligt, af henne sjelf erfara, hvad som efter uppträdet i trädgården förefallit emellan Edvard och hennes väninna, och om hon kunde lemna dessa för henne så dyrbara personer något bistånd eller någon tröst.

Såsom vi förut berättat, hade de unga flickorna fattat en innerlig vänskap för hvarandra, och meddelat hvarandra allt, som angick dem. Jenny kände Williams böjelse för hennes väninna, hans frieri och den fruktan, med hvilken Clara tänkte på hans återkomst, utan att någon af de båda flickorna af lätt begripliga skäl någonsin hade vidrört den orsak, som gjorde Clara obenägen för denna förbindelse. Så länge Jenny hade sett sin väninna glad och Edvard oförändradt lugn, hade hon hållit det för mindre grannlaga att intränga i förhållanden, hvilka man önskade dölja för henne; men då hon af Claras bleka ansigte och Edvards dystra sinnesstämning märkte deras själslidande, kunde hon ej längre tygla sin oro; i stark sinnesrörelse nedföll hon på knä framför Clara, slog båda armarna omkring henne, och sade: »Säg mig, Clara, hvad har händt? Hvad sörjer du öfver, efter du ser så blek och bedröfvad ut? Hvad felas Edvard? Säg mig det, om jag ej skall frukta det värsta, och om du älskar mig nog högt, för att tillåta mig att lida med dig».

»Du vet det», svarade Clara; »men just derföre låt mig tiga dermed. Du kan ej hjelpa mig; ingen kan det; det enda du kan göra för mig är, att lemna mig ett par minuter ensam med Edvard, då han i dag kommer hit. Vill du det?»

Jenny lofvade det, och sorgsna sutto de länge tillsammans, tills ljudet af hofslag tillkännagaf en ryttares ankomst. Efter en stunds väntan kom herr Meier till dem i sällskap med Edvard. Så mycket denne än sökte att bekämpa sin sinnesrörelse, såg man dock tydligt hans inre strid, då han, helsande på Clara, tog hennes hand och kysste den. I Claras ögon summo stora tårar, hvilka blott den äldre Meiers närvaro förmådde henne att återhålla, och som denne ej låtsade att se. Han höll i handen ett bref och frågade sin dotter, om hon hade vetat något om Erlans bortresa, hvarom han underrättade Edvard genom detta bref, i hvilket han tillika tog afsked af alla sina vänner. Jenny nekade, och herr Meier sade: »denna skrifvelse är en trogen afbild af Erlan; hör blott huru den låter:

»Till Edvard Meier, med anhållan, att han såsom cirkulär behagar skicka det till alla öfriga bekanta, som möjligen kunna ihågkomma den frånvarande vännen i tjugufyra timmar efter hans afresa».

»Kære doktor! Tag fram din näsduk och torka dina förhäpnade och, som jag hoppas, gråtfulla ögon, när du erfar, att jag länge sedan är utom tullen, då jag säger dig detta farväl. Du kan ej påstå, att jag trolöst deserterat — en nordtysk, töckengrå vinters långa och tråkiga månader har jag med rörande tålamod och berömvärdt deltagande hos eder genomlefvat; jag har sett edra bildade sköna dansa, uttråkat mig i hundrade sällskaper, och lugn åsett och åhört edra så kallade förnuftiga handlingar och sysselsättningar, eder ästetik och politik, edra dinéer och supéer, edra föreningar jemte tusende andra dårskaper, och, hvad ännu mer är, jag har hållit min högra hand i tygeln, som dagligen åstundade att försöka sig i hundratals karikaturer. Men karikaturen är en bastard af konsten, en ovärdig son, den modren måste förneka, och till hvars faderskap jag ej vill lemna mig och mitt ärliga namn. Ve eder, om eder oförbätterliga brist på smak slutligen hade förledt mig dertill! — och nära nog haden j narrat mig in på denna irrväg. — Derföre undflyr jag eder och vänder mina steg till trakter, öfver hvilka en blå himmel ler, der man öfverlemnar regeringsbestyret åt furstarna och tankebestyret åt påfven, hvilka ock derför uppbära sin goda betalning, fastän de ej göra sig mycket omak med någondera delen; till ett land, der man ej behöfver lösa något näringspatent, om man ej begär annat, än att få gassa sig i solskenet och befilita sig om den paradisiska vällusten af ett dolce far niente. — Om eder och edert beprisade civiliserade lif vill jag ej höra talas. Skrifven ej till mig, emedan jag ej vet, hvarest jag kommer att uppehålla mig; om möjligt vill jag ej bruka min hand till något annat, än att plocka de blommor och fröjder, som vinka mig vid vägen. Först när denna vinter ligger bakom mig, skall min pensel återgifva de få ljusstrålar, som genom is och snö oför-

gätligt inträngt i min själ. Ty hvarje natt har sina stjernor; äfven ur nordiska isen framblixtra solklara briljanter, att förtjusa ögat — men att upplifva, att värma, det förmådde de tyvärr icke. Och dermed slut! Lefven väl, du Edvard, alla dina anhörige och edra öfriga vänner! Njuten det sparsamma solljus, som fallit på eder lott, växen till och förkofren eder, hvar och en på sitt sätt, och då j på Berghof sen solen sjunka och månen uppgå vid horisonten, bedjen då med mig, att gudarnes rikaste välsignelser måtte lyckliggöra denna lilla fläck af jorden, denna oas i öknen, denna dal, hvarest Sarons sköna lilja blomstrade under en omhuldande kärleks skydd. Må Apollo löna henne och hennes vårdare för den ljufliga doft, de gjutit i en af hans söners själ, det enda, som bevarade honom ifrån att helt och hållet förstelna i edert lands odrägliga färglöshet. Ännu en gång, lefven väl!»

»Der har du åter en afskedskomplimang, mitt barn,» sade fadren, »och till tack derför får du sörja för, att brefvet, enligt Erlans önskan, meddelas familjens närmaste vänner. För öfrigt gläder det mig, för den unga mannens skull, att han ännu är i stånd till ett sådant beslut; ty Italien skall utan all fråga fullkomna honom i den konst, han så varmt älskar. Gif mig nu brefvet; jag vill visa det för din mor och Therese, och berätta dem den älskvärda vildbasarens afresa.»

»Jag följer med,» utropade Jenny, då fadren ville aflägsna sig. Men Clara höll henne tillbaka och sade:

»Nej, älskade Jenny; blif qvar, det är bättre. Hvad din broder och jag hafva att säga hvarandra, behöfver för ingen, allraminst för dig, vara en hemlighet.»

»Clara!» ropade Edvard, »för Guds skull, icke detta lugn, som dödar mig och er, och från hvilket min själ i detta ögonblick är vida aflägsnad. O! den lyckan att återse er är dock icke i stånd att komma mig att glömma det lidande, som träffat oss.»

»Äfven jag lider,» sade Clara med darrande röst, »men vi måste såsom vänner lära hvarandra att bära, hvad vi ej kunna ändra. Jag äger ert hjerta, Edvard,» sade hon, i det hon fattade Edvards och Jennys händer, hvilka hon förenade tryckte till sitt bröst; »äfven ditt, min lilla Jenny. Med dessa skatter, med kärleken till eder och aktningen för mig sjelf bör jag ju äga mod att höja mig öfver lidandet,» slöt hon, i det hon gråtande gömde sitt ansigte vid den tårfulla Jennys bröst.

Edvard böjde sig ned till de begge unga flickorna, lösgjorde sin hand ifrån Claras, och tryckte en lång kyss på hennes panna.

»Måtte friden blifva oss till del!» suckade han, och stumma sutto de länge tillsammans. Slutligen försökte Edvard att börja samtalet med den frågan, om Clara ännu samma afton återvände till staden.

»Ja,» svarade hon, »och jag fruktar, att vi på någon tid ej komma att råkas, åtminstone ej här på Berghof, ty min moder väntar dagligen min kusin och ....» Hon tystnade; men Edvard och Jenny gissade det öfriga.

»Svåra dagar vänta dig,» sade Jenny och blickade ängslig på Edvard.

Denne hade blifvit dödsblek och utropade ovilkorligt: »Äfven detta, och redan nu!»

»Min onkel är återställd,» fortfor Clara, »och jag visste redan, då vi sista gången sågo hvarandra, att William skulle återvända. Jag ämnade säga eder det, då jag kom, men jag glömde det genast.»

Ånyo uppstod en lång paus, ty hvar och en undvek att tala om det föremål, som sysselsatte honom. Det var en qvalfull tystnad. Lyckligtvis anlände i det samma Reinhard, hvilket bidrog att förströ deras plågsamma tankar. Men först sedan hela familjen kommit tillsammans och man samtalat ett par timmar, kunde Edvard och Clara småningom befria sig ifrån de smärtsamma känslor, hvaraf de ledo, och, till fadrens stora nöje, om också utan allt deltagande, blanda sig i konversationen, tills slutligen den af Edvard högligen efterlängtade afskedstimman slog. Han beledsagade Clara till hennes vagn, liksom på den sista aftonen, de voro tillsammans i staden: men i jemförelse med den djupa sorg, de nu båda erforo, måste denna stundens smärta synas dem såsom en lycka. Ty i denna smärta låg ännu rörelse och lif; men i dag kände de försakelsen såsom en liksvepning utbredd öfver deras framtid; de skiljdes åt stumma och tillintetgjorda.

Såsom man hade aftalat, skulle Jennys dop om några dagar försiggå, och bekännelseskriften förde henne till allvarligt, förnyadt eftertänkande öfver denna punkt. För menniskor af särdeles liflig fantasi är det möjligt att småningom tänka sig in i en bestämd tankeverld, att i alla riktningar förse den med grunder, och uppföra en byggnad, som har utseende af fasthet och fulländning, utan att dock äga någon verklig grund i deras öfvertygelse. Liksom skalden, i sin första ungdomsglöd, knappt förmår att skilja sitt snilles skapelser ifrån de omkring honom lefvande menniskorna; likasom lekande barn så tänka sig in uti sina dockors diktade förhållanden, att de ovilkorligen förblanda det inbillade med det verkliga, och ej mer kunna skilja dem åt; så gick det ock med Jenny i afseende på hennes religionskunskap. Sedan hon fåfängt försökt att med förståndet fatta kristendomens symboler, bemäktigade sig desamma hastigt hennes inbillningskraft, och hon fann med öfverraskning, att mycket, som hon med tron ej förmådde hylla, kunde hon nu tänka och föreställa sig till dess följder och grunder. Christus, den enfödde, korsfäste och åter uppståndne Guds son, blef med sina underverk för henne en lika åskådlig gestalt, som fordom någon Olympens gud hade varit, som Göthes gudomliga Mahadö ännu var det för henne, denne Mahadö, hvilken, förklarad, tillika med sig sjelf ur lågorna upplyfter den sig uppoffrande älskade. Såsom hon, oaktadt kännedomen om medeltidens Johannes Faust, helt och hållet hade förblandat denne med den odödliga gestalten af Göthes Faust, emedan den sednare ensam syntes henne verklig genom tankens poetiska skönhet, så utbildade hon i sin själ utur

menniskan Jesus, hvilken apostlarne beskrifvit, den mystiske Christus, sådan de sednare kristna filosoferna tänkte sig honom, nämligen såsom en del af Treenigheten. Nu, då denna åskådning lefde hos henne i en bestämd form, ansåg hon sig slutligen kunna tro på Christus och hans underverk, i den mening Reinhard fordrade, så att hon nu med fullt förtroende till sig sjelf vågade påstå, att icke allenast den kristliga verlden, utan ock Christi mandomsannammelse hade blifvit henne en fullkomlig sanning. Såsom vid alla falska slutledningar, öfverensstämde nu allt med hennes idéer, sedan hon vilkorligt hade fastställt en utgångspunkt för sitt system, den hon antog såsom riktig, oaktadt den i sjelfva verket ej var det. Det säkra lugn, hvarmed hon bedrog sig sjelf, förblindade äfven Reinhard och den henne undervisande pastorn, oaktadt den sednare tycktes vara mycket öfverraskad öfver en så oväntad förändring i åsigter hos henne.

Dertill kom, att Claras och Edvards läge sedan några veckor oroade Jenny och tog hennes deltagande i anspråk, under det tillika upptäckten af Thereses kärlek till Reinhard och Erlans oväntade bekännelse mångfaldigt sysselsatte henne, och alledde hennes tankar ifrån undersökningen af kristendomens läror, tills den för dopet utsatta tiden nalkades och förde hennes tankar tillbaka derpå. Då hon nu skulle nedskrifva sin trosbekännelse, som strängt måste hålla sig vid de antagna dogmerna, då hon stadigt riktade sin eftertanka på denna punkt, började denna hennes konstlade öfvertygelse att vackla, och en sväfvande fantasis skapelse smälte för förståndets ljusa stråle. Med fasa märkte Jenny detta. Hon hade vunnit lugn och frid genom den villa, åt hvilken hon ovetande hade hängifvit sig. Hvad gagnade henne nu en insigt, som skoningslöst beröfvade henne båda, störtade henne i det gamla kaos af tvifvel, och, om hon ville vara uppriktig, skiljde henne från Reinhard, emedan med dessa tvifvel hennes öfvergång till kristendomen vore en lögn? Förgäfves ville hon åter hos sig stadga den öfvertygelse, som nyligen var henne så klar; det lyckades henne lika litet, som det lyckas den fullvuxne att hos sig åter framtrolla den känsla, vi såsom barn alle hafva erfarit, då vi åka i vagn och tro oss se träd och hus flyga förbi, medan vi sjelfve sitta stilla. Sedan en gång motsatsen blifvit oss bevisad, kan till och med vår starkaste vilja icke mer uppväcka denna falska inbillning. Ett ögonblick kan man hoppas att förblända sig, att fortsätta en klar blefven villfarelse — sanningen segrar dock alltid. Det är dess pröfvosten, att den måste segra, om man vill eller icke, och äfven Jenny kämpade förgäfves emot dess makt.

Den öfvertygelsen, att kristendomens anda var hufvudsaken uti densamma, var det enda, som skingrade hennes oro och visade en utväg, hvarför hennes ärlighet dock i början förskräcktes. Men hvad skulle hon göra? Att nu, sedan hon stadigt och fast erkänt sig tro på de kristliga dogmerna, plötsligt förklara, det hon bedragit sig sjelf och ej kunde tro något deruttaf? Detta hade hon egentligen helst gjort; men skulle man ej tvifla på ofrivilligheten af denna villfarelse och antaga, det hon tills nu hade förfäktat en sak emot sina egna åsigter, för att uppnå sitt ändamål, men nu ej hade mod att besvärja den? Att visa sig för Reinhard, för sin fader och för Edvard i en sådan dager bragte henne till förtvifflan, till och med oafsedt skiljsmessan ifrån den älskade, hvilken blef oundviklig, om hon nekade att blifva kristen. Hon ryste vid tanken att nödgas välja mellan sanningen och Reinhard; hon kände, att alla måste beklaga henne för detta olycksaliga alternativ, och att alla skulle deltaga i hennes lidande, om hon verkligen måste besluta sig, att för sin öfvertygelse uppoffra den älskade. Alla skulle beklaga det, till och med Josef, som ogerna såg henne blifva kristen, och Erlan, som älskade henne — alla, utom Therese. Ja, Therese skulle fröjda sig deråt, ty endast derigenom kunde för henne något hopp uppblomstra, och den kännedom, hon nu vunnit om Thereses karakter, förvissade henne, att denna var egennyttig nog, för att på ruinerna af Jennys lyckas och kärleks tempel bygga sig ett simpelt borgerligt boningshus. Men detta borde och skulle ej ske; Therese skulle ej skörda, der Jenny med sitt hjerteblod hade sått; och ånyo började hon att genomtänka allt, som af religiösa åsigter blifvit henne bekant, tills hon bestämdt erhöll den öfvertygelsen, att man borde betrakta dogmerna såsom en bisak, och, för att skona Reinhards mening, slutligen skapade sig en trosbekännelse, som i spetsfundighet skulle gjort den klyftigaste Jesuit ära. Med stor skicklighet hade hon undvikit lärorna om Christi förhållande till Fadren, återlösningen genom hans död, och den derigenom gifna tillfyllestgörelsen, utan att ingifva Reinhard tvifvel på hennes tro; han förklarade sig fullkomligt nöjd med hennes trosbekännelse, då Jenny under en känsla af hemlig blygsel öfverlemnade den. Den älskades bifall, hans glädje öfver hennes kristendomskunskap, voro dolkstyng för hennes hjerta. Han älskade henne, han glädde sig öfver henne, under det hon bedrog honom i det, som var honom det heligaste. Hon sade sig sjelf, att hon på ovärdigt sätt gäckade Reinhards förtroende; hon hade gerna tillstått sanningen för honom, om han blott, liksom hon, kunnat lemna rum för den tanken, att man på olika sätt kunde tro på Christus och dock älska hvarandra outsägligt och lefva lyckligt med hvarandra. Hon begrep ej, huru denne annars så frisinnade man blott i denna punkt kunde vara så obevekligt sträng. Hvad gjorde det hans husliga lycka och kärlek, om Jenny ansåge Jesus för den förste bland menniskor, i stället att betrakta honom såsom Gud, endast hon följde hans läror? Emellertid återförde henne alla dessa tankar blott på en och samma punkt, nämligen den: att Reinhard aldrig skulle tillåta henne blifva kristen, om hon bekände sanningen för honom, och att hon förlorade honom, om hon ej blefve det. Detta gjorde henne tröstlös, och dessa strider utmattade henne så, att hon af svaghet ej kände mod till en skiljsmessa från den älskade; likasom de fege ofta gerna blefve sjelfmördare, om ej i det afgörande ögonblicket just denna feghet hölle dem tillbaka.

Uti våra författares berättelser äro vi den gång för alla vana att blott stöta på ädelmod och ädla motiver hos deras hjeltar och hjeltinnor, hvilket har till följd, att lifvets nakna prosa synes oss främmande och vedervärdig. Derföre skall Jenny kanske sjunka i mången läsares ögon, då vi förklara, att det slutligen var blott svaghet och fruktan, som afhöll henne från att våga det yttersta och offra sin lycka, för att kunna vara nöjd med sig sjelf. Af naturen öppen och meddelsam, såg hon sig, dels genom förhållanden, dels genom sin egen skuld, invecklad i en väfnad af hemligheter och villor, hvilket förnedrade henne i hennes egna ögon. Claras lugna, undergifna afsägelse förelyste henne såsom ett exempel; hon ville ej vara sämre, än sin väninna; ty äfven hon kunde värdigt bära det oundvikliga och ville hellre försaka lyckan, än umbära aktningen för sig sjelf. Huru, frågade hon sig sjelf, om jag trädde fram för Reinhard och sade honom: »Jag älskar dig mer, än du kan ana; jag hade vid dig fästat hela min framtid; men kristen efter ditt sinne kan jag aldrig blifva; derföre måste vi afsäga oss den sällhet, på hvilken vi hoppats. Therese älskar dig; hon tror såsom du på Christus; måtte hon skänka dig en lycka, den du ej kan emottaga af en Judinnas händer.» Vid detta för sig sjelf hållna tal smälte Jenny i tårar. Den smärta, hon skulle erfara, då det sorgliga afgörande ögonblicket var inne, kände hon redan nu lifligt, oaktadt det låg något lugnande för henne i det drag af ädelmod, hon skulle ådagalägga mot sin rival. Hon föreställde sig, huru hon skulle bortsörja de skönaste åren af sin lefnad, aflägsnad ifrån Reinhard, som kanske snart vid Thereses sida skulle glömma henne; och ännu hetare och bittrare flöto hennes tårar. Hvad skulle hennes föräldrar säga? Hvad skulle man tänka i kretsen af hennes anförvandter och bekanta? Hvilka osanna, smädliga rykten kunde ej utspridas om henne! Under det hon med blödande hjerta uppoffrade sin högsta lycka för en religiös öfvertygelse, skulle afund och elakhet intränga i hennes lifs innersta förhållanden och till hennes handlingssätt söka motiver, af hvilka intet spår fanns i hennes själ. Skulle ej till och med Therese vara färdig att bevisa Reinhard, det brist på kärlek till honom eller fruktan för hans inskränkta förhållanden och landtlifvets enkelhet föranlåte henne att upplösa förbundet med honom, och att hon blott anförde religiösa motiver såsom svepskäl? Jenny såg Reinhard framför sig, hon såg, huru han med förakt blickade på henne, huru han stötte henne från sig, han som en gång älskat henne, han, vid hvilken hon alltid med varm böjelse varit fästad; och, trots alla inre strider, trots samvetets varnande röst, lät Jenny utsätta dag och timme till dopet, och beslöt, att genom förbemälta konstlade trosbekännelse, den hon kunde besvärja, utan att bestämdt begå en mened, oupplösligt förena sig med Reinhard, emedan hon fruktade för de lidanden, som skiljsmessan ifrån den älskade nödvändigt skulle hafva till följd.

Reinhard, hans moder och Clara skulle vara Jennys dopvittnen. Fru Reinhard hade derföre kommit till Berghof, hvarest hon lofvat qvardröja några veckor. Äfven Reinhard gjorde sig ledig ifrån sina göromål i staden, för att tillbringa denna tid hos den älskade, hvarefter han, såsom förut är nämdt, strax efter dopet, med sin moder skulle resa till sin gamla onkel och der uppehålla sig, tilldess hans tillsättande var definitivt afgjordt. Oaktadt blott ett par månader hade förflutit, sedan fru Reinhards afresa, fann hon dock sin sons förhållande till Jenny väsendtligt förändradt och nästan omvändt. Reinhards svartsjuka hade lagt sig, då Erlan icke mer uppväckte densamma. Han hade försonat sig med de yttre förhållandena i afseende på sin fästmös rikedom, uppskattade den till dess värde, dock ej öfver höfvan eller med afsigt prunkade dermed; och, då nu äfven Jennys religiösa åsigter hade slutit sig till hans, var han fullkomligt lycklig, ty han ägde nu den inre tillfredsställelse, som flyt honom allt sedan hans förlofning. Detta inre lugn gjorde honom gladare, eftergifnare och mera meddelsam, än han någonsin varit. Han hade tusende uppmärksamheter för Jennys föräldrar, behandlade Edvard med den ömmaste grannlagenhet, då han icke kunde trösta honom öfver en förlust, hvars storhet Reinhard alltför väl kände, utan att Edvard någonsin med honom talat om sin kärlek eller sin sorg. Oupphörligt sysselsatt med Jenny, var det nu han, som kunde glädja sig åt hvarje småsak, som i allting visste uppleta en rolig och skämtsam sida. Till och med Thereses böjelse, så mycket han än sökte dölja det, bidrog blott att förhöja hans lycka, emedan den smickrade hans fåfänga; och Jennys svartsjuka hade gifvit honom ett välgörande bevis på hennes kärlek. Han kände sig på sätt och vis derför tacksam mot Therese, behandlade henne med vänlig artighet, och genom den dagliga sammanvaron med henne uppkom dem emellan ett förtroligt förhållande, hvilket dock å Thereses sida förlorade i otvungenhet, ju lugnare Reinhard deråt öfverlemnade sig.

Med glädje hade fru Reinhard märkt den förvandling, hennes sons sinnesstämning undergått; men så mycket mer förekom henne Jenny som en gåta. Ett dystert allvar, en sjuklig retbarhet hade bemäktigat sig henne, och i synnerhet tycktes Therese lida deraf, hvilket väckte den gamla fruns medlidande. Jennys kärlek till Reinhard syntes gränslös; hon kunde intet ögonblick skiljas ifrån honom, hon var orolig, då hon ej såg honom; och likväl saknade fru Reinhards skarpa öga, oaktadt den häftighet, Jennys kärlek förrådde, den innerliga tillgifvenhet, hon förut hade visat Reinhard. I Jennys hela uppförande låg någonting, som förekom henne främmande, ja, nästan demoniskt, och hvarför hon dock ej kunde göra sig fullkomligt reda, så mycket mindre som Jenny tycktes intagen af ett omättligt begär efter evigt nya förströelser, hvilka ej lemnade någon af hennes omgifning i ro. Lustpartier till vatten och land, besök hos grannarna och långa spatserridter aflöste hastigt hvarandra, utan att Jenny, som ifrigt önskade dem, tycktes finna nöje deruti. Reinhard älskade naturen och hvarje slags rörelse i det fria; derföre lyssnade han gerna till alla sådana förslag af Jenny, tills äfven han blef uppmärksam på denna feberaktiga oro, som icke förr upphörde, än hon kroppsligt uttröttades och blef liggande hela timmar i ett tillstånd af fullkomlig slapphet och utmattning.

Bad han henne att afstå från detta påkostande lefnadssätt, så slet hon sig våldsamt lös ifrån sin apati, försäkrade sig hvarken vara sjuk eller utmattad, och föregaf sig vilja, såsom hon sade, med Reinhard njuta denna sista sommar på Berghof.

I jemförelse med detta vilda lefnadssätt, hvilket slutligen oroade Jennys moder lika mycket, som fru Reinhard, syntes Thereses stilla, husliga verksamhet så mycket mer välgörande. Hon hade småningom bemäktigat sig hela hushållsbestyret, och visste att skaffa hvar och en det beqvämaste och mest omtyckta, utan att man hade bedt henne derom. Derigenom gjorde hon sig oumbärlig för de äldre damerna; till och med Reinhard måste erkänna, det hon hade en sällsynt talang att utgissa och tillfredsställa hvars och ens materiella önskningar. Jennys yttrande, att »Therese kokade och hushållade sig till kärlek», mötte derföre allmänt ogillande, liksom öfverhufvud hennes förhållande mot hennes väninna allt mer och mer missbagade fru Reinhard, och var för alla en gåta, utom för Reinhard, hvilken allt för gerna urskuldade denna skuggsida af Jennys karakter.

Efter Jennys förut yttrade önskan skulle äfven Therese vara ett af hennes dopvittnen; dock syntes hon nu helt och hållet hafva uppgifvit denna önskan, och förklarade, då fru Reinhard frågade henne derom och anmärkte, att ett sådant tillbakasättande måste smärta Therese: »Det gör mig ondt, men jag kan ej besluta mig att handla annorlunda.» Hon sade, att hon misstagit sig på Therese, och att hon kände en vedervilja mot henne, som nästan gränsade till hat, och den hon ej kunde besegra. Då Therese händelsevis just i detta ögonblick inkom med ett uppdrag ifrån Jennys mor, och blef affärdad med ett kort, snäsigt svar af Jenny, som strax derefter lemnade rummet, begagnade fru Reinhard detta tillfälle att härom tala med Therese och utforska, om hon kände grunden till Jennys retliga och nyckfulla sinnesstämning.

»Nej,» sade hon, »jag vet ej någon bestämd orsak; blott så mycket känner jag, att jag ej förtjent detta uppförande, och ej skulle fördraga det, om icke minnet af vårt förra förhållande gjorde mig öfverseende med henne.»

»Men vet du ej, kära barn, sedan hvilken tid denna förstämning kommit öfver Jenny? Man kunde kanske bidraga till hennes lugnande, om man blott kunde ana orsaken dertill».

»Sådan Jenny nu är, bästa fru Reinhard, har hon varit, allt sedan vi kommo till Berghof,» svarade Therese, »och visserligen har jag någon aning om orsaken, den jag önskade meddela er, om ni helst lofvar mig, att för alla och i synnerhet för er son tiga dermed.»

Fru Reinhard tvekade ett ögonblick, men bad sedan Therese att hellre förtiga sin aning, så framt det ej var nödvändigt för Jennys lycka att yppa den.

»Jag är i ett svårt läge,» svarade Therese, »och vet ej, om det icke är min pligt att förråda en hemlighet, som jag af en händelse erfarit; ty ännu torde det vara tid att förekomma en olycka, som hotar mina dyrbaraste vänner.»

Fru Reinhard blef orolig, och Therese fortfor: »aftonen innan vi utflyttade till Berghof, tecknade Jenny tillsammans med Erlan, på balkongen utanför orangeriet, en utsigt af trakten, den hon ämnade åt sin fästman. Hon var i början ganska glad; Steinheim var också hos dem, och Jenny ropade mig, för att visa sitt arbete och låta mig deltaga i samtalet. Detta tog såsom vanligt, då dessa tre utan Reinhard voro tillsammans, en temligen fadd vändning. Samtalet tröttade mig, så att jag gjorde Jenny uppmärksam på, huru föga detta prat skulle behaga hennes fästman. Detta förtröt henne, hon blef ond, och ifrån denna stund har hon varit sådan emot mig.»

»Men, kära Therese,» sade fru Reinhard förebrående, »du kan väl ej förmoda, att en så obetydlig anmärkning kunde så fullkomligt förändra Jennys hela väsende och förhållande mot dig, helst hon alltid med mycken vänlighet emottager anmärkningar af hvem som helst, ett drag hos henne, som alltid gjort mig mycket nöje.»

»Nej bevars, det tror jag inte heller,» svarade Therese; »jag tror endast, att hennes elaka lynne vänder sig emot mig, emedan vi händelsevis hade denna lilla tvist vid ett tillfälle, som bestämdt hade menliga följder för Jenny.»

»Therese!» afbröt fru Reinhard allvarsamt, »ditt halfva tal synes antyda en hemlighet, som du kanske bort förtiga. Men du har redan gått för långt, och jag måste bedja dig att nu afhölja fulla sanningen, på det jag sjelf må afgöra, hvad vi kunna och måste göra för Jenny, hvilken jag älskar såsom min egen dotter.»

Therese tycktes tveka, men derefter sade hon rask och med mycken bestämdhet: »Nåväl, fru Reinhard, jag tror, att Erlans afresa är orsaken till den fullkomliga förändring, som föregått hos Jenny.»

»Det vore en stor olycka,» utropade den gamla frun förskräckt; »men hvad leder dig på denna förmodan, Therese?»

»En tom förmodan skulle jag ej hafva meddelat er,» svarade hon; »jag har den fasta öfvertygelsen, att så är. Sedan Steinheim lemnat balkongen, hörde jag — ty jag var sysselsatt i orangeriet — Erlan lifligt tala med Jenny, och, oaktadt jag hvarken kunde eller ville förstå allt, förnam jag dock, att Erlan tillstod för henne sin kärlek och slutligen sade henne farväl, emedan han utan hopp ej kunde lefva i hennes grannskap. Nästa dag var han afrest, och, då hans afskedsbref kom till oss, påstod Jenny, då man talade derom, att hon vetat lika litet om hans resa, som vi. Icke desto mindre har hon troligen skänkt honom det åt Reinhard ämnade ritningen, ty jag har aldrig mer sett den, och det har icke heller någonsin mer varit tal derom. Dagen derpå flyttade vi hit, och sedan dess har Jennys träkiga sinnesstämning tilltagit.»

Fru Reinhard teg länge och tycktes öfverlägga med sig sjelf; derefter sade hon: »Gud förbjude, att din förmodan vore grundad! Jag kan ej tro, att Jenny så fullkomligt skulle bedragit sig på sina känslor, och jag är lika fast öfvertygad om hennes kärlek till Reinhard, som om hans till henne. Emellertid är vårt hjerta tillgängligt för tusenfaldiga intryck, och det vore ej omöjligt, att någon stridig känsla uppstått i

min arma Jennys själ, den hon på sitt passionsfulla sätt våldsamt vill bekämpa, hvaruti hon troligen lyckas. Häraf kommer sannolikt hennes oro, och jag tackar dig, kära Therese, för din bekännelse, och för det tålamod, hvarmed du fördrager det älskade barnets ovänlighet. Blott en sak måste jag såsom den heligaste pligt lägga dig på hjertat: låt hvarken Jenny eller min son ana, att du hyser någon sådan förmodan.»

»Huru kan ni väl tro det?» frågade Therese. »Ni kan tryggt räkna på min tystlåtenhet; er sons lycka beror ju derutaf, och honom har jag att tacka för så mycket, att intet offer är mig för svårt.»

Fru Reinhard omfamnade henne rörd, och kunde ej underlåta att säga henne, det hon i hög grad vunnit hennes aktning. »Låtom oss båda,» sade hon, »sträfva att försona Jenny med henne sjelf, och åt henne och min son bevara framtidens lycka. Vår innerligaste erkänsla skall belöna dig derför, och, om du verkligen erkänner dig stå i någon förbindelse hos min son, så visa nu din tacksamhet emot honom på ett sätt, som för alltid gör honom till din gäldenär.»

Therese lofvade allt och fruntimren skiljdes åt, efter en förnyad omarmning och de hjertligaste ömsesidiga försäkringar.

Huruvida Therese vid detta samtal hade misstagit sig sjelf angående bevekelsegrunderna till sitt handlingssätt eller hon handlade med afsigt, är svårt att afgöra. Om hon verkligen tvifvlade på Jennys kärlek till Reinhard, och trodde på hennes böjelse för Erlan, eller blotta hennes önskan att bevara Reinhard och Jenny för ånger bevekte henne att för fru Reinhard afgifva denna berättelse, det låte vi vara osagdt. I alla fall var hon ej medveten af de sjelfviska motiver, som otvifvelaktigt uppstått i hennes bröst, hvarföre hon med lugnt samvete emottog fru Reinhards beröm, och trodde sig bevisa mycken själsstorhet i sitt förhållande till Jenny, hvilket gjorde det lättare för henne, att med tålamod fördraga dennas nycker.

Trogen sin föresats, teg fru Reinhard med hvad Therese yppat för henne. Jennys uppförande både smärtade och förtröt henne, emedan hon ej tvifvlade, att ju Erlan gjort intryck på hennes rörliga fantasi och lätt kunnat förleda henne att blifva Reinhard otrogen, så framt han ej sjelf kommit henne till hjelp. Så mycket hon än älskade sin tillkommande svärdotter, kunde hon ej dölja för sig, hvad hon alltid tänkt och yttrat till sin son, att en hustru med så orolig själ, med så häftiga passioner, mycket mindre berättigade till förhoppningar på en lugn äktenskapssällhet, än t. ex. en flicka af Thereses lugna och redbara, om än mindre lysande, egenskaper. Hon darrade för den tanken, att hennes son kunde genom någon tillfällighet blifva underrättad om sin fästmös böjelse för Erlan, och kände sig lugnad, då slutligen den för dopet bestämda dagen inträffade och hon åter för någon tid skulle lemna Berghof. Under denna tid, hoppades hon, skulle Jenny komma till lugn, utan att Reinhard behöfde erfara något om striden i hennes bröst.

I ett af rummen på Berghof sutto i allvarlig sinnesstämning herr och fru Meier, Edvard, Josef, fru Reinhard, Therese och Clara. Den nedgående solens sista strålar belyste rummet, i hvars midt stod ett bord, betäckt med en dyrbar duk, och deruppå ett silfverbäcken. Bredvid detta improviserade altare stod Jennys lärare, den vördige pastorn, och väntade med de öfriga hennes inträdande. Hon hade önskat tillbringa dessa sista timmarna före dopet helt allena, och derföre bedt Reinhard, att först låta kalla henne, då allt vore i ordning till den högtidliga handlingen.

Då hon vid Reinhards arm inträdde i rummet, förvånades alla öfver hennes dödliga blekhet. Efter ett kort tal af den andlige, uttalade Jenny sin trosbekännelse, och emottog dopet. Hon tycktes vara förfärligt upprörd och ryste synbarligen, då dopvattnet berörde hennes bleka panna. Men ingen tår hade kommit i hennes ögon, ingen muskel i hennes ansigte hade rört sig; blott den darrande tonen af hennes röst hade trotsat hennes fasta vilja, då hon aflade trosbekännelsen.

Nu var den korta ceremonien förbi; Jenny hade blifvit kristen. Med obeskriflig innerlighet slöt Reinhard den älskade till sitt hjerta, och tårar af den renaste glädje, den innerligaste tacksamhet, glänste ut hans ögon. Dock blott ett kort ögonblick hvilade hon liksom för att hämta krafter, vid hans hjerta; derefter flög hon till sin moder och sjönk bittert gråtande i hennes armar.

Det hade varit ett intressant skådespel för en lugn åskådare, om han kunnat läsa i de närvarande personernas själar, hvilka alla voro betagna af olika känslor. Fru Meier var djupt upprörd, emedan det förekom henne, likasom genom dopet ett främmande element trädde mellan henne och hennes dotter. Edvard och Clara, som stodo mot hvarandra, voro fördjupade i smärtsamma tankar, och, då deras blickar händelsevis möttes, vände de hastigt bort dem, likasom de hade fruktat, att genom sina ögons vältaliga språk vanhelga denna allvarliga högtid. Fru Reinhard tackade Gud, att det ändtligen var så långt kommet, och bad Herren att framdeles beskydda detta par och nådigt afvända från dem allt, som ännu kunde hota deras framtid. Denna bön hindrade henne att märka Thereses oro, hvilken ej en minut bortvände sitt öga från Reinhard och Jenny, och nästan lika blek, som den sednare, med våld sökte läsa i hennes själ. Men detta Thereses ängsliga spejande undgick icke Josef, hvilken detta lika litet, som Jennys qvalfulla rörelse, förvånade. Han blickade dyster på uppträdet framför sig, såsom något det han länge väntat; blott då Reinhard efter dopet slöt Jenny i sina armar, for Josef med handen till hjertat, liksom han der känt ett häftigt styng.

Fadren ensam hade blifvit fullkomligt lugn och glad; han fröjdade sig öfver Reinhard, hvilken tycke sig vara den lyckligaste menniska under solen och yttrade detta med så stolt glädje, att det på alla öfriga, Therese kanske undantagen, gjorde ett välgörande intryck, och slutligen äfven började segra öfver Jennys tårar och hennes med svårighet dolda smärta.

Sedan herr Meiers upprörda känslor något hunnit lugna sig, öppnade han dörrarna och trädde ut i

trädgården, uppmanande de öfriga att följa hans exempel. Värmen i rummet var tryckande, och angenämt uppfriskades hvar och en af den sköna aftonluften, som balsamiskt uppfylld af blomsterdoft strömmade dem till mötes. Reinhard var en af de första, som följde fadrens uppmaning. Han längtade att få vara allena med sin fästmö, hvarföre de uppsökte en aflägsnare del af parken. Dit ankomne, nedsatte de sig under skuggan af ett präktigt kastanieträd; tigande såg Reinhard länge och med innerligaste kärlek på Jenny, hvilken ännu ganska blek och utmattad, med slutna ögon lutade sig emot honom och tycktes behöfva ro och lugn. Sista tidens spänning hade, sedan målet var hunnet, gifvit efter, och Jenny kände sig nu alldeles utmattad. Då Reinhard i sina armar höll den ljufva flickan, som med de slutna ögonen, de lugna, orörliga dragen, och den hvita klädningen verkligen liknade ett skönt lik, för honom smärtsamt den tanken genom själen, att hon kunde dö under hans frånvaro, och att han aldrig mer torde få återse henne. Han förskräcktes. Är det en aning? frågade han sig sjelf, och en nästan barnslig fruktan förde honom på den tanken, att den älskade kanske just nu dött i hans armar. Varsamt kyste han Jennys långa ögonhår, under det han med de ömmaste ord bad henne, att blott tala ett ord, blott säga honom, att hon lefde, att hon kände sig lycklig hos honom.

»Ja, jag lefver, min Gustaf!» svarade hon och uppslog ögonen leende, »jag lefver — och om jag älskar dig? O! Gud vet bäst, huru jag i denna stund aflagt vitnesbörd derom. Jag älskar dig, såsom mit lif — såsom min egen själ — nej, mer än min själ.» Åter lutade hon sig emot honom. »Men hvarföre frågar du mig, Gustaf, om jag älskar dig?» fortfor hon efter en paus.

»Emedan jag ville höra tonen af din röst, du, min ljusa lefnadsstjerna. Du såg så helig, så förklarad ut, att jag började frukta, att du kunde öfvergifva jorden och ur mina armar återvända till ditt hem, din himmel, af hvilken ditt ansigte är en så trogen afbild.»

»Ack, att jag så kunnat dö, i full besittning af din kärlek!» suckade Jenny.

»Likasom denna kärlek någonsin kunde fattas dig!» utropade Reinhard, nästan utom sig. »Se, Jenny, det gafs en tid, då jag tviflade på dig och din kärlek, då jag ville fly och glömma dig. Detta är nu icke mera möjligt; sedan din kärlek satt mig till herrskare öfver ditt öde, har du ju gjort mig till din trognaste slaf. Du vet,» fortfor han allt ifrigare, »att jag ej skulle böja knä för någon af jordens konungar: ingen qvinna har någonsin sett mig vid sina fötter; jag trodde mig blott för Gud behöfva buga mig, — och nu knäfaller jag för dig och bekänner, att jag vid dina fötter kan bedja om kärlek, om trohet, ifall jag skulle kunna tvifla på dig, emedan min hela lefnadslycka beror på dig ensam.»

Han hade verkligen nedfallit för henne och höll henne omfattad med sina armar, under det hans ögon voro fästade på henne. Jenny var nära att förgås af sällhet, och öfverlemnade sig helt och hållet åt lyckan af det närvarande ögonblicket, tills ett tvifvel hotande uppreste sig hos henne, om väl Reinhard skulle älska henne med samma innerlighet, då han en gång skulle erfara, huru hon bedragit honom, för att bibehålla hans kärlek.

»Gustaf,» sade hon, »glöm aldrig denna stund, liksom jag aldrig heller skall förglömma denna lycka, och, om en dag skulle komma, då du kunde tvifla på mig och anse mig din kärlek mindre värdig — då, Gustaf, af barmhertighet, tänk på denna stund, låt mig då påminna dig derom, och i denna påminnelse finna en förespråkare hos dig!»

»Hvad betyder detta?» frågade Reinhard förundrad; »huru kan du tro dig någonsin behöfva någon annan förespråkare hos mig, än min kärlek till dig?»

»Det gifve Gud!» ropade Jenny; »men, Gustaf, om du någonsin skulle finna mig svag och tadelvärd, om du derföre skulle mindre älska mig, skulle visa mig ifrån dig, måtte då min kärlek vara mitt trogna skydd; måtte den öfvertyga dig, att jag för kärleken skydde intet offer, att jag ville tåla och lida allt, allt! Blott att afsäga mig dig — det kunde jag ej, det skall jag aldrig kunna, dertill felas mig kraft.»

»Jag förstår dig ej, älskade,» sade Reinhard; »men det svär jag dig, att jag aldrig skall tvifla på din dygd, på ditt hjertas renhet; du skall hos mig finna all den kärlek, du förtjenar, ja, äfven öfverseende, om det vore möjligt, att du någonsin behöfde det; huru gerna skulle jag ej förlåta dig allt, så länge din kärlek är min egendom!»

»Svär mig detta, min älskade,» bad Jenny med ångest, liksom fruktade hon, att hans kärlek i detta ögonblick kunde slockna.

»Jag svär dig det,» sade Reinhard, och räckte Jenny sin hand, hvilken hon länge fasthöll, derefter tryckte till sina läppar och slutligen åter släppte med de orden: »nu är jag lugn, Gustaf! Nu är det godt.»

En timme af fullkomlig lycka förgick för de älskande; men, ack! huru kort var den icke för dem emot den långa skiljsmessa, som förestod, då Reinhard nästa morgon skulle antträda sin resa. Äfven hade de så fullkomligt glömt det öfriga sällskapet, att fru Reinhard sjelf kom, för att uppsöka dem, emedan den gamle pastorn ville säga dem farväl och återvända till staden.

Ett par dagar efter Claras första besök på Berghof hade William återvändt. Då han ej bestämdt uppgifvit dagen för sin ankomst, fann han tillfälligtvis hvarken sin tant eller Clara hemma, och blef af betjenten visad till herr Horn på kontoret, med det yttrande, att kommerserådinnan skulle blifva ganska öfverraskad att redan finna honom här, då man i dag ej hade väntat hans ankomst.

Att ej vara väntad af personer, hvilka man längtar att återse, är en bland de pinsammaste känslor, som kunna träffa oss efter en längre skiljsmessa från dem. Tusende gånger hade han, under det han ensam i sin vagn skyndade dit, föreställt sig, huru tanten och Clara skulle ila honom till mötes, huru han skulle mottaga förlofningskyssen af sin fästmös läppar. I stäl-

let emottog honom hans onkel, visserligen höfligt, men förströdd af göromål, i hvilka han blifvit störd, och med så hastiga frågor efter hans faders befinnande, efter hans resa och utsigterna för nästa handelsår i London, att den unge mannen snart kunde märka, huru gerna hans onkel önskade blifva honom qvitt. Derföre aflägsnade han sig snart, och begaf sig till damernas rum, för att der invänta deras återkomst.

En egen känsla smög sig öfver honom, då han nu åter befann sig i dessa rum, hvilka han, delad emellan fruktan och hopp, hade lemnat. Strax efter sin ankomst till London hade han skrifvit till kommerserådinnan, och bifogat ett kort, hjertligt bref till Clara. Till svar derpå hade hon skrifvit ett bref, hvaruti hon, utan att omnämna hans frieri, hufvudsakligen uttryckt sitt deltagande i hans bekymmer öfver faderns sjukdom. William hörde ej till de menniskor, som älska att muntligt eller skriftligt yttra sina känslor; derföre öfverraskade honom ej Claras förbehållsamhet. Hon visste, att han älskade henne; tanten hade lofvat honom sin dotters hand, hade sjelf gifvit honom den försäkran, att Clara delade hans böjelse, och då denna sednare ej förklarat sig deremot, läste han med gladt förtroende, i de få flyktiga brefven ifrån Clara, allt hvad hans hjerta önskade. Nu, då han hvarje ögonblick hoppades få höra den älskades lätta steg, öfverraskade honom den tanken, huru föga Clara hittills hade försäkrat honom om sin kärlek eller sitt bifall till hans önskningar. Han satte sig eftertänksam på den plats, han så ofta innehaft midt emot Clara, vid hennes sybord. Han igenkände ett syskrin, som Edvard på ett lotteri vunnit och i Williams närvaro skänkt Clara; det var redan något nött, och måste beständigt varit i bruk; utom åtskilliga sysaker, innehöll det äfven ett visitkort af doktor Meier, hvarpå med blyertspenna var tecknadt datum på en af de sista dagarna, med de orden: beklagar, att jag ej för i dag kan antaga kommerserådinnan Horns hjudning. En politisk brochyr låg uppslagen bredvid skrinet; denna tillhörde likaledes doktor Meier, hvilket de af hans hand tecknade anmärkningarna förrådde. Af alla de eleganta småsaker, William skänkt sin kusin, tycktes hon ej göra något bruk, ty de stodo i stel ordning jemte andra dylika öfverflödsartiklar uppställda på en hylla, der de blott blifvit dammade af tjenstflickans hand och aldrig träffats af Claras öga. Denna upptäckt gjorde William så tankfull, att han nästan förskräcktes, då han slutligen hörde tantens stämma.

Hastigt uppstod han och gick emot damerna. Med ett »välkommen, min son!» omarmade honom kommerserådinnan och tillade, vänd åt Clara: »Nå, se der är han! jag vill, som en äkta romanmoder, icke störa edra hjertans utgjutelser, och väntar eder först om en half timma i mitt rum,» hvarpå hon hastigt aflägsnade sig.

Det gick den annars så sluga frun, såsom alla mycket formliga och stela menniskor, hvilka, då de någon gång vilja synas redliga och hjertliga, strax falla helt och hållet ur sin roll, och alltför lätt begå de största misstag. Clara och William stodo förlägna midt för hvarandra, hvilket i synnerhet måste pina den sednare, som ganska väl kände, huru ofördelaktigt en man i sådana fall tager sig ut. Han fann Clara förändrad, och dels för att bryta den plågsamma tystnaden, dels för att verkligen lugna sig öfver hennes lidande utseende, frågade han vänligt: »Har du varit sjuk, min Clara? jag finner rodnaden på dina kinder helt och hållet förbleknad. Gläder det dig icke, att vi återse hvarandra?»

»Jo visst, kära kusin!» svarade hon; »det gläder mig af hjertat, att din far är frisk, och att du kunde återvända till oss.»

»Kära kusin!» ropade han skämtande; »nej, min Clara, detta klingar dock för en fästman alltför kusinmessigt; till och med en kusin hade länge sedan måst räcka mig sin mun, i stället för sin hand, till välkomsthelsning.» Vid dessa ord slöt han henne i sina armar och tryckte henne med en hjertlig kyss emot sitt bröst. »Ack! nu lefver jag först rätt,» sade han, »nu vet jag först rätt, att jag återser min fästmö och att jag är lycklig. Clara, huru fröjda sig ej mina föräldrar, att få helsa dig såsom min maka! Min fader vill, om hans krafter tillåta, sjelf vara närvarande vid vårt bröllop, och jag har lofvat honom, att vi vänta, om han vill någorlunda skynda sig med tillfrisknandet.»

»Huru långt har detta då fortskridit?» frågade Clara, glad att kunna afleda samtalet ifrån dess förra riktning. Men William uttydde denna fråga efter sitt sinne och svarade skämtande: »Så långt, att du måste beställa din brudklädning och anordna din reskostym; ty så kärt än Tyskland med sina seder blifvit mig, så är du dock efter bröllopet min engelska, och vi stiga strax i vagnen, för att njuta vår smekmånad på Hugheshall.»

I sitt hjertas glädje märkte William ej, att han ensam uppehöll konversationen, under det Clara med illa dold oro hörde honom, och endast då och då inkastade en likgiltig fråga.

»Kommer icke min bror snart tillbaka?» frågade hon.

»Det är en ledsam historia med honom; han har — men blif ej rädd — han har temligen lättsinnigt inlåtit sig i förhållanden, hvilka lätt kunde blifva bindande för honom och — men detta är ej för ditt öra, älskade, och jag har nog tid att tala med din moder derom.»

»Så kom då strax,» bad Clara, orolig öfver Williams berättelse om Ferdinand, och tillika glad att kunna undvika ett mellan-fyra-ögon, då dessutom, såsom William sjelf anmärkte, modren redan torde vänta dem.

Naturligtvis gällde första frågorna, som kommerserådinnan gjorde, hennes syster och hennes egen son. Denne hade, månad efter månad, förlängt tiden för sin frånvaro, oaktadt herr Horn redan länge önskat hans återkomst. Ferdinand hade nämligen öfverlemnat sig åt ett obegränsadt slöseri, och herr Hughes hade flera gånger antydt, att det kanske vore rådligast hemkalla den unge mannen till Tyskland.

»Ferdinand är frisk,» berättade William, »men jag tviflar på, att han återvänder så snart, som ni önskar, kära tant.«

»Hvad är det, som afhåller honom derifrån? Hvad fängslar honom qvar der?»

»En svaghet, om man kan så kalla en passion, med hvilken man skulle hafva öfverseende, ifall den hade ett värdigare föremål.»

Kommerserådinnan skiftade färg, och tillsade sin dotter under en förevändning att lemna rummet. Derefter fattade hon Williams hand och besvor honom, att utan omsvep säga henne allt. Modrens qvalfulla oro förmådde William, att i de skonsammaste ordalag meddela henne, huru Ferdinand, strax efter sin ankomst till London, gjort bekantskap med ett fruntimmer af mycken skönhet, men med de dåligaste seder, hvilken qvinna sedan blifvit hans förklarade älskarinna och ökat hans böjelse för slöseri, sedan hon ruinerat och öfvergifvit sin förra älskare, lord D., en ung man af hög börd.

»Hon har inbillat Ferdinand», fortfor William, »att hon blott af kärlek till honom brutit med sin förste älskare, hvilken, såsom hon påstår, lofvat henne äktenskap, och Ferdinand har, i en olycklig stund, varit nog dåraktig, att skriftligt gifva henne ett sådant löfte, hvilket han sedermera i hennes och sina bekantas närvaro åter förnyat, och hvars uppfyllande hon nu påyrkar, utan att vilja höra talas om förlikning eller ersättning.»

William tystnade, emedan tantens darrande och iskalla hand tydligt förkunnade honom, huru grufligt denna underrättelse sårade hennes hjerta.

»Vidare, vidare!» bad hon vid systersonens uppehåll. »Anser du möjligt, att min son kunde vara ärelös nog, att verkligen tänka på giftermål med en förkastad varelse? att han ville påtruga mig, sin moder, en sådan qvinna till dotter?»

»Jag hoppas», sade William, »att det väl skall lyckas er, att återföra honom på förnuftets väg, hvilket hittills hvarken för min far eller mig velat lyckas.»

»Han måste tillbaka; ännu i dag skall jag befalla honom det», utropade kommerserådinnan utom sig; han skall och måste lyda.»

»Det gör han ej, bästa tant, och ni blottställer er endast för obehagligheter af flera slag, om ni så hastigt kan förmå honom till lydnad. Besinna, om denna qvinna emot hans tillåtelse följer honom hit, och här yrkar uppfyllandet af hans löfte. Haf derföre tålamod, skrif till honom, att ni känner förhållandet, att ni ogillar det; men undvik stränghet, som lätt kunde drifva honom till öppet motstånd och oöfverlagda mått och steg, då han ej är van dervid ifrån er sida. Kanske vore det bättre, att ni öfverlemnade allt åt er man, oaktadt min far rådde mig, att först meddela saken åt er.»

»Det löne honom Gud!» sade den gamla frun. »Ty ser du, min son, för dig kan jag yppa, hvad du kanske sjelf förut vet, att något godt förhållande aldrig varit emellan Ferdinand och hans fader; män glömma lätt, att de en gång sjelfva varit unga och behöft öfverseende. Kommerserådet tyckes ej vilja påminna sig detta, och», fortfor hon, vid tanken på möjligheten, att Ferdinand skulle kunna ådraga sig sin faders klander, »kanske är det ej så illa med Ferdinand, som vi tro; lofva mig derföre, att ej säga något härom åt hans far, innan jag erhållit svar ifrån min son.»

William billigade detta, och hans tant bad honom lemna henne ensam, emedan hans berättelse så upprört henne, att hon måste samla sig, för att ej ingifva sin man någon oro. Den kränkning, hennes stolthet lidit, den förskräckelse och oro, hon erfarit, hade varit så häftiga, att hennes sjelfbeherrskning öfvergaf henne och hon fick en nervattack, som nödgade henne att intaga sängen och qvarhöll Clara för hela tiden hos modern.

Derigenom kom William att blott sällan se sin fästmö — ty såsom sådan betraktade han nu Clara. Dock förvånade honom hennes uppförande; ty hon var skyggare och förlägnare, än någonsin. Äfven sin onkel kunde han ej begripa, som icke med ett ord vidrörde ämnet; detta förde honom på den tanken, att man kanske ville behandla det såsom en hemlighet, hvilket på sätt och vis kunde ursäktas, till och med af omständigheterna påbjöds; dock fann han det stränga iakttagandet af etikett emellan så nära anförvandter öfverdrifvet, då de alla med nöje sågo denna förbindelse. Han beslöt, att så snart kommerserådinnan åter blefve frisk, yrka på offentliggörandet af sin förlofning, emedan hans nuvarande ställning var honom högst obehaglig, och han hoppades, att hans fästmös ovanliga skygghet skulle försvinna, då deras ömsesidiga förhållande till hvarandra ej mer var någon hemlighet.

Andra aftonen hade fru Horns helsotillstånd så vida förbättrats, att Clara på hennes uttryckliga befallning måste lemna henne, för att ej onödigtvis undandraga sig sin fästmans sällskap, hvilken, innerligt glad att åter få se henne, föreslog, att de tillsammans skulle fara till Berghof. Han önskade, att Clara måtte hämta frisk luft efter de dagar, hon tillbragt i modrens sjukrum, och tillika med honom besöka Meierska familjen, af hvilken hon ännu ej träffat någon. Clara undanbad sig detta och begärde, att William i stället ville följa henne på hennes rum, der hon genast önskade tala med honom mellan fyra ögon.

Efter en stunds tystnad började Clara: »Jag vet verkligen icke, kære William, huru jag skall säga dig det, som du dock måste erfara. Du har bemött mig med så hjertligt förtroende, varit så god och obeskrifligt vänlig emot mig, att jag aldrig nog kan tacka dig derför.» Hon tystnade; William såg förundrad på henne och sade: »är då ditt löfte att blifva min ej den skönaste tacksamhet, min kärlek begär af dig?»

»Just detta oroar mig», inföll Clara; »tro mig, William, jag känner din trogna tillgifvenhet och högaktar dig af hela mitt hjerta.»

»Men du älskar mig icke», ropade William; »säg ut det, Clara. Du afslår min hand, emedan jag är dig likgiltig eller kanske till och med vidrig.»

»Nej, säg icke så. Jag håller hjertligt af dig, William, och är öfvertygad, att en hustru skall vid din sida blifva lycklig — men jag kan ej blifva denna hustru.»

»Älskar du då en annan?» frågade han häftigt och steg upp.

Ett sakta, knappt hörbart ja, gaf honom ett svar, som tycktes djupt bedröfva honom; ty efter en lång

tystnad frågade han slutligen, med möda bekämpande sin smärta: »Vet den lycklige, att du älskar honom? Förtjenar han den lycka, han beröfvar mig?»

»Han vet det, William», svarade Clara, »men lycklig är han lika litet, som jag; ty en förbindelse oss emellan är omöjlig.»

Detta yttrande afhöljde för den förvånade William en hemlighet, om hvilken han ej haft minsta aning. Blott Edvard kunde det vara, som hans kusin älskade, och genom hvilken han skulle förlora sin fästmö. Detta smärtade honom djupast, och i förebråelse ton frågade han: »och det får jag nu först veta, sedan jag så länge trott på din kärlek, räknat på din hand? Huru kunde du handla så mot mig? Huru kunde din moder med sådan bestämdhet gifva mig sitt löfte i ditt namn?»

»Förlåt mig, William», bad Clara, »om jag höll dig i okunnighet om det, som vi sjelfve först för ett par veckor sedan tillstått för hvarandra, för att begrafva det i evig glömska. Ingen vet något derom, och dig, ditt ädelmod anropar jag, att du sjelf afsäger dig min hand, och hjelper mig att erhålla min moders förlåtelse. Hon skall orygglig yrka på, att jag uppfyller hennes löfte, att jag räcker dig min hand, hvilken dock måste vara utan allt värde för dig, då du nu vet allt.»

William hade åter något lugnat sig och såg dystert eftersinnande framför sig. De stridigaste känslor rasade i hans bröst. Ett par gånger tycktes han vilja säga sina tankar, men nedtystade dem åter, liksom hade han ej funnit rätta orden; slutligen uppstod han, räckte Clara handen och sade: »Du inser lätt, att jag ej var förberedd på detta och således ej kan finna mig deruti; ty det är svårt, att sålunda afsäga sig sina käraste förhoppningar. Fordra derföre ej i denna stund något beslut, något löfte utaf mig; blott derpå ger jag dig mitt ord, att ingen, icke ens din mor, skall tvinga dig till ett steg, som ej kan göra mig lycklig, om du ej frivilligt tager det.»

»Gode, ädle man!» ropade Clara efter den bortgående, som lemnade henne, för att uppsöka Edvard och af honom begära den förklaring, han så högligen önskade.

Han träffade lyckligtvis doktorn i staden och hemma, strövande omkring i trädgårdens ensliga gångar. Vid Williams åsyn ilade han denne till mötes. De båda unga männen räckte hvarandra händerna till helsning, men plötsligt drog Hughes sin hand tillbaka, och Edvard, som märkte, att detta gjordes med afsigt, sade, under det en glödande rodnad flög öfver hans ansigte: »Ni kommer ifrån Clara!»

»Ja, och vet allt», svarade den andre, »men önskar af er ytterligare förklaring.»

Edvard behöfde ett ögonblick att hämta sig; derefter sade han med säker röst: »Vi båda, tänker jag, kunna uti denna angelägenhet, som lika nära angår oss båda, öppet gå till väga, emedan den är den ene lika helig, som den andra. Jag skulle ljuga, om jag ville berömma mig af ett ädelmod, det jag ej äger. Jag älskar Clara, det vet ni, och skulle gifvit mitt lif, för att äga henne, om det varit möjligt, utan att uppoffra min ära. Blott sedan jag fåfängt försökt allt möjligt, underkastade jag mig emot min vilja nödvändigheten att afsäga mig Clara.»

»Och det omtalar ni för mig? mig, hvars anspråk på Clara ni kände, mig, som ansåg er för min vän?»

»William, jag anade, att Clara var ämnad åt er, att hon var er dyrbar; jag visste nästan med visshet, att min förhoppning var fruktlös; dock kämpade jag förgäfves emot en böjelse, som Clara å sin sida delade, så mycket jag än sökte dölja den för henne. Striden om kärlek, om en qvinna, är en oförsonlig strid, en strid på lif och död. Ett tredje gifves ej. Om två olyckliga skeppsbrutne kringdrifvas på hafvet, om blott sista plankan skiljer dem båda från säker undergång, om den ene då måste duka under, skulle ni väl fördöma den, som, för att rädda sig, nedstöter den andra?»

»Er liknelse kan vara rätt vacker», sade William hånande; »jag är dock tyvärr ej i sinnesstämning, att kunna beundra era poetiska bilder, och måste derföre bedja er, att utan omsvep förklara, huru ni nu tänker handla, i afseende på min kusin.»

Edvard betvang sin uppbrusande häftighet och svarade lugnt: »Jag handlar så, som Clara af mig fordrar, och så att jag för mig sjelf kan ansvara derför. Blott af aktning för de anspråk, ni tror er äga på Clara, vill jag förmå mig till en förklaring, den ni ej är berättigad att i denna ton af mig fordra. Hör mig i lugn. Sedan jag förlorat hvarje hopp att vinna Clara, och i första smärtan deröfver yppat för henne min smärta, ville jag genast skilja mig ifrån henne, och gaf henne det skriftligt tillkänna. Hon sjelf befallde mig då att dröja, oaktadt äfven hon är öfvertygad om vår hopplösa kärlek. Jag blef qvar, emedan hon önskade det, emedan hon hoppades lättare kunna fördraga den olycka, som träffat oss, om vi ej plötsligt och med våld skiljdes åt. Sedan dess har jag blott sällan och aldrig ensam råkat henne, jag har ej tillåtit mig det minsta närmande, emedan jag tyvärr har intet att bjuda henne, som skulle berättiga mig dertill. Jag vet, man skall påyrka, att Clara gifter sig. Tung blir mig den tanken», — hans röst darrade, — »och svårt blir det mig att se den älskade såsom en annans hustru.» Derefter hämtade han sig åter, räckte William handen och sade: »Men min hand derpå, jag vill hellre se henne i era armar, än i någon annan mans, ty jag högaktar er och ni förtjenar en flicka sådan som Clara, emedan ni förstår att värdera henne.»

William var besegrad genom Edvards synbara smärta och uppriktighet. Han fattade den tillbudna handen och sade: »Äfven jag älskar Clara, men just derföre önskar jag, att hon ej ogerna räcker mig handen; jag vill icke, att den tanken, att hon med er kunnat blifva lyckligare, om jag ej kommit emellan, någonsin skall uppstå hos min hustru. Tänk derföre efter: ges för er någon möjlighet, något medel, att erhålla Claras hand, så stiger jag tillbaka, och hon tillhör er.»

»Jag har ingen utsigt dertill», svarade Edvard med smärta, men bestämdt; »ingen annan, än vårt folks emancipation, som ännu står i vida fältet; och i alla

fall har jag Claras föräldrar emot mig. Clara har sjelf betagit mig allt hopp.»

»Då är hon min», ropade William med en glädje, som tydligen framskymtade, ehuru han af grannlagenhet sökte dölja den.

Edvard förblef tankfull och tyst; hans vän vördade denna en innerlig känslas stumma dödsfest. Så förgick en stund, tills William uppsteg och sade Edvard farväl.

»Går ni redan?» frågade denne, liksom uppvaknande ur en svår dröm, och blickade, sedan de med en handtryckning skiljts åt, efter den bortgående. Då han förlorade honom ur sigte, utropade han: »Han går till sin brud.» Såsom ett dolkstyng for denna tanke genom hans hjerta, och ett par tunga tårar föllo ur hans ögon. De helgades åt den förlorade älskade. »Sedan huru lång tid tillbaka fuktas icke jorden af sådana tårar!» sade han smärtsamt lcende öfver sig sjelf; »och dock vill ännu ej frihetens frö slå rot, detta frö, som dock skall uppväxa till ett träd, under hvilket äfven vi en gång skole finna skygd.»

Sedan kommerserådinnan något repat sig efter sin sjukdom, var det tanken på Ferdinand, som oupphörligt sysselsatte henne. Hon skref till honom, att hon genom sin svåger och William var underrättad om de orsaker, som afhöllo honom ifrån att återvända till Tyskland. Hon besvor honom, att ej spara någon kostnad, för att slita sig lös ifrån en qvinna, hvars afsigter ej kunde vara honom någon hemlighet, och hon var nog oförsigtig, att till detta ändamål skicka honom en betydande penningsumma af sin egen förmögenhet, på det hans far ej skulle behöfva erfara något om detta förhållande. Allt hvad en mors upprikiga oro, en så stolt qvinnas fruktan för offentlig vanära förmå ingifva, det föreställde hon honom i vältaliga ord och väntade med ångest och otålighet hans svar. Tiden gick, men intet bref kom ifrån Ferdinand. Denna dödande ovisshet aflägsnade tanken på allt annat, och man talade nu ej mer om Claras förlofning. Kommerserådinnan antog detta förhållande såsom länge sedan afgjordt; hon såg Clara och William ofta glada tillsammans, och dermed var hon tills vidare belåten.

Detta var just öfverensstämmande med Williams önskan. Han skulle kunnat afstå Clara åt sin vän, om hon derigenom blifvit lycklig. Då detta icke mera var möjligt, tänkte han blott på att sluta henne fast och innerligt till sig. Derföre ville han ej oroa Clara genom några öfverilade mått och steg; han talade ej om sin kärlek; men hans skonsamma uppförande och ömma uppmärksamhet röjde så mycket tydligare hans känsla. Öppet och fritt begagnade han sig af den rätt, hans förhållande till henne gaf honom, att nästan oupphörligt vara i hennes grannskap. Han läste för henne, de promenerade tillsammans, och hon kunde ej dölja för sig, att Williams sällskap i hennes nuvarande läge gaf henne förströelse och hindrade henne från att nedsjunka i sorg öfver Edvards förlust. Edvard hade hon nästan dagligen, men blott helt flyktigt, sett i sin moders sjukrum. För öfrigt hade han undvikit att besöka henne, och hans familjs vistelse på Berghof tjente honom till ursäkt hos kommerserådinnan, hvilken visste, att han uteslutande tillbragte alla aftnar der. Kommerserådinnans illamående var äfven ett hinder för Clara, att besöka Meierska familjen. Så hade några veckor förflutit, då William, som såg Clara i temligen glad sinnesstämning, beslöt att ändtligen tala med henne om sitt sammanträffande med Edvard.

»Jag är ännu skyldig dig upplysning angående mitt sista samtal med Edvard, älskade Clara», sade han. »Tro mig, att man icke utan svår strid förmår sig att bortgifva en sådan lycka, som din kärlek, eller att afsäga sig dig. Dock hade jag kunnat det, för att göra dig lycklig med Edvard, hvilken du älskar.»

Clara räckte honom handen och sade: »du kan dock ej hjelpa mig, så ädelmodig du än är.»

»Men lindra och trösta kan jag åtminstone», föll han henne i talet, »och detta måste du tillåta mig. Edvard vet, lika väl som jag, att din mor ej skall tillåta dig förblifva ogift, äfven om jag helt och hållet afstår ifrån din hand. Och tro mig, ingen man, som kunde väljas åt dig, skall älska dig högre, än jag, ingen med större förtroende invänta den tid, då din smärta mildrat sig, och du blir i stånd, att åter tro på en lycka, som nu synes dig omöjlig.»

Clara skakade tigande på hufvudet, men William syntes ej märka det, och fortfor ännu vänligare: »Jag förekommer dig kanske kall, och du fruktar kanske detta lugn, men det kommer af den öfvertygelsen, att du skall foga dig i den nödvändiga skiljsmessan ifrån Edvard, och att det skall lyckas min trogna kärlek, att åter uppmuntra dig, att se dig glad och nöjd i medvetandet, att vara en mans högsta goda och största lycka.» Derefter skildrade han för Clara, huru innerligt hans mor längtade efter, att i henne se den dotter, himlen hade förvägrat henne sjelf, huru man skulle älska och med öppna armar emottaga henne i hans föräldrars hus, och skämtande slutade han med den anmärkningen: »Du kan icke vilja, att jag nu, sedan jag fägnat mina föräldrar med vissheten om, att till dem hemföra den största skatt ifrån kontinenten, skulle ensam återvända till dem och säga: Jag var en narr, då jag talade om hennes kärlek; hon har ej älskat mig.»

Clara log. Då kunde William ej längre styra sig; med all en älskares häftighet rusade han upp, tog henne i sina armar, kysste henne och ropade: hända hvad som vill, men må en annan tåla att åter blifva nedsatt till kusin, sedan man i flera månader hållit sig för den lyckligaste fästman. En kyss har jag lyckligen stulit; nu vill jag åter tåligt vänta och lugn utbärda din vrede.»

Clara hade verkligen blifvit uppbragt öfver hans djerfhet, som stod i så skarp motsägelse till hans ord, och lemnade honom, utan att yttra ett ord. Emellertid blef detta samtal icke utan verkan. Förständig och lugn, såsom Clara var, kunde hon ej neka, att William hade rätt, då han påstod, att hennes moder skulle yrka på ett annat giftermål, ifall det lyckades

Clara, att befria sig ifrån förbindelsen med sin kusin, hvars handlingssätt förtjenade hennes uppriktiga tacksamhet. Väl insåg hon, att hon och Edvard ej hade någon utsigt eller förhoppning; men att Edvard tillstått detta för William, sårade henne, utan att hon visste hvarföre. Hon kunde ej tvifla på Edvards trohet och på hans smärta öfver deras skiljsmessa; hon fattade det ädla uti att han undvek henne; men ändock var hon missnöjd med honom, med William, med sig sjelf, oaktadt hon kände, att ingen utaf dem kunde handla annorlunda, än han gjorde. Den tanken, att hon oåterkalleligt var skild ifrån Edvard, hade djupt rotat sig i hennes själ, utan att William derföre kom henne närmare. Den sednare var sig alltid lik i sin tillgifvenhet, och förlorade intet ögonblick sitt mål ur sigte. Han sträfvade efter att vinna den älskades böjelse, och hade tillika den svåra uppgiften, att förblinda kommerserådinnan i afseende på hans så egna förhållande till Clara, hvilket var så mycket nödvändigare, som kommerserådinnan ännu oupphörligt väntade på svar ifrån Ferdinand, och derföre befann sig i den retbaraste sinnesstämning.

Hon hade flera gånger skrifvit till sin son, men slutligen vändt sig till sin svåger och af honom inhämtat, att Ferdinand, strax efter det han erhållit hennes bref, hade afrest med sin älskarinna, utan att lemna någon underrättelse, hvarthän han begåfve sig, eller hvart man skulle skicka hans bref. Det tyckes, anmärkte hennes svåger, som om han åter kommit i besittning af en stor summa penningar, hvilken satt honom i stånd att företaga denna resa. Kommerserådinnan var i den dödligaste oro, hon beslöt att yppa allt för sin man, och det oangenäma uppträde, som deraf blef en följd, nedslog henne ytterligare. Ändtligen ankom bref ifrån Ferdinand, men ej till föräldrarna, utan till William, och lydde som följer:

»Du har gjort dig den mödan, att underrätta min mor om en hemlighet, som jag hade önskat dölja för henne. Hvem har bedt dig derom? Sådana der kommissioner tyckas göra dig ett nöje, och du får derföre ursäkta, om jag nu beder dig underrätta mina föräldrar, att jag i förra veckan gift mig och med min hustru afrest till Paris. Jag skall vistas der, så länge den summa, min mor skänkt mig, räcker till att lefva af i Paris, på den fot, min hustru är van. Framför min tacksägelse till min mor, för det hon, som alltid gissat till mina önskningar, äfven nu förekom min begäran och gaf mig medel, att hastigare skrida till utförande af ett beslut, som var oåterkalleligt, emedan det stadfäster min lycka och tillika är en pligt emot ett fruntimmer, som af kärlek till mig uppgifvit en lysande framtid. Hvarje försök att upplösa denna förbindelse skulle vara förgäfves, då den till alla delar är lagligt ingången, och skulle blott hafva till följd, att jag med min hustru hemkomme tidigare, för att vidtaga nödiga mått och steg deremot, oaktadt min mor med sin vanliga fördomsfullhet skref, att min hustrus närvaro, hvilken lord D. likväl hade utkorat till sin maka, skulle vara en skymf för vår familj. Derom vill jag ej disputera, utan ber dig blott att uträtta mitt uppdrag. Mina närmaste vänner har jag redan sjelf underrättat derom. Min fru och jag önska, att du och Clara snart måtte komma i åtnjutande af samma lycka, som vi smaka.»

William förskräcktes, oaktadt detta dåraktiga beslut ej var honom oväntadt. Han visste, hvilket intryck denna nyhet skulle göra på kommerserådinnan; men det var ej möjligt, att hålla den hemlig för henne, då Ferdinand tillika skrifvit till sina vänner och sålunda gjort saken till allmänt samtalsämne i staden.

Familjen råkade i största bestörtning. Kommerserådet rasade och stormade mot sin fru, hvars olyckliga förblindelse hade bortskämt sonen, och som nu sjelf gifvit honom medel i händerna att fullborda detta vansinniga giftermål, såsom hon nu sjelf tillstod. Clara gret öfver sin broders öde, men måste rikta hela sin uppmärksamhet på modren, hvilken detta bref hade alldeles tillintetgjort. Kommerserådinnan försäkrade, att hon ej kunde öfverlefva denna skymf, och öfverlemnade sig åt en så gränslös förtvifflan, att Edvard sjelf blef orolig öfver hennes tillstånd. Först efter några dagar lyckades det William att något trösta henne genom erinran om, att Claras kärlek och omsorg väl vore en lycka, som en moder ej borde misskänna. Derigenom tog plötsligt kommerserådinnans tankegång en annan vändning.

»Ja, du har rätt,» sade hon; »mot Clara har jag svårt försyndat mig; detta barn har jag ej nog älskat. Men nu skall jag vedergälla henne det; hon skall hädanefter blifva min stolthet, mitt allt, och nu genast skall eder förlofning firas, på det man ej må tro, att den vanära, min son bringat öfver vårt hus, helt och hållet nedböjt mig. Man skall se, att en stor glädje ännu är mig beskärd uti dig och Clara, och att jag är hvarken så svag eller gammal, att jag dukar under för någon olycka. Gå efter Clara; jag vill strax tala med henne derom.»

Detta hade William ej velat, så mycket mindre, som Clara kunde tro, att han med afsigt ledt hennes mor till detta beslut. Han försökte derföre visa tanten, huru ett dylikt steg, vid underrättelsen om Ferdinands oväntade giftermål, kunde blifva misstydt, och bevekte henne, att ej nu, då hon sjelf var lidande och Clara bedröfvad öfver sin broder, tillställa en högtidlighet, som borde firas med munterhet och glädje. Derigenom vann han ett kort uppskof. Williams förespegling af Claras lycka hade en förunderlig verkan på hans tant. Hon förklarade sig bättre, uppstod ifrån sitt sjukläger och försonade sig med sin man, för att samtala med honom om Claras hemgift, den hon nu önskade förhöja lika mycket, som hon förut yrkat på dess nedsättande, till Ferdinands fördel. Detta allt undgick ej Clara, och med ängslan emotsåg hon den stund, då saken slutligen måste komma till tals emellan henne och hennes mor, och denna uteblef ej.

En morgon lät kommerserådinnan kalla Clara, tidigare än vanligt. Hon hade lemnat sjukrummet, och satt uti en viss högtidlig toalett på soffan. Vänligt räckte hon sin dotter handen, nödgade henne att sätta sig bredvid henne och sade, sedan hon ett ögonblick öfvertänkt, huru hon skulle börja samtalet: »Mitt barn, det har ej alltid varit så mellan oss, som det bort vara; jag har misskänt dig, hållit ditt saktmod för svaghet, och äfven annars gjort dig orätt i mitt

hjerta, emedan jag blott på Ferdinand grundat alla planer för vår familjs anseende. Han har svikit mitt hopp — jag har ingen son mer.»

En nervös skakning genomfor henne, oaktadt den möda, hvarmed hon sökte bekämpa den. Clara bad henne skona sig; hon försökte framkasta några ord till sin broders fördel, och föreställde modren, att hans obetänksamma handlingssätt kanske skulle hafva mindre bedröfliga följder, än man trodde.

Men kommerserådinnan lät henne ej sluta. »Det förstår du ej,» sade hon hastigt; »eller kan väl något utplåna den vanäran, att en qvinna, sådan som denna, bär vår familjs namn, *mitt* namn? Frukta icke, att han skall lida brist, att din fader skall göra honom arflös, såsom han nyss hotade. Han skall hafva mer, än han behöfver, mer än lord D. kunnat bjuda denna qvinna; men med det enda vilkor, att han bortlägger vårt namn, att han aldrig kommer till Tyskland, att jag aldrig hör något om honom och hans hustru. För mig är Ferdinand död; jag har ingen son mer.»

Under dessa ord hade hon blifvit allt mer upprörd, och utbrast slutligen i gråt, hvilket lättade henne så mycket, att hon efter en stund fortfor: «På dig ensam beror nu hela min framtida glädje. Dina söner skola blifva detta husets arfvingar, och William har måst lofva mig, att de skola bära vårt namn jemte edert. I morgon skall edert giftermålskontrakt uppsättas, hvarefter edert bröllop med första skall firas. Jag ger mig ingen ro, innan jag får slut på denna angelägenhet, som ännu kan göra mig någon glädje på jorden; och att du skänker mig denna sista fröjd, det skall bringa dig välsignelse. Gud gifve, att du blefve en lyckligare moder, än jag!»

Helt och hållet utmattad föll hon tillbaka på soffkudden, och målls stod Clara vid hennes sida, bemödande sig att återkalla henne till sansning. Hon hade föresatt sig, att säga sin moder allt, och beredt sig på att med undergifvenhet bära hennes vrede. Men nu, då modren låg sålunda framför henne och de stolta dragen voro helt och hållet brutna af lidandet, nu fattades henne mod att genom en bestämd vägran ännu mer bedröfva henne. Hon ville blott till en början bedja om uppskof, och gjorde det, i det hon föreställde kommerserådinnan, att hennes tillstånd ännu ej tillåte någon häftig rörelse, och William gerna skulle vänta, tills hennes helsa vore fullkomligt återställd. Men derom ville hon ej höra talas, och då Edvard på sitt morgonbesök inträdde i rummet, uppreste sig kommerserådinnan ifrigt och frågade: »Säg mig, kære doktor, tror ni, att glädje kunde skada mina nerver?»

»Ej det minsta,» sade han; »jag tror snarare, att glädjen mer skulle bidraga till ert tillfrisknande, än något läkemedel.»

»Således har ni ingenting emot, att vi i morgon fira min dotters förlofning?»

Edvard bleknade och teg. Clara såg på honom med bedjande blickar, hennes andedrägt afstannade; ty af detta svar berodde hennes öde. Men kommerserådinnan tycktes tro, att hennes läkare eftertänkte, om han kunde tillåta henne vara i större sällskap, och sade: »På sådana fester, som era föräldrar tillställde vid Jennys förlofning, törs jag ej tänka; också skall Clara finna ersättning derför i sina svärföräldrars hus. Derföre skall allt i morgon gå för sig i stillhet, och ni får ej göra någon invändning deremot.»

»Nej, jag får väl ej det,» svarade han med en suck, och blickade på Clara, hvilken liksom förstelnad lutade sig emot en stol, för att ej digna af sinnesrörelse. Knappt hade kommerserådinnan erhållit Edvards tillåtelse, förrän hon drog på klocksträngen och befallte sin betjent, att bedja herr Hughes komma till henne. Denne infann sig genast. Emellertid gjorde Edvard henne åtskilliga frågor om hennes helsa.

»Strax, strax, doktor!» afbröt hon; »var ej ond, men ni har ju sjelf sagt, att glädje är mitt bästa läkemedel; derföre måste jag först underrätta William, att ni gifvit mig lof att i morgon fira förlofningen.»

»Edvard!» ropade William. Dock, innan han ännu hann att tillägga ett ord, sprang Edvard upp och ville ila Clara till hjelp, hvilken dödsblek vacklade mot dörren. Plötsligt stannade han och sade med en sjelfbeherrskning, hvilken kunnat förvilla hvar och en, som ej kände förhållandet: »er fästmö är sjuk, William! Ledsaga henne.»

I ögonblicket var William vid Claras sida, hennes sista krafter öfvergåfvo henne, hon sjönk halft vanmäktig i sin fästmans armar och till hans bröst; och i Edvards och sin mors närvaro gret hon bittra tårar öfver sin tunga lott.

Ännu samma afton for Edvard till Berghof. »Clara Horn är Williams fästmö,» sade han, sedan han helsat på de sina.

»Det gläder mig mycket,» svarade hans fader och tryckte Edvards hand, under det damerna båda honom om närmare upplysning. Vidare talades sedermera aldrig emellan fader och son om denna tilldragelse, som förut varit ett ämne för så varma öfverläggningar, så mycken oro, så många strider. Hädanefter såsom hittills besökte Edvard hvarje morgon kommerserådinnan, så länge hennes helsa behöfde hans vård; men att vara vittne till Claras förlofning hade han undanbedt sig, hvarför också William och Clara höllo honom räkning. Under första dagarna af Claras förlofning fordrades hela hans kraft, att i det yttre tilltvinga sig en fattning, som hans själ ännu saknade. Men William bistod honom på det ädlaste sätt häruti. Han sjelf förde Clara snart derefter till Berghof, och med en skicklighet, som endast kunde härleda sig ifrån den finaste känsla och det ömmaste hjerta, visste han att bespara både Edvard och Clara hvarje smärtsam beröring. Under det damerna sysselsatte sig med samtal om den i båda husen nödvändiga utstyrseln för de begge brudarna, drog William sin vän med sig, sägande: »Kære Edvard! Clara har till mig yttrat den önskan, att ännu en gång få tala med er ensam, och jag har lofvat gifva henne tillfälle dertill. Sedermera har jag blifvit af annan tanke, och bedt Clara afstå derifrån. Ni måste medgifva, att det är bättre för oss alla, om vi, så mycket möjligt är, söke förkorta en tid, så rik på smärtsamma intryck. Derföre har jag bedt min tant att påskynda bröllopet, och det skall firas sednast om fjorton dagar.»

»Jag gillar fullkomligt era åsigter och tackar er

för allt, hvad ni gör, i afsigt att skona Claras känslor,» svarade Edvard.

»Och nu, Edvard,» sade William, »ännu en bön! Jag har allt sedan vårt första möte ansett er för en ovanlig man; låt mig derföre ej umgälla, att jag är lyckligare, än ni. Jag skall snart hafva en hustru, som jag älskar; — skall jag väl derföre förlora den vän, jag trodde mig hafva vunnit?»

»Nej, vid Gud, det skall du ej!» ropade Edvard, bänförd af Williams ord; »tro mig, William — jag tackar dig af hela min själ; men undra ej på, att framtiden synes mig töcknig, då jag skådar vidden af den lycka, jag sjelf en gång vågade hoppas. Dig anförtror jag denna lycka, och kunde något trösta mig, så vore det medvetandet att hafva afstått Clara till den, som jag hoppas skall blifva min vän för hela lifvet.»

Arm i arm återvände de till sällskapet, der de funno Steinheim, som nyss anländt. »Jag försäkrar eder,» sade han, »att jag för länge sedan gerna hade kommit hit, om den fatala hettan ej hade förorsakat mig en total nervsvaghet; helst staden är så tyst och öde, som Pompeji, innan det åter uppgräfdes.»

»Således har ni inga nyheter att omtala, och vi landtboer veta då mer, än ni. Kan ni tänka, den stolte Engelsmannen bortför Clara från mig, redan i nästa vecka!» yttrade Jenny.

»Ja, då har han rätt att vara stolt, emedan vi då gifva honom det enda, England måste afundas oss,» ropade Steinheim, i det han artigt bockade sig för Clara.

»Värmen bekommer er verkligen illa,» sade Jenny skrattande; »ni glömmer, att Mr. Hughes ingalunda medtagar mig, utan att jag stannar qvar här, för att fruktansvärdt hämnas på er för er brist på galanteri.»

»Hör hämden också till de kristliga dygderna hos en pastorsfru?» frågade Steinheim, och vände sig, då Jenny ej svarade på hans fråga, till herrarna, som voro inbegripne i ett lifligt samtal. Men snart återvände han till damerna, emedan, såsom han påstod, det var ett så fasligt drag, der herrarne sutto, att man lätt kunde ådraga sig döden deraf. Man skrattade åt honom, men icke dess mindre var han välkommen hos Clara, emedan hans samtal, som visserligen blott rörde hans älskade »jag», drog uppmärksamheten ifrån henne, och ju större sällskapet blef, dess ostördare kunde hon öfverlemna sig åt minnet af hvad hon upplefvat i denna krets, hvilket i dag ovilkorligt framställde sig för hennes själ.

»Vi få väl se er ännu en gång före bröllopet?» frågade fru Meier, då de togo afsked.

»Ja visst,» svarade Clara; »jag kommer ännu en gång, för att taga afsked af eder alla, ty vi resa strax efter vigseln. Tänk på oss, då vi ej mer äro här,» bad hon med knappt återhållna tårar. Men William gjorde snart slut på denna stumma scen och bortförde sin fästmö.

Det unga parets vigsel var förbi; de nygifta väntade hvarje ögonblick, att betjeningen skulle anmäla, det allt vore i ordning till afresan. Gästerna hade aflägsnat sig; blott Edvard och Jenny voro ännu qvar. Tankfull såg den förre knappt, hvad som föregick omkring honom, och önskade, att den sista kampen vore utkämpad för honom och Clara. Kommerserådinnan talade med sin svärson och anbefallde honom största omsorg om den unga frun, som satt hand i hand med sin far, hvilken i henne förlorade sin enda glädje.

Då inträdde en betjent, och såsom af en elektrisk stöt träffades alla af de enkla orden: »Postiljonen har spänt för.»

Gråtande skiljdes föräldrarne från sin enda dotter; gråtande sjönk hon i Jennys armar, och ville, våldsamt slitande sig lös, gå förbi Edvard, för att följa sin man, då denne höll henne tillbaka och sakta sade: »Än Edvard?» — hvarefter han sjelf förde henne till vännen. Nu, i skiljsmessans stund, behöfdes ingen hemlighet, ty intet vanhelgande fanns i denna rena kärlek; öfverraskade, men stillatigande, sågo Claras föräldrar, huru Edvard, djupt rörd, drog den unga frun till sitt bröst, och tryckte en lång kyss på hennes panna. »Gud välsigne eder!» ropade han, och slöt ännu en gång Clara och William i sina armar. »Åt dig, Edvard, anbefaller jag mina föräldrar,» sade Clara knappt hörbart, »bistå dem!» — Nu först tog William hennes arm, och bar henne mer, än hon gick, ned uti vagnen, som snart förde henne bort ur vännernas åsyn.

Efter Claras afresa tycktes Edvard plötsligt bemanna sig. Han hade blifvit allvarligare, men den djupa sorgen hade vikit ifrån honom. Ett lif, som ej bjöd honom sjelf någon glädje, ville han, så mycket han kunde, använda till nytta för andra, ty ej förgäfves borde han hafva uppoffrat sina förhoppningar och afsagt sig den älskade. Han började åter blicka ut i lifvet, och återtog med ny ifver sina medicinska studier; började åter i förening med likatänkande män, att sträfva för sina trorsförvandters befrielse. Så hade herr Meier väntat sig att finna honom, och det skönaste förhållande utbildade sig emellan fader och son. Under det Edvard beherrskades af sin kärlek till Clara, hade han mindre ofta varit tillsammans med Josef och Steinheim, hvilka nu med glädje åter emottogo honom i sin krets. Nu först fingo de kännedom om den begäran, Edvard framställt till regeringen, och det afslag han fått, och båda gissade lätt, hvad som förmått honom att hålla denna angelägenhet så hemlig.

»Vi måste med orubblig ihärdighet och lugn fortgå på den väg, vi anse för den rätta,» sade Edvard; »alldrig tröttas eller modfällas.»

»Det skola de kalla judisk oförskämdhet!» anmärkte Josef.

»Det må de göra. Blott uti ihärdighet ligger för oss någon förhoppning; blott om vi oaflåtligen storma, kunna förskansningarne falla, bakom hvilka de

undanhålla sanningen och vår rätt; och falla måste de. Rättvisa måste vi en gång erhålla.»

»Ja, vore den ock med kedjor bunden vid himhelen!» afbröt Steinheim. Derefter öfverlade man länge, om man nu, sedan Edvards personliga önskan blifvit afslagen, skulle våga förnya samma begäran för Judarna i allmänhet. De vände frågan på alla sidor, och öfverenskommo slutligen, att Edvard, efter Jennys bröllop, som nu snart skulle firas, sjelf skulle begifva sig till residensstaden och der försöka, hvad som kunde uträttas. Efter detta beslut lemnade dem Steinheim. Edvard, som nu åter blifvit uppmärksammare på sin omgifning, sade till Josef: »Efter vi kommo att tala om Jennys bröllop, så säg mig du, som aldrig förlorat flickan ur sigte, hvad som oroar Jenny? Älskar hon ej Reinhard? Är hon rädd för att bo på landet? Eller hvad är, som oroar henne? Jag finner henne alldeles förändrad.»

»Du har rätt,» sade Josef; »men vi kunna ej hjelpa henne; hon plågar sig sjelf, och jag vet ej, huru detta skall slutas.»

»Hvad menar du?» frågade Edvard bestört.

»Jag är öfvertygad, att Jenny blifvit kristen, utan all tro på de kristna dogmerna, och den tanken, att hon svurit en mened, pinar och förföljer henne.»

»Är det möjligt! — Skulle detta vara orsaken? Hvad skäl har du till denna förmodan?»

»Jennys uppförande, men framför allt ett samtal, som jag för några dagar sedan hade med henne. Hon förde med afsigt talet på religionsskilnader, och tillstod för mig, att, sedan hon blifvit kristen, förekom det henne, som om hon ej mer lika uteslutande tillhörde sina föräldrar, oaktadt hon genom dopet ingalunda kände sig närmare förenad med Reinhard. Hon frågade mig, hvad jag tänker om eden; om jag öfverhufvud ansåge alla så kallade synder äfven vara det inför Gud; och yttrade sig i allmänhet på ett sätt, som med hennes förstånd skulle förefallit mig barnsligt, om jag icke deruti sett en fullkomlig inre förvirring, en disharmoni, som gjorde mig ondt. Slutligen sade hon mig, att hon ej kunde uthärda den tanken, att ej få hvila i samma kyrkogård, som hennes föräldrar. Jag föreställde henne, att detta var en dårskap; att äfven vi, ehuru Judar, kunna få vår hvilostad långt bort ifrån fränder och vänner, och att det för öfrigt är ganska likgiltigt, hvar man begrafver oss. Men hon förblef vid sin fattade föreställning, och var öfverhufvud i en sinnesstämning, som afvisade hvarje förnuftsgrund.»

»Det arma barnet!» ropade Edvard; »hvad kan man göra för henne?»

»Vi måste öfverlemna henne åt sig sjelf, ty jag är öfvertygad, att hon snart skall finna någon tröstegrund, isynnerhet om någon yttre händelse kommer hennes obeslutsamhet till hjelp och visar henne källan till hennes egentliga lidande.»

»Så låt oss då gemensamt vaka öfver henne,» bad Edvard, »på det vi ej må förfela rätta ögonblicket, att åtminstone göra Jenny lycklig, ehuru vi sjelfve ej äro det.»

»Olyckskamrat,» sade Josef med en min och ton, som uttryckte en egen blandning af gäckeri och smärta, »vi vilja akta henne så godt, vi kunna, men jag fruktar, att ej heller hon blir lycklig.»

Tyvärr var Josefs förmodan alltför sann. Ju lyckligare Jenny kände sig i Reinhards kärlek, desto mer nedslog henne den tanken, att hon var falsk emot honom. Från hennes tidigaste barndom hade man för henne framställt lögnen, såsom någonting så oädelt och föraktligt, att hon blott med rysning kunde tillstå för sig sjelf, huru djupt hon sjunkit deruti. Hon kände sig lösryckt ifrån det element, i hvilket hon var född, bortförd ifrån den atmosfer, i hvilken ensam hon kunde andas. Man hade lärt henne att vara sannfärdig emot sig sjelf och hvarje annan; rättvisa och sanning voro de stjernor, på hvilka man riktat hennes ögon. Gud är det sanna, det rätta, det goda och sköna, hade hennes fader beständigt sagt henne, och, så länge du gör rätt, så länge du håller dig vid sanningen, är du Guds barn och min älskade Jenny! I hela långa stunderna kunde påminnelsen om dessa vänliga ord, vid hvilka hon känt sig så lycklig, smärta henne. Sedan hon en gång börjat bedraga sig sjelf, hade hon genom en sjelfförvillelse erhållit sin faders tillåtelse att öfvergå till kristna läran, på hvilken hon ansåg sig tro. Men då tusende tvifvel uppstodo hos henne, då hon med all ansträngning, med användandet af tusende falska grunder, sökte motivera Reinhards och pastorns läror; då först öfvertygades hon, att hon omöjligt kunde tro, hvad som stred emot hennes förnuft. Men att hon, oaktadt denna visshet, blifvit kristen, att hon velat bedraga sig sjelf, bedraga Reinhard och sin fader, detta var ett brott, som gjorde henne föraktlig i hennes egna ögon, det var en synd, som Gud ej kunde förlåta henne. Men hvad är synd? frågade hon sig åter. Om jag ej kan göra Reinhard lycklig annat än genom osanning; om jag sjelf, utan honom, måste blifva olycklig, kan då Gud straffa som synd, hvad som göres blott af varm kärlek? Ett ögonblick kände hon sig rättfärdigad genom kärleken, genom den kamp, som det kostade henne att, om äfven af kärlek, handla mot sin öfvertygelse. Hon hade af kärlek gjort ett påkostande offer; hon hade öfvervunnit sig sjelf, och är ej detta, hvad Gud af oss fordrar? — Denna tanke gaf henne lugn, tills hon måste erkänna för sig sjelf, att äfven detta var en ny lögn. Icke allenast för att lyckliggöra, utan äfven för att sjelf blifva lycklig, hade hon blifvit kristen; äfven i denna handling låg egennytta, och medvetandet af, att det nästan blifvit henne en vana att bedraga sig sjelf, ökade hennes själsvånda till den grad, att hon ej mer ägde ett ögonblicks eftertanka; fruktan för Guds straff bemäktigade sig hennes själ, och hon, som ej kunde tro på kristendomens mystiska läror, öfverlemnade sig åt det Gamla Testamentets vantro, som i Gud visar oss en hämnare, den der straffar det onda allt ifrån slägte till slägte. Äfven Reinhard, sade hon för sig sjelf, drager jag med mig i förderfvet, då jag ej mer kan dölja för honom, att jag ej tror, såsom han. Hvad skall han då göra? Han skall älska, men ej förlåta, mig. Ty äfven han skall kämpa med sin kärlek och sin tro, och sålunda nedkallar jag öfver hans hufvud samma strider, som ej lemna mig någon ro, och detta

blir första straffet, hvarmed Gud hämnas på mig för mina synder.

Vid denna sinnesstämning ökade Reinhards bref hennes lidande. De uttalade den varmaste kärlek, det oinskränktaste förtroende. Han skildrade den lycka, äktenskapet medför, då det grundar sig på lika åsigter, lika öfvertygelse och ett gemensamt sträfvande efter fullkomlighet; att det då skänker menniskan en himmel på jorden. Med förtjusning berättade han, att dagen för hans invigning var bestämd, och att han, så snart denna invigning vore förbi, skulle återvända, för att hemföra henne. Hans moder, som önskade bivista invigningsakten, var redan hos honom, och skulle åtfölja honom till Berghof till bröllopet. Dereefter yttrade han sin önskan att dessförinnan jemte sin moder och brud gå till nattvarden, hvilket Jenny ännu ej gjort, och strax efter bröllopet skulle de afresa, under det hans moder qvarstannade i staden, för att låta dem i ostörd ensamhet få njuta sin sällhet.

Jennys hjerta slog gladt vid den efterlängtade underrättelsen. Lycksalig tryckte hon brefvet till sina läppar. För det säkra hoppet på den nära föreningen med den älskade hade för ett ögonblick hvarje annan tanke flytt ur hennes själ, och hon omläste brefvet, för att ej förlora något af de ord, som gjorde henne så outsägligt lycklig. Då föll hennes blick på följande ord: »jag önskar, innan bröllopet med dig, begå Herrans heliga nattvard, och på detta sätt inträda i den innerligaste förening med dig, hvilken snart, såsom min älskade hustru, oupplösligt skall blifva *min*.»

Brefvet föll ur hennes hand, hon var tillintetgjord. Att nu för andra gången, liksom vid dopet, drifva gäck med det, som var Reinhard det heligaste i verlden, det kunde hon ej. Nu, det kände hon, nu var det afgörande ögonblicket kommet, då hon antingen genom ett våldsamt beslut kunde återvinna aktningen för sig sjelf och lugna sitt samvete i afseende på Reinhard, eller blindt måste störta sig in i en labyrint, i hvilken hon och den älskade lätt kunde finna sin undergång.

Striden var fruktansvärd. Slutligen segrade sanningen, och upplöst i smärta, skref hon efter en genomvakad natt, då dagsljuset redan inträngt genom hennes fönster, följande bref till Reinhard:

»Älskade! Huru outsägligt lyckliga vore vi ej båda, om, i stället för detta bref, den underrättelsen nått dig, att din Jenny vore död. Du skulle gråta, min Gustaf; du skulle sörja mig, älska mitt minne, såsom du älskar mig, och, lycklig i denna tanke, vore jag hädangången och hade ro. Hvarföre fick jag ej dö, då jag sista gången låg i dina armar, då din fulla, rena kärlek gjorde mig så lycklig? Mins du, huru jag önskade det, huru jag redan då anade, att ett ögonblick, sådant som detta, kunde förestå mig?»

»Vid minnet af denna stund, vid den kärlek och det öfverseende, som du då lofvade mig, besvär jag dig, stöt mig ej ifrån dig, älskade! du, som känner mig sedan min barndom, du, som jag tillbad, alltsedan jag först såg dig. Gustaf! du har varit min lärare och känner mitt hjerta; du vet, att min själ lika glödande törstar efter sanning, som mitt hjerta begär kärlek. Derföre kan du förstå mig, derföre måste du hafva medlidande med mig, då jag säger dig, att jag älskar dig mer, än sanningen, att jag ville tvinga min öfvertygelse att foga sig efter min kärlek. Nu kan jag det ej längre.»

»Från stund till stund dröjde jag att göra dig en bekännelse, som, jag fruktade, skulle djupt bedröfva dig och djupt nedsätta mig i dina ögon. Jag önskar att med eldtungor kunna påminna dig det heliga band, som förenar oss, den sällhet, för hvilken vi hafve att tacka hvarandra, på det att minnet häraf må föresväfva dig, då jag sagt dig allt.»

»Jag tror icke, att Christus är Guds son, och att han efter sin död är uppstånden. Jag tror icke, att hans död var nödvändig för att bereda oss Guds förlåtelse och nåd. Den treenighet, han lärde, är mig en för evigt obegriplig tanke, som ej finner någon grund i min själ. Jag tror ej, att underverk kunna existera, att ett sådant kan ske, så framt man ej dermed menar de under, hvilka Gud, den ende, allena sanne, dagligen gör för våra ögon. Icke ens till åminnelse af Christus, denna upphöjda, gudomliga menniska, kan jag begå nattvarden, besluta mig till en akt, hvilken synes *mig* vara en onaturlig ceremoni, under det *du* deruti finner den innerligaste förening med Gud.»

»Jag kan ej annorlunda! Denna öfvertygelse är starkare, än min kärlek, starkare, än jag sjelf! Efter en fruktansvärd strid blef jag kristen; ty redan före dopet hade sanningen hos mig blifvit herre öfver en villa, den jag för din skull med förtviflans ångest sträfvade att fatta. Ljuga kan jag icke mer, men tro kan jag icke heller — ingen utväg är möjlig; — och med en känsla af outsäglig, evigt sann och oförändrad kärlek, kastar jag mig till ditt bröst. Du skall säga mig, huru jag skall kunna stifta fred emellan kärlek och tro, huru jag i striden skall återfinna mig sjelf.»

»Om du älskar mig, så haf medlidande med mig; kom snart, kom strax och låt mig af din mun höra de ord, som ensamt kunna lugna min själ; säg mig, att du kan älska mig, om jag också ej tror på Christus, såsom j fordren det. J sägen, att han är kärleken — nåväl! då är han med mig, ty jag älskar dig så högt, som en menniska någonsin kan älska. Jag känner ingen lycka, utom i din kärlek. Skrif mig ej till, det dröjer så länge. Kom sjelf, på det jag må få se dig och af din mun erhålla ett svar, som vore mig en pina att läsa ur de döda bokstäfverna, en långsam pina, den du säkert skall bespara mig, emedan du älskar mig. Ja, jag vet, att du älskar mig; med denna öfvertygelse säger jag dig farväl! Adjö, Gustaf, älskade, lärare, vän, make! du mitt allt på jorden! Låt mig ej länge vänta på din ankomst, nu, då hvarje minut är mig ett årtusende, tills jag återser dig!»

Sedan Jenny förseglat detta bref och afskickat det, förekom det henne, liksom hon ej sagt, hvad hon egentligen önskade. Hon ville haft det tillbaka, för att skrifva annorlunda, för att ännu en gång öfverlägga. Hon förebrådde sig att hafva handlat allt för öfveriladt, och besvor tjenaren att skynda sig och uppbjuda allt, för att återfå brefvet. Men förgäfves. Po-

sten var afgången. »Må Gud förbarma sig öfver mig!» ropade Jenny, och störtade gråtande in till sina föräldrar, hvilka nu erforo, hvad som skett, och upphjödo allt, för att ingifva henne tröst och ro. Ömt försäkrade hennes moder, att Jenny ej behöfde tvifla derpå, att ju Reinhard älskade henne, och att en så upplyst man, som han, ej kunde förskjuta sin brud, för en olikhet i meningar. Hon påminte henne, huru tåliga och fördragsamma Reinhard och hans mor visat sig, ännu innan fråga var om något närmare förhållande till Jenny, och yttrade den fasta öfvertygelsen, att hon skulle om få dagar få se Reinhard och Jenny lyckliga tillsammans. Och dock blandade hon sina tårar med dotterns, ty hennes hjerta var långt ifrån att nära de förhoppningar, med hvilka hon sökte lugna denna.

»Sök icke att bedraga Jenny med förhoppningar, som, om jag känner Reinhard rätt, aldrig skola uppfyllas,» sade fadren; »jag fruktar, han kommer ej.»

»Gud i himmelen, hvad har jag gjort!» ropade Jenny.

»Hvad jag sjelf skulle rådt dig till, om jag förut känt din själs tillstånd,» svarade fadren. »Du borde aldrig tänkt på att inträda i ett äktenskap, der den inre föreningslänken, öfverensstämmelse i åsigter, felades. Du hade ej bort bedraga honom angående din tro och dina tänkesätt. Nu har du gjort din pligt, och du skall i medvetandet deraf finna kraft att fördraga äfven det svåraste.»

Jenny var tröstlös. Hon ville skicka ett annat bref. »Kan du återtaga något af hvad du i det första sagt?» frågade fadren. Jenny måste tillstå, att hon ej kunde det. »Så skrif då ej heller,» sade han.

Då begärde hon att strax få resa till Reinhard; hon ville tala med honom, besegra alla hans invändningar; men äfven detta förklarade hennes fader för omöjligt.

»Älskade barn,» sade han, »du har nu tyvärr råkat in i en krets af motsägelser, ur hvilka du blott med våld kan slippa ut. Reinhard är fördragsam emot dem, som hafva annan tro, än han; men sin hustru vill han kunna älska; hon måste vara en del af hans eget jag. Detta kan du icke, då du i det, som utgör medelpunkten för hans själ, fullkomligt afviker ifrån honom. Till och med om han skulle göra våld på sig och tiga, skulle redan den omständigheten, att han nödgades vara på sin vakt emot sin hustru, att han ej vågade tala med henne om sina heligaste intressen, blifva ett hinder för eder lycka, förutan det att ditt tänkesätt står i ännu större motsägelse till hans ställning som prest.»

Hårdt tryckte han det älskade barnet i sina armar; men att trösta henne försökte han ej. »Skåda i ditt inre,» sade han; »der skall du finna tröstekällor, som aldrig felas oss, då en sorg drabbar, då en olycka hotar, den vi ej förskyllat. Vi lida alla med dig, och Gud skall bistå dig.»

En djup sorg hvilade öfver familjen. Hvar och en fruktade att på något sätt såra Jenny. Man ville skona henne, man ville låta henne känna höjden af den kärlek, man hyste för henne; till och med Therese, för hvilken de närvarande förhållandena ej kunde blifva någon hemlighet, kände verkligt medlidande med Jenny, som i stilla undergifvenhet sökte hämta sig, hvilket, med hennes häftiga karakter, gjorde ett så mycket mera rörande intryck.

Lika bedröfligt såg det ut hos Reinhard och hans moder. Honom hade Jennys bref träffat som en blixtstråle ur en klar himmel; han var i början ej mäktig af någon känsla eller tanke. Blott medvetandet, att en stor, rysligt stor olycka hade träffat honom, stod klar och tydlig för hans själ. »Huru är det möjligt, huru har det kunnat ske?» frågade han sig, och satt i mållös bestörtning, tills modren ankom och med förskräckelse såg det uttryck af förtvifflan, som hvilade öfver hans anletsdrag. Hon frågade, hvad som händt; i stället för svar räckte Reinhard henne Jennys bref, som äfven på modren gjorde ett smärtsamt intryck.

»Detta är således slutet på alla mina förhoppningar!» utropade han och försjönk åter i eftersinnande. »Ack, Jenny! hvad skall det blifva af dig med ditt varma hjerta?»

»Derföre blir väl någon råd,» svarade modren med bitterhet. Ty knappt hade hon hämtat sig ifrån första förskräckelsen, förrän hon påminte sig Thereses förmodan, att Jenny älskade Erlan och att hon redan länge ej känt sig lycklig af Reinhards kärlek. Fru Reinhard var en förståndig, verldserfaren fru; men hon var äfven kristen och moder, hon var nu både i sin tro och i sin son djupt sårad. Många olika förhållanden hade hon i lifvet lärt känna. Till och med inom kretsen af hennes bekanta voro många Judar, som öfvergått till kristendomen och lefde såsom kristna lyckliga och lugna. Hvarföre skulle Jenny ensam ej vara i stånd att finna någon lycka vid den källa, ur hvilken välsignelse utströmmat för hela mensklighetens? Jenny, som dessutom hade haft Reinhard till lärare, honom, hvars innerliga, fromma öfvertygelse måste vinna hvar och en? Hon kunde ej tro, att detta var rätta skälet till Jennys uppförande; men, om det antoges vara det rätta, så ryste hon ovilkorligt tillbaka för det lättsinne, hvarmed flickan hade begått en mened. Den, som kunde leka med det heligaste, bjöd ej heller sin make någon säkerhet. Liksom emot Gud, skulle hon försynda sig emot sin man, helst endast Erlans värdiga uppförande hade afhållit henne från att blifva sin trolofvade otrogen. Smärtan öfver sonens lidande gjorde henne orättvis, och hennes sårade fåfänga som mor segrade öfver hennes förnuft till den grad, att hon meddelade sonen sina tvifvel om Jennys uppriktighet och hela sitt samtal med Therese.

Men knappt hade hon gjort det, förrän hon ångrade sitt förhastande. En gnista, som faller i en krutmina, kan ej frambringa en mer förstörande verkan, än modrens ord i Reinhards själ. Med djupt vemod hade han hittills tänkt på Jenny. Han led med henne, och hade önskat sig den högsta vältalighet, för att gifva Jenny en öfvertygelse, som gjorde det möjligt att förhindra deras skiljsmessa från hvarandra, hvilken annars var oundviklig. Nu, vid modrens berättelse, uppvaknade ånyo hans svartsjuka, och som

en furie förföljde honom oupphörligt den tanken, att hafva varit ett lekverk i en flickas händer, som försköt honom, så snart ett nytt föremål gjort honom likgiltig. Han hade ju älskat henne så gränslöst, hade varit färdig att för henne uppoffra allt, till och med sin hederskänsla; han hade blott för hennes skull velat förnedra sig till almosors emottagande af hennes faders händer, och nu, då han trodde sig vid målet, nu, då han i hennes hand nedlagt sina förhoppningar, sina hemligaste önskningar — nu ägde en annan hennes hjerta, och hon undandrog honom sin hand under en förevändning, som gjorde henne föraktlig i hans ögon. Att förlora Jenny syntes honom en lycka mot den pinsamma tanken att ej kunna högakta henne; henne, i hvars unga själ han sjelf nedlagt fröet till allt stort och skönt, henne, hvilken han hade tillbedt såsom Skaparens skönaste verk.

Om blott någon varnande och lugnande stått vid hans sida, så skulle han lätt och hastigt återfunnit sig sjelf ur passionernas förvillelse; ty i Jennys bref talade hvarje ord om hennes hjertas tillstånd, och intet tvifvel på sanningen af hvad hon skref uppsteg hos honom, förrän modren väckte hans misstanka. Denna aktade i sin vrede ej på Jennys varma innerliga önskan att blifva Reinhards maka; endast den föreställningen förföljde henne, att hennes Gustaf blifvit afvisad för en annans skull, hvilket förbittrade henne så mycket mer, som hon med skäl ansåg sig hafva orsak att vara stolt öfver sin son. För att trösta honom, talade hon om den orättvisa, man begått emot honom, och stegrade derigenom hans lidande till den grad, att han, drifven af svartsjuka och kränkt stolthet, i första uppbrusningen skref följande svar:

»En flicka, hvilken äger nog själsstyrka att med den heligaste ed bedraga den man, som med glödande kärlek hållit hvarje tvifvel på henne för en dödssynd, skall äfven finna kraft att bära en skiljsmessa, för hvilken mitt mannamod hotar att duka under. Väl henne, om denna kraft äfven bevarar henne för ånger!»

I början var detta allt, han ville säga henne, och sedan hans moder läst brefvet, ville hon genast afsända det. Men en annan känsla, en outsäglig bedröfvelse kom öfver Reinhard; han tog tillbaka brefvet, öppnade det och tillade:

»Jenny! hvi gjorde du mig detta? Fanns ej någon annan lek, än med mitt hjerta? Jag vet nu allt, jag vet, att min misstanka ej bedrog mig. Alla band emellan oss äro lösta; mitt samvete fordrar, att jag söndersliter dem, fastän mitt hjerta blöder. Jag känner, att jag ej vågar kalla någon qvinna min hustru, som bespottar den heliga tro, jag är kallad att förkunna. Dock kunde jag älska dig, kunde välsigna dig, om du blott hade lemnat mig möjligheten att hafva aktning för dig. Hvarföre sade du mig icke, att Erlan var föremålet för din kärlek, att blott han kunde göra dig lycklig? För din skull hade detta offer ej varit mig för tungt. Men du älskade honom och lofvade mig trohet, du bespottade min tro! Jenny, huru vågade du så grymt förstöra det ideal, jag uti dig tillbad? Huru kunde du låta din själ, detta heliga af Gud dig anförtrodda lån, nedsjunka till denna handling? Säg mig icke, att du irrat dig; det är omöjligt, om du ej sjelf ville det. Till och med kärleken urskuldar ej lögnen, och denna lögn är det, som för evigt skiljer oss åt, ty jag har oåterkalleligt förlorat den tro på dig, i hvilken jag tillbad allt sant och heligt. Farväl, du, som jag aldrig kan glömma, och som gifvit mig mitt lifs högsta lycka och högsta lidande! Farväl, Jenny! Jag anklagar dig ej, ty du är olyckligare, än jag, som dock finner ett stöd i tron. O! gifve Gud, att jag kunde skänka dig tron till lön för den salighet, jag funnit i din kärlek!»

Så affattadt kom brefvet i Jennys händer. Hon sjelf förmådde ej läsa det; hennes händer darrade, bokstäfverna dansade för hennes ögon. Hon räckte det åt fadren, sägande: »Läs, fader! Kommer han? Säg mig det» . . . Nekande skakade fadren på hufvudet, sedan han genomläst brefvet, och återgaf det åt dottern, som, bekämpande sin rörelse, med dödsångest genomflög raderna, tills en djup vanmakt för några ögonblick döfvade hennes gränslösa smärta.

Då hon återkom till sans, genomläste hon brefvet flera gånger, utan att fatta, huru Reinhard kunde tvifla på hennes kärlek, eller hvad den tanken betydde, att hon uppoffrat Reinhard för Erlans skull. Hon hade sagt sig sjelf, att, i afseende på Reinhards åsigter, en skiljsmessa vore tänkbar; »men», utropade hon förtvifladt, »föraktad af den älskade, utan tro, utan hopp, en börda för mig sjelf, hvad blir mig nu öfrigt i lifvet?»

»Jenny!» sade fadren förebrående, under det han med outsäglig kärlek tog dottern i sina armar, och ropade äfven modren, på det de båda med sin kärlek måtte skydda sitt barn för den mördande smärta, som träffat hennes bröst.

I djup sorg förgingo dagar och timmar för Jenny; hvarje stund hoppades hon, att Reinhard skulle komma till erkännande af sitt misstag och ånger, samt att, om än återförening vore omöjlig, han dock ännu en gång skulle återse henne och i frid skiljas ifrån henne. Men förgäfves. Då bad Jenny att få skrifva till Reinhard, för att säga honom, huru oförklarlig och smärtande hans misstanka i afseende på Erlan var henne. Men hennes föräldrar och hela familjen kände sig djupt kränkta af Reinhards uppförande mot Jenny, hvarföre fadren frågade: »Tillåter dig din stolthet att närma dig en man, som så misskänt dig?»

»Jag känner ingen stolthet,» svarade Jenny, »blott behofvet af hans kärlek, som varit min högsta stolthet. Blott hans aktning söker jag, och den föreställningen är mig en plåga, att han skall tänka på mig såsom på en ovärdig, att han skall tro, det jag ej älskat honom ensam.»

»Nej,» sade fadren, »ifall Reinhard yttrat minsta önskan om förklaring, skulle jag bifallit din begäran. Men för en man, som tilltror sin brud det ovärdigaste edsbrott, som tror hvarken på hennes kärlek eller hennes löften, för en sådan skall ej min dotter förnedra sig till en bön om förklaring. Med Reinhards sjukliga hederskänsla, med alla hans anspråk hade jag undseende, ty han sjelf förtjente aktning och han älskades af dig; men nu synes det mig vara en välgerning, att ett förhållande upplöses, som aldrig kun-

nat göra dig lycklig. Såsom ett bevis på din kärlek till mig fordrar jag, att du på intet sätt bjuder till att försona dig med Reinhard eller tillvägabringa en fredlig upplösning af edert band, om han ej uttryckligen fordrar det af dig. Du var Reinhards fästmö, men du är äfven min dotter; äfven din faders ära måste vara dig helig, äfven den måste du kunna bringa ett offer.»

Och så skedde äfven. Reinhard och Jenny återsågo icke hvarandra; aldrig ägde någon förklaring emellan dem rum.

Stilla och tyst tillbragte man sommaren på Berghof; äfven Therese återvände till sin mor någon tid efter denna tilldragelse, emedan hon uppgaf, att modren behöfde henne hemma hos sig, och fru Meier såg det gerna, alldenstund hennes närvaro ej tycktes vara Jenny behaglig.

Först sent på året återvände familjen till staden, och Jenny måste småningom åter inträda i förhållanden, som blifvit henne främmande, då de ej mer ägde sammanhang med Reinhard.

Då nyårsaftonen denna gång kom, hvilken förra året i Meierska huset förenade så många lyckliga menniskor, var familjen ensam, och, för att skona Jennys smärtsamma minnen, emottog man icke en gång Steinheims besök, oaktadt man med tacksamhet erkände hans hemödande att äfven, då de onda dagarne kommit, troget deltaga i vänners öde, med hvilka han upplefvat så många glada stunder.

Den, som varit i Baden-Baden, påminner sig väl de ensamt liggande byggningarna på Klosteräng en och de sköna ekarna framför en af desamma. I skuggan af dessa satt, en Junimorgon **1841**, ett fruntimmer och tecknade. Det var en liten fin figur. Långa kolsvarta lockar nedföllo öfver papperet och undanskymde den arbetandes ansigte; men af hennes fina hand och täcka fot kunde man sluta till sköna anletsdrag. En sexårig, ljuslockig gosse lekte på något afstånd, och försökte fåfängt ådraga sig hennes uppmärksamhet. Slutligen kom han till henne och ropade: »Look, my dearest aunt, there comes papa and Lord Walter.» — Då damen nu reste sig upp, för att helsa på de ankommande, sprang han glad sin väg och ropade åt herrarna: välkommen! god morgon!

»Är din mor ännu i sitt rum, Richard?» frågade gossens fader.

»Nej,» svarade i hans ställe Jenny Meier — ty det tecknande fruntimret var hon — nej, kära Hughes; Clara har gått med Lucy, för att möta eder och omtala de nya framsteg, den lilla gjort. Hon skulle vänta på eder vid Guldbrunnen.

»Kors, det var skada,» ropade Hughes, »att vi gingo genom staden och ej träffade henne. Jag skall strax återvända, för att hämta henne, och jag förmodar, att ni gerna hos miss Meier inväntar vår återkomst, kära Walter.»

»Med största nöje,» svarade den tilltalade, »om jag ej stör er i ert arbete, Miss?»

»Åh, det kan jag sedermera sluta,» sade Jenny vänligt. »Kom, herr grefve, och bikta för mig, hvarföre man ej de sista dagarna fått nöjet att se er?»

Wallter gjorde, som hon önskade, och Hughes gick med sin son derifrån, för att hämta moder och dotter.

Medan nu grefven berättar om sina ströfverier och utflygter i trakten, vilje vi med några flyktiga drag teckna den tid af 3 år, som ligger emellan första och andra hälften af vår berättelse.

Smärtan öfver skiljsmessan ifrån Reinhard hade på det högsta skakat Jennys själ, och förmått henne att pröfvande blicka ned i sitt hjerta, för att der finna en orsak till Reinhards oförklarliga uppförande. Det tycktes henne lättare att skjuta skulden på sig sjelf, än på Reinhard; ty sann qvinnokärlek anklagar hellre sig sjelf, än den älskade. Menniskohjertat är en åker, som man blott behöfver uppgräfva, för att finna de kostbaraste skatter. Äfven Jenny fann hos sig, i stället för det onda, hon sökte, krafter att bära lifvet och att älska det, trots dess smärtor. Hon segrade öfver sig sjelf, lefde, för att göra andras lycka, och sökte i välvilja mot menniskorna finna tröst öfver en förlust, som tycktes henne oersättlig.

Så snart herr Meier såg henne tillräckligt lugnad och stark att låta förströ sig genom omvexling af yttre föremål, uppgjorde han förslag till en resa, som i början af våren anträddes. Man reste till södra Frankrike, vistades en vinter i Paris, och besökte följande året Italien. Här återsåg Jenny målaren Erlan, hvars namn hon hört med mycket beröm omtalas och hvars taflor hon i Paris haft tillfälle att beundra.

Återseendet var för begge ett ögonblick af djup rörelse. Trogen sin föresats, hade Erlan lefvat utan all förbindelse med sina vänner; han ansåg Jenny länge sedan gift med Reinhard, och kunskapen om motsatsen uppfyllde honom med de gladaste förhoppningar. Från denna stund blef han Jennys ledare i den underverld, som öppnade sig för dem uti Italien, och som ej förtlade att utöfva sin trollmakt på två så lifligt känsliga naturer. Men ej länge skulle Jenny ostördt få njuta detta nöje. Hon varsebef med smärta, att Erlans kärlek till henne ingalunda slocknat, att den tvärtom genom sammanvaron åter uppflammade och närde sig af förhoppningar, dem Jenny ej kunde motsvara. Detta förmådde herr Meier att på Jennys önskan lemna Italien, hvilket föranledde Erlan till den förklaringen, att han ville i sällskap med Meierska familjen återvända hem. Ju mindre Jenny väntat detta, dess mera höll hon för sin pligt att besegra sin qvinliga skygghet och öppet förklara sig för Erlan. Hon tillstod för honom, att hon knappt ännu hunnit hämta sig från outsägliga lidanden och att hon ej kunde hafva någon tanke på en ny kärlek. Hon besvor honom för hans eget och hennes lugn att ej följa henne.

Hon försäkrade honom om sin aktning, yttrade sin förhoppning att en gång, i stället för hans kärlek, förvärfva sig hans vänskap, och fick slutligen hans löfte, att han skulle resa till England och vistas der i Williams och Claras grannskap, ty han bedyrade, att han utan Jenny ej längre kunde lefva i Italien.

Så skiljdes de för andra gången, och Jenny återvände, efter ett och ett halft års frånvaro, till det älskade hemmet. Här fann hon i yttre förhållanden blott obetydliga förändringar. Edvard framskred lugn och allvarlig på den bana, han åt sig utsett. Berömd och outtröttlig i sitt läkarekall, hade han dessutom oupphörligt sitt folks väl och framgång för ögonen; men han insåg, att dess fria utveckling först då blir möjlig, när en fri, tidsenlig statsförfattning kommit till stånd i hans fädernesland. Hans ifriga sträfvan att bidraga till uppnåendet af detta mål, satte honom i nära förbindelse med många liktänkande af alla stånd. De ädlaste i landet erkände hans förmåga, och högaktade hans oegennyttiga afsigter; ty hoppet att efter vunnnen emancipation förskaffa sig sjelf värdigheter och äreställen hade lika litet inflytande på honom, som fruktan för det ansvar, hans djerfva ord och frisinnade skrifter redan ofta hadeådragit honom. Samvetets vittnesbörd och hans medbröders aktning voro för honom nog. Ännu bodde han i fäderne-huset. Vare sig, att hans oupphörliga sysselsättning så helt och hållet upptog honom, eller att han ännu ej funnit någon flicka, som uppväckt hans böjelse, nog af, han hade hittills förblifvit ogift.

För Claras föräldrar, hvilka hon vid afskedet anförtrodde åt hans omsorg, var han en trogen och värderad vän. Honom, det visste de, hade de att tacka för sin dotters lycka, hvilken allt skönare och skönare uppblomstrade i ett fullkomligt harmonierande äktenskap med William. I Edvards bröst uttömde kommerserådinnan sitt bekymmer öfver sin sons öde, hvilken ömsom genomströfvade Frankrike eller Tyskland, och, beherrskad af sin hustru, förde ett ovärdigt lif. Ferdinand kände redan den uselhet och vanära, hvaruti han störtat sig, men han var för svag, att bryta sina förnedrande bojor. Efter Hornska familjens önskan, korresponderade Edvard med honom, och, då det lyckades honom att vinna Ferdinands förtroende, uppgaf han ej hoppet att en gång möjligtvis kunna återföra den förlorade sonen i sin familjs sköte.

Med hjertlig glädje emottogo Edvard och Josef de återvändande älskade. Anblicken af de rum, der hon njutit och lidit så mycket, uppväckte i Jennys bröst de vemodigaste minnen, och, så snart hon blef ensam med Edvard, vågade hon att fråga efter Reinhard, hvilket hon i sina bref aldrig hade gjort. Hon visste, att han tillträdt sin syssla och förvärfvat sig församlingens kärlek och aktning. Detta hade Therese omtalat, hvars moder dött strax efter Meierska familjens bortresa; men sedan Therese antagit en guvernantplats på landet, hade Jenny ej erhållit svar på något af sina bref, hvaruti hon gjort Therese de vänligaste anbud. Så mycket mer oväntad träffade henne således underrättelsen, att Therese genom fru Reinhards bemedling erhållit denna plats i Reinhards grannskap och för några veckor sedan förlofvat sig med honom.

Då Jenny erfor detta, drog sig ett sorgligt leende kring hennes mun, och Edvard tryckte tigande hennes hand. Han och Josef tycktes hafva gjort Jennys lycka till sitt lefnadsmål, och i lugn för Meierska familjen försvunno sålunda några år. Utmärkta män hade begärt Jennys hand, föräldrarnes önskan hade understödt dem, men utan framgång. Vågade modren någon gång göra henne kärleksfulla föreställningar derför, så bad Jenny, att man skulle hafva öfverseende med henne, ty det var henne omöjligt att uppfylla deras önskningar för hennes väl. »Jag är ju lycklig, älskade moder!» sade hon då. »Jag har ju dig, min far, Edvard, Josef, och så mycket mitt hjerta någonsin kan önska sig af kärlek och skonsamhet. Skulle jag väl finna detta i en mans hus, den jag ej älskade?» Och då alla dylika samtal synbarligen förstämde Jenny för en längre tid, så var det herr Meier sjelf, som rådde sin fru att ej söka öfvertala henne, utan lugn afvakta en tid, då minnet af Reinhard förlorat sitt inflytande på Jenny och hon lättare kunde gå deras önskningar till mötes.

Men denna tidpunkt skulle fru Meier icke upplefva; en hastig och lätt död bortryckte henne från hennes familj. Huru djupt de efterlefvande kände denna förlust, huru den slöt dem ännu fastare till hvarandra, huru hvar och en sträfvade att fylla den lucka, som derigenom uppstått i de andras hjertan, behöfver ej omnämnas. Nu stod Jenny ensam i spetsen för det husliga; hos sin far hade hon nu på en gång moders och dotters ställe. Detta medvetande höjde henne i hennes egna ögon, och fördref hvarje annan tanke ur hennes hjerta, än att lefva för fadren och förskona hans ålderdom. Det religiösa tvifvet, som hade undergräft hennes första ungdoms lycka, hade länge sedan och lyckligt blifvit besegradt. Egen eftertanka och hennes faders bistånd hade återfört henne till samma ståndpunkt af gudsfruktan, hvartill hennes uppfostran hade ledt henne. Andligt fri, lifvad af klaraste insigt, den ömmaste dotter, en tröst för alla lidande, derjemte den elegantaste och älskvärdaste värdinna i sin faders gästfria hus, sådan finne vi Jenny, sedan smärtan öfver modrens död något stillat sig. Sådan återfinne vi henne i Baden, några veckor efter det hon åter råkat Clara. Önskan att åter träffa hvarandra var lika stark hos begge fruntimren; dock hade många omständigheter hittills gjort uppfyllandet af denna önskan omöjlig, och efter en åttaårig skiljsmessa återsågo de med innerligaste glädje hvarandra i Baden-Baden. Derifrån ämnade de sednare gemensamt återvända till begges hemort, för att presentera Claras begge barn för hennes föräldrar. I början var beramadt, att äfven Erlan, som nu för allo bosatt sig i England, skulle beledsaga William till Tyskland. Men ynglingens oroliga anda hade ingalunda utslocknat hos mannen, och han hade uppgifvit sin önskan att se fäderneslandet och sina vänner, för att sluta sig till en beskickning till Orienten, hvarvid han hoppades finna full tillfredsställelse för sin lystnad efter det ovanliga.

De båda familjerna bodde utanför den egentliga staden, för att ostörda kunna njuta af hvarandra och den herrliga naturen. Man ville lefva helt och hållet för sig sjelf, och Jenny var alldeles ej tillfreds, då

William berättade henne, att han om några dagar väntade en vän, grefve Walter, som skulle öka deras krets, under deras vistande i Baden.

Grefve Walter tillhörde en af de äldsta familjer i Tyskland. Liksom de flesta ynglingar af sitt stånd hade han tidigt ingått vid militären, och med sitt regemente kommit till Claras hemort, der han i hennes föräldrars hus lärt känna nästan alla personerna i vår berättelse. Sednare hade han tagit afsked ur tjensten, och gjort långa resor, äfven till England, der han ånyo sammanträffat med William och Clara. På deras begäran var han deras gäst, så länge han uppehöll sig i England; också räknade han den tid, han hos dem tillbragt, dels i London, dels på Hugheshall, till en af de njutningsrikaste i sin lefnad. Ingenting kunde således vara honom välkomnare, än det tillfälliga sammanträffandet med hans vänner på Rhenstranden, och oberoende, som han i alla afseenden var, gick han strax in på förslaget att tillbringa sommaren med dem i Baden.

Jenny hade han förut blott flyktigt sett, men oaktadt han ej närmare kände henne, påminte han sig dock dunkelt, att han hört talas om Jennys kärlek till en ung teolog. Nu hade han af Clara erfarit några detaljer rörande Jenny och upplösningen af detta förhållande; han hade genom Claras och Williams berättelser blifvit nyfiken att göra bekantskap med en flicka, om hvilken båda makarne talade med så stort deltagande. Trots denna förut fattade gynnande mening, fann han dock hos Jenny mer, än han hade väntat; äfven herr Meier och Jenny måste tacka William för bekantskapen med den unga bildade mannen, hvars umgänge förskaffade dem många njutningsrika stunder.

Sedan Walter på nyss omförmälta morgon, efter Jennys begäran, gjort reda för sin frånvaro, bad han om tillåtelse att få bese det arbete, hvarmed hon hade sysselsatt sig, då han kom. Beredvilligt framtog hon åter sin ritbok, och visade honom en grupp träd, som hon dagen förut aftecknat i grannskapet af det lilla vattenfallet.

»Jag kan ej uttrycka,» sade Jenny, »huru jag älskar dessa sköna, stora träd. De gifva mig alltid en bild af vårt lif, hvilket, fastän rotadt i jorden, dock med längtan sträfvar emot himmelen; och i de solbeglänsta löfvens lek ligger dessutom för mig en stor njutning. De skönaste drömmar ifrån min barndom, de blomrikaste sagor gunga förbi mig, och alla verldens under tyckas mig möjliga, då jag hör löfvens smekande hviskningar».

»Detta är en rent tysk känsla, den jag fullkomligt fattar och delar med er,» anmärkte Walter. »Jag är nog lycklig att i min park äga de herrligaste ekar, och tackar mina förfäder, som planterat dessa träd åt mig. Äfven för mig äro de en källa till evigt nya njutningar, liksom öfver hufvud hela den omgifvande naturen. Hon fortskrider med oss, hon lefver med oss, hon ger svar på våra frågor, och endast den anser jag för en sann poet, som förstår det språk, naturen talar till menniskan.»

»Tror ni då icke,» frågade Jenny, »att naturens inverkan på menniskans själ i alla tider är densamma?»

»Jo, så till vida,» svarade grefven, »att den alltid der uppväcker de högsta och heligaste känslor. Men i mån som dessa känslor under tidernas lopp förändras, ändrar sig äfven det intryck, de göra på oss. Den glade Greken såg uti skogens skönaste träd älskvärda Dryader, som med kärlek omfamnade honom. För den tyska medeltiden predikade de det allvar, som äfven lärdes i de mörka dômerna; de talade till honom om korset, som timrats af deras trä . . . .»

»Och till oss?» frågade Jenny lifligt.

»Oss visa de upp till klarhetens regioner, för oss predika de frihet och ljus med sina mot himmelen sträfvande grenar,» sade Walter med en skön entusiasm. Då han såg, att Jenny med nöje hörde honom, fortfor han efter en stund: »Likasom Heine uppfattat hafvet, så har Carl Beck uppfattat trädens verld. Han förstår, hvad som nu susar i grenarna och framtonar ur qvistarnes hviskning, och jag anser honom för poet, emedan naturen anförtror honom, icke de gamla länge sedan glömda amsagorna, utan vår tids stora idéer. Detta tyckes öfverhufvud vara fallet med några af våra yngre talanger. Ett nytt kraftigare lif tyckes vilja utveckla sig i poesien, och jag hoppas, att vi nu befrias ifrån en mängd föråldrade stereotyp-bilder, af hvilka många dessutom för nuvarande tid äro ganska otillräckliga och förvända.»

»Förvända?» återtog Jenny, och frågade med stigande intresse: »Hvilka anser ni så?»

Walter eftertänkte ett ögonblick, och sade derefter:

»För att strax nämna en af de vanligaste: Bilden för äktenskapet af ett träd med en deromkring slingrande ranka. Ni kan ej tro, mamsell Meier, huru ledsen jag är vid dessa eviga ekar, omkring hvilka vekliga murgrönsrankor linda sig; vid dessa almar, intill hvilka en vinranka förtroligt smyger sig åt höjden. Tyvärr äro de bilden af många äktenskap. Månget träd, som af medfödd naturdrift högt och rakt sträfvar emot höjden, finner sig omslingradt af en jemmerlig planta, som hvarken kan uppehålla det uti dess växt eller sjelf svinga sig upp till en höjd, för hvilken hon ej är skapad! Men illa nog, att så är; och ingen diktare borde begagna denna bild, om han vill skildra idealet af den innerliga förening, som lefver inom oss. Liknelsen är falsk!» slutade han och såg förundrad på Jenny, som emellertid hade upptagit sin blyertspenna och nu med största ifver höll på att rita. Efter några minuter räckte hon grefven, som tyckte sig något sårad af hennes skenbara likgiltighet, sin ritning, och frågade:

»Grefve Walter? behagar er denna liknelse bättre?»

Hon hade med konstöfvad hand gjort ett förträffligt utkast. Två yppiga träd stodo tätt bredvid hvarandra, sträfvande friskt och kraftigt uppåt, med tätt hopflätade grenar. Derunder läste man de orden: »Från samma djup, fria och förenade, sträfva de uppåt ethern.»

Walter betraktade teckningen med glädje, såg derefter med ett uttryck af hög beundran på Jennys glödande ansigte, och sade: »så kan man blott återgifva det, som djupt kändt lefver hos oss sjelfva. Skänk mig detta blad, till ett bevis på våra åsigters öfverensstämmelse i detta afseende. Jag ber er, skänk mig det!»

»Nej,» svarade Jenny, »om den lilla ritningen behagar er, om den synes er riktig, så finner ni naturligt, att jag ger den åt mina sköna förebilder; åt Clara, som just nu kommer öfver bron med sin man och barnen. Äfven min far är i deras sällskap. Låt oss gå dem till mötes.»

Det var en glädjande anblick, att se familjen, då den kom gående öfver ängen. William, nu mot slutet af trettiotalet, var en bild af medveten kraftig manlighet, sådana man ofta finner i England. Han och den blomstrande, sköna Clara förde midt emellan sig den lilla Lucy, hvilken sedan några dagar gjorde första försöken att röra sig på sina egna fötter, och med all makt ville springa efter brodren, som gladt jublande sprang förut. Man kunde ej finna någon behagligare bild af äktenskaplig lycka, och Walters ögon sökte Jenny, som dock redan hade fattat sin faders arm och var uteslutande sysselsatt med honom.

Sedan man satt sig och en stund lekt med de älskvärda barnen, sade William till Walter: »Jag har väntat, tills ni alle skulle komma tillsammans, för att meddela er en plan, den jag för några dagar sedan uppgjorde, nämligen att vi nu, liksom i England, skola bo tillsammans, för att rätt kunna njuta af vår korta sammanvaro. Ni skall hos mig finna tillräckligt utrymme både för er och ert tjenstfolk, jemte plats för ert ekipage, och, huru mycket det skulle glädja mig att åter en gång se er såsom min gäst, behöfver jag ej säga.»

Herr Meier förenade sina böner med Williams, och, utan att länge besinna sig, antog Walter förslaget med synbart nöje. Man kom öfverens, huru man skulle inrätta sig, för att så mycket som möjligt vara tillsammans, men dock unna hvar och en den nödiga ro och frihet, hvarförutan i längden ingen behaglig tillvaro är möjlig; och man åtskiljdes först, sedan det blifvit afgjordt, att Walter ännu samma dag skulle lemna sitt hotel, för att strax flytta till sina vänner.

Då han gått, sade Jenny: »Det sätt, hvarpå herr Walter antog Williams anbud, har ganska mycket behagat mig. En annan hade kanske gjort invändningar, yttrat betänkligheter, att han skulle falla till besvär o. s. v., samt slutligen uttömt sig i tacksägelser, om han emottagit inbjudningen. Walter gjorde intetdera. Han eftertänkte synbarligen i första ögonblicket, om det behagade honom; derefter, då han öfvertygat sig derom, sade han utan vidare krus: »Jag kommer med mycket nöje, om j viljen hafva mig hos eder!» och dock fann jag just i denna enkelhet något synnerligen behagligt.

»Ja, du har rätt,» vidtog herr Meier; »det uttalar sig deruti ett fast förtroende till vännen och till sig sjelf; den öfvertygelsen, att han visste, huru välkommen han var hos sin blifvande värd, och den försäkran, att han gerna ställde sig i förbindelse hos honom. En ädel själ uppenbarar sig äfven i det sätt, hvarpå den emottager tjenster och artigheter. Att bevisa tjenster på ett passande sätt är en konst, som mången behöfde lära.»

»Ja, detta är ej hvars och ens sak,» inföll William. »Huru ofta förolämpar man oss icke med det sätt, hvarpå man visar sig tjenstvillig och artig emot oss!»

»Just för det man ej är det,» yttrade herr Meier. »För det man sjelf anser som en dygd, en pligt, till och med ett offer, hvad som synes den välvillige ganska enkelt och naturligt. Den som är beredvillig att tjena och vara artig emot andra, den har känt, huru mycken glädje deruti ligger, den unnar äfven andra denna njutning, och emottager hjelp och artigheter lika gerna och obesväradt, som han bevisar dem åt andra. Han vet, att det är lyckligare att kunna gifva, än att emottaga. Derföre har jag förtroende till personer, som på godt sätt förstå att emottaga, utan något förbehåll, att genom en återtjenst, så snart som möjligt, afbörda sin förbindelse. Detta förtroende har aldrig svikit mig och stärkes nu ytterligare af Walters exempel. Men på det han ej må finna sig obelåten, villje vi strax tillse, att allt är färdigt och i ordning för honom, då han kommer.» Med dessa ord uppsteg herr Meier och aflägsnade sig med William, för att träffa de nödiga anordningarna.

Så mycket än Jenny och Clara fröjdade sig öfver detta återseende i Baden, så mycket de än älskade hvarandra, kunde det dock icke blifva dem hemlighet, att det egentligen felades dem dessa gemensamma beröringspunkter, hvilka utgöra grunden för all vänskap. De hade blott några få månader lefvat tillsammans, och sedan dess hade flera år förflutit, så att de, oaktadt en flitig bref vexling, hade blifvit främmande för hvarandra. Liksom Claras hela väsende uttryckte lycka och tillfredsställelse, liksom hvarje drag uttalade den sällhet, hon kände såsom maka och moder, likaså visade sig äfven i hennes själsriktning ett visst lugn, en afsöndrad förnöjsamhet. Hon hade vunnit lifvets högsta skatter, och, oaktadt hon ej var helt och hållet död för verlden utom sig, intresserade den henne likväl blott, så vida den angick William och hade något sammanhang med hans önskningar och åsigter, ty, liksom alla ädla hustrur, lefde hon endast för sin man och sina barn. Jenny deremot hade af Edvard fått sig meddeladt begäret att deltaga i allt stort och vigtigt. Med qvinligt svärmeri fästade hon sig vid Edvards planer och förhoppningar, icke allenast för hans skull, utan för det de äfven blifvit hennes egna. Sysselsättningar inom snillets och konsternas område upptogo största delen af hennes tid, och med sin vanliga ifver sträfvade hon efter nya kunskaper, efter högre, mångsidigare utbildning af de anlag, hon ännu fann outvecklade inom sig.

Med ett smärtsamt leende såg Clara dessa Jennys sträfvanden. Hon trodde sig hafva gjort den erfarenheten, att hos fruntimmer det varma deltagandet för tilldragelser i verlden utom dem är ett tecken till något inre obehag, ett surrogat, hvarmed de söka göra sig skadeslösa för den lycka, som ej blifvit deras lott. Jenny deremot betraktade Clarøs väsende som ett slags resignation, hvilken hon beundrade, utan att tro, det hon verkligen deruti kunde finna lycka och tillfredsställelse.

Vid så olika åsigter var en ömsesidig grannlagenhet nödvändig, och, då första försöken att närma sig hvarandra aflupit utan framgång, undveko båda hvarje samtal af detta slag, och Jenny var nära att finna sin sammanvaro med Clara tråkig, då genom Walters dagliga närvaro en önskad omvexling inträffade i hennes lefnad.

Snart var denne hennes beständiga ledsagare vid promenaderna, till hvilka Badens omgifning så oemotståndligt inbjuder. För honom öppnade hon sitt innersta, och Walter, som derigenom dagligen allt mer lärde känna och skatta hennes värde, yttrade efter någon tid till William och Clara, att Jenny var det mest intressanta och intagande fruntimmer, han någonsin sett.

»Är hon icke också vacker?» frågade Clara.

»Mycket vacker,» svarade grefven, »och så mycket mer intagande, som man tycker sig se på hennes ögon, att hon redan gråtit, på hennes mun, att den en gång bäfvat af smärta. Vid anblicken af så förklarade ögon känner man sig uppmanad att trösta, att godtgöra; och så munter Jenny också visar sig, förefaller mig dock, som om framtiden hade mycket att ersätta henne, som om hon af lyckan borde godtgöras för fordna lidanden.»

»Detta låter mycket varmt, bästa grefve,» sade William skämtande, »och nästan, som om ni sjelf icke ogerna åtoge er denna ersättning. Akta er för de förklarade ögonen.»

»Ni gör mig orätt,» svarade Walter, »om ni ger mina ord någon annan betydelse, än de innebära. Att jag så innerligt kan beundra Jenny Meier, utan att älska henne, gör mig hennes umgänge så mycket behagligare och förhöjer i mina ögon hennes intagande egenskaper, isynnerhet hennes skarpt markerade karakter och själfständiga väsende.»

I detta ögonblick kom lilla Richard och ropade: »Ack, kom och se på tant Jenny, kom till fönstret!»

Man följde honom och såg Jenny, hvilken understödde en likblek qvinna af lägre härkomst, under det hon bar dess barn på sin arm. Walter flög utför trappan, för att bistå henne; ty det var vid middagstiden, solen brände glödande hett, och Jenny syntes utmattad af den ovanliga ansträngningen.

»Led henne in i huset,» sade Jenny, då Walter kom, »men varsamt. Barnet behåller jag sjelf.»

Walter uppfyllde hennes önskan, och, sedan man sörjt för den arma sjuka, berättade Jenny, att hon funnit henne afsvimmad vid vägen, och genom sina bemödanden återkallat henne till lif, samt med outsäglig ansträngning ledt henne hem, emedan nu vid middagsstunden ingen, som hon kunnat bedja om hjelp, kommit den vägen.

»Ej en enda menniska syntes till,» sade hon; »jag blickade åt alla sidor och ropade, så högt jag kunde; i detta ögonblick hade den odrägligaste sprätt varit mig ett hjelpsamt gudarnes sändebud, om han visat sig.»

»Det är bättre som det är,» sade Clara; »du har lyckligen hulpit den fattiga menniskan hit och undgått alla anmärkningar, för hvilka du eljest lätt kunnat råka ut.»

»Dertill kunde väl en så enkel handling ej gifva anledning,» sade Jenny okonstladt; »jag kunde ju omöjligt låta den fattiga hustrun ligga, tills jag fått hämta hjelp härifrån eller ifrån staden. Dessutom hade jag ju varit nödsakad att medtaga det skrikande barnet, och slutligen vet du, bästa Clara, att folkets omdöme är mig ganska likgiltigt, blott jag för mig sjelf och för min far kan ansvara för hvad jag gör».

I Jennys ord, i hela hennes väsende låg i detta ögonblick så mycken naturlighet, men tillika en så ädel stolthet, att Walter med förtjusning betraktade henne, oaktadt äfven han funnit den tanken obehaglig, att någon kunnat se Jenny i detta läge och deraf taga sig anledning att falskt bedöma henne.

»Huru vi dock öfverallt stöta på motsägelser i vår så kallade civiliserade verlds seder!» sade Walter till herr Meier, som just nu ankom. »Skulle en af husets pigor mött den olyckliga och hjelpt henne, så skulle vi funnit det vackert och berömvärdt; nu klandrar man mamsell Jenny, för det hon ej kunde vara obarmhertigare, än denna, oaktadt den tjenst, hon gjorde, var större, ty den måste fallit henne tyngre.»

»Ni gillar således min dotters handling?» frågade herr Meier.

Walter teg ett ögonblick; derefter svarade han: »Åtminstone hade jag ej sjelf kunnat handla annorlunda.»

»Men ni skulle önska,» sade den gamle herrn, »att Jenny ej måtte blifva satt på något ytterligare prof af samma slag, ty vi vilje ej se en flicka afvika från sitt ståndsseder. Men jag högaktar er känsla, som i sådana ögonblick kan handla, utan att tänka på hvad man skall säga derom, och kanske är jag sjelf skulden till, att Jenny ej lägger så mycken vigt på folkets omdöme. I mina förhållanden var det min pligt att göra mina barn till en viss grad likgiltiga för den allmänna mening, vi afgjordt hade mot oss, och hvars inflytande på oss och på hvar och en likväl är mycket större, än vi vilja tro.»

Clara, som strax i början ångrat sitt yttrande och nu gjorde det dubbelt, då hon derigenom förmått herr Meier till en förklaring, hvilken han lika gerna undvek, som Edvard sökte den, vände sig till herr Meier och sade: »Förstå mig rätt; jag tadlar ej Jenny. Jag fruktade blott för menniskors elakhet, hvilka kunde lägga henne till last ett orent motiv, ett begär att vilja visa sig ädelmodig. Vi fruntimmer äro så vana att tänka oss blott inom vårt hus, att vi förskräckas, då vi se oss handlande utom detsamma.»

»Urskulda hvarken dig eller mig, Clara!» sade Jenny, som hittills tigande åhört samtalet; »du kän

ner mitt gamla valspråk: 'Gör rätt och frukta ingen.' Rår jag för, om jag känt mod dertill ända från min första barndom?» Med dessa ord aflägsnade hon sig, för att se om sin skyddling, och qvarlemnade Walter djupt rörd. Det var första gången han var i närmare beröring med en judisk familj, och Jennys snille och skönhet samt fadrens vishet intogo honom så mycket mera, som de hade något för honom främmande och tillika eget. Han hade förut vetat, att Jenny var en Judinna; men aldrig hade den tanken förr uppstått hos honom, att en ädel olycka kunde ligga deruti att vara Jude. Utur den gamle herrns enkla yttrande ljöd till honom, den lycklige, ett helt folks klagorop, och hans medlidande knöt ett nytt band, som fängslade honom vid Jenny. Han egnade sig snart uteslutande åt henne; bland det stora antal af vackra och älskvärda fruntimmer, som vistades i Baden, ansåg han henne dock för en af de skönaste och älskvärdaste. Han, åtminstone, ville genom sitt förhållande till Jenny och hennes fader visa, att han var fri för de fördomar, genom hvilka, såsom han småningom af Jenny erfor, äfven hon och hennes familj så kännbart lidit. Han tycktes finna en ära uti att vara Jennys uteslutande ledsagare, och förklarade öppet, att han nästan framför hvarje annat föredrog den gamle herr Meiers och hans dotters sällskap.

Walters sjelfförblindelse gick så långt, att han betraktade den känsla, hvilken drog honom till dem, blott som en rättvisa, ett godtgörande, en upprättelse af den lycklige frie mot de förtryckta. Han trodde sig blott följa sin politiska öfvertygelse, sin aktning för menniskans rättigheter, och uppfylla en adelsmans ridderliga pligt, i det han genom sitt exempel kämpade mot orättvisa fördomar.

Till en onkel, som blifvit underrättad om Walters förhållande till Meierska familjen, och med några ord yttrat sig deröfver, skref han följande bref:

»Bäste onkel! Jag har vant mig att ana de farhågor och förebråelser, er skonande kärlek icke uttryckligen uttalar, för att bespara mig hvarje oangenäm känsla. I ert välmenande råd att återvända hem och ej blifva så länge borta från mina egendomar läser jag er farhåga, att det möjligen kunde hända, att jag ej ensam återvände till detta hem, utan förde en maka med mig, hvilken för er, min faderliga vän, blefve ovälkommen, så gerna ni annars såge mig gift och vår gamla slägt fortplantad.

»Men frukta intet! Min förbindelse med köpman Meier och hans dotter är visserligen ganska innerlig och, såsom jag hoppas, varaktig; emellertid är mig den tanken att gifta mig med mamsell Meier fullkomligt främmande. Ni vet, och det är just det ni fruktar, att ingen slags fördom kunde afhålla mig ifrån att göra en flicka, den jag älskade, till grefvinna Walter; men jag älskar ej Jenny Meier, huru mycket jag än beundrar henne och njuter af hennes umgänge. Det är väl sant, att hon är i hög grad skön och älskvärd, men en viss ungdomlighet, det qvinliga, veka felas henne, hvilket man dock hos flickor så ogerna saknar. Hon vet, att hon behagar, och det gläder henne; dock gör hon ej anspråk derpå, och skulle, som jag tror, ej kröka sitt minsta finger, för att vinna en mans tycke. Vi måste tillstå, att detta sätt egentligen ej behagar oss. Det ligger något manligt deruti, som är intressant och mycket underlättar umgänget, något som vinner vårt förtroende och vår vänskap, men ej vår kärlek.

»Genom en gemensam vän kom jag i bekantskap med denna familj Meier, och antog med tacksamhet tillbudet, att dela hans och deras boning. Detta föranlät troligtvis ryktet om min förlofning med en Judinna, hvilket skrämt er. För denna gång behöfver ni ej frukta den sorgen, att se mig afsluta ett giftermål, som så mycket skulle stöta era aristokratiska åsigter. Hvad framtiden bär i sitt sköte, det kan jag ej ansvara för. Men utan skämt, ni vet mina tänkesätt, och har jag någonsin hos mig känt kallelsen att uppträda, för att med alla vapen kämpa mot fördomen, så vore det denna gång, sedan jag erhållit så många förtroenden af Jenny Meier rörande hennes ungdom och hennes broders förhållanden, hvilken åtminstone till namnet måste vara äfven er bekant. Dessa fördomar äro vår tids drakar, hvilka det borde vara en riddarepligt att utrota, emedan de anställa större förstörelse, än dessa vidunder någonsin gjorde; och så mycket på mig ankommer vill jag bevisa, att jag ännu är en riddare, sådan som den bekante St. Göran, hvilken dödade lindormen. Ni skulle sjelf blifva rörd, om ni hörde Jenny med stolthet tala om den olycka, hon delar med tusende och känner för alla; ty, oaktadt hon länge sedan öfvergått till kristna läran, har hon dock af själ och hjerta förblifvit Judinna. Hon tillstår det öppet, och det gör mig henne så mycket intressantare, som hela hennes väsende för öfrigt är mig en gåta, hvilken behagligt sysselsätter mig. Hos henne förena sig en mans snille och mod med en oändlig godhet, och det öfverraskar mig ofta, att en och annan qvinlig svaghet eller liflig känsla, trots all hennes manliga klarhet, dock stundom hos henne segrar öfver förståndet.

»Ni ser af det sätt, hvarpå jag anatomiserar Jenny Meiers karakter, att mitt hjerta är fritt. Till och med den mest öfvade anatom förmådde det icke, om hjertats slag gjorde hans hand osäker. Var derföre utan fruktan, min vän! Finner ni i våra kretsar en älskvärd maka åt mig, så vill jag ej längre sträfva emot, utan låta pålägga mig kedjor, hvilka kunna göra de fängslade ganska lyckliga, såsom jag af min vän Williams och hans sköna makas exempel dagligen har tillfälle att se.»

Dagar och veckor förgingo på det behagligaste sätt. Walter öfverlemnade sig allt mer och mer åt det stigande intresse, som fängslade honom vid Jenny, och gjorde hennes umgänge for honom till ett behof, hvilket han ej mer kunde umbära; äfven för henne var Walter sedan länge tillbaka en kär vän. Men ankomsten af en väninna, geheimerådinnan von Meining, beröfvade för några dagar de lyckliga grannarna Jennys sällskap. Fru von Meining, som blott var någ-

år äldre, än Jenny, var gift med en något till åren kommen läkare, som hade en betydande plats i Berlin. Der hade Jenny lärt känna henne och fattat ett oinskränkt förtroende till henne, hvilket fullkomligt rättfärdigades af hennes höga moraliska värde. Nästan hvarje sommar plägade geheimerådinnan tillbringa i Baden, der hon hade en egendom, under det hennes man följde sin furstliga herre på resor. Tyvärr var hon denna gång opasslig, då hon anlände dit; en hög grad af nervsvaghet nödgade henne att hålla sig skild ifrån allt sällskap och inskränka sig till Jenny ensam, som med glädje delade sin tid emellan geheimerådinnan och de sina.

Gerna lät man henne deruti följa sin vilja; men grefve Walter kunde ej dölja sitt missnöje öfver Jennys ofta förekommande frånvaro, och yttrade en afton till herr Meier, att han ej borde tillåta en så älskvärd dotters frånvaro. Clara skrattade deråt och Meier sade: »Ni blir väl också en gång oegennyttig, min vän, då ni lär känna den lycka, man erfar i sina barns tillfredsställelse. För öfrigt bör man väl äfven unna den arma sjuklingen den förströelsen, Jennys sällskap kan förskaffa henne.»

»Men i dag blir mamsell Jenny ovanligt länge borta,» sade Walter, då man var i begrepp att åtskiljas för aftonen, utan att invänta Jennys återkomst.

»Min dotter har beställt vagnen först efter klockan elfva. Geheimerådinnan lider af sömnlöshet, och Jenny ville försöka, om det ej skulle lyckas henne att genom halfhögt läsande eller på något annat sätt vagga henne i sömn. Jag önskar den älskvärda frun och eder alla en god natt!»

Med dessa ord aflägsnade sig herr Meier; äfven Clara och William drogo sig tillbaka och lemnade Walter ensam. Det var honom för tidigt att begifva sig till hvila. Han gick ut, för att en stund njuta af aftonsvalkan, ty han kände sig misslynt och orolig. Förgäfves bjöd han till att bekämpa detta tillstånd; till slut föll det honom in, att genom utmattande ansträngning söka öfvervinna sin oro, hvarföre han snabbt och rastlöst vandrade framåt. Efter en kort stund befann han sig vid utgången af Lichtenthals-alléen, i hvars grannskap fru von Meining bodde. Meierska ekipaget höll ännu utanför porten. Geheimerådinnans fönster voro svagt upplysta. Tankspridd blef Walter en stund stående utanför fönstren och beredde sig att återvända. Men knappt hade han gått ett par hundrade steg, då han nedkastade sig på en bänk och försjönk i ett djupt drömmeri, hvarur dock fotstegen af hvarje förbigående uppskrämde honom. Småningom blef alléen mer öde. Uret på nunneklostret i staden slog tolf. Snart derefter hörde han rullandet af vagnshjul; han blickade upp åt det håll, hvarifrån ljudet kom. Bedrog han sig? Var det icke en hvit klädning, som skimrade fram i mörkret? Han ilade emot gestalten; hans hjerta slog hörbart — Jenny stod framför honom.

»Ni här, grefve Walter?» sade hon öfverraskad, dock vänligt, och emottog grefvens arm, som denne tigande bjöd henne. Den som icke erfarit, huru mycket förtroende kan ligga i det sätt, hvarpå ett fruntimmer lutar sig emot en mans arm, den kan ej fatta, huru Walter kunde känna sig så lycklig, då Jennys arm nu hvilade i hans. Ty det ges väl ingenting likgiltigare, än bruket att tillbjuda en främmande dam armen, och dock nästan ingenting ljufvare, än då detta likgiltiga bruk öfvergår till en förtrolig vana för personer, hvilka ännu sjelfva ej veta, huru nära de redan tillhöra hvarandra.

Hvad som oförståddt, såsom en dunkel aning, hade slumrat hos Walter, det kände han nu plötsligt såsom en oemotståndlig sanning. Redan länge hade han älskat Jenny, och nu, då hon vänligt och sorglöst, liksom skulle det så vara, antog hans beskydd och stöd, nu uppgick kärlekens sol i hans själ, och han frågade sig, innerligt lycklig; »Hvarföre nu först?»

Tigande vandrade de fram åt vägen, ty Walter kunde för inre sällhet ej yttra ett enda ord, och Jenny kände sig så säker under denne mans skydd, så tillfredsställd vid tanken på den sömn, hon förskaffat sin väninna, att hon gerna öfverlemnade sig åt det lugn, hvartill den sköna sommarnatten förföriskt inbjöd henne. Men småningom blef henne Walters tystnad besvärlig. Hans sinnesstämning började liksom meddela sig åt henne; hon kände sig beklämd, förlägen, och för att skingra dessa känslor sade hon: »Det var så qvasdt i fru von Meinings rum, att jag behöfde svalka, och föredrog derföre att färdas till fots åtföljd af vår gamla tjenare. Natten är mycket vacker!»

»Outsägligt vacker!» upprepade Walter, och den förra tystnaden inträdde åter. Hon inbillade sig slutligen, för att motivera sin oro, att någon olycka händt hennes fader, och att man derföre skickat Walter emot henne, för att underrätta henne derom. »Huru mådde min far, då ni lemnade honom?» frågade hon rädd.

»Han var frisk och rask, och hade just gått till hvila, innan jag gick ut,» sade Walter. Då Jenny i detta ögonblick uppnådde sin boning, lösgjorde hon sin arm ur grefvens, men nedsjönk djupt skakad på sätet vid porten. Hon hade kunnat gråta, så rördt var hennes hjerta; hon ville stiga upp, för att gå in i sin fars rum och öfvertyga sig, att han mådde väl; men hon var så utmattad af den ängslan, hon erfarit under vägen, att hon ej förmådde röra sig. Tigande satt Walter bredvid henne.

Den djupaste tystnad herrskade rundt omkring; blott vindens sakta susning i löfven ljöd i hennes öron. Balsamiskt doftade det nyslagna gräset, och Jennys själ fann lugn och frid i den högtidliga stillhet, åt hvilken hon med förtjusning öfverlemnade sig. Då uppgick hastigt vid norra horisonten ett ljust sken, som blef allt klarare och klarare, så att hela himmelen syntes upplyst deraf. Då och då uppsköto med blixtens snabbhet i vexlande färgspel och med öfverjordisk prakt enstaka strålar mot zenit; derefter försvunno de åter i ljushafvet, och andra lika glänsande döko åter upp derutur. Det var det skönaste norrsken, man på länge sett, och med beundran voro Jennys ögon fästade vid det sublima skådespelet. Hennes händer sammanknäpptes ovilkorligt, och med darrande röst sade hon: »De tala om uppenbarelse! Liksom de kunde finna någon gudomligare, oemotståndligare, än denna. Hvem skulle icke tro på den, som så talar till oss? Det är Gud! den Gud, jag tillbeder, och

som ej behöfver någon medlare, några läror om kors och blod och död, för att låta oss förstå, att Hans är makten och Han sjelf kärleken.»

Tårar af den saligaste hänryckning flöto ur Jennys ögon. Ingen tanke, utom tillbedjande dyrkan, den djupaste undergifvenhet för Gud fanns i hennes själ. Då kastade sig Walter till Jennys fötter och tryckte hennes händer emot sina glödande läppar. Förskräckt och oangenämt störd i sin andakt uppsteg Jenny, och sade med en ton af förebräelse: »Ohelga ej denna stund. Knäfall icke för det skapade, då Skaparen sjelf bevärdigar er med en sådan uppenbarelse,» hvarefter hon skyndade in i huset.

Bestört såg Walter efter henne. Fullt af gränslös kärlek, hade hans hjerta denna högtidliga stund velat helt och hållet tillhöra den älskade, och uti öfvermåttet af denna känsla hade han sjunkit ned framför henne. Han tillbad henne, liksom hon Skaparen, men kallt och ogillande hade hon stött honom ifrån sig. Han förebrådde sig att såsom en drömmande hafva stått framför Jenny, i stället att som en man fordra af henne den salighet, han eftersträfvade och hon ensam kunde skänka honom. «Nu,» sade han till sig sjelf, »nu kunde hon vara min. Jag kunde trycka mina brännande läppar på hennes, jag kunde känna slaget af hennes hjerta vid mitt, jag kunde veta, att hon är min för alltid — att hon älskar mig . . . .»

Walter stannade. Att hon älskade honom, derför hade han inga bevis, och dock trodde han det. En kärlek, sådan som hans, kunde icke blifva obesvarad, den måste finna genkärlek. Denna förhoppning gaf honom mod, och med full förtröstan om en lycklig utgång ville han nästa morgon tillstå sin kärlek för Jenny och af hennes fader begära dotterns hand.

Dock alltför ofta tillintetgör morgondagen den föregående dagens förhoppningar. Då Walter inträdde i det rum, der man plägade samlas, såg han på de begge damernas förstörda anletsdrag, att någon sorglig tilldragelse inträffat. Clara tycktes hafva gråtit, och skakade bedröfvad på hufvudet, då herr Meier tröstande sade: »Ni skulle vara glad, mitt barn, att detta förhållande nu ändtligen kommer till afgörande. På den ögonblickliga smärtan får man ej tänka, då en lång, och om Gud vill, bättre framtid står att vinna.»

För att icke störa, lemnade grefven rummet och gick till William, hvilken han träffade vid skrifbordet. Af honom erfor han, att för en timme sedan ett bref ifrån Edvard ankommit, hvilket hade förorsakat denna allmänna rörelse. Det var ställdt till William och lydde sålunda:

»Min vän! Gör dig beredd på en underrättelse, som, ehuru önskvärd i anseende till sina följder, dock för ögonblicket har någonting ledsamt med sig. Ferdinand är hos mig, men han är sjuk och ganska mycket att beklaga.

»I förrgår natt klappade någon på min dörr; jag öppnade och fick höra, att en sjuk begärde mitt bistånd. Strax derefter inträdde den främmande till mig, och jag frågade, till hvem man kallade mig, och hvem som var sjuk?» »Det är jag sjelf, som är dödssjuk, och jag önskade, att jag redan vore död,» svarade den obekante. Jag betraktade honom forskande. En hopsjunken gestalt, med förstörda anletsdrag och nästan grått hår — oaktadt mannen ej tycktes vara till åren. »Ni känner mig ej mer, eller vill ni icke känna igen mig?» frågade han hånande. Men jag hade redan igenkänt honom, trots den nästan otroliga förändringen i hans yttre. Det var Ferdinand.»

»Jag nödgade honom att sätta sig, och frågade efter hans fru.» »Tala ej om denna qvinna!» ropade han, och hans ansigte rycktes krampaktigt. »Med det lilla, man såsom en almosa kastade åt mig, kunde hon ej vara nöjd. Hennes förebråelser, hennes anspråk bragte mig till förtviflan. Jag var sjuk; en feber beröfvade mig allt medvetande, och detta tillfälle begagnade hon att frånröfva mig allt, hvad jag ännu ägde, och att öfvergifva mig. Jag hade ju intet mer att förslösa!» Dervid flög den konvulsiviska ryckningen åter genom hans drag.

Jag såg, att hans kroppsliga utmattning var stigen till sin höjd, och rådde honom att blifva öfver natten hos mig, för att hvila sig, då vi sedan på morgonen kunde öfverlägga om hvad som var att göra. Han betraktade mig med ett misstroende, som förvånade mig, då han uppsökt just mig, och sade: »Vill ni först inhämta förhållningsorder af familjen Horn?»

Nu visste jag, huru jag skulle behandla honom. Det lyckades mig äfven att något lugna honom. Jag lät framsätta mat åt honom, ty han behöfde vederqvicka sig. Med girig brådska slök han maten, och, då han mättat sig, utbröt han i en häftig gråt. »Så återkommer jag i mitt hem!» ropade han, och började derefter berätta, att han sedan i går ej smakat en bit mat, ej lemnat postvagnen af fruktan, att här, i grannskapet af sin fädernestad, träffa några bekanta. »Dessutom hade jag knappt så mycket, att jag kunde betala en måltid,» sade han. »Hon har beröfvat mig allt, innan hon lemnat mig. Då jag uppvaknade till medvetande, var jag ensam, en tiggare. Sedan flera månader var vår kredit förstörd, ingen ville låna oss något mera. Jag erfor sedan, att hon hade följt med en Ryss, som länge lurat på henne och lofvat henne mer glänsande utsigter, än hon kunde vänta af mig. En ring, som jag aldrig aflagt, och den jag nu sålde, gaf mig medel att förfölja henne — dock insåg jag snart dårskapen af detta företag; jag vill ej mer återse henne. En oemotståndlig längtan dref mig hit. Här vill jag dö, här, hvarest jag en gång var lycklig.»

Utmattad föll han tillbaka på soffan, och, då jag med afsigt teg, insomnade han snart, oaktadt han hade en häftig feber. Denna har visat sig vara nervfeber, och sjukdomen är i tilltagande. Han har blott få ljusa ögonblick, och i yrseln talar han med största bitterhet om sin moder, hvilken han tyckes tillskrifva denna sin olycka. Om ej ovanliga omständigheter inträffa, så är hans tillstånd ej farligt, och jag hoppas kunna återställa honom. Emellertid håller jag för rådligast, att Ferdinands härvaro tills vidare döljes för hans föräldrar, tilldess han kroppsligt och andlig

är i stånd att bära återseendet. Nu, då skiljsmessan ifrån hans fru är försiggången, blir det oss lätt att småningom återföra honom till hans föräldrar och hans förra borgerliga förhållanden.

»Lugna derföre din fru, och säg henne, att det ej skall fattas honom hvarken den skötsel eller omvårdnad, som hans tillstånd fordrar. Jag ansvarar derför och hoppas att snart kunna gifva dig trösterikare underrättelser.»

Med den beslutsamhet, som karakteriserade hela Williams väsende, förklarade han strax efter läsningen af detta bref, att han ämnade genast afresa till Claras fädernestad, för att ej belasta Edvard ensam med omsorgen om den olycklige, och gråtande besvor honom Clara att taga henne med sig och tillåta henne, att sjelf vara broderns vårdarinna och söka befordra hans återvändande i föräldrahuset. Äfven dertill gaf William sitt bifall; blott omöjligheten att med barnen kunna göra en så hastig resa lade hinder i vägen för Clara, tills Jenny, med sin fars tillåtelse, erbjöd sig att taga barnen under sin vård och föra dem med sig hem. Sålunda beslöt man att afresa ännu samma eftermiddag, och med smärta såg Clara den timme nalkas, då hon för första gången skulle skiljas ifrån sitt hjertas älsklingar, under det William och Jenny intalade henne mod och ombesörjde de nödvändiga förberedelserna till resan.

Naturligtvis måste Walters personliga önskningar träda i bakgrunden för denna händelse. Jenny tycktes hafva glömt förra aftonen. Hon var ifrigt sysselsatt med Clara, och unnade sig ej förr något lugn, än hon visste sin väninna vara på vägen till hemmet. Derefter lät hon föra barnen till sin kammare, ställde der i ordning för dem, och sammanträffade slutligen med grefven och sin fader vid tébordet.

Nu först kände hon, huru hennes förhållande till Walter sedan i går hade förändrat sig. Hon visste nu, att han älskade henne, och, oaktadt hon mycket höll af honom, var dock hans kärlek henne icke välkommen. Hon kunde ej med vanlig lätthet finna samtalsämne, utan blef tankspridd, derefter missnöjd öfver att hon så föga kunde beherrska sig, och aflägsnade sig under förevändning, att hon lofvat fru von Meining ett besök.

Walter, som alltför väl märkte Jennys förändrade väsende och hennes förbehållsamhet, trodde sig hafva sårat henne, och begagnade derföre hennes frånvaro att hos fadern anhålla om Jennys hand, för att sedermera förklara sig för henne sjelf och uti sin kärlek söka en urskuld för den häftighet, med hvilken han i går förskräckt henne.

Ehuru ofta herr Meier funnit sig i samma läge, öfverraskades han dock af Walters anbud. Han frågade, om grefven ägde hans dotters kärlek?

»Jag tror med säkerhet, att jag kan räkna på hennes vänskap och aktning, och jag hoppas kunna tillvinna mig hennes kärlek,» svarade Walter.

»Men är er familj underrättad om det steg, ni ämnar taga, bästa Walter?»

»Nej, men ni vet, att jag är oberoende och herre öfver mina handlingar.»

»Genom denna förklaring erkänner ni, att ni skulle hafva er slägts mening emot er. Detta fruktar jag äfven, och önskar, att jag kunde göra er anhållan ogjord. Jag vet icke, om Jenny älskar er, men ännu är hon, såsom jag hoppas, tillräckligt fri att kunna bära en skiljsmessa från er; följ derföre mitt råd, Walter, och begagna Williams afresa till en förevändning att äfven lemna oss, och uppgif en önskan, hvars uppfyllande kunde ådraga både er och oss stora ledsamheter.»

»Afslår ni således min begäran om Jennys hand?» frågade Walter bleknande, och tillade med en ton af kränkt stolthet: »Derpå var jag ej beredd.»

Lugn tog herr Meier Walters hand, och drog honom åter ned på den plats, hvarifrån han nyss uppstigit.

»Förstå mig rätt,» sade han. »Jag tror mig genom mitt uppförande mot er hafva visat, att jag högaktar er och anser er för en ädel man. Ni vet sjelf, att er ställning i verlden måste tillfredsställa den äregirigaste faders anspråk. Men ni skulle upphöja Jenny till en rang, hvartill den grefliga Walterska familjen ingalunda skulle anse en Judes dotter värdig. Derföre vill jag bespara er den tunga pligten att nödgas skydda er fru mot er familjs fördomar.»

»Tror ni då, att vilja och kraft felas mig dertill?» frågade Walter. »Tror ni, att icke Jennys personliga värde skulle besegra de invändningar, min onkel kunde göra mot denna förbindelse? Han är den ende, hvars mening äger något värde för mig, hvars åsigter jag önskade skona, och han skall gilla detta mitt steg, då han lärt känna Jenny och min kärlek till henne. Så länge jag kan minnas tillbaka, har jag varit lycklig, jag har allt, som gör lifvet behagligt; blott en maka felas mig, för att dela min lycka. Då förde ett lyckligt öde Jenny i min väg. Jag älskar henne, jag önskade få henne att tacka för min högsta lycka; men ni förvägrar mig den, emedan ni ej tror mig fri från fördomar, hvilka man i våra dagar knappt förlåter den råaste menniska.»

»Gud gifve, det vore så!» sade herr Meier allvarligt; »då skulle ingen vara mig mera välkommen som Jennys make, än ni. Åt ingen skulle jag med så stort förtroende anförtro min dotter, som åt er. Denna förklaring måste vara er en borgen för min fulla högaktning.» Vid dessa ord räckte han Walter sin hand, hvilken denne hjertligt fattade. »Men hvad angår ert anbud och ert förhållande till Jenny, deruti måste ni följa mitt råd. Det handlar om min dotters lycka och tillika om er egen, Walter! Lita på mig, som känner menniskorna bättre, än ni. Jag anser er fri från hvarje förpligtelse mot oss. Öfverila er icke. Unna er tid att höra er onkels åsigt, pröfva era bekantas och era likars mening, och om ni sedan ännu hyser samma önskan, om Jenny då är ense med er, så vill jag af hjertat välsigna ett förbund, som i afseende på er person redan nu har mitt fullkomliga bifall. Är ni nöjd dermed?» frågade han.

»Måste jag icke det?» svarade grefven, som ogerna såg sitt mål aflägsnadt, emedan han kände, att herr Meier enligt sitt tänkesätt ej kunde handla annorlunda, och derföre värderade honom så mycket högre. Ogerna

lofvade han att ej förklara sig för Jenny, innan han underrättat sin onkel om sin afsigt och erhållit dennes svar; derefter lemnade han herr Meier, för att gå och skrifva till sin onkel. Äfven herr Meier drog sig tillbaka, i afsigt att underrätta Edvard om hvad som förefallit.

Han gjorde honom uppmärksam på Walters lysande ställning i samhället, på hans förträffliga karakter, och skref: »Likväl är jag nästan lika mycket emot denna förbindelse, som emot den med Reinhard, dock med den skilnad, att min oro här gäller yttre förhållanden, under det förbindelsen med Reinhard rörde mannens karakter. Ingen är så likgiltig för menniskors omdöme som grefve Walter; men det vore ett hårdt prof för Jennys lycka, om hon skulle upplefva den sorgen att finna Walters beslut tadlas af hans ståndslikar och han derigenom såras. Hennes förlofning med Reinhard satte henne, i andligt afseende, uti en olycklig ställning; en förlofning med grefve Walter kunde deremot försätta henne i falskt läge till de yttre förhållandena och lätt göra henne lika olycklig. Jag tycker mig märka, att Jenny sjelf känner detta och fruktar för Walters böjelse, emedan hon ej tilltror sig nog mod, att emotstå hans kärlek och anbud. Dock är jag öfvertygad, att det förr eller sednare blir giftermål utaf, och meddelar dig denna underrättelse såsom något, hvilket jag ej gerna ser, men ej kan förhindra. För dina åsigter torde denna nyhet vara välkommen. Gud gifve, att min fruktan bedrager mig, och att Jenny blir så lycklig, som hon förtjenar!»

Under Walters samtal med hennes fader, anlände Jenny förstämd till fru von Meining, som snart märkte hennes inre oro. Hon frågade efter orsaken dertill, och först efter vänliga böner å geheimerådinnans sida, sade Jenny:

»Jag har gjort den upptäckten, att jag väckt en mans kärlek, på hvilken jag aldrig tänkt, och detta är mig rätt okärt.»

Geheimerådinnan såg leende på henne och yttrade: »Det vill säga, du har medlidande med honom, fastän du ej kan besvara hans kärlek och han ej behagar dig. Sådant förefaller ofta i lifvet, och bör ej vara dig någonting så ovanligt, att det kan göra dig ledsen.»

»Tvärtom,» svarade Jenny; »jag håller af honom, och värderar honom; men just derföre gör det mig ondt.»

»Jenny,» sade geheimerådinnan, som plötsligen blef allvarligare, »jag vill ej truga mig till ett förtroende, som du kanske ej ville gifva mig. En sak måste du dock säga, för att lugna mig: är den man, som älskar dig, gift eller eljest på något sätt bunden, så att detta väcker din oro? Svara mig blott på denna fråga.»

»Nej, nej, min goda, älskade vän!» ropade Jenny, skrattande åt sin väns allvarsamma högtidlighet; »han är fri och oinskränkt herre öfver sina handlingar; jag tviflar ej på, att han begär min hand, men det är just detta jag fruktar, och min fader skall ogerna se det.»

»Då är han väl fattig och hans ställning alltför mycket under din egen?» frågade fru von Meining.

»Känner du min fader och mig så litet,» svarade Jenny i förebrående ton, »att du kunde tro, att detta skulle inverka på oss? Nej, tvärtom, det är Walter som älskar mig, och hvars kärlek jag fruktar.»

»Walter!» ropade geheimerådinnan glad och tillade: »antingen är det emot dig sjelf eller emot mig som du ej är uppriktig. Walters kärlek kan ej vara dig ovälkommen, ty likgiltig är han dig icke.»

»Det har jag också ej påstått,» svarade Jenny. »Men jag har genom min förlofning med Reinhard lidit så mycket och nu så vant mig vid den lugna lycka, jag njuter, att jag darrar för tanken att utsätta mig för nya stormar. I min faders och mina bröders kärlek — ty äfven Josef är min broder — derjemte uti konsten har jag skapat mig en verld, i hvilken jag sjelf finner glädje och bereder den åt andra. Kalla det feghet eller sjelfviskhet, hvilketdera du vill, men jag vill icke ur denna säkra hamn våga mig ut på lifvets haf. Jag vill ej gifta mig.»

»Än om din fader dör?»

»Då har jag mina bröder qvar . . .»

»Hvilka troligtvis ej dela din tanke,» föll henne geheimerådinnan i talet, »utan visst skola inträda i äktenskap, ifall du genom ett förnuftigt beslut undandrager dig deras beskydd, och sålunda befordrar både deras och ditt bästa. Huru många hundrade gånger har du ej talat med mig om de höga åsigter, du hyser om äktenskapet! Huru ofta har du ej omtalat Walters idé derom! Liknelsebilder kan du teckna, men då det blir fråga om att i lifvet förverkliga dem, då tvekar du!»

Mattad af den ifver, hvarmed hon talat, lutade hon sig tillbaka i sin fåtölj och sade leende, då Jenny eftertänkande teg: »Huru allt förnyar sig uti lifvet! Min tant skulle hafva bra roligt, om hon nu hörde mig på dig probera samma förmaningar, hon för mitt giftermål gjort mig. Jag tänker, de finna nog hos dig ett lika villigt öra, som hos mig, och medföra ett lika lyckligt resultat.»

»Så säger du, Clementine,» ropade Jenny, »du, som sjelf berättat mig, hvilken strid du ännu efter ditt giftermål utstått emellan pligt och kärlek?»

Clementine strök handen öfver den höga fina pannan, och sade med obeskriflig vekhet och undergifvenhet: »jag anser dig ej svagare, än mig. Hvad jag kunde, det måtte du väl också kunna. Äfven du skall lära känna den sällheten, att uppoffra sin böjelse för en annans lycka, och deruti finna en ny, bättre lycka.» Efter en stund fortfor hon: »Dock, hvad säger jag? Om uppoffrandet af någon böjelse är ju här alldeles icke fråga! Du älskar ingen annan; du är fri, och Walter är dig värdig. Hvad är det då som oroar dig?»

»Den tanken att man kunde beskylla mig för äregiriga motiver,» sade Jenny lifligt, »om jag antager Walters hand; och — jag tillstår det — äfven möjligheten, att han en gång kunde ångra, det han gift sig med en borgerlig flicka, en Judinna, ifall tillträde till hofcirklarna förvägras mig, eller någon annan händelse på obehagligt sätt påminner honom derom. Jag vill icke, såsom Walter yttrade sig i sin liknelse, vara den usla planta, som sträfvar upp till en höjd, för hvilken den ej är skapad. Älskade jag Walter, så vore

jag kanske svag nog att förneka mitt förnuft; nu aldrig! Må Walter välja sig en jemnbördig maka, som uppväxt med honom på samma höjd. Jag vill ej hafva någon att tacka för hvad han kanske en gång skulle ångra att hafva gifvit mig.»

»Ingen gåfva af en aktad makes hand förnedrar, och den ångras aldrig, då man, såsom Walter, gifver den med lugn öfvertygelse,» sade Clementine, som väl visste, att detta var hufvudpunkten för Jennys vägran. Äfven hon kände Walter, glädde sig åt tanken, att se honom förenad med Jenny, och önskade så mycket som möjligt bidraga dertill. Derföre undvek hon för denna gång att vidare tala med Jenny öfver denna punkt, utan sade blott: »detta är då det enda skäl, som kan göra dig orolig?»

»Nej», svarade Jenny, »äfven hos mig sjelf finner jag skäl deremot. Mig fattas förmågan att helt och hållet införlifvas med en annans lif. Min existens är noga bestämd och skarpt begränsad. Jag är van vid en viss frihet, som jag ej mer kan umbära, och den jag dock i äktenskapet måste uppgifva. Men min förnämsta betänklighet är, att jag aldrig mer kan älska någon så, som jag älskade Reinhard. Det fattas mig ungdomlighet, friskhet i hjertat, det känner jag djupt. Så kan jag aldrig mer älska!»

»Så älska då Walter så mycket du kan!» invände fru von Meining. »Dessutom är du säkert ej den första flicka, som lärde honom känna kärleken. Han är en man, som i lifvets och hofvets skola genomgått sina första pröfningar. Den lugne mannen låter icke blindt hänföra sig af passionen; hvad han gör, har han öfverlagt; hvad han lofvar, vill och skall han hålla. Och hvad hjertats friskhet beträffar, så är det med kärleken, som med menniskan i allmänhet. Slägten gå och komma; hvar och en har den föregåendes erfarenhet för sig; de likna hvarandra nästan alla, och dock — har hvarje nytt slägte sin dårskap och sin vishet, sin ungdom, sin blomning efter sin särskilta individualitet; en blomning, som är ren och skön, oaktadt den först utvecklat sig ur den hädangångna generationens aska. Mod derföre, min Jenny! Besegra din falska stolthet och anförtro dig åt qvinnohjertats förmåga att älska, åt dess behof att älskas.»

En innerlig omfamning slöt detta samtal, hvilket hos fru von Meining hade framkallat beslutet, att så snart som möjligt förena sig med brunns-sällskapet, för att hastigt bringa Jenny och Walter till ett mål, som tycktes lofva dem begge så mycken lycka. Denna glada förhoppning bidrog mer att stärka hennes nerver, än något läkemedel förmått, och redan nästa dag emottog hon för första gången besök af Walter, som nästan dagligen kommit och underrättat sig om hennes helsotillstånd.

Det var isynnerhet två känslor, som oroade Jenny och förmådde henne att aflägsna sig ifrån Walter. Fruktan för en förbindelse, som man skulle kalla en mésalliance just i de sällskapskretsar, i hvilka hon såsom Walters fru var bestämd att lefva; och blygsel för sig sjelf, att hon var mäktig af en annan böjelse, hvilken bestämdt till Walters förmån gjorde sig gällande hos henne. Oaktadt sitt klara förstånd ägde Jenny ett djupt känsligt hjertas svärmeri, och hade med trohet bevarat minnet af sin ungdoms älskade, tills efter Reinhards giftermål den tanken slog rot hos henne, att hon nu ej mer hade något anspråk på kärlekens lycka, och att hennes lif i detta afseende var slocknadt.

Så hade hon sedan flera år lugnat sig med den tanken att liksom hafva omslutat sig med ett enkedok, det hon nu ej kunde besluta sig åt aflägga. Hon kände sin växande böjelse för grefven, men bekämpade den, likasom den varit något ondt, emedan hon blygdes för att säga till de sina: »Jag älskar åter!» och dock var hon för mycket sanningsälskande, att afstå från en förbindelse med Walter, hvilken hon trots alla betänkligheter önskade — att afstå derifrån för en blott konveniens, som dessutom skulle varit kränkande för honom.

Efter flera års själsfrid, gjorde henne denna invertes strid dubbelt orolig, och gaf henne en anstrykning af köld, hvilken lätt kunnat missleda Walter i afseende på henne, då dessutom omsorgen för Claras barn och för den sjuka hustrun, som hon påträffat vid vägen, gaf henne anledning att mindre ofta se grefven, än förut varit fallet. Derigenom inträdde ett spändt förhållande mellan Walter och Jenny, hvaraf båda tycktes lika mycket lida, tills det lyckades fru von Meining att vinna Walters förtroende.

Hon bad honom att hafva tålamod och lemna Jenny tid, tills hon vore klar med sig sjelf. »Var öfvertygad, bästa grefve,» sade hon, »att ju tydligare föreställningen om äktenskapets helighet blir hos oss fruntimmer, ju långsammare besluta vi oss att taga detta steg. Jenny står nu fruktande och dröjande på templets tröskel, öfver hvilken hon för tio år sedan med sorglöst mod skulle hoppat in. Låt ej deraf villa er; jag är ej intrigant och anser för orätt att öfvertala folk till ett beslut, hvartill de ej hafva någon böjelse. Men då, såsom förhållandet är med Jenny, blott en missförstådd känsla afhåller henne från att grunda sin egen och en mans lycka, hvilken hon älskar så, som er, bäste Walter, då måste man af vänskap tvinga flickan att blifva lycklig.»

»Det är ett hårdt ord!» yttrade Walter; »ej ens Jennys hand ville jag emottaga, om jag skulle hafva öfvertalning eller tvång att tacka derför.»

»Men skulle ni hafva något emot, om Jenny leddes derhän, att både för sig sjelf och för er tillstå, det hennes egen böjelse tvingar henne att blifva eder?» frågade fru von Meining vänligt.

»Kunde ni öfvertyga Jenny derom» svarade Walter, »så skulle jag evigt tacka er derför!»

»Låtom oss ej tänka på någon tacksamhet, min vän,» inföll geheimerådinnan. »Jag och min man blifva er tack skyldige, för det ni befriat mig ifrån min slapphet, i det ni gifvit mig tillfälle att utöfva ett kärleksverk emot er och min väninna. Om några få

dagar ämnar jag uppsöka Jenny i hennes egen boning, och räknar då på ert sällskap.»

»Denna dag är en verklig lyckodag,» sade Jenny till fru von Meining, då den sednare en vacker morgon, i Walters sällskap, besökte Jenny för första gången, och satt jemte henne under skuggan af träden. »Du tyckes hafva afkastat sista återstoden af din svaghet, och äfven min fattiga sjuka mår i dag så väl, att jag tordes fråga henne om hennes förhållanden och omständigheter.»

»Hvad har ni då erfarit?» frågade Walter, som intresserade sig för den sjuka, emedan Jenny gjorde det.

»Egentligen icke mer, än min far redan inhämtat genom polisen. Det är en af de bedröfliga historier, som dagligen förnyas. Hon är dotter till en handtverkare i Gernsbach, och kom vanligtvis alla somrar till Baden, för att hjelpa till i ett hus, der man hyrde ut våningar. Här hade hon lärt känna en fattig ung jägare och gift sig med honom emot sin faders vilja, hvilken hade ämnat henne åt en välmående, men ganska gammal, borgare i Gernsbach. Ett olyckligt fall under jagten, till följe hvaraf geväret gick löst, beröfvade hennes man i höstas lifvet, långt innan hennes barn ännu var födt. Under vintern gafs ingen förtjenst för henne, och nedsjunken i yttersta fattigdom, insjuknad af nöd och bekymmer, gick hon dock, ehuru svag och eländig, till Gernsbach, för att anropa sin far om medlidande. Men denne har med förbannelser stött hennes barn ifrån sig, och hon ville återvända hit, för att söka arbete, men förmådde ej komma längre, än till det ställe, der jag träffade henne. Hon sade mig, att hennes far ej hade något annat barn, än hon, och att han ägde tillräckliga medel att sörja för henne; men att han önskat med sin tillämnade rika svärsons penningar ännu mera utvidga sitt handtverk, för att blifva rik; att hon svikit honom i detta hopp, kunde han aldrig hvarken glömma eller förlåta.»

»Då måste man väl här sörja för henne!» menade fru von Meining.

»Hon begär ej mer, än medel till nödig vård, för att återfå sina krafter, så att hon må kunna arbeta,» sade Jenny. »Såsom hon berättade mig, hade väl hennes fader velat taga henne till sig, om hon lemnat ifrån sig barnet, emedan han hoppades, att den omnämde borgaren i detta fall ännu skulle vilja gifta sig med henne. Bortlemna barnet vill hon naturligtvis icke; derföre tänker min far, att man en af dagarna borde fara till Gernsbach och försöka, om man ej genom en årlig penningsumma för barnet kunde förmå fadren, att hos sig upptaga dotter och dotterbarn, hvarigenom de dock blefve bäst försörjda.»

Walter gillade detta förslag och bestämde en dag för dess utförande, då en herre af ungefär 40 år, med en ung fru under armen, närmade sig platsen, der sällskapet satt framför huset. En betjent bar, oaktadt det vackra vädret, en öfverrock och en liten matta efter dem.

»Steinheim!» ropade Jenny, då hon igenkände honom, och uppsteg, för att helsa honom och hans följeslagerska; »mycket, mycket välkommen!»

»Tillåt mig en förnyad hyllning,» sade Steinheim, i det han med stelt galanteri kysste hennes hand, »och förunna mig tillika att för er presentera min fru och anbefalla henne åt er vänskap.»

Fru Steinheim var en ganska vacker, sjuttonårig, skygg varelse, hvilken uppblickade till sin man såsom till en gudomlighet, och tycktes känna sig ovärdig den äran att tillhöra honom. Steinheim hade ansenligt lagt på hullet, och skötte sin helsa lika sorgfälligt som förr, hvarutinnan hans fru, hvilken ännu ej tycktes känna denna svaghet, med ängslig omsorg bistod honom.

Sedan Jenny presenterat de nykomna bekanta för sina vänner, frågade hon Steinheim, hvad som väl kunnat förmå honom, en afsvuren fiende till alla resor, att begifva sig ut och öfvergifva ett hem, som nu först måste hafva ett sant behag för honom.»

»Jag är mig sjelf en gåta,» svarade han, »och jag tycker, att med den kärleksvår, som så plötsligt vaknat i mitt bröst, ett nytt, ungt lif börjat för mig. En obegriplig behaglig längtan dref mig bort öfver berg och dal. Jag önskade visa min fru, huru skön verlden är, och kunde nu med mera lätthet utsätta mig för de faror, resor alltid hafva för min helsa, nu, då lilla Hanna — så hette fru Steinheim — med berömvärd omsorg vakar öfver mig. Men tycker du inte, söta Hanna lilla,» sade han afbrytande, »att marken här är något fuktig?»

Hanna lilla bejakade detta, och, efter en ursäkt för damerna, lät Steinheim utbreda mattan under sina fötter och påtog öfverrocken, hvarvid betjenten och hans fru voro honom behjelpliga. Derefter frågade han efter William och Clara, om hvilkas vistelse i Baden han blifvit underrättad af Edvard, som dock icke visste af deras afresa, ty äfven han var sedan längre tid stadd på resor. Han underrättade sig om, hvem barnen tillhörde, som han såg ett stycke derifrån, under barnflickans uppsigt. Man ropade Richard, lät hämta Lucy och äfven den fattiga hustruns barn, hvilket nu var rent och snyggt klädt, och omständigheterna med detsamma blefvo ännu en gång flyktigt upprepade.

»Der ser man,» sade Steinheim, »huru djupt känslan för ståndsskilnad är rotad hos menniskan, denna känsla, som man dock anser för en falsk och tom inbillning. Men denna inbillning ligger i vårt innersta, och hvem kan väl befria sig derifrån, helst då det kommer an på att ingå ett äktenskap, hvarvid fullkomlig likhet i ställning är första vilkoret för lyckan.»

Hade Steinheim med afsigt velat fälla ett yttrande, lika sårande för alla de närvarande, hade han ej kunnat finna ett bättre, än detta. Hans egen fru och fru von Meining voro båda väl tjugu år yngre, än deras män, och hvilket obehagligt intryck det gjorde på Jenny och Walter, behöfver ej nämnas. Men Steinheim hade ingen aning om deras enskilta för-

hållanden, och fortfor: »Det gafs en tid, då äfven jag tänkte på en hopsmältning af ständen, ja, om möjligt, till och med en likmätig fördelning af all egendom, och, smittad af Edvard, drömde jag blott om reformer och förbättringar. Denna dröm var barnslig, men gudomligt skön, det tillstår jag, ehuru det gläder mig att hafva uppvaknat derur.»

»Hvad har då orsakat denna plötsliga förändring i tänkesätt, herr Steinheim?» frågade Walter.

»Herr grefve, den tid kommer, då vi vilja i ro njuta lifvets goda,» svarade den tillfrågade. »Detta politiserande, reformerande och slikt passar blott för ungdomen, som har ingenting att förlora, men allt att vinna. Den eviga förargelse, hvaruti en dylik partistrid håller oss, gjorde mig gallsprängd, beröfvade mig sömnen, och hade väl till slut alldeles förderfvat min helsa och tagit lifvet af mig, om jag ej ändtligen insett, att det var tid att lemna liberalismen åt andra, och framdeles lefva blott för mig sjelf, för litteraturen, som har anspråk på mig, och för min fru, som kanske torde vara nöjd med detta beslut. Tillstå, herr grefve, detta är det förnuftigaste, man kan göra. Ni, en adelsman af gammal familj, begriper väl, att jag, en icke obemedlad borgare och hufvudman för en familj, bestämdt ifrar emot allt, som strider emot det bestående. Ståndsskilnaden är helig och måste upprätthållas, såväl som olikheten i egendom och religion; blott derigenom återvänder den gyldene tiden, som poeter pläga besjunga.»

Steinheim trodde sig säker på allmänt bifall, då han märkte sällskapets tystnad och sin hustrus förtjusta uppsyn, samt kastade sig tillbaka i sin stol, lik en sångerska, som nyss slutat en briljant aria, och väntar på bravorop. Förgäfves! ingen applåderade, damerna språkade sins emellan och blott Walter sade kort: »Jag delar ingalunda era åsigter!» liksom han ej ansett mödan värdt, att inlåta sig i någon vidare diskussion. Derefter öfvergick han hastigt till andra ämnen, frågade Steinheim om hans resor, och snart var denne åter inkommen på ett favoritämne. Han talade om teatern och det sätt, hvarpå en viss skådespelare, den alla kände, hade agerat Nathan, och hvilket han förklarade för skådespelarkonstens triumf.

»Ja, om konsten är en motsats till naturen,» anmärkte Walter; »ty natur felas nästan alltid, mer eller mindre, i hans skapelser.»

»Hvar felas icke något uppå denna jord? den ene felas det, den andra ett annat,» svarade Steinheim; »ni måste dock medgifva, att Lessings Nathan är ett mästerverk, och att ifrågavarande skådespelare alltid uppfattar och återger författarens idé.»

»I detta fall bestämdt icke!» svarade grefven. »Hvad poesien beträffar, tyckes mig Nathan den Vise öfver hufvud mer vara en storartad allegori, ett didaktiskt skaldestycke, än ett rent skådespel. I sin sträfvan att framställa de positiva religionsskilnaderna såsom oväsendtliga, så snart den inre sanna religionen är för handen, har Lessing beröfvat de olika trosbekännelsernas representanter deras nationella och genom trosolikheten nödvändiga typ, så att Saladin, Tempelriddaren och Nathan, tre så helt och hållet afskilda karakterer, bekomma ett slags protestantiskt släggtycke. Detta minskar det intresse man skulle fästa vid dem, om motsatserna vore skarpare tecknade. Dertill kommer, att det lugn, hvarmed Tempelriddaren, den rättrogne kristne, finner sig vara en afkomling af en Muselman och broder till en Judinna, har någonting osannolikt, liksom äfven slutet, hvilket ej är tillfredsställande — åtminstone ej på teatern. Såsom skådespel är stycket icke underhållande, så herrligt det än som skaldestycke är, och blir genom denna skådespelare ännu tråkigare.»

»Mig har det också icke gjort något nöje,» sade fru Steinheim helt skygg, hvilken hittills ej sagt ett enda ord, utan blott sysselsatt sig med barnen. »Nathans långa, högtidliga tal fann jag riktigt mattande.»

»Äfven du, Brutus?» ropade hennes man, och hotade henne med fingret, på ett sätt, som han tycktes hålla för skämtsamt.

»Fru Steinheim har rätt!» försäkrade Walter. »Just deruti ligger denne skådespelares fel i denna roll. Han är icke den enkla och klarseende man, som af egen åskådning uppfattat Gud, verlden och menniskorna; icke den anspråkslöse vise, som knappt är medvetande af sin höga vishet, och anser den för de naturligaste insigter — nej, han är en egenkär lärd, som föredrager sina sentenser i katederton, emedan han väl känner deras vigtiga betydelse. Derföre ställer han sig hvarje gång i position, innan han uttalar någon af sina moraliska lärdomar, och det sken af undergifvenhet och enkelhet, hvarmed han omgifver sig, bedrager oss intet ögonblick. Lessing tänkte sig en Abraham i helig, upphöjd enfald, men denne föreställer en professor i nittonde århundradet, som väl vet, att han är tusen gånger kunnigare, än sitt auditorium, men aktar sig att visa det, emedan han äger nog verldsklokhet att ej vilja förolämpa någon. Han förefaller feg och sjelfkär.»

Fru von Meining skrattade och instämde med grefven; äfven Jenny tycktes vara af samma mening.

»Slikt tal låter rätt väl höra sig, dock har det mycket emot sig!» sade Steinheim. »Framför allt måste ni ej glömma, att Nathan, den förtryckte, den föraktade Juden, talar till sin herre och förtryckare. Detta bör urskulda det fogliga, nästan skygga sätt, hvarmed han, oaktadt allt medvetande af eget värde, uppträder.»

»Tvärtom!» ropade Jenny. »Då han vet, att han är en fri menniska inför sin Skapare, då han känner tyngden af att vara förtryckt och föraktad, så borde detta göra honom så mycket stoltare mot sin förtryckare. Hvad kan väl en man, sådan som Nathan, hafva att frukta?» — Kedjor och fängelse? deröfver höjer honom hans eget medvetande; — döden? han har sett sin hustru och sina barn dö, och anförtrott sig åt Gud, så att döden i och för sig sjelf bör och kan han ej frukta. Feghet är blott små själars svaghet; den, som likt Nathan känner sig fri, fruktar ingen, och anser sig, äfven som en *föraktad Jude*, jemngod med de bäste!»

Vare sig, att Jenny genom Steinheims förra yttranden om nödvändigheten af likhet i äktenskapet hade blifvit förstämd, eller att uttrycket »föraktad Jude», hvilket han nu brukat, hade sårat henne, för det hon

nu var i Walters sällskap, nog af, hon fattades af en vemodig känsla, som nästan framkallade hennes tårar. Med ovanlig häftighet hade hon uttalat de sista orden, och uppstod derefter hastigt, för att gå sin fader till mötes. Hon föll honom om halsen och kysste hans händer: »Du arme man, du arme föraktade Jude!» sade hon sakta, så sakta, att till och med hennes fader ej förnam dessa ord. Han vände sig helsande till Steinheim, frågade efter underrättelser ifrån hemmet och drog alla in i samtalet. Blott Jenny var försjunken i djupt eftertänkande. Walter märkte det och försökte fåfängt att läsa i hennes själ, då en lätt vindfläkt for genom luften och fru Steinheim orolig blickade på sin make. Han slog kragen på sin öfverrock upp öfver öronen och ropade: »Hur rasar stormen genom luften! hur träffas ej min nacke af dess vingslag! Vet du, Hanna lilla, jag känner en förfärlig snufva i antågande, och, om vi ej snart öfvergifva detta Baden-Baden, så svarar jag ej för hvad som hända kan. Emellertid, om det behagar dig här, så . . .»

»För Guds skull, nej!» sade den lilla frun ängsligt, vände sig derefter till damerna, och yttrade: »Det är utomordentligt präktigt i Baden, och jag hade hoppats att här få lära känna badlifvet, hvarom man alltid berättat mig; men min man har så förvånande ömtåliga nerver, och trodde strax, att luften i denna trånga dal ej skulle vara honom nyttig. Derföre önskade jag, att vi redan vore härifrån och i Ems, der min kära Steinheim tänker nyttja en kur.»

Under detta samtal hade Steinheim stigit upp, hopknäppt sin öfverrock, tagit sin unga fru under armen, och snart var detta olika par försvunnet ur de qvarblifvandes åsyn. Betjenten med den sammanrullade mattan följde efter på något afstånd.

Ett större sällskap hade en afton samlat sig hos fru von Meining. Det var första gången, sedan hon kommit till Baden, och hon hade öfvertalat herr Meier och Jenny att äfven infinna sig, emedan hon önskade göra dem bekanta med några personer, som ej kände dem. Sällskapet var temligen upplifvadt; man hade språkat, musicerat, och geheimerådinnan bad Jenny sjunga något. Denna samtyckte gerna, och gick ur salongen in i ett af de andra rummen, för att bland de der befintliga noterna framleta några flerstämmiga sångstycken, emedan hon trodde, att sådana skulle vara mera roande. Hyllan, på hvilken noterna lågo, stod bakom en dörr, så att Jenny ej märktes af några personer, hvilka stodo i dörren, oaktadt intet ord, som dessa talade, gick förloradt för henne.

»Hvad tänker man nu sjunga?» frågade en gammal dam, hvars bröst var smyckadt af ett stiftskors.

»Jag tror, att mamsell Meier föreslog flerstämmiga sånger!» svarade en ung attaché vid . . . . ska beskickningen.

»Säg mig, herr baron, Meiers äro ju Judar; huru kommer fru von Meining och i synnerhet grefve Walter att vara bekanta med dem? Man säger, att han är denna familjs oupphörliga ledsagare, och man anser honom för nog extravagant att bekräfta de rykten, jag just nyss hörde i detta afseende,» sade stiftsdamen.

»Huru kan ni sätta tro till något sådant, min nådigaste! Grefve Walter finner visserligen nöje uti att för ofrälse spela liberal; men en sådan dårskap, ni tilltror honom, nämligen att gifta sig med en Judinna, är han visst långt ifrån. Jenny Meier är vacker och pikant. En grefves galanteri smickrar hennes fåfänga, och ni vet, att det såkallade badlifvets friheter urskulda mycket!» slöt baronen skrattande.

Andlös och orörlig stod Jenny med hufvudet lutadt emot en af hyllans pelare, då fru von Meining kom till henne, emedan hon märkt hennes långa frånvaro. Hon förskräcktes, men fattade sig snart, och sade så lugnt hon kunde: »jag får ej rätt på noterna, och ville gerna slippa att sjunga.» Men derom ville fru von Meining ej höra ett ord; med de vänligaste ord nödgade hon Jenny att taga plats vid flygeln, för att åtminstone låta sällskapet höra någon liten sång. Ett ögonblick tycktes Jenny eftertänka, liksom hade hon varit villrådig i valet af stycke, men plötsligen tycktes en tanke falla henne in, hon anslog med säker hand några ackorder och började sjunga Byrons: »Judflickan» hvilken är så mästerligt komponerad af Kücken. Hennes starka metallrika stämma tycktes genom smärtan i hennes bröst blifva ännu mer förtrollande, den djupaste sorg klingade ur hennes toner, och, då hon slöt andra strofen med de orden: »O! hembygd så kär, o fädernesland! när blir dig Jehovah en hämnande hand?» vågade ingen andas; alla stodo som fastväxta, beherrskade af den djupa smärta, som i dessa toner ropade till Gud om hämd. Derefter öfvergick sången till en vemodig klagan; Jennys röst blef vekare, tills den slutligen bortdog i den önskan: »O! hembygd så kär, o, fädernesland! kan döden ej bli vårt föreningsband?»

Inspirationens rodnad, som under sången färgat Jennys kinder, hade mot slutet af stycket försvunnit. Lugn, men skakad, uppstod hon ifrån instrumentet. Intet högljudt bifallstecken hördes, men tårar stodo i fleres ögon; andra sågo förvånade på hvarandra. De tycktes dubbelt ana, att här, hvarest de hoppats finna en flyktig underhållning, hade en sanning trädt emot dem, för hvilken de förskräcktes, liksom för ett spöke, hvilket plötsligen på ljusa dagen uppträder ibland de lefvande. Till och med fru von Meining och Walter voro öfverraskade. Så hade grefven aldrig hört Jenny sjunga; han, som kände hennes själ, hade velat nedfalla för henne och besvärja henne, att yppa för honom orsaken till den smärta, som skakat henne. Han ville och måste tala med henne, men hon undvek hans grannskap, och lemnade, snart efter sången, sällskapet. Walter ledsagade henne ut ur salen, och begagnade ett ögonblick, då hennes far i rummet näst intill talade med en bekant, att bedja Jenny, det hon ännu i denna dag måtte förunna honom ett kort samtal, på hvilket hans lycka och förhoppningar berodde. »Eder lycka, herr grefve,» svarade Jenny, »ligger utom min krets, och ni bedrar er, om ni söker den hos mig. Tro mig, att så är, och begär intet vidare af mig!»

Hon räckte honom rörd handen till afsked, och bortgick vid sin faders arm.

Jennys sång och hela hennes personlighet hade emellertid blifvit ämnen för samtalet. Några prisade hennes skönhet och behag, andra funno hennes sätt fränstötande och stolt, samt alltför allvarsamt och egenkärt för ett fruntimmer; lika delade voro meningarne om hennes sång. »Rösten är förträfflig,» yttrade stiftsdamen; »men det vittnar alltid om bristande uppfostran, att man på detta sätt ger sig sjelf och sina känslor till pris. Jag tillstår, att det måtte vara obehagligt nog att tillhöra Judiska folket; emellertid är det ej vår skuld, att mamsell Meier är Judinna och skäms derför, och jag begriper icke, hvad rätt hon har att i ett sällskap uttrycka sig på ett sätt, som för mina nerver till exempel är alltför starkt. Elle m'a fait mal, je vous assure!« Många instämde deruti, men tystnade, då fru von Meining närmade sig sällskapskretsen, hvarefter ett ledigt samtal snart utplånade det intryck, Jennys sång gjort på alla. Fru von Meining ensam tänkte med oro på henne. Grefve Walter hade strax efter Jennys bortgång lemnat sällskapet.

Aftonen var qvalmig och mörk, då Walter trädde ut ur geheimerådinnans rikt upplysta rum i den nattliga skymningen. Han hade under loppet af dagen erhållit svar ifrån sin onkel, som ingalunda gjorde någon hemlighet af, att den påtänkta förbindelsen var alldeles emot hans åsigter och önskan. »Men hvad jag ej kan hindra,» skref han, »vill jag ej ogilla. Du har oåterkalleligt tagit ditt parti, och derföre önskar jag af hjertat, att du i din tillkommande hustrus personlighet och kärlek må finna ersättning för det oerhördt stora offer, du bringar henne. Så snart din förlofning är skedd och du med din fästmö kommer hit i vår trakt, tänker jag besöka dig, för att lära känna den flicka, som synes dig värdig att bära namnet af grefvinna Walter: en ära, den mången högvälboren mö skulle afundas henne. Mamsell Meier vågar mycket, då hon ställer sig på denna höjd, och du skall behöfva allt ditt mod, all din kraft, att qvarhålla henne der. Men just detta är i ditt tycke. Så ske då, hvad som måste ske, och vi skola tänka öfver, huru man kan ge denna angelägenhet den bästa vändning.»

Genom detta bref befriad ifrån sitt löfte till herr Meier, att för Jenny förtiga sin kärlek, hade han med glädje under hela dagen sökt ett tillfälle att få tala med henne ensam, men förgäfves. I qvalfull ovisshet återvände han slutligen till sin boning, emedan Jenny så bestämdt afslagit hans begäran om ett kort samtal. Hennes förra uppförande hade ingifvit honom den förhoppningen, att hon delade hans känslor; han var färdig att försvara henne mot en hel verlds fördomar, men hon bortstötte honom, oaktadt hon kände hans kärlek. I Jennys rum var ljus, och en skugga rörde sig bakom förhänget fram och tillbaka. Äfven hon måste således vara vaken. »Det skall och måste blifva annorlunda,» sade Walter till sig sjelf. »Så mycket jag än älskar henne, vill jag dock hvarken tigga om hennes kärlek, ifall hon håller mig för ovärdig, eller störa hennes lugn. I morgon är hon min, eller ser jag henne aldrig mer!» Trots detta manliga beslut suckade han djupt och blickade ännu en gång upp åt Jennys fönster. Men en tår fördunklade hans blick. Var det tanken att förlora henne eller känslan af kränkt stolthet, som frampressade den? Walter borttorkade den hastigt, liksom blygdes han derför, och ingick i sitt rum, för att på sitt sömnlösa läger tänka på den älskade och på morgondagen.

Jenny kunde ej heller finna någon ro. Under smärtan af de första upproriska känslorna i hennes själ hade hon, knappt hemkommen, velat kasta sig i fadrens armar, säga honom allt och besvärja honom, att redan följande dagen med henne lemna Baden. Men tanken uppå, huru djupt hennes far skulle smärtas af den öfvertygelsen, att fördomarnes förbannelse evigt hvilade på hans barn, att ingen ålder och intet förhållande skyddade dem derifrån, nödgade henne att tiga och skrämde henne tillbaka in i hennes kammare, der hon allena öfverlemnade sig åt den djupaste förtviflan. Hon kunde ej dölja för sig, att hon älskade Walter, icke med den stormande passion, hon känt för Reinhard, utan med den lugna tillförsigt, som vid den älskades bröst väntar, icke ungdomshoppets himmel, utan en säker tillflykt i alla lifvets stormar. Hon visste, huru kär hon var honom; hon kunde med de skönaste färger utmåla sig framtiden vid hans sida, och hade redan, utan att veta det, fäst sina förhoppningar vid denna framtid; det kände hon på den smärta, tanken att nödgas skiljas ifrån Walter, framkallade hos henne. Men hon insåg nu klart nödvändigheten af denna skiljsmessa. Steinheims ytttranden på morgonen, och det samtal, hon om aftonen åhört, hade visat henne, hvad hon redan visste, att, om hon emottoge Walters hand, hon derigenom invecklade honom i en strid, den hon såsom Judinna hade att bestå mot allmänna tänkesättet.

»Redan som barn,» tänkte hon, »var jag stark nog att afsäga mig min kärlek, för att vinna frid med mig sjelf; skulle jag då icke nu besitta kraft att göra detsamma för Walter, för honom, som vill bringa mig ett så stort offer? Nej, den lidandets kalk, som af ödet är mig beskärd, vill jag ensam tömma. Jag vill återse Walter, jag skall i morgon säga honom, att, just för det jag älskar honom, jag aldrig kan blifva hans, och sålunda åtminstone förvara mig den trösten, att icke hafva förbittrat hans lif.»

Man hade öfverenskommit att nästa dag göra resan till Gernsbach, för att underhandla med fadren till Maria, — så hette Jennys skyddling. De skulle åka i två lätta vagnar, emedan vagen var för dålig för ett större ekipage. På aftonen hade herr Meier tillbjudit fru von Meining en plats i sin kupévagn, och Jenny visste således, att hon skulle komma att åka med Walter. Detta tillfälle ville hon begagna, för att rättfärdiga sig inför honom och säga honom, att de måste skiljas åt. Äfven Walter hade fästat sina förhoppningar vid denna resa, och blef oangenämt öfverraskad på morgonen, då, sedan ekipagerna blifvit framkörda, lilla Richard bad Jenny, att taga honom med sig. I början afslog Jenny hans begäran, men den lilla slog

smekande sina armar om hennes hals och ropade gråtande: »Jenny, du lofvade mig ju det i går, och har lofvat mamma, att du alltid skulle taga mig med dig, och du säger ju, att man alltid bör hålla ord. Söta tant, tag mig med; jag skall vara snäll, mycket snäll.»

Ville hon ej förråda sin afsigt att vara ensam med Walter, så kunde hon nu icke afslå gossens begäran, då hon dagen förut verkligen bifallit den. Hon måste således besluta sig att taga Richard med i Walters vagn, en mycket lätt briczka, som, förspänd med Walters eldiga hästar, hastigt fick ett sådant försprång, att de snart ej mer sågo hennes faders vagn.

Morgonen var herrlig, och den snabba färden genom en underskön trakt uppmuntrade Jennys själ. Från det samtal, hvartill hon hela natten beväpnat sig med mod och kraft, afhöll henne Richards närvaro, hvilken än på tyska och än på engelska uttryckte sin förtjusning, frågade efter namnet på hvarje by, som man for förbi, och, uppspringande i vagnen, med sin fjärilsax sökte fånga de fjärilar, som gladt sväfvade omkring i luften. Tillsade man honom att hålla sig stilla, så föll han Jenny om halsen, frågade, om han ej var snäll, lofvade att vara beskedligare, och var innan kort åter lika yr.

»Huru detta glada barn harmonierar med den glada naturen, som omger oss!» sade Walter, som med nöje betraktade den vackra, kraftiga gossen. »Vi äro alla skapade att vara lika lyckliga, och om en gång på andra sidan grafven räkenskap affordras oss, så skall säkerligen hvarje lycklig stund, som vi genom eget förvållande gått miste om, blifva oss tillräknad som synd.»

»Det kommer an på, hvad ni menar med vårt eget förvållande,» svarade Jenny, »och om . . . .»

»Jenny, hvad heter den här floden?» frågade gossen afbrytande, då man just hade uppnått ett ställe, der Murgfloden blef synlig, utåt hvars höga klippstrand vägen går till Gernsbach. Ju närmare man kommer denna lilla stad, dess brantare blifva backarne, och hela trakten får en allvarligare prägel, då man talkas Schwarzwalds höjder, hvilka, djupare inåt landet, antaga en nästan fasaväckande karakter.

Nu åkte man på venstra stranden af Murg, och Jenny kunde ej fritaga sig ifrån en lätt rysning, då hon ifrån den höjd, hvaröfver vägen löper, blickade ned i bergflodens mörka vatten, som strömmade vid foten af den branta klippväggen. Snart hade man uppnått högsta punkten af vägen, hvarifrån den sänker sig till lika djup, som gör anläggandet af hämskor nödvändigt, till och med för det lättaste åkdon och de starkaste hästar. Kusken steg af, för att träffa denna anstalt, och Richard bad om lof att få uppstiga på sätet emellan Jenny och Walter, för att se på, huru kusken borde lös kedjorna, häfde hjulen i sina skor, derefter återvände till hästarna, tog tömmarna af betjenten och körde vidare.

»Låt mig stå qvar här, Jenny,» sade gossen, »och se på, huru tröga hjulen nu äro! Ack!» ropade han, medan han böjde sig öfver med fjärilsaxen i handen, som om han ville drifva på dem; »jag skall väl lära dem springa, jag!»

I detta ögonblick hörde man ett sakta klingande, och Richard ropade glad: »Hej, så de nu flyga af!» Ena hämskons kedja hade brustit, andra hjulet genom vagnens hastiga fart sprungit ur skon, och med fruktansvärd snabbhet flög briczkan ned åt djupet, utan att kuskens ansträngningar förmådde återhålla hästarna, som oemotståndligt påskötos af vagnen. Det behöfdes blott, att någon af hästarna hade snafvat, och vagnen, kommen ur sin riktning, skulle legat sönderslagen vid foten af klippan, i flodens vågor! Alla, utom den jublande gossen, förstodo, huru hotande faran var.

»Barnet, barnet! skrek Jenny, då hon märkte olyckan, och neddrog med Walters bistånd gossen till sig, samt pressade honom i dödsångsten emot sitt bröst.

Walter såg oupphörligt på hästarna. Han hade skyddande lagt sin arm omkring Jenny, och sade: »Intet ljud! intet skrik! jag besvär er!» Derefter ropade han till kusken: »Mod, mod! drag väl åt dig tömmarna, titta ej åt sidan, håll hästarna ännu blott ett par ögonblick, och vi äro räddade!» Men så lugn han ock tvingade sig att synas, darrade dock hans stämma, och hans ansigte var likblekt, då vagnen slutligen stannade i djupet och den utmattade kusken gaf de fläsande hästarna tid att pusta ut.

Walters första tanke, hans första blick gällde Jenny. Hon hade liflös och blödande af ett sår i pannan nedsjunkit, och hennes armar hade lössläppt gossen, som nu gråtande omfamnade henne. I den häftighet, hvarmed Jenny ryckte gossen till sig, hade jernhandtaget på fjärilsaxen träffat hennes panna så hårdt, att det sönderskurit skinnet, utan att Jenny i sin häftiga rörelse känt stöten eller märkt det drypande blodet. Blott en enda tanke hade hon, den att rädda barnet, som var henne anförtrodt, och då hästarne stannat och denna ångest vikit ifrån henne, hade hon vanmäktig sjunkit tillbaka. På ögonblicklig hjelp var ej att tänka; intet hus fanns i grannskapet, och huru långt den efterföljande vagnen ännu kunde vara borta, var ej lätt att beräkna. Med darrande hand band Walter en näsduk om Jennys panna, tog den afdånade i sina armar, och befallte kusken att, så hastigt som möjligt, köra till Gernsbach, på det man med det första kunde få hjelp för henne.

Huru innerligt hade han ej önskat, att få sluta den älskade i sina armar, att få trycka henne till sitt bröst! Nu var hans längtan uppfylld; dock huru annorlunda, än han hoppats! Med obeskriflig kärlek voro hans ögon fästade på Jennys bleka drag; han försökte uppvärma hennes händer, och hvem skildrar hans förtjusning, då en svag rodnad, ett sakta andetag utvisade lifvets återvändande, då Jenny ändtligen uppslog de stora mörka ögonen, blickade på Richard med ett saligt leende, och derefter stilla gråtande återsjönk till Walters bröst. Sig sjelf icke mäktig slöt han henne till sitt bröst, och uppvärmde med glödande kyssar hennes ännu kalla läppar.

»Hvarföre gråter du ännu? Hvarföre kysser dig grefve Walter, Jenny?» frågade gossen, otåligt brytande den pinsamma tystnaden.

»Emedan Jenny är min fästmö, emedan vi glädja oss att hafva undgått döden,« svarade honom Walter, strålande af kärlek och sällhet; »emedan nu ett lyckligt, saligt lif ligger framför oss! Kom, Richard, kom. Du måste dela vår fröjd, ty äfven öfver dig, kära barn

har dödens hand sväfvat. Kom! kyss äfven du Jenny, min sköna fästmö!»

Och Jenny? Vid gossens första fråga hade hon rest sig upp ifrån Walters bröst, förlägen öfver den bekännelse, hon i sin svaghet hade gjort, i det hon, sökande ro, lutat sig till honom, såsom till en erkänd beskyddare. Nu uppsteg, som en dyster skugga för hennes själ, tanken på skiljsmessa från grefven; hon vände sig bort ifrån den älskade, och gömde med en djup suck ansigtet i sina händer. Men Walters röst, den glädje och den kärlek, som talade ur hans ögon, kommo hennes innersta hjerta att bäfva, och då han ömt sade: »Du vänder dig bort, Jenny?» kunde hon ej afhålla sig ifrån att räcka honom handen, sägande: »jag hade önskat att kunna undfly dig, emedan din lycka är mig kärare, än min egen! Gud vill annorlunda — vi lefva ännu! Så vill jag också blott lefva för dig, Walter!»

Med Jennys hand i sin och Richard på sitt knä, anlände Walter till värdshuset i Gernsbach, der man redan förut kände honom. Han och betjenten hjelpte Jenny ur vagnen; hon kände sig redan bättre och försäkrade grefven, som ville hämta en läkare, att hon hvarken behöfde läkare eller annat bistånd.

»Endast hufvudet är mig något tungt,» sade hon, under det hon lossade bindeln ifrån pannan; »det förekommer mig, som om jag sofvit för djupt och för länge — och jag vet verkligen knappt, om jag är vaken, eller om en skön dröm ännu fängslar mig.»

»Fru grefvinnan borde dock låta doktorn komma!» sade den omtänksamma värdinnan, och framkallade derigenom på Jennys kinder en flyktig rodnad och ett vänligt leende, som gjorde Walter oändeligen lycklig. Hand i hand väntade de hennes faders ankomst, som med öfverraskning fann henne i denna ställning, och, då han erfarit hvad som händt, och Walter påminte honom om hans löfte och begärde dess uppfyllande, välsignade han djupt rörd sitt barn, som blifvit räddadt ur så stor fara, och nu gick en lycklig framtid till möte.

Herr Meier och fru von Meining njöto ensamma af den vackra natur, som utmärker Gernsbach och det förtrollande sköna slottet Eberstein. Walter och Jenny hade blott ögon för hvarandra, och, under det de förre fröjdade sig åt den herrliga utsigt öfver hela dalen, man har ifrån slottets fönster, satt det *trolofvade* paret vid foten af berget, i skuggan af en *löfsal*, och Jenny berättade den älskade, huru hon ännu i går velat besvärja honom, att lemna henne, och huru påkostande detta beslut hade varit henne, som älskade honom så innerligt. Hon yppade för honom all sin oro och fruktan, till och med stiftsdamens yttranden omtalade hon för honom, och frågade:

»Walter, skall det aldrig smärta dig, om du måste höra sådant?»

»Aldrig,» svarade Walter bestämdt. »Tro mig! har jag någonsin känt någon glädje af att vara född på lifvets höjd, så har det varit derföre, att de fördomar, som bedåra mängdens sinnen, ifrån denna höjd alltid synts mig så små och oförnuftiga, och för det denna ståndpunkt onekligen gör vårt handlingssätt till ett rättesnöre för många andra. Jag är stolt öfver att kunna smycka dig, älskade, med grefvekronan, att kunna visa, att ditt ägande är mig högre, än all verldens höghet, och att intet tadel kan såra mig, då jag vet, att en förträffligare qvinna aldrig burit vårt gamla namn, än du!»

»Än din Onkel? dina anhörige? Skola de helsa mig välkommen, skola de tänka likt dig?» invände Jenny.

»Min onkel är en ädel man, och har, lika litet som jag, behöft kämpa med lifvet; vi funno vår plats i ordning. Derföre värderar han, liksom jag, den ställning, en af våra förfäders idrotter förvärfvat oss; men han högaktar också den, som sjelf först måste bana sig väg i verlden. Glöm ej, att det var det stolta, det fria England, som först befriade sina slafvar. Ju friare en ädel menniska känner sig sjelf, ju mer vidgar sig hans hjerta, ju mer harmas han öfver andras bojor, öfver förtryck och orättvisa. Min onkel gillade ej mitt val, jag tillstår det öppet, emedan det hade vår ätts gamla sed emot sig; men när det nu är oåterkalleligt och min lycka grundad, skall han älska dig, så snart han får se dig, och just uti honom skall du finna det trognaste bistånd.»

Under dylika samtal och uppgörandet af glada framtidsplaner flögo timmarne hastigt sin kos, och herr Meier måste erinra Jenny om ändamålet med deras ditresa.

Huru lätt det är att underhandla med lyckliga, erfor snart den sjuka Marias fader. Hvad han fordrade, blef honom gerna och hastigt beviljadt. Man kom öfverens att lemna honom en summa till utvidgande af hans handtverk, och för Maria och hennes barn afsattes ett litet kapital, tillräckligt till hennes underhåll, utan att hon behöfde understöd af fadren, som nu gerna öppnade sitt hus för dotter och dotterson, hvilka således efter få dagar skulle inflytta till honom.

Först emot aftonen foro de lyckliga tillbaka till Baden, hvarest en ny glädje väntade dem i de bref som hade kommit ifrån hemmet. Såsom herr Meier förutsett, hade Edvard med glädje inhämtat Jennys förbindelse med Walter, om hvars möjliga inträffande fadren underrättat honom. Han såg deruti förnuftets triumf öfver de fördomar, hvilkas bekämpande han gjort till sitt lifs uppgift, och, på samma gång det giftermål grundade Jennys lycka, tillvann det honom äfven en bundsförvandt, som, med afseende på sitt eget interesse och sin egen ära, framdeles måste försvara Judarnes rättigheter. Edvard berättade vidare, att Ferdinand var återställd och hade återvändt i sin fa miljs sköte, hvilket ett bref ifrån William och Clara ännu ytterligare bekräftade; båda erkände i de vars maste uttryck den tacksamhet, de voro skyldiga Ed vard. De kallade honom grundläggaren af deras lycka en lycka, hvaruti ingenting mer felades, än närvaron a deras barn, för att vara fullkomlig, och Clara bad her Meier och Jenny att påskynda sin afresa från Baden

ifall det ej kostade dem något offer, emedan så väl hon, som William, på det högsta längtade efter barnen.

Då nu dessutom den tid, som fru von Meining plägade tillbringa i Baden, redan nalkades sitt slut, så beslöt man att gifva efter för Claras böner och lemna Baden något förr, än man haft för afsigt. Men dessförinnan foro de ännu en gång till Gernsbach, för att besöka Maria i hennes faders hus, och återse det ställe, hvarest ur dödsångesten den högsta lycka hade u pspirat för de förlofvade.

Öfver Meierska familjen, som vi genom vexlande öden följt, tycktes nu en lycklig stjerna hafva uppgått. I sällskap med fru von Meining och Walter hade man lemnat Baden, beledsagat den förra nästan ända till hennes hem, och, sedan man öfverlemnat barnen välbehållna i Claras armar, hade den lycksaliga Jenny vid Walters sida beträdt fädernehuset. Den innerligaste tillgifvenhet förenade hennes familj med den Hornska. Edvard tycktes i sin Jennys lycka, i Williams och Claras vänskap återfinna sin tidigare ungdoms glada sinne, och öfverlät sig med hela sin själs förtroende åt det brödraskap, som knöts emellan honom och Walter. Män, sådana som Edvard och grefven, måste snart känna vänskap för hvarandra, emedan deras tänkesätt, om än utgående från olika synpunkter, mötte hvarandra vid målet i den entusiasm, med hvilken de omfattade frihetens och fortskridandets idé.

Till och med ankomsten af Walters onkel, hvarpå Jenny understundom med rädsla tänkt, bidrog endast att öka deras lycka. En viss förnäm återhållsamhet, som grefven vid sitt första sammanträffande med Jenny och hennes familj iakttagit, hade snart vikit för Jennys älskvärdhet och hennes anhörigas lugna värdighet. Redan efter få dagar, under hvilka Jenny hade tillvunnit sig den gamla grefvens innerliga kärlek, sade han, då han om aftonen blef ensam med Walter: »Efter det nu en gång ej står att ändra, så måste jag tillstå, att du kunnat välja sämre än denna flicka, hvilken, med undantag af hennes härkomst, är en perla bland fruntimmer. Men följ mitt råd, gift dig snart. Det klingar ej väl i mitt öra, att alltjemt höra ditt namn förenadt med den i öfrigt hederliga bankiren Meiers. Är Jenny din fru, så upphör naturligtvis detta, och grefvinnan Walter är lättare att soutenera mot alla invändningar, än mamsell Meier. Säg det kära barnet, att jag menar väl med henne och derföre önskar påskyndandet af edert giftermål. Jag tänker sjelf öfvertyga fadren, att det är bäst, att j snart, såsom man och hustru, afresen till dina egendomar, och der dröjen, tills j återvänden till residenset, hvarest jag skall vara eder till mötes, för att underlätta Jennys första uppträdande.

Oaktadt den, såsom Walter tyckte, öfverdrifna vigt, den gamle grefven fästade vid denna plan, öfverensstämde den dock med hans egna önskningar, hvarföre han beredvilligt ingick derpå, och man erhöll af herr Meier löfte, att Jennys bröllop med Walter skulle firas, redan de första dagarna af November. Onkeln — så vilje vi kalla den gamla grefven Walter — utgjorde sjelf, tillika med Walter, en ständig beledsagare och skyddare för Jenny, hvars sällskap gjorde honom det innerligaste nöje. Understundom förvånades han öfver sig sjelf, att han lefde så helt och hållet utom sin vanliga sällskapskrets, midt ibland en Judefamilj, men snart lugnade han sig med den tanken, att det vore förnuftigt att hålla honne mine à mauvais jeu, och att hans pligt bjöd honom att, genom sitt öppna erkännande af den tillkommande grefvinnan Walter, liksom rättfärdiga och helga det steg, hans brorson nu en gång tagit. Han hade förklarat sig vilja qvardröja i staden, tilldess brorsonens bröllop vore firadt, och, som han var utan sysselsättning, hade han öfvertagit bestyret om ekipagerna, silfret, med mera sådant, som fordrades för det blifvande nya hushållet. Äfven besökte han, emedan jagttiden börjat, adelsmän af sina bekanta, hvilka hade sina egendomar i trakten.

Så hade man hunnit till de sista dagarna af Oktober, då onkeln vid en middagsmåltid i Meierska familjen, bad brorsonen, att, till lön för den möda han gjorde sig i och för den nya bosättningen, visa honom den återtjensten att följa honom till en god vän, som nästa dag skulle tillställa ett jagtparti, hvartill han också inbjudit de begge grefvarna.

Walter gaf i början ett undvikande svar, men den gamla herrn ville ej veta af någon ursäkt och sade till Jenny: »Jag ber er, mitt söta barn, lägg ett godt ord för en gammal onkel, som först satte bössa i handen på er fästman, och nu önskar glädja sig åt sin lärjunges skicklighet.»

Hvad skulle Walter göra? Han måste antaga den gamles inbjudning, hvars bedjande ton på ett besynnerligt sätt afstack emot hans befallande hållning, och man uppstod ifrån bordet, emedan grefven ville fara strax på eftermiddagen, för att innan natten tidigt inträffa hos sina vänner på landet.

Fördjupad i en liflig diskussion öfver regeringens mått och steg, sutto de båda gamla herrarne vid ett bord, hvarpå Jenny nyss serverat kaffe, under det Walter med sin fästmö stod vid ett fönster, och Edvard och Josef genomögnade de sednaste tidningarna.

»Jag far ogerna ut,» sade Walter; »så mycket jag också älskar jagten, så litet behagar mig detta sällskap, hvilket dessutom för ett par dagar skiljer mig ifrån dig.»

»Går det ej an,» frågade Jenny, »att jag ber onkel lemna dig här hos min far, ty vi hafva ju knappt en vecka att vara tillsammans med honom?»

»Nej, låt bli det, älskade,» svarade grefven; »vi måste väl betrakta denna lilla obehagliga skiljsmessa som ett offer, hvilket vi hembära åt gudarna, på det de ej må afundas oss. Vi ha hittills varit allför lyckliga, och dertill denna framtid som väntar oss!»

»Säg icke det, Walter!» bad Jenny; »det låter så säkert, och hvem är säker på morgondagen?»

»Vidskepliga barn,» sade grefven, i det han drog henne till sig, »hvarföre skulle det öde, som ifrån ungdomen alltid gynnat mig, just nu undandraga mig sin

gunst, då jag tänker dela den med dig? Var ej rädd, Jenny! Anförtro dig åt mig och min gamla lycka!»

Emellertid hade Edvard blickat upp ifrån tidningarna på de trolofvade, och med innerlig välvilja sade han sakta till Josef: »Skada, att min mor ej ser detta, att hon ej ser, hvilken framtid väntar hennes Jenny, och huru lycklig min far nu känner sig! Huru skulle hon ej deltaga i de säkra förhoppningar, jag nu hyser, och som snart skola uppväxa till en skön sanning!»

»Hur vet du, hvad som kan ske innan dess?» frågade Josef på sitt vanliga sätt; »de döda äro de lyckligaste; låt dem hvila i ro.»

Genom dessa ord obehagligt störd i sin glada sinnesstämning, uppsteg Edvard och framträdde till gamla grefven, som nu ämnade gå och uppmanade Walter att komma med. Hastigt tog denne afsked ifrån sin fästmö; det var den första dagslånga skiljsmessan sedan deras förlofning, och Jenny beledsagade honom ända ut i förstugan.

»Således två hela dagar, Walter!» sade Jenny; »längre blir du ju ej borta! — hör ni, söta onkel, inte en timme längre lånar jag er Walter, och ni får sjelf lof att föra hem honom åt mig.»

»På mitt hedersord!» svarade den gamle grefven, då han bortgick med Walter.

Det var ännu ej så långt lidet på eftermiddagen, och Walter bad sin onkel, efter de ännu hade tid på sig, att följa med honom in i en juvelerarbod, der Walter beställt Jennys brudsmycke, som ännu tarfvade några ändringar. Der funno de en baron Werner, som förut hade tjent med Walter vid samma regemente, och som nu, efter flera års vistande vid åtskilliga europeiska hof, återvändt till Tyskland.

Förundrad att träffa de begge grefvarna Walter här, hvarest de hade hvarken anhöriga eller egendomar, frågade Werner, under det gamla grefven gick med juveleraren in i ett rum, der Jennys blifvande silfver stod uppställdt: »Hvilken händelse har fört er till denna stad, bästa grefve?»

«Jag har följt min fästmö hit ifrån Baden-Baden, och stannar här tills efter vårt bröllop!»

»Ni är fästman?» frågade Werner muntert — »en Feldheim? en Erstner förmodligen?»

»Nej, ingendera. Min fästmö är mamsell Jenny Meier, dotter till bankiren Meier.»

»Ah, fi donc! skämtar ni inte? det är ej möjligt! en judflicka?» ropade baronen skrattande.

»Hvad finner ni väl så förvånande och besynnerligt deruti?» frågade Walter sårad och ganska allvarsam.

»Jag kan ej tro det! Era affärer äro i allt för godt skick,» svarade Werner, ännu skrattande, »att ni skulle nödgas gifta er med en sådan flicka pour sumer vos terres!»

»Ett sådant yttrande kan ingen man af ära tillåta sig, sedan jag förklarat, att mamsell Meier är min fästmö!» sade Walter, häftigt uppbrusande.

Werner ville svara i samma ton, då gamla grefven med juveleraren åter inträdde i rummet, och, utan att känna anledningen till striden, ställde sig emellan dem. »Ingen scen, mina herrar!» sade han befallande, men sakta. »I veten, hvarest j ären, och hvarest j återfinnen hvarandra; mer behöfs icke.» — Och, i det han lugn gaf guldarbetaren ännu några befallningar, fattade han sin broisons arm, helsade och lemnade boden.

»Hvad var det, Walter?» frågade han. Denne berättade, hvad som skett. Den gamle herrn skakade på hufvudet: »Det var just det, jag fruktade. Sådant kunde ej uteblifva,» sade han, liksom för sig sjelf. Derefter vände han sig till Walter sägande: »Hvad ämnar du nu göra?»

»Kan ni väl fråga det?» svarade denne. »Den oförskämda skall gifva mig upprättelse för denna förolämpning. Jag skyndar att uppsöka en af mina vänner, och kan ej följa er ut på landet, onkel!»

»Lugna dig, Walter!» sade gamla grefven. »Jag skall lika litet fara ut, som du. Händelsen med Werner var fatal! Emellertid måste den raskt och allvarligt biläggas, det håller jag med dig om. Det är bäst att du afböjer all bemedling; visa nu genast, att du i detta afseende ej tål något skämt; och på det man må se, huru mycken aktning vi hysa för din fästmö, vill jag sjelf blifva din sekundant. Detta är väl något ovant för mig — emellertid skall jag försöka gå i land dermed, och jag får med detsamma se, hvilka frukter min undervisning i målskjutning burit dig.»

Walter tryckte den faderliga vännens hand, då han hörde, att denne med skämt ville dölja sin oro, och emottog med tacksamhet hans tillbud.

Werners utmaning lät ej vänta på sig, och Walter bad sin onkel ställa så till, att de redan nästa morgon kunde mötas. Han sjelf ville emellertid ordna sina affärer, och tillbringa aftonen hos Jenny. Men onkeln afrådde honom derifrån. Han föreställde honom, att Jenny ej väntade honom. »Det skulle blott oroa henne och dig sjelf,» sade han. »Ni, vår tids ungherrar, tagen sådana saker alltför allvarsamt. I min ungdom var det annorlunda. Dock vill jag ej hindra dig att, som du säger, ordna dina affärer. Blott en sak, gå icke till Jenny! Du återser henne ju i morgon, vare sig att du fått en liten åderlåtning, eller du kommer helskinnad derifrån, och du går lugnare till saken, om du vet din fästmö vara helt och hållet utan oro.»

Dessa invändningar gjorde sin verkan, och Walter efterföljde villigt onkelns råd.

Jenny sof om morgonen, lugnt vaggad i behagliga drömmar, då man emot vanan kom att väcka henne. Förundrad frågade hon, hvad man ville, då hennes fars och Edvards inträdande lät henne ana någon oförmodad händelse.

»Jenny,» sade hennes far, »kläd på dig fort; du skall i dag visa, att du har den själsstyrka, som vi tilltro dig. Walter är insjuknad och vill se dig!»

»Han är död!» ropade Jenny, öfverväldigad af den plötsliga förskräckelsen.

»Nej, han lefver,» svarade Edvard; »men han har blifvit svårt sårad på jagten, och efter hans önskan har man fört honom hit!»

Ett par ögonblick derefter låg Jenny på knä vid den älskades läger. Han igenkände henne ännu, det visade den blick, full af kärlek och sorg, med hvilken han helsade henne, den matta rörelse, hvarmed han lade sin hand på hennes hufvud, då hon nedföll bredvid honom. Sorgen i de närvarandes ansigten, det lugn och den stillhet, som herrskade i rummet, sade henne tydligt, att här ej var något att hoppas, och att hon stod vid en dödsbädd. Walters matta hufvud hvilade vid hennes bröst; oafbrutet voro hennes blickar fästade på den älskades drag; ingen tår kom i hennes öga, ingen klagan gick öfver hennes läppar. Hennes stumma smärta oroade de närvarande, och med de orden: »Jenny, så skulle jag då lösa mitt ord!» försökte den åldrige grefven, så djupt nedslagen han ock sjelf var, att rycka den olyckliga ur hennes fruktansvärda lugn. Men förgäfves! medlidsamt blickade hon upp på sin älskades onkel, räckte honom handen, och försjönk åter i ett stumt betraktande af den älskade. En timme af ryslig stillhet hade sålunda försvunnit; blott Edvards bemödanden att förskaffa den sårade någon lindring afbröto den herrskande tystnaden. Då hördes plötsligt ett djupt andedrag, Walters hufvud sjönk framåt — han hade slutat. Under ett förtvifladt klagorop for Jenny med handen till sitt hjerta, och nedföll öfver den älskades lik.

Följande dagen förkunnade tidningen: »I går på morgonen ägde en duell härstädes rum emellan grefve ... och baron W..., hvars följder voro för grefven dödande. Han stod i begrepp att träda i äktenskap, och smärtan öfver hans förlust har äfven kostat hans olyckliga brud lifvet. Familjeförhållanden lära gifvit anledning till denna tvist!»

Ett stycke längre ned lästes följande: »Sin enda dotter Jennys hastigt inträffade hädangång till ett bättre lif tillkännagifver för vänner och bekanta, med undanbedjande af sorgens beklagande, djupt bedröfvad, L. Meier.»

Vid fackelsken hade Grefve Walter låtit utföra sin brorsons lik ur staden, för att i egen person beledsaga det till sina anors grift, vid deras stamgods. Samma morgon stodo tre män vid en nyss uppkastad graf. De voro herr Meier, Edvard och Josef. De hade af sina vänner utbedt sig såsom en ynnest, att de skulle lemna dem ensamma vid begrafningen af deras älskling, och ingen ville störa deras sorg. Klar uppgick solen på en klar himmel; den vänligaste höstmorgon belyste Jennys graf. Ensamma stodo hennes sörjande anhörige på den främmande kristna kyrkogården, der skild ifrån sin moder, skild ifrån hvarje blodsförvandt, Jenny nu hvilade. Orörlig och tyst nedblickade den olyckliga fadren på den jord, som betäckte hans barn, då ur Josefs bröst det utrop: »Hvarföre lefva vi ännu?» hjertslitande uppsteg till himlen, och lockade första tårarna ur fadrens ögon.

Då reste sig Edvard kraftigt: »Vi lefva,» sade han, med en siares ingifvelse —» för att skåda en tid, då inga sådana offer blöda på fördomarnes altare? Vi vilja lefva, för att skåda en friare framtid och vårt folks emancipation!»

och s

F

M

lig

ne
var

god
sku
mer

ta si
fästm

ven n
att k
dem.
de, m